

ADOPTION OF A REGIONAL STRATEGY THE DAY AFTER

18-19 October 2012

O.M.Ü KURUPELİT KAMPÜSÜ-ATATÜRK KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ

SAMSUN /TURKEY

“İnovasyon” bugün artık sadece ülke düzeyinde değil, bölge düzeyinde de gelişme, kalkınma ve rekabetçiliği mümkün kılan en önemli etkidir. Yirmi yıldır dünyanın birçok ülkesinde bölgesel inovasyon stratejileri tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu nedenle, 18-19 Ekim 2012 tarihlerinde Samsun’da Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği **EURADA**’nın ev sahipliğinde “**AGORADA 2012+**” toplantısında bölgesel inovasyon stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması konusunda Avrupa Birliğinin ve Türkiye’nin edindiği deneyimleri tartışılmıştır.

Today, “Innovation” is the most important factor which makes growth, development and competitiveness possible not just only at country level but also at regional level. Regional innovation strategies have been designed and implemented since twenty years in many countries around the world. For this reason, European Union’s and Turkey’s experiences about preparation and implementation of regional innovation strategy have been discussed in the “**AGORADA 2012 +**” meeting, hosted by the European Association of Development Agencies-**EURADA** and Middle Black Sea Development Agency on 18-19 October 2012 in Samsun/Turkey.

AGORADA 2012+

18/19 Ekim 2012

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Atatürk Kültür ve Kongre Merkezi

BÖLGESEL İNOVASYON STRATEJİSİNİN UYGULANMASI: BİR ADIM SONRASI PROGRAM

18 EKİM 2012: PERŞEMBE

- 9.00 – 9.30 Kayıt
- 9.30 – 10.30 **Açılış Konuşmaları**
Mevlut ÖZEN – Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri – OKA (TR)
Antoine PLATEN – EURADA Başkanı (NED)
Prof. Dr. Hüseyin AKAN – Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörü (TR)
Hüseyin AKSOY – Samsun Valisi (TR)
Sabri BAŞKÖY – Çorum Valisi ve OKA Yönetim Kurulu Başkanı (TR)
- 10.30 – 11.00 **OKA Bölgesel İnovasyon Stratejisinin Kamu Oyuna Duyurulması (Sunum)**
Sunum: Akın UĞURLU – OKA Uzmanı (TR)
- 11.00 – 11.30 Ara
- 11.30 – 12.00 **Kalkınma Bakanı Konuşması**
Dr. Cevdet YILMAZ – Kalkınma Bakanı (TR)
- 12.00 – 13.00 **İnovasyonun Mekansal Ruhu: Bölgesel Boyut**
Oturma Başkanı: **Dr.Ergüder CAN** – İzmir Kalkınma Ajansı (TR)
Konuşmacılar:
Nida Kamil ÖZBOLAT – JRC-IPTS, KfG Unit Sevilla
Eeva-Liisa KOIVUÄKI – Jyväskylä Bölgesel Kalkınma Şirketi (FIN)
Christian SAUBLENS – EURADA

13.00 – 14.00 Öğle Yemeği

- 14.00 – 15.45 **Bölgesel İnovasyon Sisteminin Geliştirilmesi**
Oturum Başkanı: Miguel LUCENA – Agencia de Innovación y Desarrollo de Andalucía (E)
Konuşmacılar:
• Teknolojide İnovasyon: Michel ANDRIEU - EUREKA Başkanı
• Sosyal İnovasyon: Roberta DALL'OLIO – ERVET Emilia Romagna (I)
• İskoçya Bölgesel İnovasyon Sistemi: Alison HUNTER – Scottish Enterprise (UK)
- 15.45 – 16.15 Ara
- 16.15 – 17.45 **İnovasyon İçin Kanunların Düzenlenmesi**
Oturum Başkanı: Ahmet YAMAN – Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yrd. (TR)
Konuşmacılar:
Javier MENENDEZ BONILLA – Avrupa Delegasyonu Bölüm Başkanı (E)
Dr. Ergüder CAN – İZKA Genel Sekreteri (TR)
Antti TOIVANEN – Kainuun Etu Oy (FIN)
- 18.00 – 18.45 **EURADA 2012 Sonbahar Genel Kurulu**

19 EKİM 2012: CUMA

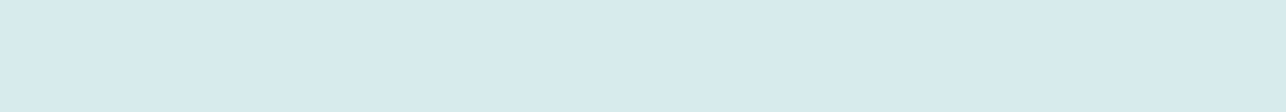
- 9.30 – 11.00 **Bölge İçi ve Bölgelerarası Bilginin Akışı ve Yayılması**
Oturum Başkanı: **Antoine PLATEN** – Industriebank LIOF (NL)
Konuşmacılar
Kümelenme ve Bilginin Gelişimi: Serkan VALANDOVA – Kalkınma Bakanlığı (TR)
Merkezi Avrupa'daki Kümelenme gelişmelerinde iyi uygulama örnekleri – Stanislaw GINDA – RDA Bielsko- Biala, „C-PLUS”
Teknoparklar ve İnovasyon Politikalarının Birleşimi: Mete İhsan KARATAYLI – Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV)
- 11.00 – 11.30 Ara
- 11.30 – 12.30 **İnovasyon Politika ve Uygulamalarından Örnekler**
Oturum Başkanı: Doç Dr.Emin Yaşar DEMİRCİ – Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreter
Konuşmacılar
•İnovasyon Stratejisi ve Hareket Planı: Recep Tuğrul ÖZDEMİR – TÜBİTAK

- İnovasyonu Destekleyen Kalkınma Ajansları: IZKA (İzmir), ANKARAKA (Ankara), OKA (Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı), KUDAKA (Kuzeydoğu Anadolu), İSTKA (İstanbul)
- 12.30 – 13.45 Öğle Yemeği
- 12.30 – 13.45 Öğle Yemeği
- 13.45 – 15.45 **Girişimcileri ve Firmaları Destekleme**
Oturum Başkanı: **Nahit BINGÖL** – Kalkınma Bakanlığı (TR)
Konuşmacılar
  - Girişimcilik Ekosisteminin Desteklenmesi: Silikon Vadisi'nin ardından: Ussal ŞAHBAZ (TR)
  - Bölgesel Kalkınmada Üniversitelerin Rolü: Juan Mira (IMPIVA) – IMPIVA Valencia (E)
  - Girişimciliğin Gelişmesi İçin Yeni Destek Mekanizmaları Prof. Dr. Birol ELEVİLİ – Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (TR)Yeni destekleme yöntemleri: Christian SAUBLENS - EURADA
- 15.45 – 16.15 Ara
- 16.15 – 17.45 **Mekansal Yaklaşımların Yükselen Ekonomilere Transferi**
Oturum Başkanı: **Johannes KRASSNITZER** – UNDP ART Programme*
Yuvarlak Masa Oturumu:
Nahit BINGÖL – T.C. Kalkınma Bakanlığı
Dionysia RIGATOU – İstanbul Uluslararası Özel Sektör ve Kalkınma Merkezi
Carmen PASTOR - FAMSİ Endülüs Belediyeler Birliği Fonu Temsilcisi
Alain CHARTRY - Lübnan Hükümeti Belediyesi Temsilcisi
Bülent AÇIKGÖZ – BM Ortak Program Yöneticisi
- 17.45 – 18.15 **Değerlendirme ve Kapanış**

AÇILIŞ KONUŞMALARI

WELCOME-SETTING THE SCENE

Mevlut ÖZEN

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Genel Sekreteri

Sayın valilerim, Sayın rektörlerim, Avrupa Birliği Kalkınma Ajansları Birliğinin Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Antoine Platen, EURADA'nın Genel Direktörü Sayın Christian Saublens, Yönetim Kurulumuzun, Kalkınma Kurulumuzun değerli üyeleri, Türkiye'deki Kalkınma Ajanslarından gelen kıymetli uzmanlar ve Genel Sekreter arkadaşlarım, saygıdeğer katılımcılar, hanımefendiler, beyefendiler.

Öncelikle hepimizi Ajansım ve şahsım adına hürmetle selâmlıyorum. Bugün yaşadığımız bu mutlu gelişmeyi iki yıl önce ilk defa yeniden tatmıştık. Biz Avrupa Birliği Kalkınma Ajansları Birliğine üye olduktan sonra Türkiye'den EURADA'nın düzenlediği ilk çalışmayı Kalkınma Ajansları ve ilk buluşmasına iki yıl önce de ev sahipliği yapmıştık. Çalışmamıza olumlu cevap veren Yönetim Kurulu üyelerine, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu üyelerine, EURADA'nın yönetim Kurulu üyelerine ve Antoine Platen'e olumlu cevap verdikleri için çok teşekkür ediyorum.

Konferansın düzenlenmesi aşamasında hem Kalkınma Bakanlığından hem Genel Sekreter arkadaşlarımızdan ve yerelde kendi personelimizden çok ciddi emek sarf edildi. Bugün onbir – oniki ülkeden uluslar arası saygınlığı olan Genel Direktörler, Kalkınma Ajanslarının Yönetim Kurulunda temsil edilen Genel Direktörleri CEO'ları bilimsel bildirimlerini ve tecrübelerini paylaşacaklar. İki gün boyunca yapılacak olan bu toplantının hem uluslar arası işbirliklerine bir başlangıç oluşturması, hem de Kalkınma Ajanslarının bundan sonra uluslar arası çalışmalarına yeni bir kapı açması nedeniyle ve buna vesile olmak imkânı sağlandığı için Allaha şükrediyorum.

Son derece önemli çalışmalar gerçekleştirdik ilk gün içerisinde. Ben sözlerimi çok uzatmadan "Network" kavramının her zamankinden çok daha önemli olduğunu vurgulamak istiyorum müsaadenizle. Bu uluslar arası işbirlikleri ağının oluşması Avrupa Birliği kaynaklarından proje ortaklıklarının kurulması ve

çeşitli işbirliklerinin neticesinde daha büyük projelere kapı açılmasının ancak bu ağ kurma, network kurma, iletişim ve işbirliğiyle olacağına inanıyorum.

Tüm konuklarımıza özellikle il dışından gelen Kalkınma Ajansları'ndan gelen uzman arkadaşlarımıza ve yurt dışından gelen misafirlerimize iki gün boyunca yapılacak çalışmalardan azami düzeyde inşallah istifade etmelerini, bölgemizin güzelliklerinden Amasya'ya ve Çorum'a üçüncü gün güzel bir gezi düzenleyeceğiz. Bölgemizin güzelliklerini yaşamalarını ve güzel hatıralar, fotoğraflar çektirmelerini temenni ediyorum. Son olarak bir şairin dediği gibi "Buradan inşallah kıymetli dostluklar getirtilerek ayrılırsını". Hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Antoine PLATEN
EURADA
Yönetim Kurulu Başkanı

The distinguished guests, ladies and gentlemen. I am pleased to have the opportunity to invite Mr. Antoine Platen, the President of the EURADA.

First of all, I want to excuse myself that I cannot speak in Turkish. So, I have to do it in English and I hope you will understand it. It is a pleasure and a privilege to welcome you in Samsun for the AGORADA 2012 first event. I wish to thank Mr. Mevlut Özen and his team for the effort made to organize this conference in Turkey. It is in fact the first time that EURADA organized a General Assembly in a country outside the EU member states. Thanks for your initiative and your hospitality. The title of the event raises several interesting questions. From my own experience, I have seen several times that good ideas are losing the power simply because the administrated environment put in place is not the right one. If you need examples of them I will mention the Lisbon strategy at the EU level, a Deutsche working team or the closure of affiliates in England as national examples.

I am of course not expecting from this event that we will be able to provide a solution to avoid further failures, but that we at least contribute to draw the attention of policy makers. Then, the real task of relevance of their decisions is what happens the day after adoption of their strategy. This means, for instance, to look differently at regional level and in our organizations when we are implementing a strategy. How should strategy contents be translated into actions and operational addressing final users' actual requirement? Through what channels should strategy activators be delivered? How can those users best able to maximize expected strategy outcomes and how can they be targeted? How can new tools be best integrated in the growing portfolio of support services? To answer these questions, regional stakeholders will have to find out the best way to define the right delivery techniques for each of the support instruments required to implement the strategy. As usual, I believe that AGORADA will be a good opportunity for mutual learning and that is working. Those are the ingredients for an acknowledged economy.

Mr. Mevlut Özen can testify to this experience in this matter. For instance, the discussion that we had last month in Brussels, in the field of social innovation. A change of experience like today and tomorrow. Participation and joint initiatives such as EU funded projects. Full cooperation between affiliates. I know that some Turkish affiliates have already arranged returning visits to their EU partners. Intelligence, concerning new tools for economic development, offer support to enterprises. The last one brought to our attention by the Secretary of EURADA is a very interesting project and we will hear more about it. First of all, I have a very personal touch. I'm now twenty-one years at EURADA board and what did I find? I found friendship, good business opportunity and family feelings. So, I hope this will help you to join the family. Thank you very much.

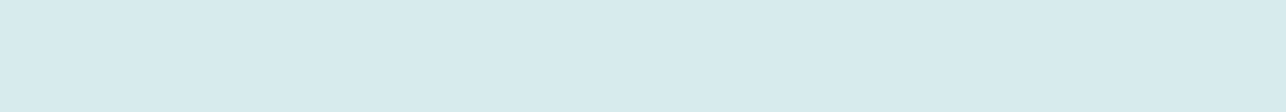

Prof. Dr. Hüseyin AKAN

Ondokuzmayıs Üniversitesi Rektörü

Saygıdeğer valilerim, değerli hocam, rektörümüz, EURADA'nın çok değerli başkanı Sayın Platen, Sayın Direktörler, temsilciler ve konuklar. Hepiniz hoş geldiniz. İçinde bulunduğumuz kampusun, 19 Mayıs Üniversitesinin Rektörü olarak hepinizi saygıyla selâmlıyorum. Kalkınma Ajansının EURADA ile bu bölgede gerçekleştirdiği Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının EURADA ile bu bölgede birlikte gerçekleştirdiği ikinci toplantı bunun içinde Sayın Platen'e ayrıca teşekkür ediyorum. Bu destekleri için. Burada özellikle Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının Genel Sekreteri ve ekibine bu heyecanları, bu organizasyonları için de kutlamak istiyorum. Teşekkür ediyorum hepsine.

Üniversite olarak Üniversitemizde bu tür toplantıların yapılması tabii ki bizim için gurur verici. Biz bu alanda Üniversitemiz aslında bütün Kalkınma Ajansları, bütün sanayi, iş dünyası ile en sıkı ilişkide bulunması gereken kurumlar, üniversiteler, bu konuda açıkçası biraz geriden başladı 19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye'nin birçok Üniversitesi gibi işte yedi sekiz yıldır TEK-MER çalışıyor. Daha aktifleştirildi. Yani Teknoloji Geliştirme Merkezi. Tekno Park inşaatı henüz yeni yapılıyor. Üniversite Sanayi İş Dünyası Merkezimiz son bir yıldır son derece aktif. Birçok sanayi kuruluşlarıyla, iş dünyasıyla protokoller imzaladı. Yani neredeyse bizdeki bu Üniversite-Sanayi İş Birliği de Kalkınma Ajansının yaşıyla birlikte başladı gibi diyebiliriz. Başlangıcı ile birlikte başladı gibi söyleyebiliriz. Benim sadece bir selâmlama konuşması. Tekrar kampüsümüze Üniversitemize geldiğiniz için umarım sevineceksiniz. Özellikle ilk görenler bu kadar yeşilliği bir arada görünce hayran kalıyor kampüse. Hoş geldiniz diyorum hepinize. Tekrar saygıyla selâmlıyorum.

Hüseyin AKSOY

Samsun Valisi

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Yönetim Kurulu Üyesi

Sayın Valimiz, Sayın rektörlerim, EURADA'nın çok değerli Başkanı, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden bu toplantıya gelerek burada bulunan çok değerli katılımcılar, değerli basın mensupları.

Samsun olarak, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansımız ve EURADA'nın işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek olan bu toplantıya ev sahipliği yapmaktan büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade ediyor hepimize hoş geldiniz diyorum.

Samsun, Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'ndeki büyükşehir statüsündeki tek ili. Bir milyon iki yüz elli iki bin nüfusuyla Türkiye'nin onaltıncı büyük ili. Ve birçok konuda önemli potansiyelleri olan bir kent. Bu anlamda baktığımızda, kara, deniz, hava ve demiryolu bağlantısının bulunduğu nadir kentlerden birisi. Tarımsa potansiyeliyle, Bafra ve Çarşamba gibi iki önemli ovaya sahip belirli değerleri olan bir kent. Doğal ve arkeolojik değerleriyle turizmde önemli potansiyeli olan bir kent ve buna benzer birçok değerleriyle Samsun önümüzdeki süreçte bölgenin ve Türkiye'nin önemli kentlerinden birisi olma yolunda hızla ilerliyor.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansımız da TR83 Bölgesinde başta Samsun, Çorum, Amasya ve Tokat illeri olmak üzere bölgenin gelişmesine katkı sağlayacak belirli projelere kaynak ayıran, onları destekleyen ve bu amaçla yürütülen faaliyetlerde öncü ajanslardan birisi. Samsun kenti olarak ta Türkiye'de ilk olarak "güdümlü proje" kapsamında proje sunan ve bunu alan illerden biriyiz. Samsun'da Fuar ve Kongre Merkezi'ni Büyük Şehir Belediyelerimiz, İl Özel İdaremiz, Ticaret ve Sanayi Odamız, Üniversitemiz ile birlikte hayata geçirmek üzere çalışmalarımızı başlattık ve Kalkınma Ajansımızdan da Güdümlü Projede destek aldık. Şu anda inşaatı devam ediyor. Zannediyorum ki önümüzdeki Mart ayında tamamlanarak bölgenin hizmetine sunulmuş olacak.

Biraz önce konuşmamın içerisinde ifade ettiğim gibi lojistik sektörü Samsun için çok önemli sektörlerden birisi ve biz Samsun'da bu potansiyellerimizi harekete geçirebilmek için yine Kalkınma Ajansımızdan doğrudan faaliyet kapsamı içerisinde Ticaret ve Sanayi Odamız aracılığıyla destek aldık. Samsun Lojistik

geldik. Yer seçimi konusunda alternatiflerimizi değerlendirdik. Yer sorununu da önümüzdeki günlerde çözmeyi ve Samsun'a, bölgemize ve ülkemize uluslararası standartlarda bir "Lojistik Köy" kazandırmak için Avrupa Birliğinden sağlanan kaynaklarla da ek kaynak almak adına yine Ajansımızın destek ve katkılarıyla, diğer kurum ve kuruluşlarımızın çalışmalarıyla bir gayret içerisindeyiz. Hedefimiz bölgemizde, Samsunumuzda bir lojistik merkezi bu bölgeye, bu alana kazandırabilmek. Birde Samsun çok önemli bir "kümelenme" merkezlerimizden birisi. Medikal el aletleri üretiminde Samsun'da önemli bir potansiyel var ve bu potansiyeli harekete geçirecek bir "Kümelenme Merkezi" haline getirebilecek bir çalışma içerisindeyiz.

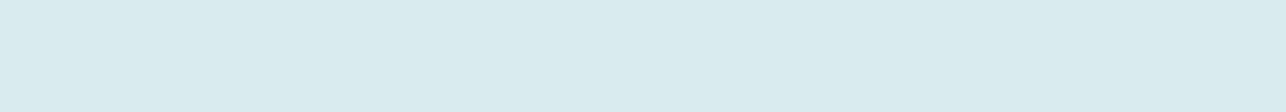
Yine Kalkınma Ajansımızda sağladığımız destekle bununla ilgili bir fizibilite çalışması yapıldı. Kümelenmeyle ilgili faaliyetlerimiz belirli bir ölçüde devam ediyor. Ajansımızın, biraz öncede izledik, KOBİ'lerimize, Yerel Yönetimlerimize, Odalarımıza ve Kamu Kuruluşlarına belirli projeleri gerçekleştirmek adına verdiği çok ciddi katkılar var. Bu katkılarla ortaya konan çalışmalarla yeni istihdama ve en önemlilerinden bazıları da bir takım "sosyal" sorunları çözmeye bu kaynakları kullanarak mesafeler alıyoruz. Ajansımız bu anlamda bölgemizde önemli çalışmalara destek veren kurumlarımızdan birisi. Özellikle Avrupa'daki Kalkınma Ajansları'nın da benzer deneyimlerini burada paylaşmak, birlikte olmak ve karşılıklı iş birliği içerisinde bu çalışmaları ortaya koymakta herkese her tarafa önemli yeni kazanımlar sağlayacaktır. Bu bakımdan bu birlikteliği bu çalışmanın Samsun'da gerçekleştiriliyor olmasından son derece büyük bir mutluluk duyduğumu tekrar ifade etmek istiyorum.

Bugün yine TR83 Bölgesinin İnovasyon Stratejisi bugün burada ifade edilecek ve kamuoyuyla paylaşılacak. "İnovasyon" kavramı artık son yılların en önemli kavramlarından birisi. Bunun ürün bazında, yerel ölçekte ve bölgesel ölçekte farklı şekillerde uygulandığını görüyoruz. TR83'te Bölgesel ölçekte inovasyon stratejisinin belirlendiği ve bu konuda çalışma yapıldığı bir alan. Bugün de bu çalışmayı bu toplantı vesilesiyle burada kamuoyuyla, bölgeyle paylaşılacak olması da oldukça önemli. İnovasyon stratejilerinin ortaya konması, inovatif birtakım çalışmaların gerçekleştirilecek olması, ekonomik alanda, toplumsal alanda birçok kazanımlarımızı da önümüzdeki süreçte bizlerle gerçekleştirme fırsatı sağlamış olacaktır. Bu bakımdan inovasyonun hem bölgede bütün kurum ve kuruluşlarımızca, hem de bölgede yaşayan insanlar tarafından benimsenmesi, özümsemesi bakımından da oldukça önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu kavramın kabul görmesi ve bu kavram üzerinden yeni çalışmaların ortaya konması da bölgede yenilikçi birtakım çalışmalarında gerçekleştirilmesine de önemli katkılar sağlayacaktır.

memnuniyeti tekrar ifade ediyorum. Toplantının amacına ulaşmasını temenni ediyorum. Yurt dışından ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden bu toplantı için buraya gelen bütün konuklarımıza hoş geldiniz diyorum ve hepinizi sevgi ve saygıyla selâmlıyorum.

Sabri BAŞKÖY

Çorum Valisi

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Yönetim Kurulu Başkanı

Sayın Valim, kıymetli katılımcılar, her şeyden evvel şunu ifade etmek istiyorum ki Samsun Valimizin rehberliğinde ve önderliğinde Samsun ilimizin bu toplantıya ev sahipliği yapmasından dolayı ve Üniversite Rektörümüzün de üniversitesini açmasından dolayı Ajansımız adına sizlere teşekkürlerimi arz ederim. Yurt dışından ve yurt içinden buraya zahmet edip gelen bütün katılımcılara şükranlarımı şimdiden arz ediyorum. Ben konuşmamda genelde Ajansımızın başlangıcından sonuna kadar gelmiş olduğu aşamalı potansiyel konusunda siz değerli katılımcıları bilgilendirmeyi arzu ediyorum.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının değerli üyeleri, Sayın Rektörler ve Kalkınma Kurulunun çok değerli üyeleri, Avrupa Birliği Kalkınma Ajansları Birliğinin değerli yönetim Kurulu Başkanı, Avrupa ülkelerinden gelen çok değerli Kalkınma Ajansı Yöneticileri. Kalkınma Ajansımızın ayrıca Ajanslarımızın değerli Sekreterleri ve uzman personelleri. Saygıdeğer katılımcılar ve kıymetli basın mensupları. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından düzenlenen “AGORADA 2012+” toplantısına hoş geldiniz. Kalkınma Ajansları Birliği tarafından yılda iki kez düzenlenen 2012 yılı ikinci toplantısının bölgemizde gerçekleşmesinden büyük mutluluk duyduğumu ifade ederek hepinizi saygı ve sevgiyle selâmlıyorum.

Kalkınma Bakanımız Sayın Dr. Cevdet Yılmaz'ın bugün toplantıya katılacak olmaları bize ayrıca mutluluk ve gurur verecektir. Toplantımızın başlığı “Bölgesel İnovasyon Stratejisinin Uygulanması Bir Adım Sonrası” Ajansımız tarafından 2011 yılının sonundan itibaren hazırlanan Birlik Stratejisi Dokümanının kamuoyu ile paylaşımını bugün gerçekleştireceğiz. Kısaca “yenilik” olarak ifade edilecek inovasyon konusunda mevcut durum analizinden stratejilere kadar birçok konu hakkında bilgi edineceğiz. İnovasyon Strateji Belgesi'nin bölgemize hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli Katılımcılar,

geliştirmeyi ve hem de bölge illeri olan Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'ın ulusal ve uluslar arası ölçekte rekabet üstünlüklerini arttırmayı hedeflemektedir.

Bölge içinde bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının ortadan kaldırılması son yıllarda tüm ülkelerin öncelikli çalışmaları haline gelmiştir ve bu konuda ulusal ve uluslar arası politikaların en önemli gündemini oluşturmaktadır.

Konuya müdahale, yöntem ve araçları göz önüne alındığında, Ajansımızın Misyonunu ve hizmetlerini önemseyeceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Ajansımız kurulduğu 2009 tarihinden bu zamana kadar çok önemli aşamaları başarıyla geçmiştir. Personel alımı ve kurumsallaşma çalışmalarının hemen ardından ilk KOBİ Hibe alımı programına çıkmış özel sektörün eş finansmanı ile birlikte toplamda otuz milyon liralık yatırım gerçekleşmiş ve yaklaşık yedi yüz kişiye istihdam sağlanmıştır. Bir yıl sonra 2010 yılında yerel yönetimlerle birlikte kamu kurumlarına yönelik Küçük Ölçekli Alt Yapı Hibe Programı başlatılmıştır. Tahsis edilen on sekiz milyon lira ile bölgemizin mekânsal ve organizasyonuna ve gelişimine ciddi katkılar sağlanacağını umuyoruz. Başvuru, otuz milyon liralık eş finansman ile birlikte toplam kırk sekiz milyon lira turizm ve çevre alt yapı yatırımı gerçekleştirilmiştir.

2011 yılında iki hibe programı birden başlattık. Bir tanesi ekonominin can damarı KOBİ'lere yönelik on beş milyon lira bütçeli ve diğeri insan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik üç milyon lira bütçelik hibe programıdır.

Değerli katılımcılar, kıymetli misafirlerimiz.

Ajans olarak kalifiye insan kaynaklarının geliştirilmesine özenle önem veriyoruz. Özel sektörün sıklıkla dile getirdiği kalifiye eleman ihtiyacını gidermeyi amaçlıyoruz. Bu konuda çok ciddi gayret gösteriyoruz. Bundan başka kadın, genç, engelli ve kırsal alanda yaşayan nüfusun geliştirilmesi, iş gücü niteliğinin arttırılması, istihdam edilebilirliğin önündeki engellerin kaldırılması ve işsizlik oranının azaltılması çalışmalarımız bundan sonra da sürecektir.

Kalkınma Ajanslarının kullandığı yenilikçi yöntem ve amaçlarından doğrudan faaliyet destek ve teknik destek belki bunların en önemlilerindedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi ihtiyaç duydukları alanda personellerine yönelik kurumsal eğitim alabilmeleri benzersiz bir uygulamadır. Bu yıl ilk kez uygulanan "Teknik Destek Programı" bölgedeki aktörler tarafından çok olumlu karşılanmıştır. Doğrudan faaliyet desteğini bölgemizde "ekonomik" ve "sosyal kalkınma" açısından mevcut potansiyellerin belirlenmesi, gelişim stratejilerinin ortaya konması için araştırma planlama faaliyetleri yapmak üzere kullanıyoruz. Bu 2012 yılında ikinci defa çıkarılan önemli bir araçtır değerli arkadaşlar.

başvuru, kabul ve izlenme, yeni girişimcilere yönelik kolaylaştırıcı tedbirlerin uygulanması, kurumlar arası koordinasyon, yatırım potansiyelinin tanıtımı gibi çalışmaları yürüten uzman arkadaşlarımız bulunmaktadır.

Bundan sonraki yıllarda mali destek programının devam edebilmesi için Ajansımız mali yönden yeterliliğini almak üzere Kalkınma Bakanlığına ilk başvuruda Ajanslardan birisi olmuştur. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının 2006 yılında kurulmuş olan İzmir Kalkınma Ajansından sonra ülkemizde kurulu bulunan yirmi altı Ajans arasında “Mali Yönetim Yeterliliği” olabilen ikinci Ajans olmasının çok memnuniyet verici bir gelişme ve başarı olarak görüyoruz. Bu sayede Ajansımızın devletimiz tarafından tahsis olunacak fonları kullanabilmek üzere beş yıl süreyle akreditasyona sahip olması bölgemizin gelişmesi açısından büyük önem ifade etmektedir.

Ajansımız yalnız mali destek sağlayan, hibe veren bir kurum değil, aynı zamanda bölgeye fon sağlayan bir kurumdur.

Orta Karadeniz kalkınma Ajansının başvuru sahibi olduğu “Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı” kapsamında başarılı bulunan ve desteklenmeye hak kazanan Orta Karadeniz Bölgesinde rekabetçiliğin artması Projesinin Operasyonel anlaşma imza birinci üzeri 01 Şubat 2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplamda 6.960.105. Euro bütçeli projenin imza töreninin yapılmasının ardından otuz iki proje uygulama süreciyle başlamış bulunmaktadır. Proje ile Ajans bölgemizde sürdürülebilir gelişmesini hızlandırmak KOBİ'lere hizmet verebilecek şekilde güçlendirebilmek ve bölgenin yatırım imkânları açısından ulusal ve uluslar arası düzeyde tanıtımının yapılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında Orta Karadeniz Kalkınma Ajansına ait yedi bin metre kare kapalı alanda hizmet binası yapımı da bulunmaktadır.

Bir diğer yurtdışı kaynaklı yürüttüğümüz çalışma “Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıt dışı İstihdamla Mücadele ediyor” Projesidir. Yüzde doksanlık kısmı hibe, toplam bütçesi 400.000 Euro olan bu proje kapsamında bölgemizde inşaat ve hafriyat sektöründe çalışacak kalifiye eleman yetiştirmek amacıyla genç işsizlerin istihdamının artırılması ve yurtdışı istihdamın azaltılması hedeflenmiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve 2014 – 2018 yıllarını kapsayan “10. Kalkınma Planı Hazırlık Çalışmaları” bölgemizde Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda Ajansımız tarafından anket çalıştay ve yüzyüze görüşerek istişare çalışmaları yürütülmüştür.

tarım ve gıda, medikal cihaz ve aletler, makine teçhizat, taşa ve toprağa dayalı sanayi, mobilya imalatı ve lojistik önemli bulunmuştur.

Bölgemiz illerinden Samsun'da sektör firmaları Samsun Medikal Sanayi Kümelenme Derneği altında bir araya gelmiştir. Biraz önce Sayın Valimiz kısmen bahsettiler. Samsun için belirlenen bir diğer sektör mobilya sektörüdür. Ekonomi Bakanlığı Koordinasyonunda bu sektörlerde de kümelenme faaliyetleri yürütülecektir değerli arkadaşlar. Makine ve teçhizat konusunda Çorum'daki işletmeler önemli bir kümelenme ve potansiyeli oluşturmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bölgemizde Çorum bu konuda oldukça iddialıdır ve büyük bir potansiyele sahiptir. Ekonomi Bakanlığı Koordinasyonunda Çorum için belirlenen sektör Gıda İşleme Makineleri sektörüdür. Ayrıca, biraz evvel yansımada da görüldüğü üzere Merzifon'da "Merzifon Ankastre Kümelenmesi adı altında pek çok faaliyet yürütülmektedir. Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatında ağırlıklı olarak tuğla, kiremit, çimento, kireç ve mermer gibi ürünler üretilmektedir. Sektör işyeri sayısı ve istihdam bakımından Samsun ve Çorumda öne çıkmaktadır değerli arkadaşlar. Bu iki ilimiz istihdam sayısında diğer illerimize göre öndedir. Çorumda bu sektörde faaliyet gösteren firmalar ağırlıklı olarak tuğla ve kiremit üretmektedirler. Ancak şunu sadece ifade edeyim ki sadece Çorum Organize Sanayi Bölgesinde çalışan işçi sayısı bugün itibarıyla beş bin beş yüz dür değerli arkadaşlar.

Mevcut durum analizi kapsamında yapılan analizler sonucu sektör bölgemizde yoğunlaşan ve öne çıkan sektörler arasında yer almaktadır. Sektör aynı zamanda Orta Karadeniz Bölgesi İnovasyon Stratejisi kapsamında tespit edilen stratejik sektörlerden birisidir.

Değerli Katılımcılar,

Ajans personellerimizin eğitim ihtiyaçlarının yurtdışı örnekleri incelenerek giderilmesi ve uluslar arası ortaklıklar geliştirilerek ekonomik ve sosyal alanlarda çalışmalar yapılmasını da Ajans olarak önemsiyoruz. Bu konuda Avrupa Birliği kaynaklarından yararlanılarak çeşitli projeler yürütülmekte ve aynı konuda diğer Ajanslara da örnek olduğumuzu düşünüyoruz. İddialı değil ama örnek olduğumuzu düşünüyoruz. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Koordinasyonunda bir yıl süreli halen uygulanmakta olan Mobility for Regional Development Leonardo Da Vinci programı kapsamında elli dokuz bin Euro bütçeli, toplam kırk uzmanın Finlandiya, Portekiz, İtalya ve İspanya'da teknik ziyaretleri devam etmektedir. Bu projede Mevlâna Kalkınma Ajansı ve Doğu Marmara Kalkınma Ajansı ile Başbakanlık Yatırım ve Tanıtım Ajansı bizim ortaklarımız arasındadır.

kapsamında Portekiz, Polonya Macaristan, İspanya, Fransa ve Bulgaristan'ın da aralarında bulunduğu yedi ülke ile hareketlilik toplantıları gerçekleştirilecektir.

Uygulanmalı Girişimcilik Eğitimleri önem verdiğimiz bir başka çalışma alanıdır, değerli katılımcılar. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve KOSGEB işbirliği ile düzenlenen ilk eğitimler Samsun'da gerçekleştirilmiştir. Diğer bölge illerinde de bu eğitimlerin verilebilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Eğitimler sonunda iş planları başarılı olan girişimci adayları otuz bin liraya kadar hibe, yetmiş bin liraya kadar faizsiz kredi almaya hak kazanabileceklerdir.

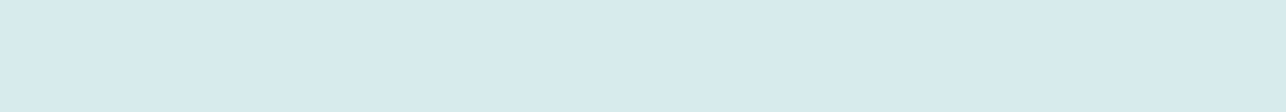
Değerli katılımcılar,

Yurt dışından ve yurt içinden buraya gelen çok kıymetli misafirler. İki gün süreli programda ilk olarak "İnovasyonun Mekansal Ruhunu, Bölgesel Boyutu" sonra aslında "İnovasyon için Kanunların Düzenlenmesi" gibi birçok konu çok değerli panelist ve katılımcılar tarafından işlenecek ve çok değerli tedbirler sunulacaktır.

Program sonrası, 20 Ekim Cumartesi günü yapılacak Amasya ve Çorum gezileriyle bölgemizin tarihi, doğal ve turistik değerlerini daha yakından tanıma imkânını bulabileceksiniz. Özellikle Mevlüt beyle görüşüm Çorum'da Hattuşaı mutlaka programa koyun demiştik koymuşlar sağ olun teşekkür ediyorum ama Çorum Müzesini de mutlaka arkadaşlar görsün arzu ediyorum. Türkiye'de sayılı müzelerdendir.

Bölgemizde geçireceğiniz süre zarfında kurulacak yeni dostlukların, yeni kazanımlara, yeni iş birlikleri anlayışlarına dönüşeceğine inanıyor ve umuyorum.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum. Ajansımızın gelecek yıllar içerisinde bölgemize yeni hizmetlerinin artarak ve genişleyerek devam edeceğine inanıyoruz. Eğer bu konuda eksikliklerimizi tamamlayabilirsek, iş birliğimizi devam ettirebilirsek, bütünleşebilirsek bakanlığımızla koordinasyonumuzu daha da sağlayabilirsek halkımızın desteğini, sanayimizin ve KOBİ'lerimizin desteğini de daha fazla arkamıza alacağımıza, diğer Ajanslara göre büyük bir atılım yapacağımıza ben şahsen inanıyorum. Bu vesileyle şahsım ve Ajans Yönetim Kurulumuz adına bu toplantının ve Ajans çalışmalarının bölgemize faydalı sonuçlara hayırlara vesile olmasını diliyorum, yurt dışından gelen ve yurt içinden gelen misafirlerimize hoş geldiniz diyorum. Sizleri sevgi ve saygıyla selâmlıyorum. Arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
T.C. Kalkınma Bakanı

Değerli temsilcileri, hanımefendiler, beyefendiler, hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Bugün EURADA ile (OKA) Orta Karadeniz Ajansımızın birlikte düzenledikleri bir Konferans. Buraya “Yenilik” konusundaki bir konferansa iştirak etmek üzere geldim. Ayrıca başka bazı Samsun’a ilişkin programlarımız olacak tabii “Konferans” sonrası.

Ben konuşmama başlarken öncelikle şunun altını çizmek istiyorum. Türkiye epey bir mesafe aldı. Son on yılda gerçekten çok iyi bir noktaya geldi. 2002 yılında iki yüz otuz milyar dolarlık ir ekonomimiz varken, bugün, geçen yıl itibariyle daha doğrusu, yedi yüz yetmiş dört milyar dolarlık bir seviyeye ulaştık. Üç bin beş yüz dolarlardan on bin dolara ulaştık. İhracatımız otuz küsur milyarlardan yüz otuz milyarı aşan yüz otuz beş milyar dolar seviyesine geldi. Geçen yılki rakamları söylüyorum.

Bu, tabii çok ciddi bir mesafe, çok önemli bir mesafe. Ancak bir taraftan da bizi “tamam yaptık, olduk” dedirtmemesi gereken bir durum. Bu mesafeyi aldık, bu yolu geldik ama daha gidecek çok yolumuz var. İşte, 2023 hedeflerini artık bütün toplum paylaşıyoruz. Yirmi beş bin dolar kişi başına gelir, iki trilyon doların üzerinde bir yurt içi hasıla, beş yüz milyar ihracat, gibi çeşitli hedeflerimiz var, 2023 vizyonumuz var.

Bu çerçevede “orta gelir tuzağı” dediğimiz bir hadise var. Ona düşmememiz gerekiyor. Yani on bin dolara kadar geldik burada aynı politikalarla, aynı kurumsal yapıyla benzer bir takım uygulamalarla devam edersek yirmi beş bin dolara ulaşabiliriz diye kesin düşünmemeliyiz. Mutlaka reformlara devam etmemiz gerekiyor. Değişime, dönüşüme devam etmemiz gerekiyor. Bunu yapmazsak bizi on bin dolara getiren politikalar yirmi beş bin dolara da otomatik olarak götürür diye düşünürsek “orta gelir tuzağı” denen hadiseye düşmüş oluruz, uzun bir süre işte bu seviyelerde kalmaya mahkûm hale geliriz. Buna düşmememiz için,

göndereceğiz. Şu anda “9. Plan Dönemi” ndeyiz biliyorsunuz 2007 –2013 dönemini kapsıyor. 2014 ile birlikte yeni bir “Plan” dönemine başlıyoruz. Onun çalışmaları şu an yürütülüyor. Çok çeşitli özel İhtisas Komisyonlarıyla, çeşitli alt çalışmalarla planımızı hazırlıyoruz. Bu planda da bizim üzerinde durduğumuz en önemli hususlardan bir tanesi bu olacaktır.

Artık yeni bir dünyada yaşıyoruz. Yeni şartlarda yaşıyoruz. Eskiden çok önemli olan bir takım unsurlar önemini giderek nispi olarak kaybediyor. İşte, sermaye, coğrafi şartlar, doğal kaynaklar, bu tür unsurlar giderek nispi olarak önemini kaybediyor. Tamamen kaybediyor demiyorum. Mutlaka, her unsurun, her faktörün etkisi var. Etkisi olmaya devam edecek ama geçmişe kıyasla artık onlar geçmişteki kadar önemli olmayacak.

Önümüzdeki dönem en fazla öne çıkan “bilgi”. Daha fazla teknoloji, daha fazla bilgi, daha fazla yenilik. Bunu yapabilen ülkeler yirmi birinci yüz yılda arzu ettikleri noktalara gelebilecekler yapamayan ülkeler, başaramayan ülkeler ise maalesef bu yarışta geri kalacaklar.

Bilgi dediğiniz andan itibaren de tabii temel hadise insan asıllı. İnsana yatırım. Bilgi dediğimiz şey “soyut” bir şey değil. Bunun taşıyıcısı sonuçta insanlar, bireyler, onların oluşturduğu topluluklar. Dolayısıyla bilgiye ve insana dayalı bir kalkınma, gelişme modelini sürekli bir şekilde tartışmamız ve bunun gereklerini oluşturmamız gerekiyor ülkemizde. Ulusal düzeyde ve tek tek yörelerimizde, bölgelerimizde bunu oluşturmamız gerekiyor.

Bu kapsamda da bu çalışmayı çok önemseydiğimi belirtmek isterim. Yenilik dediğimiz de aslında bunun bir parçası. Bakın bir rakam söyleyeyim. Amerika Birleşik Devletlerinde ve Avrupa Birliğinde 1998 -2008 döneminde meydana gelen ekonomik büyümenin yaklaşık yarısı yenilikten kaynaklanıyor. Sermayeden değil. Doğal kaynaklardan, başka dış faktörlerden değil. Sağladıkları büyümenin yarısı yenilikten, yeni teknolojilerden, yeni usullerden, yöntemlerden kaynaklanıyor.

Yeniliğin bu denli önemli ve tüm ekonomiyi ilgilendiren bir konu olması, yeniliği ortaya çıkaran faktörleri ve bu faktörler arasındaki ilişkileri dikkatli bir şekilde incelemeyi ve bu doğrultuda politikalar geliştirmeyi de elbette ima ediyor.

Avrupa Birliğinin elbette bu konuya çok önem verdiğini biliyoruz. Yenilik, Avrupa Birliği’nin temel politikalarından bir tanesi. 2020 Vizyonu var, biliyorsunuz Avrupa Birliğinin 2020 vizyonu var ve bunun stratejisine baktığımız zaman “Akıllı Büyüme” diye bir kavram görüyorsunuz. “Smart Growth” dedikleri “Akıllı Büyüme”. Bu akıllı büyümenin odağında da yine yenilik stratejisi olduğunu görüyorsunuz ve bununla ekonomiyi büyütme politikası olduğunu görüyorsunuz.

odağında “yenilik” kavramını, “bilgi” kavramını görmemiz mümkün. Avrupa Birliği yedi yıllık bütçeler yapıyor. En son 2007-2013 dönemindeyiz şu anda, Avrupa Birliği açısından. Önümüzdeki dönem 2014-2020 dönemi olacak. Bu dönemde de yine baktığımızda topluluk olarak, tek tek ülkelerin yaptıkları hariç, Avrupa Birliği olarak söylüyorum. Bu dönemde ARGE ve yenilik için yaklaşık altmış milyar Euro bir kaynağın ayrıldığını görüyorsunuz. Yani yılda ortalama on milyar Euro’ya yakın bir parayı sadece bu işlere, topluluğun bütçesinden ayırdıklarını görüyorsunuz. Bu da tabii müzakere yapan bir ülke olarak Türkiye açısından da dikkatle izlememiz gereken bir süreç. Biz belki Avrupa Birliğinin tam üyesi değiliz fakat birçok programın aslında tam üyesiyiz. Avrupa’nın birçok kurumunun, birçok programının tam üyesiyiz. Bunlardan bir tanesi mesela, “Ulusal Ajans”,.. “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları”, orada Türkiye tam üye ülkelerden bir tanesi.

Diğer üye olduğumuz bir yapı, “Çerçeve Programlar”. Bu özellikle üniversitelerimiz için, araştırma camiamız için çok önemli olan programlardan bir tanesi. Bununla ilgili baktığımızda yeni bir tartışmanın yürütüldüğünü görüyoruz Avrupa’da yeni bir düzenleme yapıldığını görüyoruz. Burada yedinci Çerçeve Programı ve Rekabet Edebilirlik ve Yenilik Çerçeve Programı diye iki tane program var. Bu programların tek bir çerçeveye alınarak, birleştirilerek “Horizon 2020” adı altında bir programa dönüştürüleceğini görüyoruz Avrupa’da. Bu da “Araştırma ve İnovasyon için Çerçeve Programı” adı altında bir yeni programa dönüşüyor. İşte bu yeni gelen yapıyı şimdiden çok iyi inceleyip, çok iyi tanıyıp kendimizi ona göre hazırlarsak bu fonlardan ülke olarak çok daha fazla istifade etmiş oluruz. Özellikle üniversitelerimizin tabii bu konuya çok yakın bir ilgi göstermesinde büyük fayda var diye düşünüyorum.

Bu çerçevede tabii şunun da altını çizmek isterim. Bazen işte bu bölgesel politikalar, bölgesel kalkınma filan tartışılırken, yani niye bu kadar tartışıyoruz diye gündeme getiriyor bazı insanlar. Bakın Avrupa Birliği dünyanın en ileri ekonomilerindedir. Dünya hâsılasının dörtte birinden fazlası Avrupa kıtasında üretiliyor. Buna rağmen bölgesel politikaları çok önemsiyorlar ve Avrupa Birliğinin bütçesine baktığımız zaman tarımın giderek ilk başta çok daha yüksekte azaldığını, bölgesel politikalarının da ön plana çıktığını görüyoruz. En gelişmiş dediğimiz, en ileri dediğimiz ekonomilerde bile bölgesel politika çok önemli, ama tabii bunu yeni bir anlayışla, yeni bir takım stratejilerle, politikalarla yürütmek, bilgi odaklı, yenilik odaklı bir şekilde yürütmek son derece önemli.

Peki, bu “yenilik” dediğimiz bu şey nasıl ortaya çıkar? Nasıl sağlanır? Bu konular üzerinde de gerçekten tartışmamız gerekiyor.

şekilde hayata yansır. Olumlu faydalar üretir diye düşünen bir yaklaşım. Buna “Doğrusal Yenilik” yaklaşımı deniyor. Ama ikinci bir yaklaşım var ki, doğrusu bizimde bakanlık olarak üzerinde durduğumuz, savunduğumuz yaklaşım. “Sistem yaklaşımı” dediğimiz bir şey. Yani sadece bilgiyi üretmekle sonuç alamıyorsunuz. Birçok ARGE projesi yapabilirsiniz, birçok bilimsel çalışma yürütebilirsiniz fakat bunun bir zinciri takip ederek nihai anlamda katma değere dönüşmesi birçok unsurun bir arada bulunmasını gerektiriyor. Sadece bilgi üretmeniz yetmiyor.

Ben açıkçası şunu da görüyorum. Bazen diyelim ki bizim bir üniversitemizde yapılan bir araştırma bizim ekonomimiz için değil gelişmiş ülkelerin ekonomisi için fayda üretebiliyor. Çünkü oranın gündemine göre araştırma yapıyor bizim hocalarımız. Uluslar arası dergiler, oralandaki gündem vesaire ona göre şekillenebiliyor. Ve bizim ürettiğimiz, üniversitelerimizde ürettiğimiz bilginin birçoğu bizim kaynaklarla üretilen bir bilgi ama bizim ekonomimize bizim firmalarımıza değil başka ülkelerin ekonomisine katkıda bulunabiliyor. Dolayısıyla bu birebir bir ilişki yok burada. Bir sistem kurmazsanız bütün ayaklarını düşünmezseniz işin “yenilik” dediğimiz hadise bilginin katma değere dönüşümlü dediğimiz hadise maalesef gerçekleşmiyor. Araştırmaya para harcadık, araştırma yaptık her şey bitti diye bakarsak çok yanılğı içine düşmüş oluruz. Biz de dediğim gibi esas itibarıyla bunu dikkate alıyoruz.

Yeniliğin mekânsal boyutu olduğunu da yine ihmal etmememiz lazım. Bölgesel politika bu anlamda son derece önemlidir. Eskiden daha bir ulusal ölçekte yenilik düşünülürdü yine tabii ki ulusal ölçekte stratejiler, politikalar her ülkede de var, bizde de olması lazım. Fakat giderek dünya şunu anladı. Ulusal ölçekte “yenilik” tam anlamıyla kullanılabilir, hayata geçirilebilir bir şey değil. Tartışırsınız, genel stratejiler belirlersiniz ama “yeniliğin” yapılacağı ölçek yerel, bölgesel ölçek aslında. Sahaya inmediğiniz sürece, mekâna inmediğiniz, bölgeye, yöreye inmediğiniz sürece yeniliği üretmiyorsunuz.

Üniversite sanayi işbirliği dediğimiz merkezden yapılabilecek bir şey mi? Hayır. Yerelde yapılması gereken bir iş.

Kamu kurumlarıyla, özel sektörüyle, üniversitesiyle, sivil toplumuyla belli bir mekandaki bütün kurumların, bütün tarafların içine girmesi. Bir ağ oluşturması, birbirlerini desteklemeleri, yerel, bölgesel düzeyde olabilecek bir şey. Dolayısıyla “yenilik” yerelde yürüyor aslında. Yenilik yerelde yürüyor. Yereli güçlendirmedığınız sürece, o ağları güçlendirmedığınız, etkileşimi sağlamadığınız sürece siz Ankara’da ne kadar büyük laflar ederseniz edin sonuç alamıyorsunuz. Ankara’da yapılacak işler var. Ankara’da genel stratejiyi çizeceksiniz. Genel destek mekanizmaları, bir takım genel çerçeveyi oluşturacaksınız. Ama iş yine yerinde,

Burada çok çeşitli tabii boyutları var işin. Şu boyutu da önemlidir. Mekânsal, bölgesel boyutun devreye girmesi şu açıdan da önemlidir. Farklılaşma dediğimiz hadise var. Artık dünyada küresel bir ortamdayız. Küresel düzeyde bir rekabet var. Hep aynı şeyleri yaparsanız, bir rekabet üstünlüğü elde edemiyorsunuz. Dolayısıyla dünyada farklılaşma çok önemli. Kendi üstünlüğünüzü iyi tespit edip yerel düzeyde, bölgesel düzeyde hangi konuda üstünlüğünüz olduğunu, hangi konuda kendinizi farklılaştırabileceğinizi iyi tespit edip bunların üzerine gitmediğiniz sürece de katma değer üretmeniz çok zor. Yeniliği yaparken de her alanda yenilik değil. Kendi bölgenize kendi yörenize kendi firma demetinize uygun bir yenilik politikasını yerelde uygulamak durumundasınız. Bu anlamda bölgesel yerel ölçek son derece önemlidir.

Ülke olarak bizde tabii bu konuya büyük önem veriyoruz. Çünkü başta da söylediğim gibi artık önümüzdeki dönemde Türkiye bilgiye, teknolojiye dayalı bir ekonomi. Bilgiye, teknolojiye dayalı bir kalkınma sürecini gerçekleştirmek durumunda. Çünkü dünyada bir rekabet var, rekabette ön plana çıkmanızın olmazsa olmaz şartı daha fazla bilgi, daha fazla teknoloji ve bunu yapmadığınız sürece rekabet şansımız yok. Bunu yapmak durumundasınız. Bunun da koşulu yenilikçilik.

Sadece kuru bilgi üretmek değil, bilgiyi yeni yöntemlere, usullere dönüştürebilmek, katma değere dönüştürebilmek, yeni iş yapma biçimlerine, yeni ürünlere, yeni süreçlere aktarabilmek. Bunu bizim ulusal düzeydeki politikalarımızda dokümanlarımızda yansımalarını zaten görüyoruz. Dokuzuncu Planda “Küresel ortamda rekabetçi bir konum elde edebilmenin yeniliğe verilen önemi, bilim ve teknoloji kapasitesinin artırılmasına bağlı olduğu net bir şekilde vurgulanmış durumda.

Yine TÜBİTAK koordinasyonunda hazırlanan “Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi” 2011-2016 dönemini kapsayan ulusal düzeydeki stratejimizde de bu hususların altının ayrıntılı bir şekilde çizildiğini görüyoruz. Özellikle bu ulusal stratejide insan kaynaklarının geliştirilmesine, araştırma sonuçlarının ticari ürün ve hizmete dönüşümünün teşvik edilmesine ilişkin vurgular görüyoruz. ARGE ve yenilik kültürünün yaygınlaştırılmasına ilişkin yapılan vurguları görüyoruz. KOBİ’lerin güçlü bir aktör olarak bu sisteme gerektiğinin vurgulandığını görüyoruz. Ve bu anlamda uluslar arası işbirliklerine de yine vurgu yapıldığını görüyoruz.

Bunun farkında olduğumuz için hükümet olarak göreve geldiğimiz ilk yıllardan itibaren araştırma geliştirmeye gerçekten büyük önem verdik. Araştırma, geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla kamu yatırımlarında bu konuyu hep öncelikli bir alan olarak gördük.

yaptığınız tahsislerle tercihlerle ortaya koyarsınız. 2003 yılında ARGE yatırımlarına ayırdığımız kaynak sadece kamu yatırımları olarak söylüyorum, iki yüz otuz sekiz milyon Türk Lirasıymış. 2003 yılında ARGE ve yenilikçiliğe kamunun yatırımlarından ayırdığımız para. 2012 yılında bu rakam 1.8 milyar TL'ye çıkmış. Bu artış artık yüzdelere değil, katlarla ifade edilmesi gereken büyük bir artış. Bu da aslında bizim bu alana verdiğimiz önceliği bence çok net ve somut bir şekilde ortaya koyuyor.

Türkiye araştırma, geliştirme harcamalarında tabii sadece kamuyla olacak iş değil araştırma, geliştirme. Kamu boyutu var. Üniversite boyutu var. Özel sektör boyutu var. Toplamına baktığımızda, ne olmuş diye, ülkemizdeki ARGE harcamaları gayri safi yurt içi hâsılaya oran olarak, 2000 yılında %0.48 miş. Çok daha düşük bir milli hâsılanın çok daha düşük bir oranı ARGE'ye harcanıyormuş. 2010 yılına geldiğimizde ki elimizdeki en son istatistik bu, her yıl iki yıl öncesine giderek TÜİK bunu yeniliyor, yeni rakamlarımız da çıkacak 2011 ama elimizdeki rakam bu, yüzde sıfır virgöl seksen dördeulaşmış durumda. Yani milli gelirimiz üç kattan fazla arttı, ARGE'nin payı bu gelir içinde 0.48'den 0.84'e ulaştı. Bu gerçekten önemli bir sıçrama.

Avrupa Birliği ülkelerinin paylarına da geçtiğimiz günlerde bir bakmıştım. Yirmi yedi üye ülkeye baktığımızda, sekiz dokuz tanesinden daha iyi durumdayız. Avrupa Birliği ortalaması yüzde bir nokta dokuz. İki'ye yakın bir ortalama. Bazı ülkelerde bu yüzde üç – dört'lere kadar çıkıyor. Ama Avrupa Birliğinin ortalaması 1.9. Avrupa'da kendisi için bunu üç'e çıkarmayı çalışıyor önümüzdeki dönem. Ama Türkiye, üye olmayan bir ülke olarak sekiz – dokuz tane üye ülkeden daha fazla ARGE'ye para harcıyor. Özellikle de bu küresel kriz ortamında birçok ülke bu harcamalarını kısarken, ihmal ederken, çok da doğru bir şekilde Türkiye bu harcamalarını kısmadı, ARGE'ye ve geleceğimize yatırım yapmaya devam ediyoruz. Bunun etkilerini kısa vadede görmeyebiliriz. Bu daha orta ve uzun vadede hayatımızı etkileyecek bir politika tercihidir ve bu da bana göre en iyi yaptığımız işlerden bir tanesidir.

Tabii bu dediğim gibi, AB ortalaması 1.9. Japonya'da bu rakam ARGE harcamalarının yurt içi hâsılaya oranı %3.3. Yüzde üçün üzerinde. Buraya bizim daha fazla kaynak ayırmamız gerekiyor. Fakat bu tek başına bir anlam ifade etmiyor. Ne kadar harcadığınız önemli ama, diyelim ki bu harcadığınız paranın tamamını devlet olarak kamu olarak harcamışsanız, az önce o bahsettiğimiz yenilik ekonomiyeye katma değere dönüşüm, sosyal ekonomik sorunlara çareler, bunu üretmiyorsunuz.

üniversiteler ARGE yaparsa, buradan açıkçası çok fazla bir sonuç çıkmaz. Mutlaka ve mutlaka özel sektörün de ARGE yaptığı bir ortamda üniversitenin ARGE yapması, devletin ARGE yapması katma değer üretir. O yüzden biz ülke olarak 2023 Vizyonumuzu oluştururken %3 ARGE hedefi koyduk. 2023'e girdiğimizde yurt içi hâsılamızın % 3'üne çıkarmayı hedefledik. Ama bunun tamamını kamu olarak hedeflemedik. Bunun altını çizmek istiyorum. Bu üç puanlık ARGE'nin bir puanı kamudan, devletten, iki puanı özel sektörden olacak dedik. Avrupa Birliği de aynısını söylüyor. Bu rastgele yapılmış bir tercih değil. Böyle olduğu zaman ARGE sonuç üretiyor. Yoksa kamu olarak yüzde beş'de harcasanız sonuç üretemiyorsunuz. Birini kamunun, ikisini özelin yaptığı %3'lük bir ARGE hedefi bu anlamda önemli.

Burada ne olmuş diye baktığımızda, Türkiye'de özel sektör tarafından gerçekleştirilen ARGE harcamalarının toplam ARGE'ye harcamalarının oranı 2003 yılında sadece % 23.2 imiş, Türkiye'de. Çok çok düşük hani %60-65'leri hedefliyoruz ya toplamı %23,2'miş.

2009 yılında bu rakam %47,4'e yükselmiş. Burada da yine, Türkiye'de çok olumlu bir gelişme, olumlu gidişat görüyoruz. Ama bunu devam ettirmemiz son derece önemli. Personel sayısında, diğer bir takım göstergelerde de benzer şekilde Türkiye çok ileri noktalara gelmiş durumda. Daha da ileri götürmeyi hedefliyoruz. Örneğin, ARGE personeli sayımız 2010 yılında TAMZE zaman eş değeri denilen ARGE personeli sayımız yetmiş bin civarında. 2023 yılında bunu üç yüz binlere çıkarmayı ön görüyoruz. Buna benzer değişik hedeflerimiz de var.

Burada tabii üniversitelerimize büyük roller düşüyor. Hocalarımız buradalar. Üniversiteler, sadece eğitim yapılan kurumlar değildir. Üniversiteler aynı zamanda araştırma yapılan ve araştırmanın sonuçlarını katma değere dönüştürmeye katkıda bulunan kurumlardır. Yenilik yapan kurumlardır. Bu anlamda topluyla, sanayiyle, hizmetlerle, endüstriyle, sanayi derken sırf imalatı kastetmiyoruz. Tarım da artık bir sanayi, hizmetler de bir sanayi, endüstriyle yakın bağlar içinde olması gereken çok açık sistemler olması durumunda üniversiteler. Kendi içine kapanan, sadece akademik, akademik boyutu küçümsediğim için söylemiyorum, aman yanlış anlamayın, sadece akademik konular üzerine yoğunlaşan toplumun sorunlarından, ekonomiden, ülkemizin gündeminden uzak bir şekilde çalışan bir üniversite sistemi elbette hiç birimizin arzu ettiği bir sistem değil. Üniversitelerimizin açık olması lazım, bu etkileşim ağı içerisinde çok iyi bir konum içinde olması lazımdır. İçinde buldukları şehirle, bölgeyle, yöreyle çok yoğun ilişkiler içerisinde olmaları lazımdır. Bu üniversitelerimizin gelişimi açısından da çok önemlidir.

yapıyoruz. Halkımızın vergileriyle üniversitelerimize çok büyük kaynaklar ayırıyoruz. Ama bunun karşılığını almamız lazım. Sosyal konularda, ekonomi konularında, kalkınma konularında üniversitelerimizin çok faal yoğun bir şekilde katma değer ürettiği bir ortama geçmemiz lazım. Özellikle yeni kurulan üniversitelerde ben bunu görüyorum. Daha açık bir sistemle daha açık kültürle oluşturuluyorlar ve gerçekten ben inanıyorum ki bu üniversitelerimiz gelecekte çok önemli birer aktör olacaklar.

Bir Kalkınma Bakanı olarak söylüyorum, üniversiteleri kalkınmanın lokomotif kurumu olarak görüyorum. Özellikle yerel, bölgesel kalkınma anlamında. Bu anlamda kendilerini farklılaştırmaları gerektiğine inanıyorum. Uzmanlaşmaları gerektiğine inanıyorum. İçinde buldukları bölgeyle çok yoğun etkileşim içinde olmaları gerektiğine inanıyorum. Bunu yapmadığımız sürece harcadığımız bu kaynaklardan verim almayacağımız gibi üniversitelerimizin geleceği açısından da çok sağlıklı olmaz diye düşünüyorum. Özgür bir üniversite diyorsak, özerk bir üniversite, akademik anlamda, özerk bir üniversite diyorsak, üniversitelerin kaynak üreten yapılar olması gerektiğini de anlamamız, algılamamız lazımdır. Kaynak üretmeyen, katma değer üretmeyen, fayda üretmeyen bir kurumun özerk olması da, özgür olması da bana çok zor geliyor açıkçası.

Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde gerek YÖK Reformu çerçevesinde, gerek üniversitelerimizin yapılanmasında mutlaka bu katma değer üreten üniversite kavramının çok ön planda olması gerektiğini düşünüyorum. Buna da bir parantez açmış olduk.

Üniversitelerimize büyük yatırımlar yapıyoruz bakın 2002 yılında 76 tane üniversitemiz varmış. 2011 yılı sonu itibarıyla 165'e çıkmış bu rakam. 76'dan 165'e. Yine birçok ülkenin kriz var diye, sıkıntı var diye üniversite kapattığı, üniversitelere ödenek vermediği, üniversiteleri ikinci plana ittiği bir dönemde Türkiye buralara yatırım yapıyor. Bunun inşallah geleceğimiz için çok hayırlı sonuçlarını hep birlikte göreceğiz. Ama bu üniversitelerimizin az önce bahsettiğim çabasıyla da çok yakından ilgili elbette.

Bir taraftan da tabii Kalkınma Ajanslarımız yine yerel bölgesel düzeyde çok önemli bir kurumsal yapılanma. Kalkınma Ajansları üzerinde gerçekten çok çalıştığımız, model geliştirirken bütün dünyayı incelediğimiz ama bir taraftan da kendi ülkemizdeki koşullarımıza, özgün şartlarımıza uyarladığımız bir modelimiz.

Çok az bir geçmişi olmasına rağmen, çok başarılı işler yapan kurumlarımız. Yirmi altı tane Kalkınma Ajansımız var bugün. Seksen bir vilayetimizi kapsar şekilde bunları kurduk ve gerçekten çok etkili, önemli yapılar.

Kalkınma Ajanslarımızı da biz çok önemli bir platform, katalizör olarak görüyoruz. Bunları sadece hibe dağıtan, proje desteği veren kurumlar olarak görürsek çok yazık etmiş oluruz. Kalkınma Ajanslarının birinci misyonu içinde bulunduğu bölgenin potansiyellerini iyi belirlemek, iyi analiz etmek, bütün ilgili taraflarla birlikte o bölge için vizyon ve stratejiler oluşturmak, ona gidecek yol ve yöntemleri geliştirmektir. Bunu yaptığı zaman gerçekten büyük bir eksikliği, büyük bir boşluğu doldurmuş oluyor Kalkınma Ajanslarımız.

Bilgi üreten, içinde buldukları yöreye ilişkin sektörel analizler yapan, ticari analizler yapan, ülke raporları hazırlayan, bilgi üreten kurumlar olmasını istiyoruz.

Ben Genel Sekreterlerimizle zaman zaman bir araya geliyorum. Onlardan da doğrusu hep bir araya geldiğimizde bunu talep ediyorum. Bilgi üretin diyorum. Bilgi. Daha derinlemesine içinde bulunduğunuz yöreyi tanıyın. Daha derinlemesine analiz edin. En küçük ayrıntısına kadar potansiyellerimizi çıkarın. Çok şükür artık işte bu mekanizmalarımız var, kaynaklarımız var, bunları kullanalım ve içinde bulunduğumuz yöreyi tanıyalım. Tanımadığınız şeyi, ölçmediğiniz şeyi yönetemezsiniz. Genel kanaatlerle, izlenimlerle bu işler olmaz. Çok detaylı çalışmalarla, analizlerle içinde bulunduğumuz bölgeyi tanımamız ve nereye götürürüz diye kafa yormamız lazım.

Ajanslarımız bu anlamda stratejik kurumlar, bana göre. Çok önemli kurumlarımız ve Orta Karadeniz Kalkınma Ajansımız da bu anlamda çok başarılı çalışmalar yapan Samsun, Amasya, Tokat ve Çorum illerimizi kapsayan bir Ajansımız. Böylede devam etmesini tabii ki temenni ediyoruz ve bu çerçevede de bütün Yönetim Kuruluna, Kalkınma Kuruluna, Genel Sekreterliğimize teşekkür ediyorum. İşte bu organizasyonu yapması bile kalkınma Ajansımızın nasıl bir katkıda bulunduğunun çok somut bir göstergesi.

Bazı Kalkınma Ajanslarımız bölgeleriyle ilgili yenilik stratejileri de oluşturmaya başladılar. Bunlardan bir tanesi İzmir kalkınma Ajansımız “İzmir Bölgesi Yenilik Stratejisi”ni Mayıs 2012’de kamuoyuna duyurdu. Kendi bölgesine özel bir “yenilik Stratejisi” hazırladı bu Ajansımız ve gerçekten çok önemli bir katkı diye düşünüyorum.

Burada yine bazı başka Ajanslarımızın yaptığı çalışmalar var. Burada iki boyutu var Ajansın bence. Birincisi içinde bulunduğu yöreyi iyi analiz edip yenilik açısından uygun stratejiler geliştirmek, ikincisi de bu strateji doğrultusunda tabi her şeyi Kalkınma Ajansı yapacak diye bir şey yok. Kalkınma Ajansının bütçesi belli, personeli belli, oluşturacağınız stratejide üniversitenin yapacağı işler var,

imkânlarıyla doldurması, oraları takviye etmesi lazım. Ve bu anlamda, hem yöreye ilişkin bir strateji geliştirmede Ajanslarımız etkili bir rol oynayabilir, oynamalı hem de tabii bu stratejinin hayata geçirilmesinde diğer kurumlar gibi Ajansımız da hibe programlarıyla, teknik destekleriyle, eğitim programlarıyla, tanıtım programlarıyla bu stratejiye, eylem planına destek olabilir diye düşünüyorum.

Bunu bazı Ajanslarımız yapmaya başladılar. Doğrusu ben bütün Ajanslarımızın bu kavrama önem vermesi gerektiğini düşünüyorum. Samsun özellikle ve tabii çevresiyle, diğer illerimizle birlikte mutlaka bir yenilik stratejisi olması gereken bir ilimiz. Üniversiteleriyle, alt yapısıyla, işte ulaşım lojistik konusundaki konumuyla, ben daha önce geldiğimde bir organize sanayi gezmiştim, cerrahi aletler bile üreten bir il olarak yani bu tür şeylere açık bir il olarak mutlaka bir yenilik stratejisi olmalı ve bunu hayata geçirmeli diye düşünüyorum.

Büyük Şehir Belediye Başkanımızın da bu konulara ne kadar önem verdiğini, bu stratejik planlama konularına, bizzat eski dönem yani siyaset öncesinden de biliyorum diyeyim. Değerli başkanımız da Samsun konusunda geçmişte bazı çalışmalar yapmıştık. Ben o dönemde Devlet Planlama Teşkilatında görevliydim ve örnek bir çalışma yürütmüştük. Ayrıca böyle bir yerel yönetimi olduğu için de çok şanslı bence Samsun. Hep birlikte, bir anlayış birliği içinde bu stratejiler yapılabilir diye düşünüyorum.

Samsun'u bir örnek olarak söyledim. Diğer illerimizde de tabii ki aynı şeyler geçerli.

Peki, neler yapmalıyız bu kavramda, bu çerçevede? Özel sektörü bir defa işin içine daha fazla çekmeliyiz. Genel düzeyde de hem stratejilerimizi hazırlarken, hem de eylemlerimizi uygularken özel sektörü mutlaka ve mutlaka işin içine çekmeliyiz. Bunu yapmazsak başarılı olmamız, sonuç almamız mümkün değil.

Diğer bir boyut, uluslar arası boyut. Sadece artık ülke içindeki kapasitelere bakarak hareket edemeyiz. Uluslar arası ağlarla ilişkilerimizi de mutlaka geliştirmeliyiz. Burada EURADA'nın değerli başkanı da bulunuyor. Mesela güzel bir örneği bunun. Bu tür ağlarla, uluslar arası ağlara dâhil olmadan, oradaki bilgiyi, birikimi almadan bunun üzerine sizin bir şey koymanız da mümkün değil. Uluslar arası ağlarla mutlaka bu anlamda bütünleşmemiz gerekiyor.

Diğer taraftan, yeni kurumlarımızın kolaylaştırıcı bir rol oynaması gerekiyor.

Kalkınma Ajansımız bir tanesi. Bir diğeri de tabii bu bölge için söylüyorum, (DOKAB) dediğimiz, Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı. Başkanımız da burada. Daha önce sadece GAP bölgesi için bir idaremiz vardı biliyorsunuz. GAP

DOKAB dediğimiz Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi, sekiz ilden oluşuyor. Samsun'u da içeren bir yapı. Bir diğeri, DAB dediğimiz Doğu Anadolu Bölgesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, on dört ilden oluşuyor. Ve nihayet, KOP dediğimiz Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığımız o da dört ilden oluşuyor.

Bu bölgelerimiz bir taraftan Kalkınma Ajanslarıyla ama bir taraftan da daha büyük bir bölgesel ölçekte diyelim ve daha kamu ağırlıklı bir yapı içerisinde çünkü bu idareler Bakanlığımızın doğrudan bağlı kuruluşları. Bu kuruluşlar aracılığıyla özellikle kamu yatırımlarını, kamunun yapması gereken çalışmaları iyi bir şekilde koordine etmek, izlemek ve aynı hedefe yönlendirmek istiyoruz.

Diğer taraftan yine bu ölçekte yapılması gereken bir takım uygulamaları da bölge kalkınma idarelerimizde yapacağız. GAP bölgesinde bunun bir örneğini yaşıyoruz zaten. GAP'ta hem bölge kalkınma idaremiz var hem de Ajanslarımız var GAP bölgesinde üç tane. Üç Ajansımız var bir de bölgesel idaremiz var. Orada iki kanalla da bu konularda çalışmalar yürütüyoruz. Bu bölge için de aynısını yapacağız. DOKAB idaremiz yeni. Ajanslardan da yeni bir yapı. Bu Ajanslarla birlikte onlarla bir bütünlük içinde bu bölgeye hizmet edecek inşallah.

Yeni bir eylem planı hazırlama çalışmalarımız var. Ona başlamış durumdayız. İnşallah önümüzdeki süreçte onu sizlerle de birlikte paylaşarak yerel katkıyı da alarak geliştireceğiz. Bu bölgemize ilişkin Doğu Karadeniz'e ilişkin, geçmişteki DOKAB'lar la da karıştırmayın lütfen. Bir dönemde biliyorsunuz, DOKAB adı altında Japon JANKA dediğimiz kuruluşun yaptığı çalışmalarla, Planlama Teşkilatının yaptığı çalışmalar var, AB çerçevesinde DOKAB adı altında uygulanan programlar var, onlar geçmişten gelen yapılar. Onlardan da istifade edeceğiz elbette, onların bize getirdiği birikimi de değerlendireceğiz ama, önümüzdeki dönem kendi önceliklerimizde yeni şartlar altında yeni bir "Eylem Planı" hazırlayıp bu bölgede inşallah uygulayacağız. Onun da altını çizmek isterim.

Bu kurumsal yapılar önemli. Bunlar olmadan birçok şeyi gerçekleştiremiyorsunuz. Geçmişte, kâğıt üzerinde çok şeyler yazılmış, çizilmiş. Ama bu mekanizmalar kurulmadığı için hayata geçirilememiş. İşte şimdi bu mekanizmalarımız var yeter ki irademiz güçlü olsun, bunların hepsini inşallah hayata geçireceğiz.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansımız Amasya, Çorum, Samsun, Tokat illerini kapsıyor. Şu anda yirmi beş uzman, dört destek personel, vesaire. Otuziki personelle faaliyetlerini devam ettiriyor. Gerçekten güzel çalışmalar yürüttü. Geçmişte de DPT Müsteşarlığı döneminde bu bölge için Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi Ana Planı yapılmıştı. Ondandır da istifade ederek çok güzel planlar programlar yaptı ve uyguluyor bu Ajansımız.

Bugüne kadar baktığımızda, yaklaşık elli sekiz milyon lira hibe proje destekleri, faaliyet destekleri sunmuş tabii bir şekilde dediğim gibi çalışmalarını devam ettiriyor. Detay epeyi bir şeyler var ama onlara girmek istemiyorum. Sadece bir projenin altını çizmek istiyorum. Gündümlü dediğimiz projelerden bir tanesi. Bugün inşallah gidip yerinde de göreceğiz.

Samsun için özellikle önem taşıyan “Samsun Fuar ve Kongre Merkezi”. Bu projede de Kalkınma Ajansımızın ciddi bir emeği desteği var. Baktığımız zaman on iki milyon liralık bir proje. Bunun yedi milyonunu Ajansımız sağlamış durumda. Bu gerçekten önemli. Bu bölgede işte belirlenen bir boşluk ve onun iyi bir müdahaleyle doldurulması diyelim. Buna güzel bir örnek gerçekten. Bu açıdan da bütün emeği geçenleri ben tebrik ediyorum.

Çok sayıda analiz çalışma yapmış Orta Karadeniz Ajansımız. Onları da vurgulamak isterim. Mesela “Invest in the Middle Black Sea Region” diye bir broşür hazırlamış, mevcut durum analizi yapmış bölge için. Bölgesel insan kaynakları analizi yapmış. Türkiye’de sağlanan teşvik ve destekleri toparlamış, yatırımcıların bilgisine sunmuş. Rusya, Ukrayna ve Bulgaristan, Romanya gibi ülkelerle ilgili ülke raporları hazırlamış. Bu bölge için önem taşıyan. Girişimcilik kavramı ve Türkiye’de girişimcilik konusunda yine çalışmalar yürütmüş. Bütün bunlara emeği geçenlere de şükranlarımı sunuyorum.

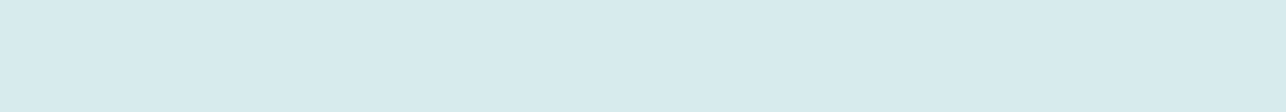
Hepinize saygılar sunuyorum.

OKA BÖLGESEL İNOVASYON STRATEJİSİNİN KAMU OYUNA DUYURULMASI

LAUNCH OF OKA'S REGIONAL INNOVATION STRATEGY

Hüseyin Akın UĞURLU

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Uzman

Değerli katılımcılar,

2011 yılının sonundan itibaren gerçekleştirdiğimiz, yaklaşık dokuz ay süren Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi Çalışmasını bugün kamuoyuna siz değerli katılımcılarla beraber paylaşmaktan Ajansım olarak büyük gurur duymaktayız. TECHNOPOLIS Grubuyla beraber gerçekleştirdiğimiz bu strateji dokümanı elinizde şu anda OKA'nın diğer dokümanlarıyla beraber çantalarınızın içinde bulunmaktadır. Kitabın ön yüzünde Türkçe olup arka yüzünde de İngilizce olarak önemli kısımları yer almaktadır Stratejiyi eğer edinmediyseniz bankomuzun yanındaki çantalarınızdan edinebilirsiniz.

Sunumumuzun kısaca içeriğini vermek istiyorum. Yaklaşık on beş dakika sürecek. Daha sonra da sorularınız varsa onları alacağız. Öncelikle kısaca tanımlardan, amaçlarımızdan ve vizyondan bahsedeceğiz. Daha sonra da inovasyona dayalı mevcut durumumuzdan biraz bahsedeceğiz. Son olarak da özellikle birzandan vurgulayacağımız stratejiler ve stratejilerin altındaki eylemlerden size bahsedeceğim.

İnovasyonun birçok tanımı var. Ama stratejik planımızda kullandığımız bir tane tanımı burada vermek istiyorum. "Bilginin ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürülmesi" inovasyon tanımlarından bir tanesi. Yine inovasyon tanımı ürünlerde, süreçte, pazarlamada ve organizasyonlarda kullanılabilir. Sadece inovasyonu fabrikalarda ARGE yapımı, yeni ürüne dönüştürmek olarak düşünmemek gerekiyor ve sunum içerisinde diğer inovasyon tanımlarını göreceğimiz için ben size birkaç tane daha inovasyon tanımı vermek istiyorum. Bir tanesi bunların "toplumsal inovasyon". Toplumsal inovasyon, eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına, toplumsal sorunların çözülmesine, istihdam yaratılmasına ve çevrenin korunmasına katkıda bulunan toplumsal bir sistemdir. Eko-inovasyon ise çevreye ve doğaya verilen zararların en aza indirilmesine veya ortadan kaldırılmasına, enerji verimliliklerinin yenilenebilir enerji kullanımının azami düzeye çıkarılmasına yönelik uygulamaları kapsamaktadır. Kamu sektöründeki "inovasyon" ise toplumsal değer yaratmak, ihtiyaçlara daha etkin cevap verebilmek, kaynakları en etkin ve verimli bir şekilde kullanmak amacıyla

Bu strateji dokümanını yaratmamızdaki amacımız bölgenin inovasyon potansiyelinin harekete geçirilmesi ve eksikliklerinin giderilmesi için bir yol haritası belirlemektir.

Vizyonumuza baktığımızda “vizyon cümlemiz” şu şekildedir. “Orta Karadeniz Bölgesi 2023 yılında rekabetçi sektörleriyle inovasyon ve girişimcilik kültürü yüksek toplum sayesinde ulusal ve uluslar arası düzeyde kalkınmada öncü bir bölge haline alacaktır”. Bu bizim vizyonumuzu oluşturmaktadır. Hazırlık sürecine baktığımızda, burayı birkaç slaytla kısa geçeceğim. Çünkü hazırlık sürecinin genelini yarınki sunumumuzda tekrar görebilirsiniz. Mutabakat ve vizyon belirleme çalıştayıyla başladık Samsun’da 2011 yılının sonunda. Bu çalıştayla beraber diğer çalışmalarımızla illerde birçok çalıştay yaptık, birçok anket düzenledik, inovasyona dayalı arz talebi öğrenmek üzere, mevcut durumumuzu öğrenmek üzere, güçlü zayıf yönlerimiz, fırsatlarımız ve tehditlerimizi inovasyona dayalı öğrenmek üzere birçok anketler uyguladık. Ayrıca; kamu, özel sektör ve STK’lardan oluşan “Toplumsal İnovasyon Komiteleri”ni oluşturarak, illerde çalıştaylar yaparak sorunları öğrendik ve bu sorunlara da çözüm önerileri aradık. Bu çözüm önerilerini de yeni stratejilere dönüştürme çabası içine girdik.

Proje pazarı ve fikri mülkiyet hakkı seminerleri gerçekleştirdik. Özellikle proje pazarında teknoloji tasarım derslerinde başarılı olan öğrencilerin projelerini özel sektörle paylaşma açısından önemli bir organizasyondur. Yine kamu, toplumsal inovasyon ve özel sektörde başarı öykülerini bu strateji kitabında topladık.

Logo ve afiş yarışması gerçekleştirdik. Logomuzu özellikle görebilirsiniz OKİS Orta Karadeniz Bölgesi İnovasyon Stratejisi şeklinde. Uygulamanın girişimcilik eğitimleri ise, ilki Samsun’da gerçekleştirildi. Bu yıl içerisinde de yine Amasya, Tokat ve Çorum illerimizde uygulamalı girişimcilik eğitimlerine devam edeceğiz.

Mevcut duruma baktığımızda, özellikle yenilik göstergelerinden patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve markayla ilgili rakamları görmekteyiz. Özellikle baktığımızda çok yüksek olmadığını gördüğümüz sayıların özellikle bu inovasyon stratejisinin sonrasında faydalı modelden endüstriyel tasarıma daha fazla başvuru ve daha fazla tescil almayı planlıyoruz bölgemiz olarak.

Yine Orta Karadeniz Bölgesi İnovasyon ortamı değerlendirmesi kısmında özellikle bölge halkının inovasyon ve girişimciliği destekleyen kültürel değerlere sahip olması en dikkat çekici avantaj olarak gözükmektedir. Bu tabloda “0” en düşük “10” da en yüksek puan olduğunu tekrar hatırlatmak isterim. Yine diğer bir

Orta Karadeniz Bölgesi İnovasyon Sistemini incelediğimizde dörtlü bir yapı oluştuğunu görmekteyiz. Bu dörtlü yapı bölge illerinde faaliyet gösteren özel sektör kuruluşları, kamu kurumları, Üniversiteler ve diğer eğitim kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları ve bölge halkıyla bunların arasındaki etkileşimin oluşturulduğu bir yapıyı ifade ediyor dörtlü sarmalımız. Yine baktığımızda kamu kısmında tekrar belki üstünden geçmek gerekirse, valiliklerimiz, il özel idarelerimiz, kaymakamlıklarımız, belediyelerimiz, bakanlıkların ve diğer kamu kurumlarının il müdürlükleri ve Ajansımız yer almaktadır. Özel Sektörde KOBİ'ler, büyük firmalar ve finans kuruluşları, üniversiteler kısmında Amasya Üniversitesi, Hitit, Gazi Osman Paşa, Ondokuz Mayıs Üniversitemiz, meslek liselerimiz, diğer ilk ve orta dereceli okullar, Halk Eğitim Merkezlerimiz, Araştırma Merkezlerimiz, Laboratuvarlar, Test ve Vergilendirme Kuruluşlarımız bu kısımda yer almaktadır. Yine Canik Başarı Üniversitesi de bu kısımda yer almaktadır. Aracı kurumlarda ise Sanayi Bölgeleri ve Siteleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, Dernekler ve Vakıflar, Tekno Parklar, İnkübatörler, Kümelenme örgütleri ve son olarak da bölge halkı bu kısımda yer almaktadır.

Birkaç tane mevcut durumdaki anket sorumuzu ve aldığımız cevapları size burada göstermek istiyorum. Orta Karadeniz Bölgesindeki işletmelerin rekabet güçlerinin arttırılmasına yönelik öncelikli ihtiyaçlara baktığımızda mevcut ürünlerin ve hizmetlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi %24,2 en fazla oy alan cevap olmuştur. Yine bunu takiben üretim maliyetinin azaltılması önem taşımaktadır. Özellikle ilk iki cevabı aldığımızda yaklaşık %45gibi bir orana ulaştığını görmekteyiz.

Orta Karadeniz Bölgesindeki işletmelerin rekabet güçlerini olumsuz etkileyen öncelikli sorunlara baktığımızda ise en önemli sorunun "nitelikli insan kaynağının yetersizliği" olduğunu görebiliriz. Yaklaşık yüzde otuzluk bir cevap oranına sahiptir. Bundan sonrasında Yüzde yirmi bir virgül yediyle "finansmandaki erişim sorunları" gelmektedir. Yine bu iki cevabın yaklaşık yüzde elli civarında olduğunu söyleyebiliriz.

Stratejik amaçlara baktığımızda, birkaç tanesini burada saymak gerekirse, bölgenin stratejik sektörlerle yüksek rekabet gücüne sahip, uluslar arası bir markaya dönüşmesi; inovasyon performansı yüksek işletmeleriyle nitelikli insan kaynağı için çekim merkezi halini alması; inovasyon için yaratılacak cazip ortam ve teşvikler sayesinde ulusal ve uluslar arası firmaların ARGE ve İnovasyon Merkezlerine ev sahipliği yapar hale gelmesi; ve de katpayıcı inovasyon yaklaşımıyla toplumun tüm kesimlerinde refahın ve yaşam kalitesinin artması; stratejik amaçlarımızdan bir tanesidir.

vadeli hedeflerde ise on yedi bin dolara ulaşma hedefi vardır. Yine “bölgesel toplam ihracat” tutarında 2023 itibarıyla iki milyar dolara ulaşma hedefimiz vardır. Özellikle ülkenin beş yüz milyar dolar hedef olduğunu düşünürsek, iki milyar doların da 2023 için önemli bir hedef olarak gözükmektedir.

Yine bölgesel işsizlik oranımızda 2023 yılında, %3'e indirmeyi planlıyoruz.

Strateji döneminde öncelikle öncelik verilecek sektörler baktığımızda, daha önceki çalışmalarımızdan analizlerimizde ve de bölgesel inovasyon strateji çalışmalarında yaptığımız anketler sonucunda çıkan sektörler, medikal cihaz ve aletler, makine teçhizat ve ev aletleri, tarım ve gıda, turizm ve taş ve toprağa dayalı sanayi olarak belirlenmiştir.

Yine bu sektörlerle ilgili çok kısa bilgiler vermek gerekirse, medikal cihaz ve aletler sektörü özellikle Samsun merkezli olarak gelişmektedir. Sektördeki kümelenme faaliyeti rekabetçilik yolunda atılmış önemli bir adımdır. Bu süreçte birlikte sektör işletmelerinin ARGE ve inovasyonel daha fazla ve sistemli bir şekilde yatırım yapmaları ve böylelikle de yaratılan ekonomik değer ile istihdamı arttırmaları gerekmektedir.

Makine teçhizat ve ev aletleri sektörü, Çorum'da gıda işleme makineleriyle, Merzifon'da elektrikli makine ve ev aletleri başta olmak üzere bölge için rekabet avantajı oluşturma potansiyeline sahip bir sektördür. Makine sektörü ise Samsun'un ihracatında sahip olduğu %17'lik payla yine ön plana çıkmaktadır.

Bölgedeki kümelenme faaliyetleriyle sektörel gelişme yolunda önemli bir adım atılmış durumdadır.

Tarım, gıda ve turizm sektörlerine bakıldığında ise bölge genelinde taşıdıkları önemden dolayı katma değer ve istihdam açısından geliştirilmesi ve güçlendirilmesi gereken sektörler olarak görülmektedir. Taş ve toprağa dayalı mermer, kiremit, tuğla gibi sanayiler ise bölge illerinden özellikle Amasya, Çorum ve Tokat'ta ön plana çıkmaktadır.

Stratejik atılım alanlarına geldiğimizde üç tane atılım alanımız var. Bunlardan bir tanesi özel sektörün inovasyon performansının yükseltilmesi ve inovasyona dayalı girişimciliğin artırılması. İkincisi, ARGE ve inovasyona dayalı alt yapısının ve insan kaynağının güçlendirilmesi. Son olarak da, toplumsal inovasyon ve kamu hizmetlerinde inovasyonun özendirilmesi ve yaygınlaştırılması. Stratejilerin bundan sonraki aşamalarında bunlarla ilgili alt eylemlere bakmış olacağız.

stratejik sektörlerde ARGE ve inovasyon projelerinin özendirilecek bir destek programının tasarlanması söz konusudur. Bu program kapsamında söz konusu sektörlerde faaliyet gösteren firmaların ürün, süreç, organizasyon ve pazarlama inovasyonu projelerine destek sağlanacaktır. Verilecek olan destek ise, sadece parasal boyut ve maddi boyut olmayacak, aynı zamanda firmaların proje fikirlerini geliştirmeleri ve seçilen projelerin değer yaratım potansiyellerinin en yüksek olanının seçilmesi burada önem taşımaktadır. Projelerin teknik, idari ve finansal risklerin en aza indirmesini sağlayacak program oluşturulacaktır. ARGE ve inovasyon işbirliklerinin geliştirilmesi kapsamında özellikle proje ortakları kurulmasının desteklenmesi, üniversiteyi özel sektörün projelerinde proje ortağı olarak sürekli olarak ekleyebilmek, çabalarımızdan bir tanesi olacaktır.

Inovasyona dayalı yeni işletmelerin kurulmasının sağlanmasında ise üniversite öğrencilerinin girişimciliğe teşvik edilmesi, üniversitelerde teknoloji ve transfer merkezlerinin mentörlük ağlarının kurulması ve girişimcilik ağlarının genişletilmesi ve son olarak da iş planı yarışmalarının geliştirilmesi bu kapsamda yararlıdır.

Son olarak, bölge halkının girişimciliğe ve inovasyona özendirilmesi kapsamında ise KOSGEB'in girişimcilik proje destek programı gibi desteklerin kamuoyuna daha fazla tanıtılması; sektörel yarışmaların düzenlenmesi ve de teknoloji ve tasarım dersi etkinliklerindeki ödüllerin hızla devam etmesi şeklinde alt eylemlerimiz bulunmaktadır.

ARGE ve inovasyon alt yapısının ve insan kaynağının güçlendirilmesi kısmındaki eylemlerimiz, örneğin inkübatör ve Tekno Parkların geliştirilmesi bunlardan bir tanesidir. Bu alanda projelerdeki teknik ve ticari riskin azaltılması, eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi planlanmaktadır.

Bölgesel ARGE, inovasyon ve tasarım merkezlerinin kurulması aşamasında, stratejik sektörlerde hizmet verecek merkezlerin açılması, yine farkındalık hizmetlerinin, projelerinin ve de danışmanlık hizmetlerinin devam etmesi planlanmaktadır.

Kümelenme faaliyetlerinin geliştirilmesi kapsamında biraz önce sayılan sektörlerdeki kümelenme çalışmalarının devamı öngörülmektedir.

Bölge üniversitelerinin geliştirilmesi kapsamında ise yine TÜBİTAK tarafından yapılan araştırma alt yapısı envanteri ve de araştırmacı bilgi sistemi envanterlerinin geliştirilmesi ve bunların işbirlikleri için uygun ortamlarda kullanılması bu envanterlerin ve de üniversitelerin ulusal ve uluslararası projelerde daha fazla yer alması bu bölümdeki alt eylemlerimizi oluşturmaktadır.

Organize sanayi bölgeleri ve diğer alt yapıların geliştirilmesinde ise stratejik sektörlerde ihtisas konseylerinin girişimi özel sektörle birebir ilgilenebilecek uzman personelin yetiştirilmesi planlanmaktadır.

Toplumsal inovasyon ve kamu hizmetlerinde inovasyona özendirilebilmesi ve yaygınlaştırılması kapsamında ise toplumsal inovasyon programının başlatılması planlanmaktadır. Bu programda, toplumsal sorunların yeni ve farklı yaklaşımlarla çözümlenebilmesi ve sürdürülebilir faaliyetlerin devam etmesi planlanmaktadır.

Eko inovasyon uygulamalarının yaygınlaştırılmasında atık geri dönüşümünün, su ve elektrik tasarrufunun özellikle kamuda daha az kağıt kullanımını planlayan projeler düşünülmektedir. Yine elektronik bilgi sistemlerinin kullanılması, toplu taşıma kullanımının özendirilmesi ve de yenilenebilir enerjilerinin kullanılması hedeflenmektedir.

Kamu hizmetlerinin inovasyon özendirilmesinde ise hizmetlerde verimlilik, performans ve vatandaş memnuniyetinin artırılması planlanmaktadır.

Son olarak, sosyal inovasyon fikirleri için mikro-finansman imkânlarının geliştirilmesi bu kapsamda planlanan faaliyetlerden bir tanesidir.

Bölgesel inovasyon stratejisinin başarılı olabilmesi için ulusal inovasyon stratejisiyle uyumlu olmasına azami dikkat edilmiştir. Bu kapsamda proje stratejimiz 2011 –2016yıllarını kapsayan ulusal bilim, teknoloji ve yenilik stratejisinde bahsedilen stratejik amaçlar ve sektörel yaklaşımla örtüşmektedir. Bu stratejinin stratejik amaçları olan ARGE ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu alanlarda hedef odaklı yaklaşımlar ve hibe kazanmamız gereken alanlarda ihtiyaç odaklı yaklaşımlar bu stratejinin temelinde yatan akıllı uzmanlaşma yaklaşımıyla kapsanırken, bölgedeki tüm paydaşların inovasyon sürecine katılımının sağlanması hususunda ulusal stratejinin tabandan yukarı yaklaşımak amacıyla örtüşmektedir.

Bölgesel inovasyon yönetimi ve stratejiyi uygulamaya yönelik şöyle bir yapılanma söz konusudur. Bunlar ise stratejik dönem süresince değişikliğe uğrayabilir. Bölgesel inovasyon stratejisi koordinasyon ekibi OKA Genel Sekreterliğinden oluşacaktır. Yine danışma kurumumuz bölgede öne çıkan stratejik fonların kilit aktörleri ve aynı zamanda yüz üyemizden oluşan Kalkınma Kurulu bu ekibin içinde yer alacaktır.

Devam eden “Kamu, Toplumsal ve Özel Sektör İnovasyon Komiteleri”, yine bu süreçte devam edecektir.

Stratejinin uygulanmasına yönelik izleme ve değerlendirme seviyesine geldiğimizde ise iki boyut halinde bu izleme ve değerlendirmeyi gerçekleştirebiliriz. Stratejik kapsamında öngörülen faaliyetler seviyesinde bu strateji dokümanını belirleyen faaliyet, program, projelerin her biri için bunlara özel belirlenecek olan gösterge, hedeflerle bizlerle değerlendirme yapılacaktır. Yine faaliyet, proje, program bazlı gösterge belirleme, izleme ve değerlendirme çalışmaları Bölgesel İnovasyon Stratejisi Koordinasyon ekibi tarafından ilgili komitelerle birlikte gerçekleştirilecektir.

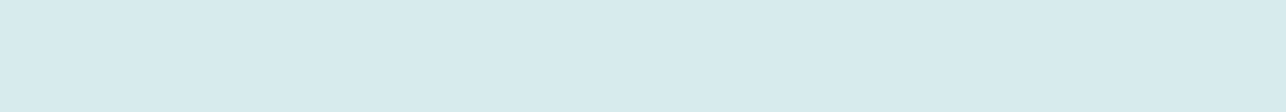
İkinci etapta ise bölgesel inovasyon performansı boyutunda, birzandan sayacağım girdi ve çıktı göstergelerine ilişkin verilerin düzenli olarak toplanması sonucu, Bölgesel İnovasyon Performansının seyri izlenip değerlendirilecektir.

Son slaydımıza geldiğimizde, stratejinin uygulanmasına yönelik izleme ve değerlendirme çerçevesinde hangi göstergelerle yapabileceğimizi düşünürsek, bunların birçoğu kitabımızda yer aldığı için çok kısa birkaçından bahsedeceğim. Çünkü çok uzun göstergeler, burada fazla zamanınızı almak istemiyorum. Birkaç girdi göstergesi şu şekildedir: Bölgedeki işletmelerin bölgesel, ulusal ve uluslararası kaynaklarca desteklenen toplam ARGE'li inovasyon proje sayıları ve destek tutarları, bölgedeki işletmelerin üniversiteler ve araştırma merkezleri tarafından başvurusu yapılan ve alınan fikri patent sayıları, üniversitelerden, araştırma merkezlerinden kurulan filiz işletme sayıları ve de bölge içinde, ulusal seviyede ve de uluslararası seviyede gerçekleştirilen üniversite, özel sektör projelerinin bu kapsamda değerlendirme yapılabilirliği.

Son olarak, sonuç göstergelerine baktığımızda, stratejik sektörlerden elde edilecek gelir, bunu bölgenin gayrisafi yurtiçi hâsilasının oranı, yaratılan yeni istihdam ve ihracat oranları, yeni kurulan inovasyona dayalı şirketler filiz işletmelerin yarattığı toplam istihdam, elde ettikleri ciro ve ihracat tutarları, bölgenin işsizlik oranındaki değişim, toplam ihracatındaki değişim, yine kişi başı düşen gelirdeki ve de göç göstergelerindeki değişim sonuç göstergeleri olarak değerlendirilecektir.

Sunumu dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

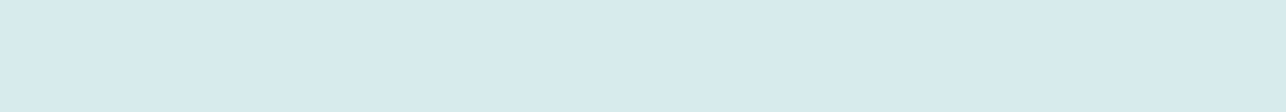

İNOVASYONUN MEKANSAL RUHU: BÖLGESEL BOYUT

THE SPATIAL SPIRIT OF INNOVATION:REGIONAL DIMENSION

Dr. Ergüder CAN
İzmir Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri

Saygıdeğer katılımcılar, İzmir Kalkınma Ajansı adına burada bulunmaktan duyduğum memnuniyeti belirtmek isterim.

Bugün burada İnovasyonun Bölgesel Boyutunu tartışacağız. Açıkçası bu oturumda soru – cevap kısmını da planlamıştık, ancak program sıkıştığından dolayı, eğer sizler de uygun görürseniz, sorularınız olursa, o soruları burada organizasyona iletirseniz öğleden sonraki kısımda o soru ve cevapları yapabiliriz yine. Bu oturumda sadece konuşmacılarımıza biraz daha fazla zaman verip çünkü onlar gerçekten kendi alanlarında, biraz sonra kısaca anlatacağım, uygulama içinde olan insanlar ve o yüzden onların tecrübelerini burada aktarmalarını istiyoruz.

Tabi yine “mekânsal boyut” dediğimiz zaman, özellikle bizim kentimiz içinde ülkemiz içinde bölgemiz içinde “ekosistem”, inovasyon eko sistem kurmamız lazım. Eğer onları kuramazsanız, o yapıları oluşturamazsanız, yine bundan kısacık dokümanlar olarak belgeler güzel hazırlanmış belgeler olarak bir yerde durur. O yüzden onu istemiyorsak mutlaka bunların uygulama kısmına “implementation” dediğimiz alana mutlaka yansıtmanız lâzım.

Kısaca ben konuşmacılarımızı tanıtmak isterim. Hemen solumda Christian Saublens EURADA Genel Direktörü kendisi ve uzun yıllardır özellikle inovasyon konusunda Avrupa Komisyonunda görev almakta bu konuda hem teori anlamında hem uygulama anlamında ciddi bir birikimi var. O yüzden kendisinden istifade edeceğimizi düşünüyorum. Hemen yanında Eeva-Liisa kendisi Finlandiya’dan ve özellikle Finlandiya ve kendi bölgesindeki inovasyon konusundaki yapmış oldukları çalışmaları bize aktaracak. O konuda bize aktarmaları olacak. Baş tarafta, en başta kendisi aynı zamanda İzmir ile işbirlikleri var onu söylemekte fayda var Baş tarafta, en başta Sayın Nida Kamil Özbolat kendisi aynı zamanda İzmir’le alâkaları var onu söylemekte fayda var. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde, aslen Çorumlu ama İzmir’de Yüksek Teknoloji Enstitüsünde doktorasını yaptı. Şu anda

bölgelerinde uygulanmakta olan ve “yönetmel anlamda nasıl destek sağlanabilir?” konusunda bir sunumu olacak. İzinle ben Christian’a sözü vermek istiyorum.

Christian SAUBLENS

EURADA

Genel Sekreter

Thank you Chairman,

Good afternoon everybody. In ten – fifteen minutes I will try to give you some aids to have a better, “the Day After Strategy”. So, to do that, I will remind a little bit of context of innovation, I have a few words about the European way for tomorrow. What are the challenges to and solution for the regional structure? This is the map of “the Day after Strategy” for twenty years of support of innovation on regional level by the EU”. The more it is read, the more the regions are competitive. What about the other matter? Can you see the disparities between countries where here and there you recognize a capital city? Athens, Madrid, Lisbon and so on. So, it is not because you have a strategy that you will be successful. And as Antoine Platen mentioned it this morning, “*a lot rely on the way you implement your strategy*”.

I visited Copenhagen a few months ago and I saw that guy. I’m pretty sure that he has never been to a university, but in this, you have a lot of innovation; marketing innovation, design innovation, adaptation of technology, and probably, also, you realize that people today have a different social life. He pose that in front of a tourist attraction, and the ministers during the week. No starbucks café can sleep, because that guy is an inventor and not an entrepreneur. He made two of this machine and that is all. So, we have a lot of life style entrepreneurs in Europe. We have good ideas but we are not good at marketing and developing it. Why is it so? Because, there is a gap between a political approach of innovation and the reality of innovators. So, perfect policies often look backwards. In my own country, there are people still dreaming for the future of the steel industry, even if they are one hundred kilometers away from the sea. We look for benchmark, we all believe that we can become Silicon Valley of something and we have played facial concept. If a region has a bio, we have built a bio, if a region have an industrial park we put in a strategy for an industrial park. If the region next door puts in an incubator, we have put in an incubator too.

giving all ideas in a new life. We look, we buy new products, and finally, what we miss in most of our regions is the capacity of absorbed and in mediating innovative ideas created by someone else, and of course, to follow new consumer demands.

When you look at that, you recognize that you have everything in place in your region. Most of the region have technology facilities, whether it is in university well, about pile of deployment is already little bit weak and of course, we have competitive manufacturing. But, sometimes, these competitive manufacturing have no link with the knowledge or the technology facilities, only the entrepreneurs in the region have gone through the door of university or center park.

The other opposite is, of course, that sometimes, we are very good at infrastructure but it is not used properly. Think about the internet connection that we have in Europe. Very good but, we use American services. Google, Apple, Link TV, Facebook, U-Tube, continue the list. No way for Europe.

So, where are we able to go from the knowledge to market using the infrastructure that we have built on?

If you look at the journey of knowledge to the market, first you need to generate ideas, we have inventors for that, sometimes we action for the market. Tomorrow, we have to pay more attention to social and societal demands. Then, we create knowledge, then, we have a lot of programs for research etc.

How many regions or affiliates are working with IPM protection lawyer or centre or many affiliates programs supporting spin-ups? Then, we need to acquire a transfer of absorbed knowledge. Are we really pushing staff mobility? When we refer to the ERASUS Scheme for the EU where the students go, how many are doing something special for their region when they come back? When researchers go outside how many are invited for a seminar to disengage the knowledge that they have acquired abroad to the local community?

Next stage, progression of maturation of the knowledge. How many schemes that we have proved in concept in the EU? I noticed that this is the point of the Obama administration for the re-industrialization of the U.S. It is about proof of concept, making sure that your idea has a market not only for the point of view of the technology but also of the demand.

Finally, how many of us have developed commercialization support scheme? Are we really using proper procurement in an innovative way? Do we have a scheme to find the first buyer? We always say that the main problem of the company is

come. And what do we do in public sector for that? And this is where you start the day after you have a strategy.

When we think innovation, still in a lot of symposiums, we believe that innovation is linked with technology. This is no longer true. You have new process, you can have new services, and often you link the services with the product. Look to how important the design is. You are operating models. Look to the low cost airlines. Before we had airjets, they had plenty of airplanes that would bring you from A to B, but of course we had high price. Look to new system and networks. I am pretty sure that we will have an electricity car one day. But this is based on a network. If you do not have the repair station or filling station we will not be able to enter. Think the innovation link to the ways of life style. How many of you have an “iPod”? Everybody nearly and you use it regularly.

What about new working practices, organization and management? Of course, we need to have new public services to integrate new technology.

In a global world, big companies have four (4) units. They have people who do research, people who produce, market and then they have the support function.

All your innovation system is based on this fragmentation of value chain and you react to it. Are you sure that you have the right human assets to do that? And you, the illustrative engineering to give the new companies who come and look into it, have you put in place intangible factors for that?

Theories that you have to support entrepreneurs who are going to do a journey of innovation or the region can stimulate innovation.

First of all, you can turn your traditional sector into a new competitive area. For example, there is a firm particularly in France very good in railways nowadays building models of transport, in another case, is badly converted who is known in the automotive sector, which looks for the mobility.

The other example is the modernization for a new technology, we will listen to Ms. Eeva Liisa next, and the paper industry with the integration of the ICT reconsidered nanotechnology still has a competitive advantage.

Of course, you can diversify specialization. For example, an idea from Iceland where from fishery, they developed into wealth of Lisbon or in lower Austria where they are one of the strong clusters on eco-building and of course from time to time, if you are lucky you can make a radical change like in La

Only to recognize that your enterprises are going in that process, of course you have high technology. But the question is how many you have in mind from your regions are able to use or are using the next generation of technology? How many companies are using rubber? So, how many technologies are using or selling advanced ICT?

In traditional sectors, the way to innovate is enhancing competitiveness through use on AT and HT technology, but sometimes sourcing or reassuring. Look at the car industry in Germany. They are strong because they are able to import spare parts from low-cost countries. But they keep the production in Germany.

Finally, for a lot of regions, how do we improve the competitiveness of non tradable services? Like tourism, health care and so on where you need specialized per-functional services. Now if we look into the region, to knowledge, you can create knowledge through technology, through service innovation on cross-sector platform. Then you commercialize it through new product or services. For the region, some of them can be good in knowledge creation, some are just specializing in one sector or the other. But in most of the region, they have knowledge flow to their region in order to be able to access knowledge from somewhere else, to absorb it and then to diffuse it. And their “Regional Development Agencies” can have an important role if they are open to cooperation with other regions to scan what is new somewhere else, which then can be transferred to us.

Knowledge creation cycle in the region, we all do that because we have the existing knowledge. Tourism, handicraft, and we put money for the creation of knowledge, then we customize it, we explore or exploit it and then we call a new company. But who is looking for the depreciation of knowledge in one region? Remember that product did not invent a digital camera. If we do the pro-sector by sector today if you are in the automotive sector, or you have a cluster, you need to be strong also or at least to access knowledge in laser knowledge system, ready energy, environment, traffic etc.

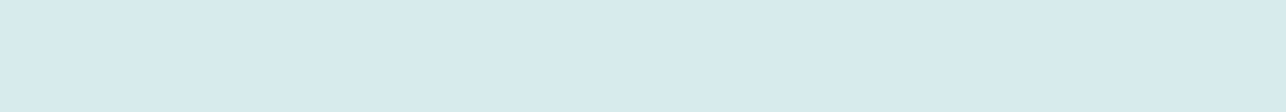
Another way of looking is indirection between clusters. So, I heard that here in the region there are some prospects for logistics, so, if you look to the warehouses and storage, it means that you need to access good knowledge about security but also about sensor or mobility because all those have to be integrated in your cluster for logistics.

Now, I mentioned that it is important to have knowledge flow from a region to another one. I think if you go to a bookshop you can find fifty (50) books on how

people mobile, to participate in networks, you can do community based activities, to have conference workshop, technology showcases, you need to learn the technology transfer through the purchase of patterns or licensing or attracting the spinoffs of universities and of course to provide a base for enterprise to be international either through joint research or joint venture called developing.

So, last but not least, if you ever need in this knowledge age to relook to our assets, as research from Florida show that we move from agriculture to industrial service, tomorrow we need to favor creativity, otherwise, we will be just consumers, maybe of EU family or we enjoy the network of ostrich people who believe the time will solve the problem for them and this is not an option for us! Thank you for your attention.

Eeva-Liisa Koivuaki,
Jyvaskyla (Finland) Regional Development
Company Jykes Ltd.
Development Manager

Good Afternoon Ladies and Gentlemen,

It is a real big challenge to try to respond to the questions Christian just put forward, "How to Implement a Regional Innovation Strategy?" Now I will try to do that in my presentation.

I am really grateful to be here, especially because we had the pleasure to host Turkish Development Agencies in May in our city and one of them was spoken here and I am glad to be here in my turn.

Just to put you on the map, At the Jyvaskyla Capital area is Helsinki Jyvaskyla is located two hundred and seventy (270) kilometers north of it. It is located in the lake district of Finland. Our agency was established in nineteen ninety six (1996) and we are a member of the EURADA since then. We are fifty (50) experts in our office in addition to our office in Jyvaskyla in Finland. We have existed in Saint Petersburg in Russia since twenty (20) years and in China in Shanghi city since 2004, just to enhance the importance of integration of international SME's which are our customers in our region.

Implementing an innovation strategy is pretty much related to industrial and service structure. That is why I am going to give you some facts about our data. We started our mass organization as it is called today six (6) years ago.

Regional clusters are based on our traditional industrial background, paper machine manufacturing and housing. In the machines and equipment cluster, there are 130 clusters at the moment and in the housing cluster, it comprises one hundred (100) businesses. They are providing energy efficient solutions, and services for building, furnishing and construction. In the energy cluster, we have 50 companies from the Central Finland and they provide anything from raw materials, machines to free usage of bio-energy.

In 2007, our national accountant launched a cluster of confidence program. We are also member in 5 of the clusters which are listed here. You can now see that

these are in need of, for instance, nanotechnology and ICT in the development of new products in the paper industry.

In this part of economic downturn, ICT sector is still growing in Finland and also in our region quite well.

What we had to face also that if it is all down turning 2009 while their mobile manufacturing company in Nokia closed down its RNT unit in our city, which was a chance for our RDA. What do you do to avoid the big clash? So, we put our strengths together in the region and we launched a program to keep people moving in other sectors in our region and also found out that, “end of something is awakening of something new”. At the moment, there are many SME’s in ICT sector which are quite growing right well. This was a new indicator of service provided for the high educated people and pupils. Our city is a strong student city. Every third person has university or a high education degree.

This leads to strong sector services like in the field of knowledge intensive business services and education and training. There are many various social innovations and new ideas which produce added value for the wellbeing of individuals. And that is what we want to involve into.

Many ongoing projects in promoting local business services are available. Just to show you shortly what we are good at. This is a picture of OECD’s signed declaration on Finland. As you can see, we are ranking high on business investment on RND. What improves these non-technological innovations? That is strongly on our agenda in the future.

I wonder what will happen in the future. Are the innovation systems creating whole new ideas? They are selected according to certain criteria. In this case, innovation helps people and they can be successful if they are strongly innovating, not only nationally but also internationally.

For the companies, I read in a Finish newspaper comment from a CEO of a Stora Enso Paper Company, Mr. Jouko Karvinen had said that we want to build a renewable materials company, not a forestry company.

This is how companies look at the situation at the moment. We should think about it too. I wonder what are the reactions as RDAs?

We can contribute by providing programs, for companies related to key technologies like nanotechnology. We can also establish platforms for people to share ideas and in due course, choose entrepreneurship as career.

help of the incubators, all the learning environments and the living labs. By doing it, research ideas can be commercialized. However, even the best innovation ecosystem is not automatically bringing in new business activities. It is always needed for an entrepreneur or enterprise an ability to decide and innovate.

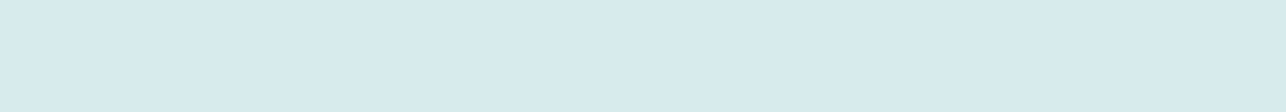
The essential strategies and matters are based on cooperation. This is a picture which describes essential focus areas in our case in Central Finland. We are defining innovation centers in relation to global economy that is the potential. They are globally important hubs and their products are sold everywhere. However, the centre in relation is based on local and core competencies which are supported by international networks.

Some words about the future and the Finnish innovation strategy, which we are also part of. Our national government is filing contract negotiations at the moment with the regions. The agreements will be a tool to speed up the economic growth. And next year, there will be a national competition which aims at creation of regional innovation creation house four or six in Finland. And of course, they want to be one of the innovation houses as well. Also, a new financial instrument will be launched to support the innovation houses, according to EU 2020 Strategies. But, it is actually in these agreements locally, regionally, in departments, universities, city regions and the RDAs. Working together will be the national covenant.

I will not ask about the each of the SMART specialization situation deeply, because it will be next speaker's topic. But I just want to highlight the fact that, at the end, we should not forget the SMART specialization system strategies contribute to more effective use of the public funds and it should stimulate private investment.

That is to say, it is very often forgotten when talking about SMART specialization strategies. Both of these are essential for the cluster operations. For a smaller region, like ours, it has a special importance to take special measures to add up the educational profiles as well. It was discussed today earlier about recruitment of qualified persons, how important it is, and it is also what I want to highlight here. Basically, what is needed is support to new entrepreneurial ventures, and to maintain non-vulnerability of the entrepreneurial environment in the region.

To conclude my presentation, I would like to show how we have decided to pool our assets in the region. We call it the human eccentric in Finland. It is a region and at the same time it is a people thinking, which is needed in the new global economy. It is based on our tradition in education and it also wins points to

Nida Kamil ÖZBOLAT

KfG Unit Sevilla

JRC-IPTS

It is hard to decide for me what language I should use when giving the presentation. Ok. Let's make it in English since the presentation is also in English.

I am here to represent the "Institute for Prospective Technological Studies" (IPTS), specifically the project "Smart Specialisation Platform". IPTS is one of the seven scientific institutes of the European Commission's Joint Research Centre (JRC). The unit that I work for is called "Knowledge for Growth" (KfG) and its mission defined as "to provide evidence-based strategic techno-economic intelligence to support research, innovation, education and regional policy making in the European Union". More specifically, in this unit, we do research on the economic structure and prospective policies at the Europe-wide scale; meanwhile we provide a support action for the implementation of the Innovation Union flagship initiative, which is one of the three pillars of the Europe 2020 strategy.

I am going to give a quite practical (and even pragmatic) presentation on a specific part of the KfG activities, namely "Smart Specialisation Platform" (S3P) and guide to "Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation" (RIS3).

After Europe has faced the economic crisis, it has been decided to transform general policies towards a new vision. Simply Euro 2020 vision put forward three mutually reinforced priorities: smart, sustainable and inclusive growth! As you already recognise, one of them is called 'smart growth' as Mr. Minister (Minister of Development; Turkey) highlighted in his speech right before us. Herein we need to clarify what 'smart growth' is. It basically refers to economic development based on knowledge and innovation with delivering high level of employment, productivity and social cohesion. Research, education and innovation have had a critical role in the creation of economic prosperity. Technically, it is called 'smart' because all the strategies are evidence-based and focusing the global perspective with potential competitive advantages. Also it is a

attention to the globalisation era. To improve business environment and support sustainable industrial growth have been underlined in the key documents. What's more; in relation to all these goals, the new vision puts the "innovation union" in front of us as an important flagship, which refers to access to finance for research and innovation. The critical point of today's shared vision is to ensure that innovative ideas can be turned into products and services that create growth and jobs.

Before going further, we need one more definition: what is 'smart specialisation'? Why has the European Commission used these two concepts together?

"Smart specialisation" is a strategic approach to economic development through targeted support to Research and Innovation (R&I). As an approach to economic development, smart specialisation refers some specific tasks; namely, a process of developing a vision, identifying competitive advantage, setting strategic priorities and making use of smart policies to maximise the knowledge-based development potential of any region.

In June 2011 the European Commission launched the Smart Specialisation Platform (S3P), which has been managed by a team established at JRC-IPTS in Seville-Spain. The platform has links to several European Commission services (DG REGIO, RTD, ENTR, EAC, INFSO, SANCO, AGRI, CLIMA), a Minor Group of European high-level experts (one of them is EURADA which is the one bringing us together here, in Turkey) and network representatives.

S3P assists Member States and regions to develop, implement and renew Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3). The role of the Platform is to provide information, methodologies, expertise and advice to national and regional policy makers, as well as contribute to academic debates around the concept of smart specialisation.

Registration on the Platform is open to all EU regions, Member States and Associated Countries, referring the EU candidates and EU neighbourhood nations and regions. Currently, 87 regions from 17 Member States are already registered to the Platform. The Smart Specialisation Platform is open for Turkey (as a nation) and its regions; therefore you can apply for registration and you can find further information on the S3P webpage (<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu>).

In this slide you can see the seven main activities of S3P in support of the countries and regions preparing RIS3; namely,

Peer review workshops & transnational learning: these workshops bring together regions for mutual learning and exploration of ways in which RIS3 strategies can be developed. The S3Platform has also developed its own tailored methods for reviewing RIS3 and organises regular workshops for registered regions and countries.

Outreach and Country Events (seminars in Member States & EU macro-regions): the Platform organises outreach seminars in different locations. Also it will support Member States in organising national events on Smart Specialisation.

RIS3 assessment and support to REGIO desks: national and regional policy-makers are encouraged and supported to lead the development of an ambitious long-term vision of smart growth. Important tool, the RIS3 Guide, will be explained in detail in further parts of this presentation.

Thematic workshops & working groups: the Platform organises workshops and working groups for registered regions addressing specific aspects of concern to regional policy makers.

Newsletter and website with special access for regions & interactive tools: the newsletters and interactive tools are available at the S3P website.

Research agenda: the Platform produces multi-disciplinary research to inform EU policy challenges

The RIS3 Guide is targeted at Structural Funds Managing Authorities, policy-makers and regional development professionals. It basically sets out the concept of smart specialisation and provides orientations on how to develop research and innovation strategies for smart specialisation.

The authors and contributors are available at the slide.

The guide is structured around a six practical steps; namely,

- 1) Analysis of the regional context and potential for innovation
- 2) Governance: Ensuring participation and ownership
- 3) Elaboration of an overall vision for the future of the region
- 4) Identification of priorities
- 5) Definition of coherent policy mix, roadmaps and action plan
- 6) Integration of monitoring and evaluation mechanisms

First of all, we need to underline the broader definition of innovation. As you are familiar with this concept and already some definitions have been given before my speech, I only would like to highlight one important detail. Innovation is not

new organisational method in business practices, workplace organisation or external relations. There are also different types of innovations defined and discussed in the literature (e.g. product innovation, process innovation, organisational innovation and marketing innovation).

The RIS3 Guide recommends comprehending innovation with this wider definition. The first step of the Guide, "analysis of the regional context and potential innovation", is strongly related to this wider understanding of the concept.

Differentiation is a basic concept for the step 1. The key to differentiation is to assess existing regional assets, which compromise to exploit related variety, referring to a regional economy with its competitive advantage by diversifying its unique, localised knowledge base specialisation into new combinations.

Operationally combining different methods are recommended (e.g. regional profiling, SWOT approach, surveys, modelling etc).

Within the perspective of a RIS3, the regional strategy should be combined with the identification of specific key assets and competitive advantages. This process should provide opportunity to avoid duplication, discover possibilities for collaboration and positioning of the regional economy in international value chains.

Several methods can be used to support the identification of potential niches for smart specialisation (desk research, studies, interviews, interregional work groups etc).

The final task for the Step 1 is to analyse of entrepreneurial dynamics and identification of future opportunities. Entrepreneurial environment should provide favourable conditions for equity investment. It should also support the creation of new SMEs and young innovative companies. As smart growth is the point where bottom-up and top-down approaches meet, different types of actors should be participated in the decision-making process and implementation phase (firms, universities, technology centres, venturers, regional development agencies etc).

Once more it is recommended to use a combination of different methods (consultation with firms and clusters, technological audits, foresight studies etc).

The second step of the Guide is related to governance of RIS3 and wider engagement of the stakeholders. With respect to the ultimate and long-term goal of the RIS3, the Vision for the future of the region should underpin the whole

actors relevant to the RIS3 process span from public authorities to universities and other knowledge-based institutions, investors and enterprises, civil society actors, and external experts who can contribute to the benchmarking and peer review processes.

The RIS3 process needs to be interactive, regionally-driven and consensus-based because the innovation process is a collective social endeavour in which success depends on the inter-organisational capacity to absorb, generate and exchange knowledge in a timely and cost-effective manner.

The RIS experience shows that local diversity can exist within a generic governance system. The governance system of a typical RIS project revolved around four elements: dedicated steering group, management team, knowledge leadership group and working groups.

Lastly it should be underlined that the governance structures and processes – described and recommended in the Guide – should not be seen as a rigid template that must be applied in all regions regardless of local circumstances. It only offers a general framework and need to be modified in particular regional context.

Third step is the development of a shared and compelling vision on the economic development potential of the region and the main direction for international positioning. It is a highly political step. Its value mainly rests on getting the political endorsement for the subsequent steps, particularly for the implementation of the strategy.

Based on the analyses of regional features and innovation potential, broad scenarios should be developed and proposed for discussion to a wide regional audience.

The main quality of a vision is its mobilising power; it should attract regional stakeholders around a common project, which many feel they can contribute to and benefit from. Also it shouldn't be forgotten that times of crisis often provide a good opportunity to generate such new visions, starting from the well-acknowledged need to escape the crisis.

This step refers to the identification of priorities; indeed smart specialisation all about facilitating that making smart choices, selecting right priorities and allocating resources towards the investments that have potentially highest impact on the regional economy. The priority setting for national and regional research and innovation strategies should focus on a limited number of areas with potential for smart specialisation.

The RIS3 Guide underlines that the priorities need to define: i) concrete and achievable objectives based on present and future competitive advantages and potential for excellence; ii) technological, sectoral and cross-sectoral priority areas, and horizontal priorities involving the diffusion and application of Key Enabling Technologies, social innovation or financing of the growth of newly established companies. Horizontal priorities should be understood as a key for creating new job opportunities.

Herein it should be mentioned that such an open, participatory process, together with reliance on robust evidence based on regional assets, are the best guarantees to avoid both the risk of capture by interest groups and the risk of lock-in into traditional activities. Once the priorities are adopted it is important that the strategy is validated and endorsed by a broad regional constituency (in the form of a representative Council or Forum, or through top-level events).

Experience with Regional Innovation Strategies throughout Europe has shown that it is a good practice to combine the adoption of strategies with an agreement on an Action Plan and even the simultaneous launch of pilot projects. This action plan should be elaborated by the RIS management bodies, including:

- Definition of the broad action lines corresponding to the prioritised areas and the challenges faced within these areas;
- Definition of delivery mechanisms and projects;
- Definition of the target groups;
- Definition of the actors involved and their responsibilities;
- Definition of measurable targets to assess both results and impacts of the actions;
- Definition of timeframes;
- Identification of the funding sources, targeted to the several groups and projects

The last step is the integration of monitoring and evaluation mechanisms to RIS3 design process both at the level of strategy and the different components of the action plan.

Monitoring is the way to verify the correct and efficient implementation of the different activities. It also helps to follow up funding processes. Herein it should be mentioned that JRC-IPTS has experience to monitor transnational activities in terms of the projects ERAWATCH and NETWATCH.

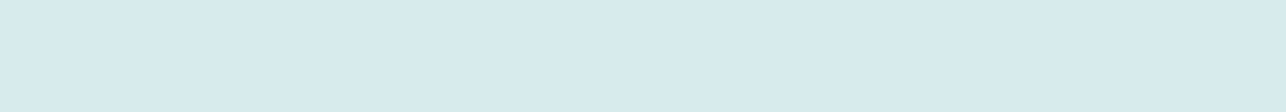
On the other side, evaluation aims to assess effects of the actions undertaken and to understand why and how the effects are being achieved.

What's more; transparency and open communication are required at every stage of the process. This is the only way to get new stakeholder engaged and to inform general public.

It was mentioned about the peer review workshops before. At the final slides you can see the list of workshops and the names of 15 regions have been already peer reviewed.

Thank you very much.

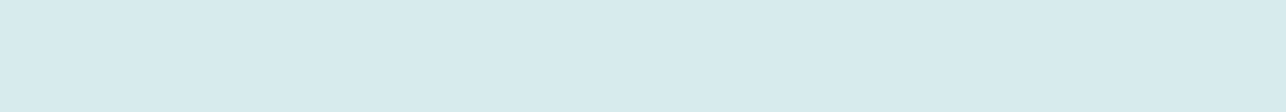

BÖLGESEL İNOVASYON SİSTEMİNİN GELİŞTİRİLMESİ

ENHANCING THE REGIONAL INNOVATION SYSTEM

Miguel LUCENA

Agencia de Innovación y Desarrollo de Andalucía

Thank You, Thank you very much.

Let's start this, probably the most difficult session given the timing. And first of all, I would like to thank OKA for hosting this event and financially assisting EURADA for organizing it.

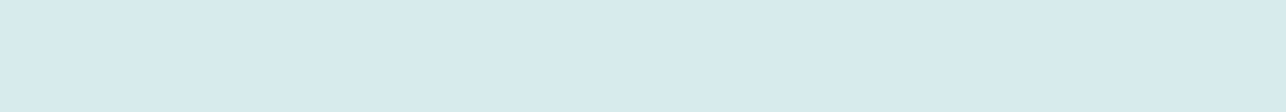
That personally made me very happy because I had the opportunity to meet new friends.

The general topic for this event "Adoption of a Regional Strategy the Day After" could be the "Day Before". In reality, it is quite relevant talking always about regional innovation system, given precisely the timing, where we are right now, and the new conditions that the European Union is in, with interviews for European Union Members, and also for candidate countries in the next program "Innovative Milieu,".

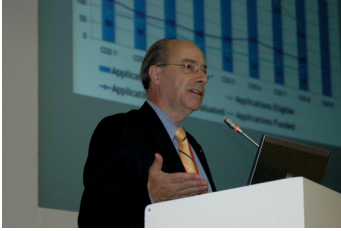
The topic of this session is about advancing the "Regional Innovation System".

The crucial mission and the role of all the Regional Development Agencies on these topics, are more relevant given the situation in some countries in European Union like in Spain, where, at present, exists a debate about the future of the "Regional Development Agencies" and where we can see how some of them are participating.

Michel ANDRIEU
EUREKA
President

So, “İyi-günler” Good Afternoon,

I first would like to speak in English. I should speak in Turkish but as you know it is a bit difficult.

Firstly, I would like to thank the organizers for inviting **EUREKA** who is a natural partner. I will explain for international cooperation between regions.

My name is Michel ANDRIEU – (EUREKA Secretariat) I am actually from the European Commission and the European Commission Advisor. So, my presentation will be focused on a brief introduction to EUREKA.

What is EUREKA and then of course I will explain to what extent the EUREKA can help regional cooperation at the international relations of the region?

So, what is EUREKA?

EUREKA was established in 1985 by President Mitterand and the Chancellor of Kohl as an initiative. It is an international initiative, as started very lightly and now, we have 41 full members all are member states as I will come to that in a minute. With 41 full members, it is an intergovernmental network.

The activities under that, initiative of finance; using national and the regional public and private funding, unlike a number of public programs, it is very much market-oriented.

So, it is basically a private research we support. Research must be marketable products of, say, serviceable processes. The only limitation is its purpose.

The purpose of research should be of civilian use. And Last but not least, it is very much a bottom-up. So, there is dictating on the topic. Participants are usually led by an industry and their consortia decide on the project aim. So, there is no

billion billion Euro of public & private investment has been mobilized to support nearly 4500 EUREKA Projects.

So, as you can see it started small but it grew. It grew a lot. So, 41 full members, all member States, EU member states all associated to a so called framework program.

Assuming the “Horizon 2020 Program”, it means that Turkey is of course a major member in this club. We also have Russia, Ukraine, you know the white Balkan countries, Montenegro joined this year and we also have countries which are in the process of becoming full members.

What we call transitional status like Albania and we do have major associate country South Korea, and as of this year, Canada.

Basically, we do have three types of projects that we support. We have got individual projects stemming from the participant, in each country, paying for his organization. And then, we have got EUREKA clusters which are more strategically oriented gathering more people and a bigger budget.

Last but not least, the latest baby is “The Eurostars Joint Program” with the EU. It is co-funded by the members of “Eurostars” and the European Commission, but dedicated to SME’s as I will come to that in a minute.

The Eurostars program has 33 member countries, which are listed there. So, member states but also you know the associated member states to the framework program. Turkey is a member of Eurostars.

It started off in 2008, and basically, it is devoted to support R & D performing SME’S. Criteria quite simple; at least two participants that come from two different Eurostars member countries; project duration should not exceed 3 years with a market introduction within two years of completion of their project.

What is very important is the R&D performing SME’s are really undertaking at least %50 of the total R&D cost. So, it is really for SME’s who do carry out research.

It is a market for SME’s and of course, we need a balance of partnership and again no restriction at all on the thematic area, companies decide what they want to do.

were funded. Now, we received 354 last fall and we funded around less than 70, so the competition has become harder.

But we will have a new Eurostar, too, around Horizon 2020. Basically the funding comes from the member states of the Eurostars, then, there is a top up of t%25 of what they put, which is put by the Commission.

So, in practice, typical examples of a project as I had picked a few with Turkish organization participation, one is dealing with a GMO free crops which can resist dryness and face climate change. Under Eurostars, we had Austria, Croatia, Turkey, you know it is a modest market, comprises 2.4 million Euro. But, "small is beautiful" and it is a three year project.

Another one which is not a Eurostars project began with Turkish participation dealing with Europac 2000. It is based on vision-technology and recyclable materials packaging system.

Automotive packaging system and again from Turkey, Switzerland, Spain, Italy and many other Turkish organizations and in that case it is not a Eurostars Project. It is 16.9 million Euros. So, it is far, far bigger.

The last one is a success story. It is a needle free injection device. It is an excellent solution for people who do not like needles. We do not like needles or having a shot.

In Eurostars ISTAR Program again, countries involved Austria and France, smaller project, 3.5 million Euros, and the duration 16 months.

So, it was a brief introduction to EUREKA. EUREKA, unlike the Commission's Programs, favors inter-governmental process. It is a major difference. Let's move now and see to what extent the EUREKA can help regions, you know, in their international endeavors. It is a priority of our challenge. We have a chair in Turkey. So, it is not accidental that we are here today. And why are we interested in regional aspects?

There is one major part of the fact that it is important that innovation strategy starts from region locally we are facing a terrible crises, unprecedented crisis, and scarcity of resources. So, it is in our interest to look at all possible funding sources, one of which is very important, Cohesion Policy Funds. They represent roughly one-third of the EU budget. So, it is quite a lot. And out of that budget, roughly %25 is devoted to innovation, innovation, being a word taken in the broad sense. And, last but not least, EUREKA as local outreach experience. Basically it is very important that

So, we made an opinion analysis and mapping of existing funding schemes available at regional level. I must say that it is a very difficult exercise; there is a myriad of schemes, 300 regions just in the EU member states. It is a headache, it is a quite new circle to make that survey and the funding mechanism that is different, and so, it is very complicated. But we made an attempt looking at the collaboration of the EUREKA active at a regional policy stakeholders like agency.

We did fund in Spain you know, and of course, we try to identify good practices because you have got better students than others. This slide shows the participation intensity for innovation and the lighter the color, the lower the intensity; the “darker” the color the “higher” the intensity and you see that we got it very much centered on the cities. We got Paris area, Baden, Wardenburg, Bavaria, Oslo and Madrid. But regions sometimes are a bit absent whilst in practice innovation starts here.

The Minister of Development, this morning called that it is very important that it starts at regions.

What is interesting is that EUREKA helps reduce the gap between low innovators, normally partners with high innovators. So, there is an equation policy effect on this cooperation.

Now, let’s look at the funds which are devoted to innovation in each member state, from the structural funds. You see again the lighter the color, the lower the amount and darker the color the higher the amount. And you can see that Poland, for instance, gets the biggest recipient country and they have got 14.1, exactly, billion Euro for the period 2007-2013, which is nearly the third of the Framework Program devoted just to innovation in regions.

But, now, if we look at the proportion of the structural funds devoted to innovation in each member state, the constellation is much different because Denmark is a country which receives low amount of structural funds; but, they devote %70 per cent of the amount to innovation, which is not a case of Poland. Other country is Sweden, and Finland devote a lot of money.

Here, you see the proportions. Total amounts devoted to innovation. As you can see from the top, Poland 14 billion, Cyprus and Malta, but Malta exhausts all the funds, or Estonia is very good at using innovation, infrastructure of innovation. And again the proportion you see Denmark nearly %70. Depending on how you look at it, figures may be very different, very much different.

We need to keep raising the awareness of potential in all countries, huge potential of structural funds. Because there is a new proposal as mentioned earlier for 2014-2020 with exalting condition of innovation strategies, which is a golden opportunity at an entry point for those who are active in innovation to enter discussion and also secure their role and access funds. And that is very important and I will not elaborate as much, because we will have a testimony of what happened for instance in Scotland or in Italy with the next speakers.

At OKA, we try to enhance that structure of dialogue and that strategy which is important at the Commission which will help all these bodies where they say, we should have a say, in the innovation strategy to sit together and have this dialogue. And, of course, EUREKA being international or focusing in international cooperation will look at the cross border and Transnational Programs which by design match the international feature of our activities in EUREKA. While currently quite active in looking at all of this, our stakeholders are trying to prepare for the design and the implementation of the future operation programs, which will be funded for the next period 2014-2020.

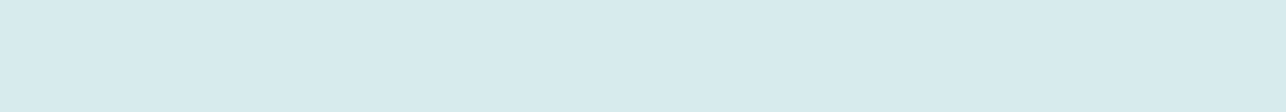
Actually, in terms of funding, the same order of magnitude of demand will be allocated innovation, so nearly 86 Billion Euro roughly for the 2014-2020.

In a nut shell, the conclusion is the EUREKA with its experience and wide network can really easily outreach locally innovative actors and innovation starts here. It is a natural partner, given that experience for the design and also the implementation of the future regional innovation components of the operational program will be desired under this new policy.

I would like to mention, of course, the so-called pre-accession instrument for the candidate countries of which Turkey is one and that innovation there will be a number of innovation elements which can be used also to attend.

And last but not least, we very much welcome network to network operation. Their numbers of networks exist in EURADA, EEN, ERIN and many others and I think it is very important that we do not reinvent the wheel and do cooperate with those who are already active, very active and successful in forwarding innovation in a region.

Teşekkürler. Thank you very much for your attention.

Roberta DALL'OLIO
ERVET Emilia Romania
Director of European Relations

Good afternoon now to everybody.

While I am opening my PowerPoint presentation, firstly, I would like to thank the translator and to ask, I beg your pardon if I will be too fast in speaking, because I have this hard task to keep all the people present alive after this peculiar moment of digesting of the excellent lunch that OKA and the co-organizer offered us.

I am sorry that I do not speak Turkish. It is true that I do not speak English very well, but, I hope you will understand me.

So, let's begin and let's try to be not provocative, like in a region where it is located let's talk about

Social Innovation. It is another hard task to do because we are talking about a sort of a slogan really in fashion at the moment.

Moreover, afterwards, we will have the representative of EC delegation that will add something to my speech. My objective is to tell you "who" is talking about "social innovation" "why?" and "so what?"

So, I took one of many definitions of "social innovation" which has been elaborated by the bureau of an advisor of the EC Commission, Public Administration; *"Empowering People Driving Change: Social Innovation"* European Union.

I took this definition because this definition has been taken also by the General Direction DG Region in a guide concerning social innovation. That has not yet been published I think. Maybe, it will be discussed at the end of this month at Brussels, framework of meeting organized by a foundation. Anyway, I think you will hear, more about social innovation a lot in the future.

So, what do we mean by "social innovation"?

We mean that the kind of innovation that embracing responds to emerging social needs such as "immigration", "aging of people", "people with handicaps", so on

mix of new answers to social, economic and environmental problems. In the end, social innovation is also something that leads to systemic changes. “Changes”, from an organizational point of view, in the development processes, in the public and private ownership and in the stakeholder’s involvement.

Let’s say we have already heard here and in the speeches of the previous speakers. All is talking about social innovation; as we said, the EC Commission, the Economic and Social Committee, of course. Because, they are making their lobby in the European Parliament, National, & Regional Governments.

I put some question marks in order to launch this question, “Are regional governments concerned about social innovation”?

I think “yes” because of this strategy, of what has been presented today. It has more than one point talking about social innovation.

Then, of course stake holders and citizens are talking about social innovation, maybe citizens little bit less. They are talking about it in order to ask questions, to find answers to their needs in their day to day lives.

Talking about “social innovation”, we also talk about “social economy”, and I just put some EC documents in which you can find interesting references to this issue. I will not go through them because I do not have enough time. Also there are some bibliography that may be useful for people who are policy advisors or policy makers or people working in a regional development agency like I do.

In order to elaborate our programs, our projects and as I said before, there will be a meeting organized by the Europe’s Foundation Regions and Cities for social innovation on October, 24-25 in Brussels and maybe, there, we can learn more about “social innovation”.

The EEC Commission told us that Europe 2020, which is in our programming activity, when we make our programming of structural fund; we have to take into account this counter limitation. But also, because we are living in Europe, it is not the case with Turkey. But, it is the case of most of the countries in Europe, at big crises, which is not only, I would like to underline this aspect, an economic crisis, a financial crises, it is also a cultural and let’s say a “political crisis”. Another aspect due to, of course, all these issues that I have listed before, we have also crises of the “welfare state” models, the classical “Welfare State” model. So, we

immigration, countries that didn't know anything about immigration before are now facing problems of immigration, of immigrants, their "integration".

So, we have new needs which are drivers of new potential answers, new actors on the arena. New policies can be found. New ways of giving answers to problems and new markets.

All of this considered, we had, at least in Italy, but, I think in Europe in general, very good reaction of "social economy" and of "creative economy" to the economic and social crisis. They did not have problems with their tomorrow nor with their percentage of employment.

So what? What can we do? In order to go ahead, let's say, the "Day After" the elaboration of the "Regional Strategy".

We have to understand well what can be done, and we are talking about "social innovation", and why? So, first, maybe, it is the case to have sort of an analysis of which are the richness of our territory.

Consider "social innovation". For doing this, your Minister has said, "*we have to know very well what the characteristics of our territory are*". Proximity is something that is important. It is not only a word. I think that we have to start; I do not think it is only my opinion because I have heard it. We need a "needs analysis system", with the new tools of innovation of what is on the arena, which are the realities that are operating in our territory.

We have to try to enhance creation of social networks, promoting the "social capital" that is trying to promote, to assist what is there in order to grow. It is not a question of reinventing the wheel as what the previous speaker had said; it is a question to know what is there.

So, we need to try and find new kinds of indicators in order to measure what is there. Improving the visibility and the communication in respect to what is there and try and elaborate new policies and new service support like incubators, new management training, and new finance tools and some of these aspects are inside the Regional Strategy of what we were talking about this morning.

Also, very important, try to find new governance models, that is new kind of relationship around different actors in the territory. Public administration and the private on one side the beneficiary of intervention on the other.

In Emilia-Romagna region, we are located in the sector north-east of Italy, maybe you can see over there, here you have some figures, they are not so recent, but I just want to underline something. It is one of the most performing regions in Europe from an economic point of view and also from the innovation point of view. It is full of small to medium companies. It has a level of unemployment rise up, rate grows up; we are at fight as of this moment. We have a high level of women employment.

All aspect will have to do with social innovation. What we have done at the moment, we are at the level of the “need analysis. Of the analysis of what is there, we try to understand which is the contribution of, for example, creative industries, or be it a social economy in our region which is very important. We have a big cooperative movement, but also, very big movement of a transected, voluntary citizen. There is a big historical and cultural attitude to participation.

So, we have tried to make network and to give visibility to this phenomenon to analyze our reality, trying not to use the macroeconomic indicators but “qualitative” indicators, and trying to find out which is a value of social economy and of creative industry in our regions making a report analysis of our situation.

An abstract of one of this report has been distributed this morning. Afterwards, I will give you the website where you can download either this analysis or the other one concerning cultural and creative industries in Emilia-Romagna.

This analysis “Another Welfare Generating Experience” at the objective, to highlight which is the contribution of third sector to our social and economical life in our region. Try to find out some of the basic elements that, for us, are the added value of these kinds of realities in our territory which is not only the economic value because, these kinds of companies, our reality because association, nongovernmental organization gives also an economic result. The social value of this reality which is the cultural value of these realities left on the territory, which is the kind of contribution they give in terms of changing of values like fairness, tolerance, solidarity, mutual aid all values that, I know before people used to talk about business are not taking a lot into consideration, but I think they have the basis of avoiding other kind of costs like cost for security, conflicts in one town etc, and also, which is the institution of value of these realities, because these experiences all we have analyzed and selected are all experiences that have been grown thanks to the

Also, if they have an environmental value, often these kinds of companies that we have observed take environmental aspects into consideration.

Secondly, we have observed their generative mechanism. Because these kinds of realities leave something in the influence in the situation.

They influence the way in which the stakeholders act and produce not only individual but also collective effect.

Let's keep; I will not go into detail because if you want you can read the research. The idea was just to give you some hints and some idea in order to go further with the elaboration of the strategy.

We have the same problem that is in Emilia-Romagna region is now elaborating its smart specialization strategy and inside this smart specialization strategy, they have decided to put part from promotion of the classical cluster or value chain of our region, also, the promotion of their culture and creative sector, which is very important, and hopefully, not yet decided, also of the social economy.

So, these are the generative mechanisms which were identified in reality that we have analyzed; so, identity and motivation, civic entrepreneurship. It is not only a question of nonprofit company, this company can be also profit, but they act in favor of addressing new responses to social needs.

They often have vision and they have a deep knowledge of the territory and they push learning systems within their activity and they have a subsidiary approach in respect of that one public administration. It is not the idea that the private has to substitute the public its idea, but is that each one has to do its part of work.

They enhance the participation at the governance and they have usually a good quality of network. This is the part of economic theory I will not detail on. It's just a question to say, which is the role of civil economy in respect of the "State"?

You see here some of the welfare model. This is the model of best offer. They are telling us that we have 2 alternatives in the future one let's say more democratic in which the state, third sector and for profit companies have the same role and the other one a little bit more rampant as the State has a small role while for "profit" have a big role and the third small one..

We in Emilia-Romagna hope that the first one will win. This is the same aspect. So, just to tell you where you can find two analyses this is five 500 pages, so I did not take it with me. I have some copies of the other one.

If you are interested this one is in English, Spanish and in Italian, while this one has only the abstract in English. The first one, this one is culture free activity enrichsness for our region, Emilia-Romagna.

That is all. I am at your disposal in order to give you further details and thank you very much. I do not see a lot of people sleeping so I have succeeded in my objective.

Thank you very much.

Alison HUNTER
Scottish Enterprise, UK

Thank you and a good afternoon to everyone. Thank you very much for the invitation to join you for this conference and this afternoon. It is great honor to be here to be representing Scotland. I will attempt to follow on Roberta's leads and try to keep you all awake. I have realized I am the only thing standing between you and the next brake.

So, what I want to talk about, The "Day After" It is an interesting concept and challenge before everyone in Turkey and obviously for the Regional Development Agency here. It is also an interesting challenge right now for Scotland.

We are at a very different stage, in the cycle in the innovation cycle and for "Regional Innovation System" but I recognize many of the challenges which were represented this morning in particular and through your Minister for Development, so, while we may be following a slightly different path in how we are tackling some of these challenges while we might be at a different stage of development I think the challenges actually are very similar.

So, I think perhaps we can all learn something from each other.

What I like to do in this presentation is just to cover 4 key areas really to give you a little bit of the context of the Scottish Enterprise, the organization I work with. Scottish key facts, a little bit about the Scottish Economic Policy background, economic development and innovation.

The historical perspective is really important to understand, because that is why we are at what we had to do. Because it is important, it has to be. I think we can all recognize that for each region for innovation systems. The next thing I want to talk about is SMART Specialization.

As most of you know it is the next big thing from an EU perspective in terms of driving the regional innovation. It is a concept which is challenging I think for all those in the EU and Scotland innovates. We also have been challenged by this concept.

What I wanted to talk to you bit about this afternoon was not for the Scotland SMART Specializations, but how are we using the concept to drive a process depending over a Regional Innovation System. And that intended to give you some insights into Scottish experience process and the awareness.

So, the Scottish Enterprise is Scotland's main economic development agency. We have another one in Scotland which is for the other region Highlands and Islands Enterprise (HIE) which many of you may be aware of and Scotland is the main one.

We have 1100 staff, to give you an idea of our size and our budget is just under four hundred (400 m) million Euros.

Our mission is to help Scotland and help make Scotland more globally competitive through growth companies, growth sector and growth markets.

This idea of growth is not new to any of you of course, but it is an important concept for Scotland because it means that we are not doing lots of things. If we are working with growth companies, then we are not working with companies who are not dwelling in growth.

If we are working with growth sectors, then we are not prioritizing dying industry. These are really very important messages politically and for the economy. A key sector in Scotland grows there and these are underpinned by our government economic strategy.

So, this is not just Scottish Enterprising approach, it is our government economic strategy in energy, life sciences energy support services, dealing in technologies, tourism, food and drink, financial services, universities and creative industries.

"Scotland Europa", this is the part of the organization which I work with. We are part of Scottish enterprise but we have a twin status. Because, we also have membership organization, we represent members across Scotland who are interested in European Affairs, who are interested in European Policy, funding and influencing. Scottish enterprise is our biggest member.

Scottish enterprise is also part of Scottish Development International, that is obviously an international one which works at internationalizing companies and created in Scotland they are paying inward investment into Scotland.

That is means that we have quite a unique status in Scotland and we can bring together different organizations that have different drives, different objectives and we can bring them together to generally coalition of interests.

There are a few organizations in Scotland that can do that, because, everyone obviously has their own objectives.

Strapling is a network in Scotland and Europe and this is their twentieth year anniversary this year. It is their twentieth anniversary this year. And those things got insight for Scotland but do not be surprised any of you. We're opening with new funding policy and influencing, Scotland house management.

We have a plane location in European quarter in Brussels we do not walk from Sherman which is just across from Berlemon.

So, we are ideally located for networking for promotion of things, for bringing our membership over to Brussels and introducing them to and helping them to work alongside officials, family and institutions.

Some key facts about Scotland, I'm putting things into context. We have 5.2 million people. That is %80.5 of the UK population. We have unlike Emilia-Romagna, we have a bigger problem with unemployment.

We have %8 unemployment and %58 employment rate. It is important to know that we have since 1999 had our own Scottish Parliament.

That means that we have developed powers within Scotland an important area was to develop powers on economic development.

Obviously reserve powers about the UK and obviously very important ones are listed there. The R&D (Research and Development Expenditure) thicker in the middle of the table is an important one.

We struggled with our R&D's and if we look at the Europe 2020 objective of %3 percent of our R&D percentage of GDP in Scotland this is 1.5 percent of which 0.52 percent is business expenditure in research and development. It is a big problem and we are using this SMART Specialization Program and principles & concept and try to help us solve problems.

So in recent it has to be Scotland's approach to economic development as I mentioned Scottish reached an evolution in 1999.

We have had a new enthusiasm, a new approach to developing Scotland's distinct approach to economic development and with that came a document which was

administration in 2007 which was the Scottish National Party which was an SNP led administration we had a government economic strategy in 2007 and refreshed in 2011.

The government economic strategy is a significant departure in Scotland from “FEDS” because it basically said in the strategy that everyone would be delivering on Scotland’s economy. It was everyone duty to do so regardless of the organization you worked for.

So, everyone was encouraged to get behind the strategy and deliver on Scotland’s pools for delivering renewed economic growth.

With that came much greater focus on innovation as a driver for economic development and Scottish Enterprises charged to lead that area of innovation. And there is a core institutional content which delivers on innovation agenda.

Led by the Scottish government and supported by Scottish Enterprise as the Scotland Europa agenda and that Highlands and Islands Enterprise and Scottish Funding came so which is a main body in Scotland for administering funding to the higher education and private education sector and also for developing policy for that sector.

I do not want to spend too much time on this diagram here. This is really to try and demonstrate that in Scotland we believe that we do have a dynamic evolving approach to economic development.

This is collectively our regional innovation system. And at the centre of the system you can see that a triple helix model.

We got firms, we got research, the academic committees and important institutions obviously supported by the Scottish government.

That is the weirdest opening I think it is fair to say, most modern innovation systems operating unless we, it is not a remedial process. It is very much cyclical, it depends on which inputs you have, what is delivered next, and it is very much a process and a cycle.

We can come back to this if there are any questions. I do not want to spend much time on this one. What I want to do now is to tell you little bit more about how Scotland is delivering on the EU’s innovation agenda and how we hope EU is supporting Scotland’s innovation agenda.

all plans are about delivering new growth through innovation and all the catch phrases are here in Horizon 2020 SMART Specialization Europe 2020. In Scotland we have a similar agenda. We have the government economic strategy, which is about delivering renewed economic growth. The status about innovation agenda is really important at this point in time. I got to come back to that. We have also recently undertaken a SMART Specialization Assessment in Scotland of which I will also talk a little bit more about.

Scotland Europa's role is to continue to keep these two agenda's connected. If it wasn't quarters we have the part of it and to keep the EU and the Scottish dimension as connected as we can and keep them alive as possible. The status of Scotland's innovation agenda has reached a really critical point for a number of reasons. One is that we are as most regions and member states are in Europe today looking at the partnership agreement for the "Future Regional Policy".

The UK partnership agreement will have Scottish chapter. And within that chapter one of our key stands is innovation. There is a full work stream dedicated to innovation and I have a task in Scotland to lead that work stream.

To bring together Scotland's innovation community and to determine what will be the key EU priorities for the future outcome.

Where will our key investments be? And how am I going to deliver those? And how is that going to add to what we have in domestic policy?

Some other things that we'll do in Scotland this year is that we have an EU R&D working too. This covers all the key partners, core Scottish partners delivering innovation in Scotland and Scotland Europa chairs that too. This demonstrates the "connectiveness", "collectivity" within the Scottish system in terms of delivering innovation and making sure that is in line with the EU principles.

The SMART Specialization Assessment is something that I want to talk about little bit more now. This is an area for I must confess if you are of the view that you are huge champions of SMART Specialization concept, Scotland hasn't really been up till now. We've been very skeptical. We were I suppose skeptical about SMART specialization was attempting to offer something to Europe perhaps that was not possible. It was not deliverable.

By looking at innovation principles and practice and real innovation there still can initially generate renewed economic growth for member states and for Europe

region undertaking a SMART Specialization Assessment. We had agreed to do this and on the basis that we would also be supportive of that system. We were part of that assessment process and that we can help to look at what was actually happening to us. We didn't want an assessment done to us. We wanted to be able to do the assessment alongside the assessor in order to we can actually learn from the process. There are a few steps that we taken to get us to a position where we are now. We been extremely valuable actually I think the learning as today has been grouse and I wanted to share that with you.

In January this year, we submitted a position paper to the commission which set out what we see as been Scotland Regional Innovation System and how that compares to SMART Specialization principles.

From late August this year we had SMART Specialization Assessment undertaken in Scotland, which was effectively as to view policies, practices, strategies and a number of interviews undertaken with key individuals at innovation community in Scotland. As we speak a draft report has been undertaken for Scotland to see "where are we?" in terms of SMART Specialization. How do we stack up against SMART Specialization principals? Has Scotland's system at Regional Innovation System, is it fit the purpose? Does it follow the principals of the SMART Specialization? A draft report tells us so far, "yes it does" in a broad way.

There are still some areas of learning and those areas of learning really I mean drivers of the innovation communities we feel they are really important since they've taught us.

I'll go about it later in particular the issue for the erred law is this expenditure on research and development and that is been a real problem for Scotland. The person who helped us to undertake assessment has actually helped us to unpick some of that. To try to help us to understand it more and that is been extremely useful process. From November until probably the middle of next year we got a big job to do back in Scotland in promoting SMART Specialization Agenda to the wider Scottish community and the "innovation community and beyond", because that is needs to be linked, for the economic strategy.

The whole piece of work that we are doing SMART specialization has been driven by core Scottish partnership and Scotland Europa has been coordinating that partnership and a key element that we are doing there is about ongoing core

about problems and the strains of Regional Innovation System. And speak to other regions whose going through very similar principals to us.

I've got to finish with two slides in which have some basic I suppose some "do's" and "do not's" from our point of view. They are about the lessons we've learnt in around our journey to the SMART Specialization and I'm going to start by saying for SMART Specialization as in is not. It is not a panacea; it is not an antiseptic to all ills in relation to region's economy or indeed in relation to regions innovation system. It is not the same as the regional innovation system. Already and we are getting to see and in Europe and in Brussels many organizations of many regions who have looked at SMART Specialization concept and have now developed with SMART Specialization Strategies and I say this is now our Regional Innovational Strategy. This is our "system".

We would caution against that! Because a Regional Innovation System is about much more than SMART Specialization, you have to start with what you already have. You do not do not throw it away and start again with SMART Specialization and I very much encourage people to be bold with the Commission, with other regions and to talk about what you already have within your region before you start to think about how SMART Specialization can actually help you.

It is not a guarantee of economic growth. There is no causal relationship; there is no evidence cause over relationship between having a SMART Specialization strategy and generating a new economic growth. And it is not a quick fix. If you want to work with SMART Specialization you have to be in it for the longer term.

On a more positive note, what can SMART Specialization offer? And this is where we come to this "the Day After".

In Scotland we thought so, "what do we do?" We think we got a relatively well established Regional Innovation System, but it is not really delivering new growth for us in Scotland. What SMART Specialization can do is offer "acid test principles" for reviewing of regions approach to regional innovation.

It encourages a process for collection and learning within the region. Which is, I suppose it is a safe way to do, it does not make people feel insecure and unstable. It offers the lines to review in each stakeholder dynamic and the entrepreneurial journey. That is been a really important learning message for us.

We have to some extent in Scotland being victims of our own success. As I said I think we got a relatively well established regional innovation system. But the public sector plays an enormous part in that system.

And perhaps by doing that we crowded out quite a degree of private sector engagement and real entrepreneurial thinking, a real regulation of thinking within that system. So, that really been caused for a new reflection for us.

It also encourages greater openness and I think it is fair to say that since we had devolution in Scotland we been very concern with getting things right in Scotland. We been concerned about our image to the rest of the world and to the rest of the Europe and may be by doing that we have been a little bit too introverted. We have to start been open now.

Encouraging this two way exchange across Europe and indeed internationally.

And most importantly I think the SMART Specialization rational is a compelling rational for the all key labeling technologies. It has encouraged us to consider a fresh approach to clusters and cluster development within Scotland. I can talk about that more but I do not want to take too much time on that subject.

And finally “the Day After” for the EU’s for the EU’s Innovation Agenda, I will encourage regions to consider SME on a spectrum It is not just a once die speaks all, you have to take the SMART Specialization principled to fit with your regional innovation system. For it works for you, what is the biggest priority for you to work on? You cannot do everything so you have to choose your greatest theories of focus. Important is the motivations and aspirations.

This morning the minister for Development talked a lot about incentives. And the way I understood he said this morning is financial incentives. You need to think about incentives from a bigger perspective or incentives for stakeholders to work together and that is not about money, that is about genuine partnership. And in Scotland we started to do lot more thinking about that. About getting people to work together not because of the money, money comes later, through their, your approach to innovation. But working better together in a more collective way because, it is the right thing to do, that is the most effective way to work. We heard a lot about avoiding the “copy cat” spoil in Scotland in every region within the EU having for example a variety cup so we know that the SMART

the policy added value of SMART Specialization. There is not really any new money coming with SMART Specialization. Yes, it is part of the cohesion policy, it been handlings to the ERDA funding and it is probably become a conditionality. So, you can get away with not doing it. Because money can be withheld, and that is not really going to offer you new money from the EU! But if it works it might well offer economic growth in your region. That is where the policy added value can mean better financial return in the longer term.

QUESTIONS

Question:

Hello there. Just a contribution and maybe also a question in the contribution.

Firstly, it is quite a few years since I was at a EURADA event and very nice to be back here again and see that EURADA continues to introduce important topics for discussion as economic development also very nice to be back in Turkey.

I was involved in some of the earlier setting up of the EU regional development support in Turkey 2003 – 2004 and very impressive to see that the developments which has happened since, and very good success to our colleagues in Turkey in the future.

I thought from the discussion, especially the title of the event which is the “Day After” always to me about the “strategy” as I used to think that strategy would be something that would be a very long document which would be good to keep the door open and may be to keep the window closed. Maybe now, it is something to block your inbox on the computer, but actually very rarely gets implemented.

So, the Day After or even before the Day After, how will a strategy be implemented? Will what is what is written on the pages or on the document actually happen? It is a very cynical thing to say, I actually think that public sector specially is very good in producing strategies and not very good in having them happen. So, how do we make them happen? I think the key point was there a very good point about link to social innovation and innovation within the economy.

What has happened in the last 20 years we seemed to set up very specialist institutional structures focused on the economy to the extent to which many ordinary people, many ordinary enterprises, many ordinary NGO's are not engaged in that at all.

They cannot relate to it! And I think the issues about the governance, the issues about partnership, the issues about the process through which the innovation strategies prepared, so it is inclusive as possible is really important and how do we make sure in order to have a competitive economy in the future which is going to involve the knowledge economy, we need to use the talent of every person.

So how do we make sure that our strategy of economic innovation is going with the flow social innovation? Because I think in Europe we see tendency to social change is something bad.

We think aging population, o my God what should we do? We think migrants from other countries, what a terrible thing! how can we control it? We think climate change, o dear we are at the switch of our ending!

We need to encourage all people to think of change as something positive.

So, unlock their own capacity for innovation important top approach perhaps we can ask you how they see institution in governance terms, the links between social innovation and innovation within the economy?

I would like to pass the floor to Michel because it is concerning the conditionality. I mean talking about something realistic, something real.

Michel ANDRIEU:

Thank you very much. I'm very grateful for your comment more comment than a question. I believe in practice you can see it from various angles.

But we can see it also from another angle and say well what happens in practice?

We do know that every time you got administrative bodies, administrative draft, the dialogue between people where money possible to spent it given purpose and the need for this dialogue to happen because others do and can contribute maybe more effectively, can join forces, identify gaps, synergies between, those who can help.

This dialogue is the key. So, part of the question is I think that at least requesting at national level, regional level document which "forces" of it invites strongly those who can contribute to this paper, to sit around the table and put forward a proposal, to have a say.

It is already a step forward!

It will not solve the problem that the ministry wants to cooperate with the department why with another ministry. But at least, it creates a condition for a dialogue. Whether people with many had trade is another problem.

I can give a personal testimony in another life before working with a Commission I was working with the Ministry of Defense in France. And we funded all kinds of things you know..., radars, high technology and the people from the army, navy or the air force were sometimes funding very similar studies, so the virtue of it was to help people get around table and speak about what they do. Sometimes they could not even speak of in favor. I will never write it but it has happened, if this strategy document can “serve” that is the purpose of having the dialogue happening. It is already achieving I think.

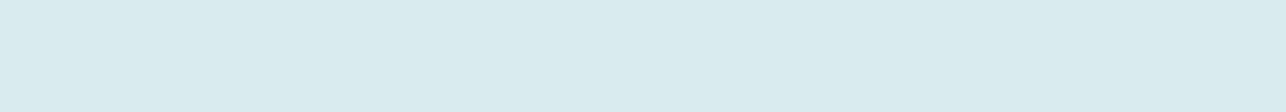

İNOVASYON İÇİN KANUNLARIN DÜZENLENMESİ

BALANCING THE POLICY MIX FOR INNOVATION

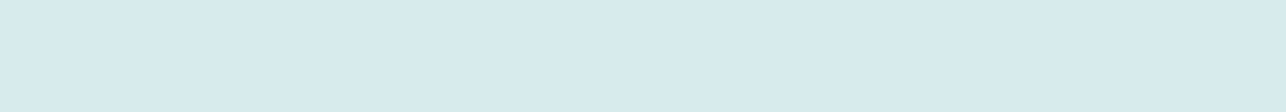

Doç. Dr. Emin Yaşar DEMİRCİ
Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
Genel Sekreter

Programda küçük bir değişiklik oldu. Ahmet Bey, Programda oturum Başkanlığını yapacak olan Ahmet Bey, Ahmet Yaman Bey, Bakan programından dolayı Programa ben Başkanlık edeceğim.

Üç tane değerli konuğumuz var, panelistimiz var. Sağımdan itibaren başlayarak söyleyeyim. İzmir Kalkınma Ajansından Ergüder Can, Avrupa Birliği Delegasyonundan Javier Menendez ve yine Finlandiya'dan bir misafirimiz Antti Toivanen.

Javier MENENDEZ BONILLA

AB Delegasyonu

Bölüm Başkanı

Thank you Mr. Chairman. Good afternoon to everybody.

My name is Javier Menendez Bonilla and as Mr. Chairman has mentioned I'm working for this strange animal which happens to be a mixture of a dream idea and a conjunction of member states who have put their dreams together who received last week Nobel Peace Prize and it's called the European Union.

I'm working at the EU Delegation in Ankara since a couple of years. I'm in charge of among others Regional Development, implementation of all the Regional development Programs for the EU has in Turkey.

I've been asked to try to give a presentation of Innovation from the EU perspective. I will try to cover that.

To touch a little bit where does this, where does this wider framework under which Innovation for the EU set itself? then I will also try to touch "Social Innovation" Roberta has already done in previous Panel, probably much better than I will do, I will probably perhaps provide a couple of examples, ideas and then to provide a review of "what's the EU in general is doing on innovation?" in particular in Turkey, because I think for you also that can be of interest.

The E.U is not only a strange animal, it's also a probably a very candid one. I think if you look at all these "strategies" the EU publishes starting from the "white paper" etcetera they always start to recognize it, thinking in a very open and a blatant way our own weaknesses. So in a way we are also a little bit of mesquites'.

But I think it is also strength in the sense that it is the only way facing the reality we can have a look at the future. When we look at European current situation though I mean it's certainly Europe is in crisis, important one, but I think when is not yet a dead animal as many people in different quarters including Turkey, often tend to portray the European Union.

We tend to, I think, underestimate the capacity that Europe has to overcome, reinvent itself and I think if we look at history Europe has shown that it's able to

become a key leading reference in the whole world in many so many aspects. So, we shouldn't underestimate its capacity.

One of the driving forces of that capacity is certainly "innovation". This Europe has shown, I think, over the last century that it is capable of been a driving force for innovation.

In the relatively short time, I mean economic equalization has intensified in a dramatic way you know the challenges Europe is facing not minor, at the same time other different leading countries are emerging and the competition has intensified.

Therefore, I think one of the lessons that Europe is starting to learn, if it had not before, is that uniting is key to succeed and that many of these challenges that we have in global level, it can only be really faced by acting together.

When one of the key strategies carrying out of reflection of analysis of where the Europe stands today was this Europe 2020 Strategy, where Europe tries to position itself and tries to see where it would like to see itself in ten years, it was drafted in two thousand and ten.

So, ten years later where we would like to see. It points out some measurable concrete parameters that different member states have to targetsthat member states have to and all the EU states have to try to accomplish in different fields. We will touch anyhow we will come back more concretely also they touch different fields from education, employment, poverty, climate change, energy I will focus today, but I will go on in Innovation.

So, here if we look at the "innovation" new targets within the Europe 2020 Strategy, the EU target for R&D and innovation is to have three (% 3) percent of the EU's GDP should be invested in research and development (R&D). That is not a minor objective.

When we look at the current situation at the EU level we are now around two (%2) percent in Turkey I think it was around two thousand and ten (2010) at 0.85 it has grown substantially but it's still about 0.85 and with only seven (7) years to go to two thousand and twenty (2020). Europe still has to achieve almost one third (1/3) more of GDP to be spent in research and development to accomplish this target. So, it's not a minor, it's a very ambitious target.

data relates to two (%2) percent that I mentioned relate to two-thousand and ten (2010).

The “crisis” certainly, both are challenges to achieving that. But when we look at this target I mean this, that target only focuses, on “input,” why I think the challenge is to see “what are the outputs of these spending in research and development”.

I think the main objective is try to come from a situation only to maximize all the possible linkages in the whole chain of “innovation” from the “blue sky” research so, more to theoretical part of the research to “applied” research up to commercialization of that research.

This again is a very ambitious target and implies a series of transformations and concerted action on many fronts.

Here I have just outlined some of them. In the Europe twenty-twenty (2020) one of the factual necessities is called the “Innovation Union” and it looks at what needs to be done in order to tackle that, it looks well from strategic research. What does it mean?

It tries to focus the research and we should be focusing the research much more on the issues that really concern and have an impact on the citizens concerns. Well that it’s much easier to say than to achieve and even I think challenges to try to put the resources more towards those aims.

Enhancing European innovation partnerships between EU level and the national and regional levels, more EU instruments to support an innovation and perhaps a closer collaboration between different EU instruments as well. Linkages clearly eminent, this is classical one between education, business and research and to carry out different member states, different nationality forms. You will want to achieve those objectives.

It also talks about innovative financial solutions. Now you know we are embarking into the preparation of the EU Budget for the next seven (7) years.

What would be the budget between two-thousand and fourteen to two-thousand and twenty (2014 – 2020) ? if we look at previous budget discussions, it is sort of an almost a “war” between member states.

You can understand that in the current context of EU crises, financial crises situation. Every Euro has been looked at with eagerness by different member States in order to try to focus on priorities. The challenge will be to see perhaps

For Turkey within that “budget” what will be the allocation for enlargement countries and for within the enlargement package, how much will be the allocation for Turkey?

This is still to be seen. It will probably be decided at the last minute as it usually happens by the heads of EU’s Prime Ministers and heads of States of the EU Member States until very long nights they usually spend until three (3:00am) o’clock in the morning fighting for what will be the repartition of the “budget”.

But in any case, what’s clear is that, whatever the repartition of the “budget” is I think there is a very clear strong aim at focusing much more all the EU actions to work towards achieving objectives of the 2020 agenda.

And this also will be applicable to what the EU does with Turkey. So, what in the new instrument for the precession successes for EPA (Economic Partnership Agreements)is in next period of EPA. We will have to focus much more the EU – Turkey cooperation along the lines of objectives of Europe 2020.

I will just mention later some of the examples where we’re trying to do that in the current EPA. I think focus will be much stronger in the future.

New “financing instruments” mean for instance working much more together, not only with EU Budget but also for instance with European Investment Market, European Financial Institutions. Those will be “key” as well to maximize the impact of what we do.

I opened a parentheses because I was asked to touch upon this issue of “Social Innovation” and well Roberta has elaborated already quite at length including, for instance, this definition:

A new idea “social innovation”

- “innovations that are both social in their ends and in their means”
- “new ideas that simultaneously meet social needs more effectively than alternatives and create new social relationships or collaborations”
- European Social Innovation – a call for inspiring stories, 10 projects selected”
- This is European Social Innovation brochure”

It tries to see what it entails. It is a relatively new concept in Europe, I think even newer here also in Turkey.

region where I come from, two years ago there was established social innovation park in Bilbao.

In this the aim is to try to have to create a sort of a Social Silicon Valley to be a gathering with infrastructure that is support by the municipal of the local authorities by Spanish government and try to put together different stakeholders, NGO's in those foundations who have actions and who are working on social issues try to foster innovation by creating the facilities for them, to talk to each other and to engage in an active way.

This park together with the European Commission and other initiatives created inspiring stories. Last year ten (10) success examples were selected and I give there a link to that brochure.

I would like us to mention perhaps one of the success stories examples was taken was in Turkey. You may have heard of it. But I think it's worth mentioning.

There is a gentleman called Ercan Tural who was studying languages in Germany and while studying in Germany, he realized that there was a big gap between how disabled people was integrated into the general society compared to his home country.

So, he was a scuba diver instructor. When he came back, he united let's say his passion and his love for the sea with this idea of trying to put, create a more inclusive society for the disabled. He started doing that well by giving special attention on how disabled people could participate in diving into the sea.

And of course if you think about it, many of the barriers that we have I mean specially people with disabilities in the normal and on the surface of the earth disappear under the sea.

That was I mean a good way of building the confidence of many of his people and thousands of people participating in relation. And starting from that he developed into wider concept into having sort of a camp that was gathering all different sports not only he has diving and from there into other disciplines like arts, music and participation to extent, I mean in Turkey, around eight point five (8.5) million people with disabilities which is around almost fifteen (%15) percent of the population. So, it's a big challenge to really integrate them into the society.

I think this Dreams Academy Society has already shown a way of how social innovation can really make a difference for many people. The numbers now are quite impressive about seventy (%70) percent of the people in Turkey with

So, this is one of the examples was given in as a good example at European level.

Just a couple of references to give you new calls. this is. similar ., last year ten (10) initiatives were selected. Now there has been a call proposing new initiatives and was just published this month. We will be selecting three (3) of them to receive a price. Then, the second reference, I wanted to give you have here are the contacts if you dig a bit more. The other one is under the FP 7th Program (Seventh Framework Program) Framework Program for Research, it is also an attempt to social dimension it's an important one in research.

An initiative to try and force the creation of social networks, I mean networks for social innovation. I try to scale up some of the local initiatives to have much broader scale, to a bigger scale To foster the scale of networks between them. That's also calls for proposals going and will be open until November.

I'll close the parenthesis there. I will come back to outline briefly what is possible? What would EU is doing for innovation both at EU level and in Turkey?

At EU level there are three (3) main areas,resources of funding and of I mean more than funding I mean that are dealing with innovation at EU level.

One is the "Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP)", it's a community program.

The second is the "7th Framework Programme for Research and Technological Development (FP7)".

Then, of course are the "Structural Funds". The two first ones are eligible for Turkey. Turkey is eligible to participate and already doing so in the first ones. The "structural funds" not yet, it's for the Member States. But we have the instrument for premonition that in a mirror way with the structural funds.

Very briefly, some of the initiatives covered under the Competitiveness under the Innovation program, this is more about the policy analysis so there are five building blocks that are looking at policy analysis, policy collaboration on innovation at the EU level.

There are all the reference and different elements of interest for you to explore. That is within best practice examples, publications etcetera.

Another which is called "EUROPA INNOVA", which is a more than a Policy, here it's an initiative it suppose to become a laboratory for developing and

And finally, “Enterprise Europe Network”, where a wide range of network services to smaller and medium enterprises are provided including innovation support and transnational transfer of technologies for financial services.

Here all the member States and also in Turkey, they have a network of contact points here in Samsun for instance it is the Chamber of Commerce and KOSGEB who are their contact points for Enterprise Europe Network. You have also the link there.

And to conclude let me just briefly mention a little bit what the EU is doing in Turkey. In re research and development, well we have the Regional Development Programme and Turkey is the biggest receiver of EU cooperation assistance in the whole world outside the EU.

Our “delegation”, the delegation where I’m working in Ankara is the biggest delegation of any country in the world. The biggest EU Delegation of any country in the world.

And this is not by chance. I think it really shows the commitment of EU to engage in a solid, although like at a political we may be hearing on a systematic basis that the process of an enlargement is not going anywhere, I think that the links the bonds that unite Europe and Turkey are extremely solid.

This is I think a key message that I would like to convey to you today.

So, in this regional Development Programme, there are three (3) different components, one is transport, one on environment and the other one is R&D is the Regional Competitiveness Program. It has an envelope of an over half a billion Euros, (2007 – 2013) and there are two measures under the operation of Program which deal with the Research and Development in Innovation.

One is the Financial Instruments and the other one is the improvement of R&D. Between around one-third of the whole measure, of the whole Programme is devoted to these two issues.

Examples of practical things that we are doing: One is the Greater Anatolian Guarantee facility (budget 32 million Euros). This is very innovative instrument that was developed and allow me to briefly explain to you. We as a European Union we put I think thirty-two (32) million Euros which triggers together with the European Investment Bank, European Investment Fund and some selected Turkish banks.

So, this 32 million Euros that European Union is providing serve as a guarantee for banks. One of the problems that small and medium enterprises

So, the EU is ready to back up and say to the banks, listen if those companies will not be able to return the loans we will, we provide you a guarantee so you can be bit more sure and you can be more confident in providing them loans.

We just had two (2) million Euros of graded guarantee, five (500 m) hundred million Euros have been made available in the poorest regions in Turkey, the southeast of Turkey to the more disadvantaged SME's enterprises and micro loans as well made available.

We are now it is to hear a success story; it's a relatively innovative way of using financial instruments to foster the capacity of SME's to develop among other things to carryout innovative ways of developing their businesses. even the European SME's in fact are replicating this in other EU Member States.

Turkey in a way has been a pioneer. We are now discussing with the Turkish government to expand this and to provide the regional funding for this instrument.

Another example is the "G43 Venture Capital" project (budget 16 million Euros) where the EU spending of sixteen million Euros is setting up again with the European Union Funding that will invest in innovative start-ups.

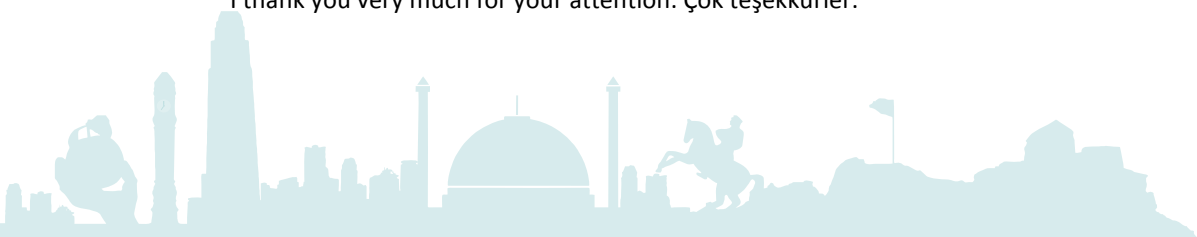
There will be a fund manager who is going to be selected, who will be in charge of identifying this potential businesses which have a potential and invest the EU money on that.

And then the "Technology Transfer Accelerator Turkey ITTA Turkey" funds (budget 30 millions) which tries to precisely transfer, so put resources available for investment on patents.

One of the challenges tendencies, that patents not always translate into commercialization. So, this fund will precisely be investing on business that wants to do that. Transform patents that are registered into commercialized products.

And I finish with this on well there are other examples you can see it here of R&D innovation measures that are taking place in different parts of the country mainly on technological developments so on etcetera.

I thank you very much for your attention. Çok teşekkürler.

Dr. Ergüder CAN
İzmir Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri

Öncelikle tekrar konuya baktığımızda “inovasyon” konusunun özellikle mekânsal boyutunun önemli olduğu hem sabahki konuşmalarda ve hem de öğleden sonraki oturumlarda gündeme geliyor. İzmir olarak bu anlamda neler yapıyoruz?

İzmir’de özellikle inovasyonun mekânsal boyutu hakkında yapılan çalışmalar nelerdir? Ve geldiğimiz aşama nedir?

İzmir örneğinde bunları sizlerle paylaşmak istiyorum. Biz iki bin on iki (2012-13) –on üç dönemi için İzmir Kalkınma Ajansı olarak “Bölgesel Plan” yaptık. Bu planı da yaparken özellikle üstünde durduğumuz konulardan bir tanesi “Koruyarak Gelişen, Üreterek Büyüyen Yenilikçi İzmir” bizim Bölge Planımızda koyduğumuz hedefti bu.

Tabii bu hedefe varmak için de işletmelerde rekabet edebilirlik başlığı altında bölgesel ARGE ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi önceliği altında, bölgesel yenilikçilik ilkesi geliştirilecektir şeklinde bir hedef koymuştuk ve biz bu hedefimize de 2012 Mayıs ayında yayınlamış olduğumuz İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi Raporuyla İzmir kamuoyuyla paylaştık.

Tabii yine konuşmalarda daha önce söylendiği gibi, bu sadece stratejik bir rapor yapmakla ilgili bir konu değil, bunu alıp eyleme geçmesi çok önemli. O yüzden bunu nasıl eyleme geçiririz diye şu an çalışıyoruz. Tabii bu amaçla da “kümelenme” konusuna eğildik. Kümelenmeyle ilgili olarak da İzmir’de yine Türkiye’de baktığımızda diğer bölgelerle kıyasladığımızda önemli adımlar attığımızı düşünüyoruz.

Şu anda saha çalışmasına başladığımız “kümelenme” örneklerimiz var. Bu örneklerimizde yine dikkat edersek, biraz hızlı gideceğim çünkü zaman anlamında biraz sıkıntı yaşadığımızdan dolayı açıkçası bende süreye uymaya çalışacağım.

İzmir’de özellikle yansıtımda görüldüğü gibi, organik tarım konusu ve havacılık kümelenmesi, makine tesisat kümelenmesi, petro-kimya kümelenmesi

yine mobilya, tekstil kümelenmesi ve yine bio-medikal inovatif kümelenmesi konularında çalışmalar yapıyoruz.

Yine burada özellikle bizim kümelenme çalışmalarını yaparken ve öncelikli olarak desteklenmesini öngördüğümüz çalışmalardan bir tanesi endüstriyel yükümlendirme, havalandırma ve soğutma sektörü küme anlamında yoğun çıkmıştır ve biz bunun üzerine İzmir kalkınma Ajansı bu anlamda kurulan bir yapı var İzmir’de Ege İklimlendirme Soğutma derneği diye. Bu dernekle işbirliği yaparak İzmir’de bu alanda bir güdümlü bir proje yapılmasının çalışmalarını başlattık.

Buradaki amaç şu: Sektör gibi bir yapı var, bir network var, özellikle kümelenme için önemli unsurlardan, ancak bunun rekabet edebilir hale gelebilmesi için bir test laboratuvarına ihtiyaç vardı. Birde kendi aralarındaki network’ün daha da geliştirilmesi ve kendilerinin kapasite artırımına ihtiyaçları vardı.

Biz bu kendileriyle görüşüp güdümlü proje kapsamında bunun desteklenmesinin uygun olacağına karar verdikten sonra bu dernek bu projeyi yapmaya başladı. Bu aşamada biz devam ederken tabi bir taraftan da diğer ulusal ya da uluslar arası fon kaynaklarını kullanmak istiyorduk.

Bu yine bildiğiniz gibi Centrom’u var, Centrom’u kapsamı alanında “Avrupa Birliği Rekabet edilebilirlik ve Yenilikçi Çerçeve” Programının küme yönetiminde mükemmel destek vermesi eylemi kapsamı altında bu dernek için bir fon desteği alındı ve şu anda bu fon ile devam eden proje 31 Ağustos 2013 yılında tamamlanmış olacak.

Yine Türkiye Ekonomi Bakanlığından iki (2) destek alındı. Bu desteklerle biz şu anda hem kümelenme çalışmalarını desteklerken ve hem de bu kümelenmelerin yenilikçilik ilişkisini kurmaya çalışıyoruz.

Bizim bölgemizin inovasyon anlamındaki o gücünü rekabet edilebilir hale getirmek ve özellikle firmalarımızı uluslar arası arenada farklı hale getirebilmek için bu tür destekleri şu anda veriyoruz.

Tabi biz bunları yaparken aynı zamanda “farkındalık” yaratma; yani bizim bölgemizdeki olan bulunan firmaları, üniversiteleri, ya da üniversitelerin analizleri, diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki farkındalığı yaratabilmek ve network oluşturabilmek için biz zaman zaman İzmir’de uluslar arası konferanslar düzenliyoruz ve bunlara ev sahipliği yapıyoruz.

ki burada da bölgedeki aktörlerin bu işin içine daha çok girmeleri ve onların bilinçlendirilmelerini arttırmak istiyoruz.

Bunu şunun için de özellikle vurgulamakta fayda var. Eğer siz bu tip çalışmalarını bölgedeki aktörlerle paylaşp onları işin içine sokamıyorsanız o zaman o dediğimiz etkiyi ya da o dediğimiz devinimi sağlayamıyorsunuz.

Mutlaka ne yaparsanız yapın bunu bölgedeki aktörlerle beraber yapmak zorundasınız ve bizim de bütün şu ana kadar çalışmalarda dikkat ettiğimiz husus o katılımcılığı ve o “farkındalığı” yaratıp bölgede onlarla beraber hareket edebilmek, aksi takdirde o bölgenin dinamiklerini harekete geçiremiyorsanız o zaman hedefe varmanız çok zor.

Biraz önce bahsetmişim. Bizim Bölgesel Yenilik Stratejimizi kamuoyuyla paylaştığımızı, bunun üzerinde çok fazla durmayacağım çünkü yine İzmir Kalkınma Ajansından uzmanımız bizimle beraber Saygın Can Bey. Onun yarınki bir oturumda sunumu var bu konu üzerinde daha derinlemesine bilgi aktaracak.

Biz bu çalışmalarını yaparken özellikle yine vurgulamak istediğim konulardan bir tanesi, şu an İzmir’de dokuz (9) tane üniversite var ve bu üniversitelerimizin bir tanesinde, Yüksek teknoloji Enstitüsü’nde IZTEK A.Ş dediğimiz İzmir Teknoloji ve Geliştirme anonim şirketi var. Burada ciddi anlamda bir teknoloji ve ilgili firma, şu anda yaklaşık yetmiş iki (72) firma var. Kapasitesi şu an dolu.

Onunla ilgili olarak da ve güdümlü proje konusu var biraz sonra detaylarıyla sizlere sunacağım. Orayı büyötmeye çalışıyoruz. Bir İnovasyon Merkezi orada kuruluyor şu anda.

Yine bizim bölgemizdeki diğer iş adamları örgütleriyle ve diğer kurumlarla da çalışmalarını yaparken biz kurmuş olduğumuz komite’de bütün bu aktörlerin de içinde olduğu çalıştaylar yapıp ondan sonra ilerliyoruz.

Özellikle İzmir’de biz bu çalışmalarımızı yaparken ve bu çalışmalar sırasında destek aldığımız bazı kurumlar, öne çıkan kurumlar var. Onlar hakkında yine kısaca bilgi vermek isterim.

Bunlar içersinde EBİLTEM (Bilim-Teknoloji Uygulama ve Araştırma) ve Ege Üniversitesi bünyesinde faaliyet göstermekte. Yine İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi var. Yine orada İZKA ofisi bulunmakta. Onlar da bu konuya destek olmakta.

Yine İzmir Ekonomi Üniversitesinde Embryonix Merkezi bulunmakta, onlar bu çalışmalarını sürdürüyor. Tabi İZKA kendisi yapmış olduğu teknik ve mali desteklerle bu konuyu desteklemekte.

Biz İzmir Kalkınma Ajansı Olarak Teknolojik Üretime Yenilik Mali Destek Programı yaptık. Bu anlamda teklif çağrısı tamamlandı. Bu anlamda da biz sektörün ve üniversitelerin kurumların bu konudaki ihtiyaçlarını desteklemeye çalışıyoruz.

Bizim rakamsal anlamda eğer bakarsak ve yine kurumsal anlamda bakarsak, eğer yanlış hatırlamıyorsam, program bütçesi on dört (14) milyon (TL) Türk Lirası olarak ve burada minimum yüzbin (100.000) Türk Lirası ve maksimum sekizyüzbin (800.000) TL'lik bir destek söz konusuydu.

Biz bunu sadece KOBİ'lere yönelik olarak düzenlemiştik. Bu mali destek programını ve dediğim gibi bu şu anda program devam etmekte ve bir kısmı sonuçlanmış durumda.

Bunun yanında biz İnovasyon Akademisi Programını hayata geçirdik İzmir'de. Bu da bizim için önemliydi. Çünkü özellikle bölgemizdeki özel sektör temsilcilerinin proje yazma kapasitelerinin artırılması ve aynı zamanda bu projelerin idare etme kapasitelerinin artırılması bizim için önemliydi. Bu konuyla ilgili olarak ta bu program devam etmektedir.

Gelen projeler konusuna baktığımızda bu teknolojik üretime yenilik maliyetinde destek programına yüz yirmi bir (121) proje başvurmuştu. O yüz yirmi bir projeden yirmi yedi (27) proje başarılı oldu. Dediğim gibi daha önce de bu projeler uygulanmakta.

Biz tabi bu proje maliyeti programını yaparken dikkat ettiğimiz hususlardan bir tanesi de özellikle bölgedeki kapasite artımına önem verdiğimizden dolayı, şunu istemiştik. Değerlendirme sürecinde, yüksek lisans doktora mezunu olan ve istihdam edilmesi söz konusu olabilecek olan kişiler varsa eğer bunlar proje kapsamında istihdam edilebiliyorsa bunlara artı puan verilmesini ön görmüştük.

Projelere de baktığımız zaman on tane (10) yüksek lisans doktora mezunu çalıştıracağını ifade eden proje vardı. Onlar şu anda geçmiş oldu ve diğer eleman istihdamı söz konusu.

Bu yüz yetmiş iki (172) elemanın istihdam edilebileceğini şu anda projelerde planlanmış bulunmaktayız.

Yine bu projelerden iki tane proje tescilli ürünün ticaretleştirilmesi sağlanacak. Yine bu bizim için önemli. Yine projede üniversitede geliştiriliyor ve bunun üretime dönmesi konusunda bir proje vardı bu proje de kabul edildi ve uygulanmakta şu anda.

Biz yine İZKA olarak bölgenin rekabet gücünü arttıracak ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak fizibilite çalışmalarının ve belirlenen öncelikli alanların sektörel ve tematik araştırmalarının gerçekleştirilmesini öngörmüştük. Şimdiye kadar da bize elli üç (53) proje bu anlamda başvurdu ve on yedi (17) tanesi hak kazandı. Bu da bizim için aynı zamanda bir taraftan Teknoloji Geliştirme Merkezlerinin kurulması, ARGE Merkezleri, İş Geliştirme ve Kuluçka Merkezleri gibi desteğin yapılmasına yönelik olarak fizibilite çalışmalarının yapılmasını ön görmekte.

Yine Turizm, Yenilebilir Enerji Teknolojileri ve ileri teknolojiler sanayilere yönelik sektörel araştırmalar yine bu kapsamda gelen projelerdir.

Burada destek alan kurumlardan bazı örnekler var. Biraz önce konuşmamın başlangıcında bahsetmiştim. Özellikle “güdümlü proje desteği” konusu ve İzmir’de mevcut olan işte Teknoloji Enstitü içerisindeki mevcut olan Teknoloji Geliştirme Bölümü bünyesinde bir İnovasyon Merkezi kurulması projesini biz güdümlü proje olarak destekliyoruz. Bu proje şu anda hayata geçmiş durumda, uygulanıyor. Her halde bir (1) yıl sonra bitmiş olacaktır.

Tabi rakamlara baktığımız zaman, ciddi bir rakam gibi gözükebilir ama şunu çok açık söyleyebiliriz ki özellikle İzmir için bizim önceliklerimiz arasında, bölge planlarına koyduğumuz konulardan bir tanesi “İleri Teknolojilere Dayalı Sanayilerde” öncü olması ve bu alanda Türkiye’de bir altyapı var.

Tekrar söylediğim gibi dokuz (9) tane üniversitesi var. Yaklaşık bu üniversitelerde yedi bin (7000) civarında nitelikli eleman istihdam etmekte, o yüzden bizim bunu çok iyi kullanmamız gerekiyor ki mekânsal anlamda da “inovasyonu” hayata geçirebileyim.

Onun için burası bir altyapı anlamında bir potansiyeli vardı. Biz de bunun üzerine İYTE ile, Yüksek Teknoloji Enstitüsü ile görüşerek projenin uygulanmasının uygun olacağını kararlaştırdık.

Tabi şu anda bu alanda baktığımızda, yine söylemiştim, inovasyon merkezini burada kurarak bizim bölgemizdeki, özellikle sektörün bu merkezi kullanmasını istiyoruz biz. Çünkü burada biliyorsunuz işte bu kümelenmeye bağlantılı olarak gelip burada laboratuvarları kullanabilmeleri ve yine araştırmalarını burada yapabilmeleri, kuluçka merkezi olarak burayı çok iyi kullanabilmelerini biz arzuluyoruz.

Yine başka bir gelişme, biz bunları yaparken, IBM “Sosyal Sorumluluk Projesi” kapsamında Türkiye’de İzmir’i seçmişti. Yaklaşık on beş (15) tane uzmanını bir ay süreyle İzmir’e gönderdiler ve uzmanlarla biz tecrübe paylaşımı yaparken özellikle

özellikle İnovasyon Merkezinin de bu anlamda nasıl kullanabiliriz üzerinde çalışıldı.

Amaç burada bizim girişimcilerimizi inovasyonla beraber onu bir link haline getirip ve bu alanda kendilerinin desteklenerek kuluçka merkezi gibi burayı kullanarak bir an önce piyasaya girebilmelerini istiyoruz.

Eğer bunu yapmazsanız, İzmir için söylüyorum yine, bizim bölgemizde istihdam konusu çok önemli bir konu, Türkiye ortalaması üzerinde işsizlik oranına sahip İzmir ili, bölgesi, tabii böyle olunca da sizin mutlaka girişimcileri “start up” dediğimiz anlamda destekleyebiliriz. Mekanizmaları geliştirmeniz lazım.

Bir diğeri de bizim bölgemizde İzmir ili olarak baktığımızda yine alan itibarıyla çok fazla büyüyecek ya da çok fazla bizim klasik sistem ekonomide söylediğimiz üretim türlerinin kullanılabilceği bir yer değil o yüzden bunun mutlaka ileri teknolojilerle ilgili konularda yoğunlaşmamız lazım.

Aksi takdirde bir süre sonra çünkü o alan bittiğinden dolayı ve kullanacak alanınız kalmadığından dolayı işte bizim o büyük altyapı sanayi yatırımlarını alıp yerleştirebileceğimiz, koyabileceğimiz mekâna sahip değiliz biz, o yüzden bizim daha çok bu tip alanda yoğunlaşmamız lazım. Zaten bu tip alanda yoğunlaşmamız lazım. Zaten bölge planları çıktığından beri biz o plana göre hareket ediyoruz şu anda.

Şu ana kadar tabii ki işimizin çok zor olduğunun farkındayız. Bu çalışmalarını yaparken İzmir gibi bir ilde bile bu network’ün oluşturulması bu farkındalığın yaratılması, insanların bir noktada yoğunlaşmasını sağlamak çok kolay olmuyor.

Çünkü siz bunları yaparken bir taraftan da dediğim gibi eğer yapılanmak istiyorsanız bölgenin insanının mutlaka hem fikir olması gerekiyor bu projeler üzerinde. Desteklemesi gerekiyor. Onların sahip çıkması gerekiyor.

Şu ana kadar yine baktığımızda bu konuda İzmir’de bunun sağlanabildiğini söyleyebiliriz. Çok fazla ciddi anlamda bir sıkıntı yaşadığımızı düşünmüyorum.

Biz özellikle kümelenme konusunda çalışmalarını tamamladıktan sonra hangi sektörlerin alanları kümelenme için potansiyel anlamda öne çıktığını kamuoyuyla paylaştığımızda bize şöyle bir itiraz gelmedi:

“Hayır, niye bu böyle çıktı? Ya da bizim alandaki şu sektör de önemliydi bizim de burada olmamız önemliydi” gibi bir tepkiyle karşılaşmadık.

tabii ki sadece kümelenme değil kümelenme ve inovasyonu yan yana koyarak o alanda rekabet edebilir hale gelmelerini sağlamaya çalışıyoruz.

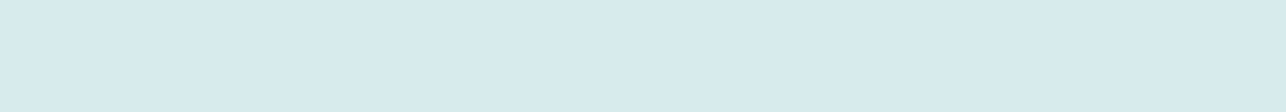
Tabii bizim yine İzmir olarak açıkçası üzerinde çok durduğumuz konulardan bir tanesi, biz kendimize hedeflerimizi koyarken şunu söylüyoruz:

“Bütün bu çalışmalarda amacımız yaratıcı, yenilikçi, teknoloji üreten ve ihraç eden bir İzmir ortaya koymaktır”.

Bütün çalışmaları bunun için yapıyoruz.

Sorularınız olursa cevaplayabilirim. Sabrınız için teşekkür ediyorum.

Antti TOIVANEN

Kainuun Etu Oy

Well Mr. Chairman, ladies and gentlemen.

Good Afternoon.

We have the same accent. Turkish language and the Finis language but maybe I refer English because most probably you cannot understand Finis if I speak. It's nice to be here in Turkey.

It was snowing this morning in Finland, Kainuun, my home town so, autumn is coming. I can day after day hear some talk of top secrets, how the money seems in this kind of climate.

I'm coming from the northern part of Finland, six hundred (600 km) north from Helsinki our capital. I'm Managing Director of two companies one is Kainuun Etu Oy limited (LTD) it's a Regional Development Company and then one Techno-City Park called "Snowpolis" where we have special "Snow How" created.

We have now ongoing projects about worth of fourteen (14) million Euros and most probably it will be some seventeen (17) or eighteen (18) million Euros by the end of the year. We have, I have much better staff then I am, high quality professionals some fifty two (52) people working for this development.

In Finland, we have had very good results for example high patents per capita they are number one in Europe then we have wide results in this research that what kind of education system we have. Now we have on the record that we have to have more innovations, more patents per capita, we have to have better education system. We have to improve that all the time.

Actually its top secret of our innovations and patents is that every family has some of its final link. In summertime they are relaxing and thinking that they are very creative fishing and when the winter comes then people have plenty of time to make some implementation.

Like for example, in our region we have three hours day light during the winter time and it's minus forty two (-42). So, it's nice to be inside and make some implementations of and testing for all your problems.

But for Finland it is very easy to adapt new programs for the Commission for I brought this smart specialisation of the regions. I can get more of regions that they have already done research. We don't have money to waste. We have very smart spending of the money and we have very much (quantity no) quality orientated and not quantity oriented. I'm telling my staff also, that "don't work more, work smarter", "less is more".

So, its better that you have the good attitude and you are working smarter and "the Day After" the most important for Regional Development is the attitude. ?for the results not the programs that these people persons taking responsibility of implementing the programs and another thing is "skills", you have people who have skills to implement it.

Real things and then of course knowledge but not knowledge like science for the science sake. It has to be, it has to have some goals and always when you have companies in the world in those innovation and studies. It is the most important issue so commitment and companies spending some money so they are expecting results and more money to pick up a profitable quote in two to three years so the research goal also for the universities.

We have eight hundred (800) companies who are taking care of our commitment to the strategy and our regional government is so smart they are buying services for this regional strategy form our companies so we are also very committed for those things for what we have planned.

About our strategy in Finland we have our innovation strategy in Finland is also now implemented in the regional level and we are taking this very seriously this SMART Specialization and also it's also very recent issues.

Because it's so late in the afternoon I thought that I go to the practical things.

We were happy to close down four paper mills in our region. We lost five-hundred and thirty (530) jobs. Now we have created in four (4) years over six hundred (600) jobs and this year two thousand twelve (2012) we have over 600 jobs than in the year two-thousand and nine (2009). We are creating may be one-thousand (1000) jobs in that area.

So, we had the paper mill at ruins in our region but we decided to do something else. And it started in (October) September two-thousand and nine (2009) then on twenty first (21st) of September I sent the first e-mail, very great idea, that OK why don't we cool down super computers and data-centers using our cold weather and cool water?

As you can see from the picture that we have a lot of cool water, here it's not frozen but wait long time and after year its frozen and you have to dig a hole and take the cool water out from the lake.

Anyway seventy (%70) percent of the energy used for data-centers is they are using for cooling computers. So, why don't we use free of charge this cooling capacity?

And I sent this e-mail to the Minister of Education and Culture and asked that when the next super computer will be built in Finland? And she said that OK two three years more. And OK we will, be very happy to have this super computer in our region.

Well on Tuesday we open this new super computer in our region and we have got the fastest super computer in Europe now functioning in our region.

But you know usually when regions are finally looking for investments they're having this kind of features. We have this kind of plastic things ok we have this kind of buildings and these kinds of connections and whatever they have.

But here they were saying that OK we will connections to and we have the fastest all over the world. So all the fibers they go over to Kainuun my home town.

And now we have already over hundred (100) million Euros investments for these data-center with expectation we will have may be five hundred (500) million Euros and we have university in our region and then we have a lot of capacity for energy production hydropower station and so on.

It is reality that when we are not making those Donald-duck pictures we have hydropower station, we have innovative specialization, we have a lot of water around us and so on. So, it is easy to convince decision makers in different companies OK this is terrific.

And now when we're use to produce sixty-thousand (60.000) of the measurement for the paper mills and powder industry in the world, now we are changing this measurement for helping to energy efficient, the most energy efficient super computers and data-centers in the world.

And I didn't believe, we didn't believe but this big EU value is the most important value for data centers and usually companies they have see one (1) is best figure and usually big companies they have one point four to one point seven (1.4 - 1.7) and our first testing two weeks ago was that we have this super

But I don't believe it yet, it was just testing. But of course this kind of investment was coming from the government.

It was the first investment and it was the anchor Company. It was a company to create a magnate for other companies. And Roberta dirty trucks in from Italy this kind of I'm not an engineer but they were looking like picture boxes when they were establishing this new super computer. May be that's why they came from Italy.

But this C&S is a Centre for Science were selling all the universities and all the public sector what kind of demands they have. But getting this kind of we were creating strategy how to involve all the big companies to our region. First we were looking for seventy-five (75) biggest companies investing in data-centers and we decided twenty-five (25) short listing them and then we decided OK twelve are nice they are looking for, we went through all the strategies of those companies and then we decided at six we want. And now for example IBM is investing to our region and it is they will be because we have other eighty-thousand (80.000) square meters space for data centers. It is a lot and we have this great system right in them and we have cool water despite of the paper mill old paper mill.

So we have the same thing the "paper-mill" to be the "data-mill" it is the similar kind of idea. Now days we are not using so much paper. We are using more data.

But then when you are creating cluster, it's not just bringing the data's in this but you have to create something else also there. How to minimize the energy using and how to use the measurement for changing it from paper-mills to data- mills and how to particularly assess everything and it takes a lot of work and it is the combination of public services.

It is the combination of companies, universities and also regional development companies are needed because you know entrepreneur, and doctor or professor there is a work for somebody who can, you say what kind of work for professors and what kind of work for entrepreneur so, it takes a lot of time but any way it's worth it.

Now we have also created the cluster together with came in the industry and you know the rest of the world is so isolated from us. So, we are looking for this kind of businesses that you can do wherever you like.

Our region is really good for and we have a university which has studied this program and it's been wining, rewarded by American companies that they

But this kind of opportunities we have with this insight or it is how we started. Then we took companies together and decided what they want, what kind of chances they will have, what kind of knowledge they will need, what kind of skills they need we have trained those people and OK we really we had only four (4) jobs in this sector.

Beginning of this year, now we have about eighty (80) and I have been told that I have to move to a region if we don't have more than two-hundred (200) jobs in this sector. I am absolutely sure that we will have three-four hundred (300-400) jobs in this particular sense of game plus data centers.

But we have now those IBM, HP, INTEL and other companies, they have already in our region and they are investing so it's nice start, very nice start.

Next week we will have two-hundred (200) people all over the world to the conference where we are going through all those possibilities and they are big companies Goggle, Microsoft, IBM and so on.

So, they are interested. We have done something right. And we had to study and we started, we believed, we took a high risk. I have spent more than three (3) million Euros for this game what I have had but now results are coming.

But here you can see that infrastructure as service. It is quite low level in the future also. This platform as service it is a little bit higher than software as services. So, this kind of "clouds" company clouds, government clouds, all game clouds all they go there.

In the future you don't need the flat-top you can just have key-board and you can go to the computer. So, it's very ecological way. But there are a lot of feelings there to what we're trying to catch to our region because this development has started.

Well here we have this infrastructure, there is the lowest income but anyway we have the wholesale business in our region. Then is the software as a service it will be very profitable. It's solution tailor made and for you there is a lot of opportunities also.

Well, then I took another example because It was the, which started with a weather a cool climate in our region. But then we have another example, this is more like social innovation. Like we have a "Snowpolis" "there is no business like "SNOW" business" as we say.

Because we have the unique environment, we have wireless technology that you can measure your body and so while skiing where ever you go. You can see that when skier is going uphill or downhill. So the managers of skiers they are happy they can lean back so far and see how those skiers are doing there.

But because we have this wireless technology environment, it is unique and it is the best in the world I can tell.

We have one point four (1.4) million visitors coming in this year for this sports centre we have the ski sport centre so we have a lot of experience how to treat those customers and then we test all the equipments and how to make those skies better and how to have the better wellness in your body.

For example, if you have diabetic you can take it and always test it with the needles even today it was I explain that there is a needle without needles. Here you can get to your watch or mobile phone speakers so can you have more cake or not. So there are ways and values are there.

But anyway it was first thoughts of issues for the high sports people and now even common people can use it.

Especially those seniors we have to express our knowledge of senior we have go-go seniors and we have slow-go seniors and we have no-go seniors. And always we are thinking that “what makes life taste good?”

Not just claiming to the people “don’t go away from the house but how you can go to the forest and pickup some berries”. And you are not afraid of doing that.

We are testing all kinds of things, ice, skies and house deliveries and wax and that kind of things in our region. So, this is the “snow how”. “Snow must go on” as we say.

But now when we have created this kind of wireless technology for professionals, let’s say, all big teams, we decided OK, winter can be also inside.

So, we have created ski tunnel, where you can ski in summer time, sometimes we have long summers. Last summer was on Friday in July. It stand six (6) hours but anyway we cannot ski in summertime so created this kind of tunnel and always we are opening their opening door ski tracks trend of October. We’re isolating snow from the last year we spread it all over.

In our building there are two hundred (200) shops and they are creating something new and this innovative it is a review work company working with them last four (4) years about a strategy work and many kind of things I cannot tell but most of you have probably heard about it but we are creating some kind of activity park and there is a indoor ski jumper and many kind of activities.

Now we are not using it for just for the high sport people we are using it for children for family so father and mother can check it out their playing different kind of activities bicycle inside and indoor bicycle and many kind of tricks by jumping. So, it is making young people have sport and a lot of fun. And there are indoor playgrounds and adventure parks and so on.

This is not like Disneyworld of plastic thing . This is making because a lot of young people they are moving enough now days.

This is testing kind of wireless environment and you can see that how well being is your child doing in. And now we will have this restaurant in the world. This is the biggest indoor activity park in the Nordic countries. It will be open in December.

Well, we are using this kind of old knowledge but we have transferred our knowledge to the other sectors for example measurement. We have the biggest mining area in Europe.

A lot of mining areas are open this is nickel mining area called Talvivaara but we had really bad problems with the environment. Because you know taking nickel out from the soil it is not easy.

But we are using fire placing system and company has invested one point six (1.6) billion Euros for the company and now we are creating this kind of work on electronic system where everything is on line, in line and all the time we are using wireless technology collect those information so everything will occur around this mining area.

It is now smashed and money gone. But this is how you can transfer the economy for the new systems. It is way of innovation systems. I can say that what many things have been innovated already and if you take a lot of innovation and do the same back and make a chaos of them and connect them, transfer their knowledge to another sectors, here is a lot of possibilities of creating something new.

So our region last year, our economy in our region was growing five point six (%5.6) percent next year expectation is four point one (%4.1) then in two-

Almost as good as in Turkey but innovating in the area shown very high level of cold and I think not me but our company staff they are very high quality and they are taking risks they are having fun to work they have clearly done huge part of that.

Creating innovation is bringing people together, is connecting people and trying to get something new out of them.

Thank you for listening this in great afternoon.

QUESTIONS

Question:

I just have very naive question to Antti.

It's a very good presentation. It's a quite innovative project from what I understand because, you are using quite much less energy than the other regions. This is the point my naive question coming. I mean OK what I understand these technologies, these industries they are not polluting but they are heating. Is there any environmental risk for this locality? After this cluster, many companies heating, overheating the region and is it creating an environmental risk for this specific locality?

Antti TOIVANEN:

Well, if the water can heat when the summer come we can in summertime swim better. It is good. It is good for the nature but in winter time we are using it taking the energy to the offices to heat up offices and some houses.

So, we are taking this all the heat back to the use. So, we are not wasting at all this energy. That is very important. Because we have cold winters so when hot computers so it is very nice way to heat houses.

Question:

Yılmaz Özmen. Secretary General of Zafer Development Agency, my question is for Mr Bonilla. I know you mention that you have lot of financial funds for the regional competitiveness I wonder, when we have been able to use these funds as a regional development agencies as a direct beneficiary?

Javier MENENDEZ BONILLA:

You ask me already now I mean in the current operational programming of the EU for the development agencies, I mean the Ministry of Trade who, (sorry) usually for Science and one who is managing the evaluation program has already called for all development agencies to submit proposals and some of them already been considered for funding. So, that's already been explained.

Question:

Thank you very much. Actually it is not a question. It's a clarification on that Competitive Programme that many come from the pre-accession instrument I meant. Basically the money the funding of the competitive program where mentioning is coming from the pre-accession instrument?

When the competitiveness program as you know it is a community program and would Turkey is eligible and to be eligible pays membership fee.

As it happens to other community programmes. Like framework partnership FB7. You know that to participate in a program Turkey is already paying a membership fee and for the competitiveness Program know through other community programmes I think it is also a case that the IPA funding but the IPA funding is used to help Turkey in a decreasing way to pay its membership to the community programme. I hope that answers your question.

Question:

So, to formulate it differently, this program for the area of cohesion policy, EU budget to which fee is paid by Turkey, and supported in doing so, through the pre-accession instrument.

Javier MENENDEZ BONILLA:

OK Thank you.

Question:

My question is- It's Hüseyin Özgün? I am working for East Marmara Development Agency. My question is to Mr. Antti Toivanen. Today, I mean do you have representative office in Silicon Valley, US for promotion of your region or to transfer knowledge. Do you have something to tap into others other knowledge poles in and around the world?

Antti TOIVANEN:

Well, first of all we were knocking on open door stores in California we have this government owned company called CAC with us of course we were teenagers in this business but CAC's were the professional one. They were claiming to pile of machines from Crain? and HP and other companies. So the doors were kept open and we don't have actually an office there. But then whenever it is needed we fly there and have presentations but now we have done something right for stores and companies. They are coming to our region and this is not because of the weather it is the technical solution for what we have created a new kind of measurements and other issues.

I think we belong to the organization called the cream quilt? It is the most powerful, most useful network for these data centers and there are all the Microsoft's and the Google's and other big companies. Actually we are member of that there are big companies and then there are I now into it funny logos?.

cooperation in our region and I am absolutely believe that they are coming to learn next week to our region.

We don't have any permanent offices anywhere.

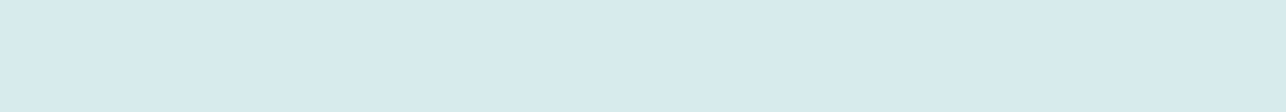
Question:

Do you charge any price for your services? Existing in your region I mean do you charge for your companies? Do you charge any amount of money? Do you charge or completely free?

Antti TOIVANEN:

No, we are charging twenty five (%25) percent of our cost. They come from the companies, averages 25-40 percent coming from the company so I think if they're joining together with other companies to our company.

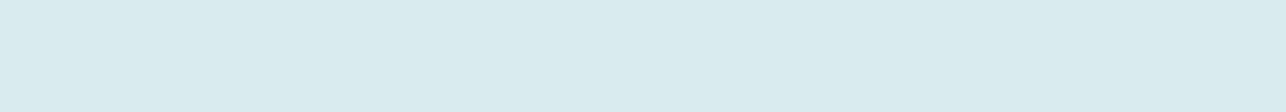

BÖLGE İÇİ VE BÖLGELERARASI BİLGİNİN AKIŞI VE YAYILMASI

INTRA-AND INTERREGIONAL KNOWLEDGE FLOWS AND DIFFUSION

Serkan VALANDOVA

Kalkınma Bakanlığı

Bölgesel Rekabet Edebilirlik Dairesi

Daire Başkanı

Merhaba. Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü Bölgesel rekabet edilebilirlik Dairesi Başkanım. Öncelikle Orta Karadeniz Kalkınma Ajansımıza böyle bir organizasyon yaptığı ve böyle bir gündemle bize gelişmeleri gerek kümelenme gerek inovasyon alanındaki gelişmeleri size aktarma fırsatı verdiği için çok teşekkür ediyorum.

EURADA'dan değerlerli katılımcılarımız var, üniversitelerden, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından. Umarım güncellememiz sizin için de faydalı olur. Öncelikle bölgesel inovasyon politikaları, bölgesel inovasyon sistemleri üzerine küçük bir giriş yapmak istiyorum. 2009 yılında ilk defa ulusal inovasyon stratejisi sonrasındaki adım ne olacak diye konuşurken Tübitak'la yaptığımız çalışmalarda bunun bölgesel bir inovasyon stratejisi ve eylem planıyla takip edilmesi gerektiği konusunda görüş bildirmiştik. Ondan sonrasında il yenilik stratejileri konusunda bir çalışma ortaya çıkmıştı ama biz her zaman ağırlığımızı bölgesel yenilik stratejilerinde tuttuk ve bu konuyu çalışan kalkınma ajanslarımız oldu. Aklımızda olan şey yeni bir model önerisi geliştirmektir ama kalkınma ajansları mesele olunca tek bir modelin ülke genelinde uygulanmasının uygun olmadığı konusundaki görüşümüz zaten bölge planı hazırlık sürecinden bu yana geçerli. Biz bir bölge planlama yönetimi ve bölge planlama formatı değil bir kılavuzu hazırlamıştık her bölgesinin bölge kendi bölge planını kendi öncelikleri çerçevesinde kendi anlayışıyla farklılaştırarak ki bu farklardan zenginliğin ortaya çıkacağını düşünüyoruz. Bu şekilde hazırlanması gerektiğini düşünmüştük. Şimdi de herhangi bir format dâhilinde olmadan sadece ulusal bir politikanın bölgeye kırılımını anlayabilmek üzerine bölgesel yenilik stratejilerinin hazırlanması, bu kapsamda çalışmalar hayata geçirilmesini en başından beri destekledik. Buna reaksiyon göstererek bunu gündemine alan ajanslarımıza ayrıca teşekkür ediyoruz. Politika yapma süreci bir istişare. Sonuçta politika yapımcılar, politikayı alıcılar ve uygulayıcılar var ve ulusal düzeyde belirlenmiş bir politikanın bölgede nasıl algılandığı, bölgede nasıl sahiplenildiği ve onun hayata geçirilmesi için bölgenin nasıl bir misyon üstlendiğinin anlaşılması lazım.

Biz ulusal sanayi stratejisini yayınlıyoruz, bir makine sanayi imalat sanayi stratejisini yayınlıyoruz. Fakat bir bölge, bölge planına bunu yansıtırken benim

hizmet ederim diye düşünmeli bunu ifade etmeli ve bunu biz de bölgeden gelen reaksiyonla ulusal stratejimizi revize edebilmeliyiz. Bu sürekli çalışılması gereken bir istişare süreci. Sanayi stratejisi için bu gerekli ki şu an sanayi stratejisinin takibiyle ilgili olarak sanayi bakanlığıyla bu çalışmayı yapıyoruz.

Bölgesel uyumu biz merkezde bunu söyledik ama bölgelerde neler olduğunu takip ediyoruz. Bu tür çalışmalarla inovasyon stratejilerine yönelik olarak da böyle bir uyumlu politika diyalogunu sürekli tutacak şekilde devam ettirebileceğiz. Tabii dil de önemli. Hepimizin bir analiz algısı var. Biz kalkınma ajanslarımıza bu analiz düzeyini ve ortak politika yapma sürecinde kullandığımız dil birliğini sağlamaya çalışıyoruz ve bu tür dokümanlar da buna hizmet ediyor. Başka bir bölgemiz de bu dokümanı aldığı anda kendisinin hangi konumda olduğunu mukayese edebilecek şekilde bu dokümanlardan yararlanabiliyor. O yüzden öncelikle kısa bir giriş yapıp bu çalışma için çok teşekkür ettiğimizi, takdirle izlediğimizi ve öğrendiğimizi de ifade etmek istiyorum. Kalkınma ajanslarına bizim ilk eğitim programlarında sayın genel sekreterlerimiz ve ajans personelimiz ile ilk biraya geldiğimizde aktardığımız şeydi. İlk 6 ay biz size tüm birikimimizi aktaracağız, ondan sonra artık bir sizlerden öğreneceğiz, biz sizlerden yararlanacağız. Bu sürecin hızlandığını da görmek bizi oldukça memnun ediyor. İnovasyon kavramı çerçevesinde bir de bizim küme diye gündemimiz var. Kümelenme politikalarının koordinasyonunu sağlamaya çalışıyoruz. Burada en büyük paydaşlarımız Ekonomi Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı ve Kalkınma Ajansları. Kümeyi bir politika muhatabı olarak aldığımızda bu süreçte de yine bir politika yapıcının yereli dinlemesi, yereli algılaması aşamasında kümeler çok önemli bir muhatap olarak karşımıza çıkıyor. Bilgi alışverişini sürekli kılacak şekilde karşımızda kümeleri görmek istiyoruz. Piyasalar her zaman mükemmel işlemiyor.

Gerek kurumsal, gerek konjonktürel, gerek iş yapış tarzından kaynaklanan bazı sıkıntılar nedeniyle kamu müdahale ihtiyacı hissediyor kimi zaman düzeltici olarak kimi zaman biraz daha karıştırıcı olarak ama bir eksiklik gördüğünde politika enstrümanları ile müdahale etmek istiyor. Bunu işletme bazlı yapmak çok mümkün değil. Bizim de ara ölçekte bir politika muhatabına ihtiyacımız var. Gerek bu destekleri belirleyebilmek gerekse takibini yapabilmek. Çünkü bir işletmeye verdiğiniz desteğin 3 yıl sonra ne şekilde hayata geçeceğini ya da 3 yıl sonra bir işletmenin nerede olacağını takip etmek, bunu bilmek biraz politika yapma sürecindeki maliyetleri de artırıyor. Bu çok yapılabilir değil ama bu küme böyle olduğunda karşınızda bir üretim birimi var, bir lobi var ve hedeflerinizi onlarla paylaşmak, kümenin inovasyona yönelik aktivitelerini desteklemek daha yapılabilir ve buna yönelik politika üretmek de daha az maliyetli. O yüzden artık

süreçlerinde gerek istihdam kapasitelerindeki destekleri her zaman vereceğiz ama verimliliği artırmak yetmiyor. Artık bir strateji doğrultusunda biraz ileriye bakabilmek, ulusal bölgesel hedefleri birleştirebilmek bir ulusal stratejinin içerisinde yer almak gerekiyor. O yüzden kümelere çok önem veriyoruz.

İnovasyon konusunda, kümelerin inovasyonu tetiklediği, inovasyona uygun bir ortam yarattığı konusunda sayısız çalışmada var biz de zaten bu genel kabulden hareket ediyoruz. Odağımız küme değil ama küme konusunda ülkemizde yapılabilecek çok şey olduğu için kümeye odaklanmış bir gündem takip ediyoruz uzun süredir. Kalkınma ajansları desteklerinin de bu konuda evrildiğini görüyoruz biz. Daha önce işletme politikaları odağında daha geniş hedef kitlelere hitap eden ve işletmeleri destekleyen ve alt sektörler için çok fazla inemeyen mesela KOBİ'lere yönelik destek çağrıları görüyorduk şimdi daha odaklı çıkıyoruz bunlara ve ucunda da kümeler var. Kümelenme mantığıyla hayata geçen üretim artışını diğerlerinin artışıyla diğerlerinin üretim artışıyla birleştirebilen bir değer zinciri yaklaşımı sergileyen işletmeler destek almaya başlıyor. Biz bu süreçte şunu gördük. Kümelenme ve inovasyon bunlar ilişkili kavramlar ama küme politikalarına dahil olmak kamunun da politika yapma sürecinde daha inovatif yaklaşımlar geliştirmesini sağlıyor. O yüzden bugün çok güzel bir gündem belirlenmiş. Ben bu işin, kümelenmenin kamunun inovatif yaklaşımlar sergilenmesine nasıl katkılar sağladığı kısmına odaklanacağım. Değerli arkadaşlarımız da iyi küme politikalarının zaten inovasyonu tetikleyen inovasyona uygun bir ortam yaratan enstrümanlar olduğu konusunda daha detaylı bilgi verecekler.

Küme muhatap olduğunda gündeme neler geliyor? İşletmelere yönelik enstrümanlarda her zaman biz finansmanı ön plana çıkarıyoruz. İnsan kaynakları kapasitenin artırılmasını gündeme çıkarıyoruz. Ama bir sorun bölge ölçeğinde ele alındığında karşımızda bir üretim birimi olduğunda son altı aydır çalıştığımız bazı yeni destek enstrümanları dünyada yeni değil ama bizde uygulaması yeni olabilecek destek enstrümanları gündeme gelebiliyor mesela bunlardan bir tanesi bölgesel girişim sermayesi. Yenilik, kümelenme, inovasyon, bölgesel gelişim, risk sermayesi, "venture capital"ekadar inebilecek yeni finansman enstrümanlarının geliştirilmesi, bunları konuşabilir düzeye geliyoruz bir politika muhatabımız olduğunda. Çünkü sorun tespiti daha net olarak geliyor bize. Biz bir kümenin sorununu görebiliyoruz. Kümenin bir yol haritası ortaya konduğunda bir iş planı ortaya konduğunda bir işletmeye destek vermektense kümeye vermenin yaratacağı katma değeri görebiliyoruz ve buna yönelik olarak destek enstrümanı tasarlayabiliyoruz. Kamunun yeni dönemde yaptığı ulusal düzeydeki destek enstrümanlarını bölge düzeyinde hatta daha alt düzeylerde farklılaştırmak. Özellikle kümeler buna fırsat tanıyor bizim için.

gündemimiz olacağını beraberce göreceğiz ve 2013 yılının özellikle son çeyreğini artık 2013'e küme yılı diyebileceğimiz şekilde desteklemeyi ve gündem oluşturmayı da hepimizin gündemini oluşturacağını düşünüyoruz. İlk vurgulamak istediğim nokta daha iyi politika yapmak için nitelikli bilgiye, organize politika muhatabına ihtiyaç var. Biz bunun için önce Ekonomi Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığıyla birlikte ortak bir dil geliştirmeye çalıştık küme politikalarında. Buna öncelikle küme tanımlamalarından girdik. Tanımın ne kadar geniş algılanması gerektiğini, kesinlikle sınırlayıcı olmaması gerektiğini gördük ve özellikle Ekonomi Bakanlığının uluslar arası rekabeti geliştirmeye yönelik olan tebliğinde mümkün olduğunca geniş bir tanım tutarak kümelenme niyeti olanları bu konuya ısındırma ve bir sonraki seviyedeki daha kompleks desteklere ulaşmalarını sağlayacak bir ısındırma süreci yaşamayı öngördük. Şuan o destekten yaklaşık 100 tane küme birlikteliği faydalandı ve 500 ile 1 milyon dolar kapsamında destekten faydalanabiliyor. Bunlar çok uzun süreli destekler ve destek süresince revize edilebilen destekler. Ne kadar bir yol haritası istesek de zaman içinde konjonktürel değişikliklerle bunların da etkilenerek değişebileceği öngörüyoruz ki Ekonomi Bakanlığı da bu şekilde hareket ediyor. Bir tarama çalışması yaptık. Çünkü bir politika muhatabımız varsa muhatabımızın kaç kişi olduğunu, nerelerde olduğunu bilmek istersiniz. Türkiye genelinde tamamen kalkınma ajansların desteğiyle ve ekonomi bakanlığının da toparlayıcı desteğiyle bir proje kapsamında yapıldı çünkü bu. Tekrar bir küme haritası çıkardık. Fikir düzeyinde olan kümeler, uygulama düzeyinde olan kümeler, olgun kümeler, gelişmekte olan kümeler. Bunlara ilişkin bir fikrimiz var artık. Hem bizim sayfamızdan hem Ekonomi Bakanlığı web sayfasından bu haritaya ulaşabilirsiniz. Ve bunlar çok tanımlayıcı çalışmalar bunlar çok geniş bir perspektifle ve küme kavramını düşünerek ele almak lazım. İkinci aşama şuydu. Şimdi tespit ettiğimiz kümeler var. Onları daha iyi tanımamız lazım ve bu tanımlamada da aynı dili kullanmalıyız ki ülkenin her tarafında kümeleri mukayese edebilelim herkes kendini bilsin. Kendini dünyada, Türkiye'de ve bölgesinde konumlandırabilsin. Bunun için aynı dili konuşmamız lazım. Bu haftanın başında tamamladık biz bu çalışmayı. Kalkınma ajanslarından değerli uzman arkadaşlarımız geldi. Ortağımız olan kamu kurumlarımız geldi ve bir küme tanımlama rehberi üzerinde mutabık kaldık. Bu ayın dokuzuna kadar bu rehberi de bitirmiş olacağız. En azından analiz çerçevemiz aynı olacak ve bunu da herkesle paylaşacağız çünkü bilginin yayılımından, yayılan bilginin daha da

için savunuculuk yapmak konusunda üç bakanlık da faaliyet gösteriyor. En son Ostim'de bir araya geldik onların üretimden kaynaklanan, piyasaya ulaşmadan kaynaklanan sorunları vardı. Sayın başkanımız ofset konusunu yaygınlaştırmak ve kümelerin kamu alımlarında daha yaygın söz sahibi olabilmelerini sağlamaya çalışıyor. Bu konuda konuyla ilgilenebilecek bir sürü kamu kuruluşu var ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı bile bu işin bir tarafında ofset deneyimi aktararak bu alımların artırılmasını sağlayacak şekilde. Şimdi kamu yeni bir şekilde politika yapıyor.

Yenilik yaklaşımı kamu politikalarına yansdı. Farklılaşmaya başladı. Biz küme önemlidir, işbirliği önemlidir derken kamunun arasındaki işbirliğini de çok uzun süredir biraz göz ardı etmiştik. Onu da tekrar hatırladık ve burada hem kümeler için hem bizim için önemli olan bir kavram üzerinde odaklandık. Ortak gündem belirleme. Ortak sorunlara ortak vizyonla ortak çözümler üretme. Bu görüldüğü kadar kolay değil. Şuan burada biz de burada ortak bir gündem çerçevesinde bir araya geldik ama çıktığımızda bu gündem içinde ne yapacağız, bu gündem içinde benim beşinci öncelik sıram sizin yirminci öncelik sıranızda ise bunu asıl birleştireceğiz? Temel mesele burada. Bu bölgesel inovasyon stratejisine de yansıyor. Ekimde bir eylem planı var ve bu eylem planının sahiplenilmesi gerekiyor. Bu eylem planının hayata geçirilmesi, bu hayata geçirimini takip edilmesi, belki zaman içerisinde güncellenmesi gerekiyor. O yüzden buna biraz daha uzun soluklu bir çalışma olarak bakıp ve en önemli şeyin ortak gündem oluşturmak olduğunu fark ederek ve bu tür çalışmaların öncelikle buna hizmet ettiğini fark ederek hareket etmekte fayda var. Özellikle kümelere de bir mesaj vermek gerekirse burada organize olabilmek için destek alın. Sanayi Bakanlığı'nın da yeni destek programı açıklandı ve şu anda destek programının ikinci, üçüncül mevzuatı hazırlanıyor. Daha büyük ölçekli kümeleri desteklemeyi amaçlayan ama çok geniş bir spektrumda kümelere destek vermeyi öngören bir program. Bu işin güzel tarafı her üç bakanlık ve bu konuda çalışabilecek kalkınma ajansları arasında kimin hangi kümeye ne destek verdiğini, nerede ne kapasite yaratıldığını takip edebilecek bir altyapı üzerinde de çalışıyor olmamız. Bu yüzden kamu desteğini bütüncül bir şekilde verebileceğiz. Tabi şunu da unutmamız lazım. Olay her zaman kamunun mali desteği değil. Kamunun engel kaldırıcı bir rol oynaması lazım. Her zaman kümelerin paraya ihtiyacı olmuyor. Önlerindeki sıkıntıların ortadan kaldırılması gerekiyor. Bu nedir? En basitinden piyasaya erişimdir. Bazı üretim, bazı lisans gereksinimleridir. Mevzuattan kaynaklanan sıkıntılardır. Çok

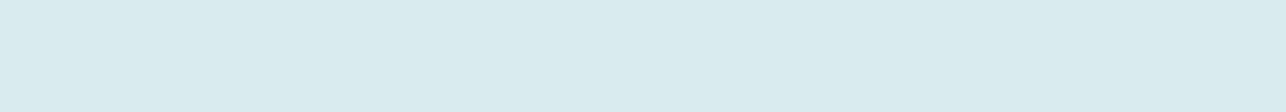
hedefini görmemiz lazım. Karşımızda nasıl bir büyüklük var, ne hedefliyor? Biz kümelerimiz oturmayı istiyoruz. Bakın bizim ulusal stratejimiz bu, siz bölgeniz itibariyle, konumunuz itibariyle bunun neresindesiniz? Burada yenilik konusunda çok fazla girmeyelim çünkü bu artık bir temel kapı.

Yeniliği kurumsallaştıramayan işletmelerin, kurumsallaştıramayan kümelerin zaten bu yeni süreçte herhangi bir politika muhatabı olarak algılanması mümkün değil. Buna tekrar vurgu yapmak istiyorum. Bu yenilik bir defa yapılacak bir şey değil. Sizin bu piyasada var olabilmemiz için stratejik üstünlüğünüzü konumunuzu perçinleyebilmek için yenilik yapar bir kurumsal bir kapasite geliştirmeniz lazım ve kendinizi yenilemeniz lazım çünkü piyasa çok hızlı yenileniyor. Dediğim gibi verimlilik ve stratejiyi birlikte ele almamız gerekiyor. Statükocu düşünmememiz lazım. Bunu çoğu zaman kendimize de söylüyoruz. Vaktiyle İngiltere’de yapılmış olan bir araştırma vardı. Öğrencilerin bir kısmına yüksek riskli ve getirisi yüksek olan fonlar veriyorlar, bir kısmına düşük riskli fonlar veriyorlar ve işlem yapmalarını bekliyorlar. Öğrencilerin risk algısının ötesinde kimse almıyor ve satmıyor. Hani beklenen riski optimize edecek şekilde portföy oluşturmak değil mi? Ama davranış kalıplarını değiştirmiyorlar, kendilerine ne verilirse onunla devam etmeye çalışıyorlar. Bu kamu için de böyle özel sektör için de böyle. Bize verili olan şartlar dahilinde düşünmememiz lazım. Bunu düşünmemek için de ihtiyacımız olan tek şey bir analiz çerçevesi. Konumumuzu daha iyi anlayabileceğimiz diğerleriyle komünike edebileceğimiz rasyonel bir analiz çerçevesi. Biz bunu oluşturduğumuzu düşünüyoruz ve Türkiye’de bu hizmeti veren çok fazla kurum da var zaten. Danışmanlık şirketleri de var. Ciddi bir kapasite oluştu bu konuda. Herkesin birbirinden öğrenerek uygulamasını geliştireceği bir ortam oluştu. O yüzden en azından fikri altyapısının hazır olduğunu düşünüyoruz ama küme konusunda yapılacak çok şey var. Artık Cluster land’e gidildi, cluster 55’e gidildi. Artık bir fikrimiz oluştu. Avrupa’da gündem nedir, dünyada gündem nedir? Neyi konuşuyorlar? Dönüşümü konuşuyorlar. Kümelerin nasıl dönüşmesi gerektiğini konuşuyorlar. Artık hayat sürecinin sonuna gelmiş olan kümelerden nasıl faydalanılması gerektiğini konuşuyorlar. Ulusal politikaların bir parçası olarak kümelere görev veriyorlar. Biz bu aşamalara geleceğiz ama biraz geç oldu ama avantajımız var. Biraz daha hızlı hareket edebileceğimizi düşünüyoruz.

Yeniliği kurumsallaştırma demiştik. Burada kamu yönetiminde de yeniliği kurumsallaştırmak lazım yeni meslek araçları üretmemiz gerekiyor bizim de. Çünkü ihtiyaçlar çeşitlenmeye başladı. Bunu bir ölçüde karşılayabiliyoruz ama özellikle altyapılı arsa üretiminde, mekânsal üretimde ve işletme desteklerinde çok yenilikçi yaklaşımlar hem hizmet sağlarken hem de bu hizmetlerin

yaklaşık 2000’de ilk defa gündeme gelmişti. Farklı küme programları uygulandı kümelenmenin başarılı bir yaklaşım olduğu, başarı almış bir yaklaşım olduğu ve Türkiye’de de biraz daha içinin doldurulması gerektiğini öğrenerek bu süreçte devam ettik ve bizim de öğrendiğimiz şu. Kümeler gerçekten bilgi üretiyor, bilginin yayılmasına imkân sağlıyor yeniliği tetikliyor yakınlık önemli bir avantaj. İstihdamın özellikle iş gücünün serbest dolaşım kazanmasını ve bu bilgi yayımından faydalanmış olan iş gücünün serbest dolaşım kazanması çok önemli. Bu yayılma etkisini ikiye katlıyor belki de. Ama işin bir tarafı da kamunun oluşturulmuş olan mekanizmaları yeni yaklaşımlar sergileyebilmesi. Bir öğrenme sürecinden geçerek yeni ihtiyaçlara yeni çözümler üretebilmesi. O yüzden iyi bir noktada olduğunuzu düşünüyoruz. Bundan sonra ilk yapılması gereken bu analiz çerçevesi üzerinde mutabık kalıp hızlıca harekete geçmek. Dediğim gibi gündem bizi beklemiyor. Ekonomi Bakanlığı’nın bölgemizde de Samsun’ da da Çorum’da da Trabzon’da da Gaziantep’te de desteklediği projeler var. Bazı kümeler analizden geçiyor ve biz de destek programlarımızı ona yönelik olarak değiştiriyoruz. Son söyleyeceğim şey yine kümelere yönelik. Ajanslarımızı çok çalıştırmıyorsunuz, bu konuda çok talepkar değilsiniz. Güdümlü projeler sizin için. Doğrudan faaliyet destekleri sizin için. Teklif çağrıları küme üyesi işletmelere göre farklılaştırılacak, özelleştirilecek destekler ve burada biraz da talep tarafının da geliştirilmesi lazım. Her şeyi ajanstan beklemeyelim. Ajans sizin ihtiyaçlarınıza göre her gün destek çağrısı üretmeyecek. Sizin ihtiyacınızı da ifade edebilmeniz lazım. Ama özellikle güdümlü proje destekleri diğer kurumların destekleriyle harmanlanabilecek ve kümenin özel ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilebilecek tailor-made destekler. Bu konuda biraz daha çaba istiyoruz. Kurumsal desteği vermeye kalkınma ajansı personelimizle bu desteği vermeye her zaman hazırız. Dinlediğiniz için çok teşekkür ederim saygılar.

Stanislav GINDA
RDA Bielska- Biala (ARRSA)
President

Mr. Chairman, Mr. Secretary General, Ladies and Gentlemen

My name is Stanislav Ginda. I represent regional development agency in Bielska-Biala and I have privilege and honor to present these practices and tools for Central Europe's cluster development. Before I start my presentation I would like to give information about our background considering clustering. Our agency creates and manages one of the most prosperous clusters in Poland. I mean this cluster of marrow transplantation. We have fifteen partners in our cluster and all of them have hospitals, private clinics, medical universities. So if you would have any questions about this cluster I will be happy to give you an answer. Let's start our presentation.

As I mentioned we are dealing with many international projects with clustering issues. Clustering issues are very popular especially in the eastern part of Poland because it allows our partners a new way of understanding, cooperation, mutual interest and etc. What is clustering in our dimension? It is not a simple task. The concept is used for a variety of different business structures such as national, regional, cross border clusters of competence, industrialized innovation systems. It is also used for different purposes to increase competitiveness as a means of supporting collective research, nationalized and foreign industry, implementing environmental management systems even though there is a multitude of definitions most of them sure of the idea of proximity, network and specialization. However in the regional challenges market fragmentation, weak industry linkages, insufficient cooperation within the EU in the innovation sector lead to a situation where the clusters do not always have the necessary innovation capacity to face global competition and become world-class clusters in a sustainable dimension.

Clusters in Central Europe play the vital role in economic development, growth and competitiveness enhancement. However in the regional challenges, market fragmentation, weak industry linkages and insufficient cooperation in the EU in the innovation sector lead to a situation where the clusters do not always have the necessary critical mass and innovation capacity to face global competition.

and economies of all member states. Particularly the new member states where clusters are still in development phase, companies need more support to face the challenges of globalization. A strong internal market and collaboration between research centers and companies, the mobility of workers and efficient cluster policies must be developed having in mind international competitiveness and world-class clusters dimension.(?)cümle tam anlaşılıyor. To reach that obligatories to provide assistance to clusters through creating stronger linkages with other clusters to learn more shared experience.

One of the abovementioned assistance activities actually provided by regional development agency in international dimension is C + project financed by Central Europe Program. C + project's goal is to support clusters to become world-class leaders, tools to achieve that transnational cooperation, knowledge exchange, share access to research and testing facilities. Common European research and innovation are based on too many elements. First, definition of successful policies and programs via international intervention supporting clusters development and secondly innovation inside the clusters. This is a list of our partners. We have partners from Italy, Emilia-Romagna, we have partners from Berlin, Germany from other part of Europe. This is the map which shows you our partners as I mentioned German, Moravia from Czech Republic, two partners from Austria, Hungary and Emilia-Romagna. C + actions.

An important step is to implement tools and provide management systems applied to cluster development policies and to introduce innovation into the cluster system. Therefore there are many project activities inside C + project. But I'd like to focus on the most important. Cluster mapping, cluster benchmarking, cluster awareness competence analysis. These tools are used provide specific methods and proposal of the action for the future cluster development. Cluster mapping; what did we do under this activity? Cluster mapping is a powerful tool to identify in the region's growing, declining and emerging clusters on the statistical basis to determine strength and weaknesses of cluster working environment for organizing and prioritizing future economic development effort. Business leaders consider cluster mapping to be particularly important as the innovation and competitiveness of their firm is increasingly influenced by the surrounding business environment which shapes skills knowledge and infrastructure and exploited by companies located in the same geographical area. Company managers are key to know where best business conditions exist in Europe and in order to locate or move their businesses. C + mapping process

plus cluster members and possible application of innovations inside the companies operating in cluster environment and in implementation of the identified tools. We use for our analyses three clusters. First one is a wood cluster located in southern part of Poland, first cluster of energy efficiency and passive building industry in and the third one Silesian design cluster from?

Mapping analyses were based on international mapping methodology developed by the project leader. The goal of these analyses was identification of the cluster structure, cluster actors, cluster innovation leaders and cluster innovation potential. All those analyses were based on mapping and were implemented on cluster level and company level as well. You will see the list of members of the clusters. This is the report of the hub, actors describe innovative environment, these clusters point out factors stimulated SMEs' innovation activities and innovation potential in the region and the member of the cluster. This is an example of the report of the actors, few information about each cluster about activities etc. Report on innovation inside a cluster which provide cluster internal structure analysis identifies the knowledge supply chain inside the cluster.

Present information of the cluster management and identify cluster innovation leaders. These are again examples of this report. C+ project describes role of clusters and their members of regional innovation development and describes cluster potential and efficiency of cluster policies towards cluster development and visualizes the most relevant cluster actors and again there is an example of this report. The next activity that we provide under project is benchmarking interesting activities did so far in our projects. Benchmarking activity started, we started this procedure a couple of months ago. Benchmarking is a competitive analysis of structures, processes, products and services. Benchmarking provide information about the peculiarities of the various local productions system as well as the composition of the clusters and their linkages with different stakeholders at local and international level. How we did the benchmarking?

To evaluate an economic impact of the cluster benchmarking is an efficient and effective tool. Benchmarking is a comparative analysis of structure as I said processes, products and services. It compares an entity to peers in the same field of activities and the best practices from entities in other areas. The objective of benchmarking is to learn from better performing peers or other entities in order to improve structure processes, products and services. The benchmarking analysis was a process which was made online. We create questionnaires and

the result of the benchmarking. If your score appears on the green this means that you perform much better than the average member of the cluster, if your score is on white you are in the middle if your score is on the red it means that in this category your performance is lower than the average one than the other members of the cluster. The next activity that we conduct on this project is multilingual register for cluster this is basically information about the cluster members.

We identify best strategies and methodologies of innovation future development actions. The third activity on the SMEs on screen is an activity which allows to promote our member of the clusters. These are the tools for promoting these practices and cooperation advantages. Basically we portrait four selected companies of respective clusters we highlight excellence of selected cluster companies point out innovative capacity of the clusters and we prepare thirty minute presentation of two clusters within project partner. This is an example of our cluster activity and the last activity what we are doing under this project. This is a cluster of awareness analysis and this is the activity which we will be starting in the next couple of months. It's an action which will raise the information about the role improving the regional economic development in order to ensure appropriate high quality approach projects tools, European Awareness Scenario workshop based on the mapping and benchmarking conclusions, elaborations of local and transnational action plan, setting cluster management club providing a few starting pilot actions. These are the pictures which show you that we conduct awareness scenario workshop each partner in its country had to provide such workshop where we gather information about knowledge, exchange practices, discuss issues and processes as well as global development and identifying existing problems for which we are trying to find solutions.

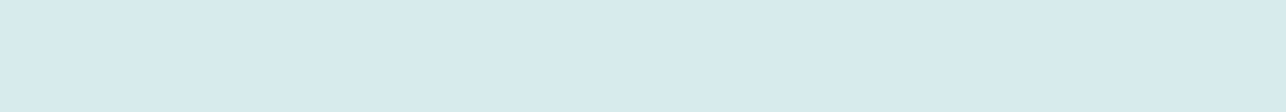
And the last activity is a local and transnational action plan summarize elaborations including essential questions and actions becoming clusters most urgent need and plans for future development. Issues as national action plan is based on SWOT analysis at least of strength and weaknesses and all other alternative solutions for the future implementations.

Pilot actions; this is implementation of three main objects from elaborated local and transnational action plan and we will be implementing this action in next year. Cluster management club: This is the club which is composed by the representatives of the project. Cluster management club allows our members to cooperate on international level, ensure efficiency and coordination of the pilot

Once again this is the member of our project. And this is the list of our project clusters. What are the benefits of C+ Project? The benefit from the members of the cluster is a customized mapping analysis. They get some ideas and they have been involving analysis outside analysis about the inter ?situation. The benchmarking report where they can put themselves in cooperation with other companies around Europe, promotion on international level in multilingual register and the project promotion and few of them had a chance to participate in pilot actions.

What are the benefits for organization structure as a cluster. First of all they increase their visibility on international level. They strengthen territorial marketing, they have a possibility to promote themselves on international level and share the best experiences among their partners and they have clear vision on the cluster's future actions and establish future actions. If you have a question I'd be happy to answer.Thank you.

Mete İhsan KARATAYLI

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı

Öncelikle kalkınma ajansını böyle değerli organizasyonu burada yapmayı başardıklarından ötürü, Türkiye’de gerçekleştirdikleri için çok teşekkür etmek istiyorum.

Hepimizin faydalanacağı konular konuşuldu. Ben de Türkiye’deki özellikle inovasyon politikalarını biraz daha odaklanmayı düşünüyorum. Çok fazla uluslararası konuya girmeyeceğim. Teknoparkla nereye gidiyor? Biraz tarihsel gelişimine bakmak gerekiyor diye düşündüğüm bir sunu hazırlamaya çalıştım. Ama bunun öncesinde bu kadar çeşitli kurumlardan gelen kişiler varsa çok kısa TTGV ile ilgili konuşmak istiyorum. Çünkü TTGV’nin de hikâyesi aslında Türkiye’deki ulusal inovasyon politikasının hikâyesi ile çok iç içe olduğunu düşündüğüm bir hikâye. TTGV’yi kurum olarak bahsetmekten çok öncelikle proje olarak ortaya çıkmış, kurulmuş olan bir kurum.

Dünya Bankasının Türkiye’de özel sektöre yönelik arge desteğini ilk defa başlatmak amacıyla verdiği bir kredi. Bu krediyi de özel bir yapıyla biz Türk şirketlerine kullandıralım düşüncesiyle oluşturulmuş olan bir kuruluş. Burada çok çeşitli paydaşlar var. Misyonumuz vizyonumuz burada yazıyor. Türkiye’nin rekabetçiliğini sağlamak için özellikle sanayi kuruluşlarının arge ve yenilikçilik politikalarında yapabileceğimiz her şeyi yapmaya çalışıyoruz. Burayı hızlı geçeceğim dediğim gibi yapımızda hem sivil toplum kuruluşları özellikle Türkiye rekabetçiliğini ilgilendiren hem de özel sektörü bir arada bulunduran bir yapı var. Bu yapı belki de kalkınma ajanslarının yapısına biraz benzer beş tane kamudan kurumumuz var burada kullandığımız da bunlardan bir tanesi. Otuzbeş personelimiz var kısıtlı bir personelle çalışıyoruz. Daha çok ağırlıklı olarak dışarıdan uzmanlarla bu faaliyetleri yürütmeye uğraşıyoruz.

Kuruluş aşamasında da burada görmüş olduğunuz kurumların hemen hepsi Türkiye’de o dönemde arge inovasyon içerisinde olduğu düşünülen tüm kurumları kapsıyor. Tarihçemize baktığımızda dediğim gibi biraz bizim Türkiye’deki arge inovasyon politikalarının ve araçlarının gelişimiyle çok birebir uyumlu olduğunu çok fazla farklı alanda çalışmalar yaptık. Arge yapan sanayi kuruluşlarını da destekledik. Teknoparklara değişik destekler de sağladık. İlk iki kurulan

yaptıkları arge projelerine belli oranda geri ödemeli destek sağlıyorduk. Bu da yine şunda öncelikli olarak desteklediğimiz alanların bir listesi. Çeşitli ortamlardan bunlarla ilgili detaylı bilgiyi görebilirsiniz. Tarımsal atıklarla başlıyor biz İTEP diye ileri teknoloji projeleri diye bir başlığımız var bu kapsamda öncelikli alanlar olarak desteklediğimiz Türkiye'yle ilgili alanlarda öncelikli olarak neler yapılması gerektiğini belirliyoruz. Burada gördüğümüz her bir başlık için ayrı bir raporumuz var. O raporun içerisindeki kalemlerle uyumlu destek arayışındaki firmalara destek sağlayabiliyoruz.

Ben buradan Türkiye'deki inovasyon politikalarına geçmek istiyorum. Konuşma konumuza geçecek olursak ben bunu nasıl yapabiliriz diye düşündüğümüzde biraz tarihsel bir yaklaşımla gitmek istedim. Türkiye'de bu iş nasıl başladı, nasıl yürütüldü, nasıl gelişti ona bakmak gerekiyor. Oradan teknoparka nasıl geldik ona geçmeyi umuyorum. 60'lardan başladım çünkü Tübitak'la beraber Türkiye'de teknolojinin biraz daha Türkiye'nin gündemi girdiğini düşünüyorum.

Onun öncesinde zaten sanayi devrimini kaçıran her ülke gibi özel sektörü geliştirmeye öncelik oldukça yoğun bir faaliyet vardı çok fazla sermaye yoktu. Baktığımızda burada dört ana döneme ayırıyorum Türkiye'deki arge inovasyon politikaları ile ilgili yapılan çalışmayı veya bunlara ilgili araçlara yönelik çalışmaları. Bunlardan birinci dönem Tübitak'ın kurulmasıyla başlayan dönem.

Dört tane ana eksen tanımlamaya çalıştım ben. Ticari faaliyetler, arge faaliyetleri, özellikle özel sektörün yaptığı üniversite sanayi işbirlikleri ve en üstte de temel bilimler dalındaki arge çalışmaları. Baktığımızda bu dört dönemde ikisinin çok ayrı gittiğini görüyoruz. Hazine Müsteşarlığı, Sanayi Bakanlığı tarafından verilen yatırım teşvikleri var. Bu yatırım teşvikleri konusunda ben Alman veya Japon bir ortak buldum Türkiye'de şöyle bir teknolojiyle şöyle bir üretimi yapmak istiyorum diyen kişilere yer gösterilmesini yatırım kredisi verilmesini sağlayan bir destekler zinciri. Burada kritik bir nokta Türkiye için Kıbrıs barış harekâtı. Oradan sonra özellikle Savunma Sanayi teknolojilerinde Türkiye'nin bağımsız hale gelmesi gerektiği düşünölmeye başlayınca bu alt tarafta sanayi nasıl teknolojisini geliştirebilir diye bir takım konuşmalar yapılmaya başlandı Türkiye'de. Yukarıda ise Tübitak'ın verdiği destekler var. Oraya da baktığımızda daha çok akademik birimlere veriliyor. Çok fazla da ikisinin birbiriyle ilişkilendirilmediğini görüyoruz.

Bir sonraki dönem TTGV'nin kurulduğu yıl TTGV ve KOSGEB gibi, TTGV teknoloji alanındaki destekleri özel sektörün arge faaliyetlerine destek vermek için kuruluyor. KOSGEB ise 1991 yılında kobilerin hemen hemen tüm faaliyetlerine

? aracılığıyla özel sektöre yönelik hibe destekleri vermeye başladı. Burada yine önemli bir mihenk noktası olduğunu düşündüğüm yer gümrük birliği.

AB ile imzaladığımız artık gümrüğün kalkmasından sonra eskisi gibi sadece yatırıma öncelik desteklerin kalmayacağı ortaya çıkınca bu alana çok daha ciddi bir biçimde eğilim başlanıyor. Bu ikinci önemli dönemimiz burada daha çok bir şeyler yapmalıyız neler yapabiliriz diye araçları denediğimiz bir dönem. Üçüncü bir dönemimiz ise 2000lerin başından itibaren ikinci bir dünya bankası projesi yaptığımız 1998 yılının başlangıç dönemi olarak alınabilir. Orada sadece özel sektörün arge çalışmalarını desteklemek için vereceği hibe destekler ve geri ödemeli destekler yeterli değil. Özel sektörü bizim üniversite ile asıl bilginin üretildiği yerde oluşturmamız gerektiğini anladığımız dönemler. Burada teknopark yasasını çıkartıyoruz.

Altılı çerçeve programına katılım sağlıyoruz bu da çok önemli Türkiye'nin katılım süreci içerisinde. Oradaki vizyon çalışmalarını gördükçe Türkiye'nin artık biraz daha kendisine plan yapmaya, stratejiler ortaya çıkartmaya çalıştığını görüyoruz. Bu dönemde ilk planlama çalışmamız yapılıyor. 2023 yılında Türkiye hangi teknolojilerde yer almalı buna dair bir çalışma yapılıyor, genel katılımlı bir çalışma. İlk defa Türkiye savrulmaktan çok birilerinin verdiği kredilerle yapmaktan çok kendisi kendi kaynaklarını nasıl programlayabilir bunu planlamaya uğraşiyor ve son dönemde gördüğümüz gibi bir anda bütün kurumlarımızın çok sayıda destek vermeye başladığı bir döneme giriyoruz.

Kalkınma ajansları kuruluyor, risk sermayesi fonlarını oluşturmaya çalışıyoruz, teknopark yasasını yeniliyoruz, argeye yönelik vergi teşvikleri sadece hibeye yönelik ve geri ödemeli desteklerden çok vergi teşvikleri gibi farklı araçları denemeye başlıyoruz. Ama bun resmin genelinin bir değerlendirilmesinin yapılması gerekirse, benim iki tane tespitim var. Bir tanesi bu alanda çok yeni olduğumuz. Şu resimde görmüş olduğumuz desteklerim hepsi 60larda 70lerde başlayan Hazine Müsteşarlığının yatırım teşvikleri de dâhil olmak üzere hala devam ediyor yani hani çok fazla değişiklik olmadan başlattığımız desteği devam ettiriyoruz.

Bu az önce Serkan Bey'in söylediği etki değerlendirmesi yapmadığıyla ilişkilendirilebileceğini düşünüyorum. İkinci bir konu ise gördüğünüz gibi aslını isterseniz desteklerimiz bir merdiven gibi yukarıya doğru çıkıyor. Temel sanayiden başlayarak sanayinin arge yapmasını teşvik etmeye çalışarak başladığımız süreçte artık temel bilimler alanını üniversiteler akademik araştırmayı nasıl sanayi ile buluşturabiliriz o yöne doğru bir kayma olduğunu görüyoruz. Teknoparklar da bu alanda aslını isterseniz çıkardığımız ilk destek.

istiyorduk. Özel sektör madem üniversiteye gitmiyor üniversite özel sektöre gelmiyor bunlar arasında işbirliği yok daha yakın olabilecekleri alanlar yaratalım dedik. Burada birincil önceliğimiz coğrafi yakınlığı sağlamaktı. İkincil önceliğimizse bu şeyler arasında bir şekilde altyapıyı geliştirmektir. Bir farkındalık yaratalım gibi bir kümelenme yaklaşımı olsun teknoloji şirketlerinin hepsi bir yerde bulunsun diye bir ikinci yaklaşımımız da vardı. Aslını isterseniz teknopark ilk çıktığında bunun çok ötesinde de çok fazla bir amacımız da yoktu. Bu yüzden de teknopark yasasının içine baktığımızda ilk çıktığı haliyle bir tarafta akademisyenler var bir tarafta sanayi şirketleri var ortada teknoparklar bulunuyor ama yasa teknoparklara sadece gayrimenkul girişini yönetimi faaliyetleri veriyor.

Firmaların kanun kapsamında argeye ulaşmalarında yapmadıkları denetleme işini teknoparklar şirketlere söylüyor ve bir de ortak hizmetlerin sağlanması faaliyetlerini önerdiğini görüyoruz. Aslında bu yaklaşımı genel olarak değerlendirdiğimizde Türkiye’de zaten çok uzun yıllardır yaptığı bir organize sanayi bölgeleri deneyiminden faydalandığını görmemiz mümkün. Organize sanayi bölgeleri de bu amaçla kuruldu. Sanayi şirketlerini kümeleyelim, bir arada bulunduralım, işbirlikleri yapsınlar ve onlara ortak hizmetler sağlayalım ve birtakım yapılar oluşturalım diye ancak bugün geldiğimiz bu noktada sadece bu faaliyetlerin verilmesinin teknoparkların gelişmiş veya hedeflediğimiz amaçlara ulaşmak için yeterli olmadığını görüyoruz.

Ben buraya ODTÜ’nün şimdiki yapısını vermek istedim. Çok daha karmaşık bir hale gelmiş durumda. Çünkü teknoparklardan beklentilerimiz de yüksek. Onlar da bu beklentileri karşılayabilmek için kendi bünyelerinde çeşitli altyapılar oluşturuyorlar. Belki de kanunla tanımlanmış olan faaliyetlerin dışına çıkmaya başladılar. Baktığınız gibi burada ön kuluçka programları hazırlandı. Daha büyük çaplı kuluçka programları oluşturuyorlar. Teknoloji işbirliğini sağlamak için çeşitli birimler, alt birimler, teknoloji transfer ofisleri oluşturmak gibi proje ofisleri oluşturmak gibi alanlara girdiklerini görüyoruz. Ve yine bina yönetimi faaliyetlerini gerçekleştiriyorlar. Ancak baktığımızda bunun çok daha ötesinde geçtiklerini görüyoruz. Dış ortamla da ilişkilerini geliştirmeye çalışıyorlar. Mesela ODTÜ teknoparkın yaptığı şeylerden bir tanesi Türkiye’de işbirlikleri ağını kurmaya çalışmak. Şu anda en başarılı, en faal olanı. Bunun dışında Ostim’le, oradaki organize sanayi bölgesiyle çeşitli sanayi kuruluşları, sanayi bakanlığıyla işbirliğini yoğunlaştırmaya çalıştıklarını görüyoruz.

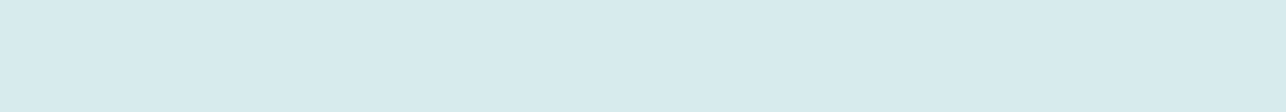
2010 yılında Bilim, Sanayi ve Teknoloji bakanlığı kuruldu. O günden bu yana kümelenmeye dair çeşitli desteklerin yanı sıra teknoloji transfer ofislerinin desteklenmesi gibi çok farklı faaliyetleri bu teknoparklar yasası içerisine dâhil

hukuken nasıl destekleyebiliriz, nasıl maddi destekler sağlayabiliriz? Bu yapılara ulaşmaları için teknoparkların çok çeşitli çalışmalar yürüttüğü bir sonraki aşamada neler yaptığımıza baktığımızda Ankara'nın resmi.

Ankara'daki beş tane teknoparkın resmi. Sadece teknoparkların bu faaliyetleri yapmaları yeterli olmuyor. Az önce de söyledim mesela ODTÜ bir iş melekleri? ağı oluşturmaya çalışıyor oradaki yeni girişimcilere yönelik finansman imkânlarını artırmaya çalışıyor. Akademisyenlerin girişimci olması durumunda onlara nasıl destek sağlayabiliriz onlara bakıyor. Ama bir yandan da beş teknopark de Ankara'daki bu faaliyetleri ayrı ayrı kendileri yürütüyor. Yurtdışından ileri teknoloji üreten firmaları çekmeye çalışıyor ve her teknopark ayrı ayrı bu faaliyetleri yapıyor. Bir sonraki aşama gördüğümüz kadarıyla bunların birleşmesi, bir araya gelmesi. Bu amaçla TTGV geçtiğimiz yıl Ankara kalkınma ajansının da desteğiyle bir proje başlattı. Tüm bu teknopark müdürlerini bir araya getirdi biz buradan ne yapabiliriz ne çıkartabiliriz diye. Projenin hedefi hangi tür ortaklıklar yapılabilir bunlara bakmak. TTGV proje yöneticisi ama biz sadece kolaylaştırıcı rolü üstleniyoruz buradaki asıl ortaklar şu aşağıda görmüş olduğunuz 5 teknopark. Şu ana kadar neler yaptık diye soracak olursanız teknoparklarla biz projenin önceki tasarımlarında teknoparklarla ayrı ayrı biraya gelmeyi düşünüyorduk. Daha ikinci toplantıdan itibaren dendi ki bu ayda bir yapılan toplantılar yeterli olmuyor. Bizim en az haftada bir defa toplanmamız gerekiyor. Bir iki haftayı saymaz isek bu yılın başından beri teknopark müdürleri neredeyse her hafta belli bir gün bir araya geliyorlar. Toplanıp biz bu işleri nasıl yapabiliriz nasıl bir araya gelebiliriz onları konuşuyorlar.

Onun dışında Ankara'daki akademisyenleri bir araya getirdik. Sizin teknoparklardan beklentiniz nedir, böyle bir birliktelik olursa nasıl bir birliktelik olur bunu sorduk. İş adamlarıyla o teknoparklarda yer alan şirketleri biraya getirdik. Onların görüşlerini aldık. Şu anda da bir işbirliği modeli çerçevesi ortaya çıkıyor. Değişik görüşler var. Vakıf çatısı altında mı bir araya gelsin yoksa dernek çatısı altında mı bir araya gelsin. Bir iş modeli oluşturuluyor şuanda. Bunun da ilk örneği önümüzdeki ay içerisinde Cebit'te bu 5 teknopark bir marka oluşturdu Tek Ankara diye. Hem Ankara'daki bütün arge inovasyonla uğraşan kuruluşların bir araya geldiğini temsil ediyor hem de teknoparkların tekini içeriyor.

Önümüzdeki ay Cebit'e hep beraber Tek Ankara logosu altında kendi firmalarıyla beraber katılacaklar. Zannediyorum bir sonraki aşama bu olacak. Teknoparklar şuanda izoleler. İnovasyon sistemi içerisinde çok önemli bir rol üstleniyorlar ve bu rollerine odaklanıp teknoloji transfer ofisi gibi altyapıları oluşturmaya uğraşıyorlar. Bir sonraki aşamada buldukları illerde bölgelerde bir sonraki aşamada bir araya gelip değişik aktörlerle bölgenin tanıtımını ortaklaşa

QUESTIONS

Question:

I have a question Stanislav. Please wait. You have two minutes left for the question to you. I wonder what is the source of financing the clusters in Poland because I didn't hear anything about it.

Stanislav GINDA:

Clustering as I said is a very fancy word right now. Clustering is an activity that could be financed from many different sources there is a huge dispute on national level from where clustering should be financed. There are two ideas. One is that we should identify most prosperous clusters and these clusters should get financing directly from national level and the second point of view is that other clusters, not so prosperous ones, they should get because everything is based on application tendering procedure. They should have a chance to be financed from the regional level. Currently there are two possibilities which one will be used because decision is made under the previous financial period all clusters had a chance to be financed from the national level. Right now probably there will little change on financing most part of this financing will go to the regions and regional level.

Thank you.

Question:

Actually, I would like to ask this question to both Mr. Valandova and Ginda. What are the major clusters in your country? If there is a competition between the clusters how do you manage? Do you have any experience in the political level for example this cluster will be developed in this region and what about the other regions and what will happen? Within this competition what is the political perspective? I know that you are preparing smart specialization strategies what is the perspective in the cluster development in your country for preparation of the clusters smart specialization strategies. Thank you. This question also goes to Valandova in Turkish perspective thank you very much.

Stanislav GINDA:

So who is the first? I will try to answer this question. Poland and I think most of the central European countries are very individualistic cultures. We have strategies on the national level, on the regional level but our government gave us a lot of power to be very flexible. Which was the best? I don't know. They are

should act actively but the negative point is that we are competing among each other for the same amount of money. And sometimes this is the procurement activities sometimes let's say the worse cluster can get more money than the most prosperous ones. So I think this problem is visible right now under the national government, ministry of development wants to change this situation and as I mentioned identified most prosperous clusters and put them into completely different categories so that they could have the easiest access to financing and I hope that our cluster of marrow bond transplantology.

Serkan VALANDOVA:

İstanbul ve Ankara bölgemizde de medikal alanda çalışan kümeler var. Ulusal stratejinin içinde görev paylaşımı yapılması gerekebilir ve bu yapılmadığı zaman rekabet biraz yıkıcı olabilir ama burada şuna dikkat etmemiz lazım. Biz kamu alımlarına yönlendirsek kümelerimizi ve kamu alımlarına çerçeve çizmeye çalışırsak kümelerin rekabetçiliği üzerinde olumsuz etki yapmaktan endişe ediyoruz. Özel kitleler yaratmaktan endişe ediyoruz. Bu yüzden özel sektöre ihaleye ulaşmada kaynaklara ulaşmada üretim kapasitesini artırmada yardımcı olalım önünü açalım. Ama tek kaynak orası olmasın. Özellikle ihracatı destekleyelim. Burada ihracat stratejisinin de devreye girmesi gerekiyor.

Hedeflerimiz yüksek o yüzden oluşturulacak üretim kapasitesinin herkese pazar payı yaratabileceğini düşünüyoruz o hedeflere ulaşma sürecinde. Yalnız burada şuna dikkat etmemiz lazım bunu sınırlayıcı faktörler var. Kümenin faaliyet gösterdiği herhangi bir sektörde o üretim kapasitesine ulaşmak için en basitinden altyapılı arsamız var mı? Arsa üretebiliyor muyuz? İhracat hedefimizi ona katlayacaksa üretimimizi de en az 10'a katlamamız lazım burada şu talebi de içine katarsak nitelikli iş gücümüz var mı? Personel yetiştirebiliyor muyuz? Bunu sorgulamamızı sağlayacak finansman imkânlarımız var mı? Özel sektör her zaman finansman üretebiliyor mu?

Geçmişte KOBİ kredilerinde bir sıkıntı yaşamıştık ve dış kaynaklı bir KOBİ projesi yapmıştık. Bir tampon olacaktı zor zamanlarda kobilere kredi sağlayabilecek daimi döner fon şeklinde çalışabilecek bir mekanizma. Şimdi konjunktür nispeten daha iyi ona ihtiyacımız kalmadı ama önümüzdeki dönemde bu tarz mekanizmalara ihtiyaç duyacak mıyız? Kümeleri besleyecek finansman enstrümanlarında süreklilik sağlayabilecek miyiz? Bu gibi sıkıntılarımız olacak. İyi kümelere örnek vermek gerekirse ben yakınımından örnek vermeyi tercih ediyorum mesela Ankara'da en son bir araya geldiğimiz burada sektörde önceliklerin ne kadar önemli olduğunu vurgulamakta fayda var.

uygulama ve yapılanma imkânı tanıyan bir sektör. Mesela bununla ilgili olarak Ostim'de faaliyet gösteren kümeleri ben başarılı buluyorum. Gerek sanayile olan diyalogları gerek kamunun hedef koyabilmesi burada gerek Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın gerek askeriyenin hedef koyabilmesi, alımları konusunda yönlendirilmesi önlemlidir ve oluşmuş çok büyük alıcılar da var. Kritik konumda olan kurumlar belli kimin ne yapması gerektiği üç aşağı beş yukarı belli. Habersan, Roketsan gibi kurumlar örneğin. O network iyi çalışıyor şuanda ve onunla beraber oradan aldıkları hibeyle yeni bir yapılanma peşindeler mesela Ankara'da da savunma sanayi kümelenmesi konusunda da çalışıyor. Ama her kümeyi kendi sektörü içerisinde değerlendirmek daha doğru. Kendi gerçekliğiyle yapabilecekleri konusunda değerlendirmek daha doğru. Daha da alacak durumumuz var. Teşekkür ederim.

Okey. Thank you.

Question:

Do we as the profession believe that the cluster need perfect support forever? First it is probably evaluation. In four five years this ends six billion of euro resumed less than one thousand patterns. Maybe calculation. Seventy one for the competition to be generous half of them is purely artificial construction. Are we as professionals in economic development believe that this is the future of the regions?

Serkan VALANDOVA:

Bu konu sadece kümeler için gerekli değil aslında. Kamunun müdahale ettiği her alanda destek sağladığı her alanda bu rasyonelizasyonun sürekli lazım. Destek veriyoruz. Katkısalığımız ne düzeyde? Ne amaçlıyoruz, ne elde ediyoruz?

Mevcut destek programlarına baktığımızda gerek gerekçelendirilme gerek hedefler konusunda çok net olmadıklarını görüyoruz. Zaten daha başında hedeflerimiz çok net değilken üç yılın sonunda sadece çıktılarla karşı karşıya kalıyoruz. O yüzden belki geç müdahale ediyoruz ya da sizin bahsettiğiniz gibi olumsuz sonuçlarla karşılaşıyoruz. Burada politika yapma sürecinin de değişmesi lazım.

Kanıtla dayalı politika yapma, evidence based policy analysis bizim bunu her sürece adapte etmemiz lazım. Kendi gerekçelendirmemizi herkesi ikna edecek şekilde ifade etmemiz lazım. İzleme değerlendirme. İyi yapamazsak beşinci altıncı yılında katkısalığı sıfır devlet desteklerini her yerde görebiliriz. Teşvik sisteminde de bunu gördük. Ajanslarımızın ilk dönem uygulamalarında da bunu gördük.

%50'si biz herhangi bir katkı sağlamasak da bu yatırımı gerçekleştireceklermiş. Bu büyümeyi gerçekleştireceklermiş. Şimdi burada sorulması gereken soru şu. Biz bu programı tasarladığımızda ne öngörüydük? Amaç %50 miydi? O yüzden programın ilk hedefleriyle sonucu sürekli karşılaştıracak, bu kontrolü sürekli yapacak mekanizmalara ihtiyacımız var. Kümelenme için de bu gerekli. Niye biz yol haritası görmek istiyoruz? İşte bu akan desteklerin nereye gideceğiniz görmek istiyoruz. Bu yol haritasından sapmalar oluyorsa, ara hedefler yakalanmıyorsa yeni düzeltmeler yapmamız gerekecek ama dediğim gibi amaç illa kümeyi destekleyelim değil. Bir hedefi desteklemek. Küme bunun için bir araç olarak kabul edilmeli ama bahsettiğiniz riskler hepimiz için rasyonel riskler ve reel riskler. Yakın zamanda karşılaştığımız riskler.

Özellikle politika tasarımıyla çok dikkat etmemiz gereken konular çünkü bir beklenti yarattık. Şuan kümelerde de desteklenmeye yönelik bir beklenti var ve bizim şunu iyi ayırt etmemiz lazım. Destekten faydalanmak üzere küme vasfını almaya mı çalışıyorlar arkasında böyle bir nosyon olmadan yoksa gerçekten yapılmaya çalışılan bir şey var ileriye taşınabilecek bir birliktelik var onun için bir katkı mı sağlıyoruz? Dediğiniz husus özellikle politika tasarımıyla çok ciddi olarak dikkate alınması gereken bir konu. Teşekkür ederim.

Question:

Bir soru da ben sorabilir miyim? Benim sorum kümelerin gelişimi ve yönetimiyle ilgili. Ajanslar üç dört yıl önce faaliyete başlarken ülkemizde çok fazla küme oluşumu yoktu. Ajanslarla bu süreci biraz daha geliştirdiğimiz düşünüyoruz. Fakat şimdi ortada duran bir sorun kümelerin gelişim ve sürdürülebilirliği. Benim merak ettiğim konu şu. Ajansların küme yönetimi ve gelişiminde aktif rolü ne olmalı yani sürecin içerisinde sürekli yer almalı mı yoksa belli bir noktaya kadar mı yer almalı? Müdahale alanı ne olmalı? Ben bunu öğrenmek istiyorum yaşanan deneyimlerden önce Mr. Ginda olabilir Serkan Bey de katkı sağlarsa sevinirim. Teşekkürler.

Stanislav GINDA:

May I answer this question from my perspective probably this was a question from a Turkish colleague. I would like to give information about myself.

As I have mentioned we manage transplantology cluster and this is a new experience for us. For single reason we look for our regional innovation strategy. There is a main point of the medical activity. We are looking around and we identified the new prosperous activities and one is the medical so we are looking for the partners who are delighted to cooperate and we got some positive output

regional next years ahead? We create these clusters we are coordinator and I think that the cluster benefits from us that we as an agency as a structure much more flexible with for example writing applications for them. We have much wider perspective on each of the member of clusters we can provide with necessary information for example in international perspective and in international tools. This is why I think I can recommend you to evaluate this situation and be active partner for clustering.

Question:

Thank you I have a question. On technopark level, only in one technopark is there the possibility to improve the contact between the entrepreneurs as a system of business club or whatever.

İhsan KARATAYLI:

Şu anda bunlar Türkiye’de yeni yapılmaya başlanan faaliyetler. Pek çok teknopark bu işlerle ilgili bir şeyler yapmaya çalışıyor. Ama bütün uygulamaları bir araya getirseniz toplamda 5 veya 6 tane bu tür organizasyon var. Bunların en başarılısı belki de ilk kurulan ve en eski olmasından dolayı Odtü teknopark. Değişik yarışmalar düzenliyorlar. Özellikle girişimcilerin iş planlarını hazırlayıp yatırımcılarla ulaşmasını sağlayan yarışmalar. Yaklaşık 5 yıldır devam ediyor ve değişik kaynaklardan özellikle özel sektörden aldığı sponsorluklarla finansman kaynağı da sağlamaya başladılar. Bu güzel bir örnek bunun dışında da çeşitli üniversiteler yavaş yavaş bu tür faaliyetler yapıyorlar. Ama bunları da iller bazında artık nasıl biraya getirebiliriz, bütünleştirebiliriz ona bakıyorlar. Bu konu daha çok bizim sanal dünyada Sanayi Bakanlığı’mızın verdiği bir destek var tekno girişimcilik desteği diye. Tübitak da benzer bir şey başlattı. Finansmana erişim yöntemi olarak orası kullanılıyor ama bu söylediğiniz konu önemli aslında özel sektörler bir araya getirmek gerekiyor çünkü finansman dışında çok daha fazla şey sağlayabileceği düşünülüyor özel sektör yatırımcılarının. Umarım cevap verebilmişimdir.

Question:

Kalkınma ajanslarıyla ilgili yeni bir involvement başladı. Biz de işin içine girmeye başladık ve böylece dün yönetim kurulumuzda Çorum’da Hitit Üniversitesi’nin önderliğinde bir teknokent kurulmasına destek olma kararı aldık. Kalkınma Bakanlığımız projemizi onaylarsa biz de bir teknokent kuracağız burada. 19 Mayıs Üniversitesi şuanda kuruyor, Gaziosmanpaşa Üniversitesi kuruyor. Dolayısıyla bir teknokent atağı var. Fakat ben TR 83 bölgesi açısından baktığımda birbirlerine yakın coğrafyada tıpkı Ankara’daki gibi üç tane teknokentin olacağını görüyoruz

ajansının ne gibi rolü olur? Şu anda hibe vermenin dışında aslında çok daha derin bir işbirliği kurmak istiyoruz biz bunlarla.

Hem uzmanlık düzeyimizde hem proje destekleri düzeyinde mali destekler düzeyinde belki teknokentlerde oluşacak küçük kümelerin uluslararasılaşması sürecinde kalkınma ajanslarının da katkıları olabileceğini düşünüyorum ama sizin 1960'dan beri gelen kurumsal deneyiminizi bu sistemin içerisinde nasıl gördüğünüzü dinlemek istiyorum müsaadenizle. Ayrıca davetimize icabet ettiğiniz için kurumunuz açısından çok teşekkür ediyorum zahmet ettiniz sağ olun. Teşekkür ederim.

İhsan KARATAYLI:

Ben tekrar teşekkür ediyorum sizlere. Oldukça aydınlatıcı oturumlar oluyor diye düşünüyorum. Şimdi sizin sorunuza gelecek olursak teknoparkların gelişimde birkaç tane aşama var. En önemli sıkıntılardan bir tanesi bu işin bir emlak yönetim sürecinin olması. Teknoparkların gelir elde etmesi gerekiyor. Şu anda buna yönelik bir destek var kanun içerisinde ama bu çok fazla da etki yapmıyor çok fazla teknopark var dağılıyor. O yüzden teknoparkların ilk aşamada çoğunlukla odaklandıkları şey nereden gelir elde edeceğiz, binayı nasıl inşa edeceğiz gibi sorular oluyor. Ankara'dakiler biraz daha şanslıydılar öncelikle ilk çıkanlardan oldukları için ciddi bir talep de var bu teknoparklara. Bu yüzden büyük şirketler de var. Büyük şirketleri getirip onlar da kendi binalarını inşa ettiler mesela. İlk aşama burası. Buranın düzenlenmesi ve inşaatların yapılması ama ikinci aşamada firmalar artık yavaş yavaş teknoparklara gelmeye başladıktan sonra bu sefer bu işin arge yönü sorgulandı.

Üniversite sanayi işbirliğini ne kadar başarabiliyoruz? Bu kısmı sorgulanmaya başlanıyor. Ankara Kalkınma Ajansı bu işin neresinde dersiniz kalkınma ajansı bu işin bu tür bir proje ile onların bir araya gelmelerini sağladı ve bu çalışmanın bile bir maliyeti var onları karşıladı ama Kalkınma Ajansı da bizzat elden geldiğince bu faaliyetlerin içerisine giriyor. Vali Bey çok sahiplendi Ankara'da o yüzden basında bu işin çıkması diğer yerlere erişim konusunda çok ciddi ön açıcı bir faaliyet oldu. Kalkınma ajansının dâhil olmasıyla belediyeye erişim çok rahatlaştı. Ankara'da gelecek hafta yapılacak Cebit fuarına katılımıda Büyükşehir Belediyesi doğrudan işin önemli bir kısmının maliyetini üstleniyor. Yani Kalkınma Ajansı çeşitli kurumların bir araya geldiği yönetim kurulunda bir yapı zaten ve o anlamda ben Kalkınma Ajansı'nın çok ciddi katkıda bulunabileceğini düşünüyorum.

Ayrıca daha en baştan bu işin sonrasında özellikle girişimcilik biraz daha fazla diğer illerde, İstanbul Ankara dışındaki yerlerde, bu işin çok daha önemli olacağını

girişimci yapabiliriz ya da araştırma sonuçlarımızı girişimcilikle nasıl buluşturabiliriz bunlara odaklanacak büyük olasılıkla. Orada özellikle bir sürü desteğimiz var bu desteklere erişim aşamasından teknik destek almalarını sağlayacak faaliyetlerle kalkınma ajansı süreci çok ciddi hızlandırabilir diye düşünüyorum.

Stanislav GINDA:

Christian Saublens is well-known, most provocative audience on worldwide conferences. He has probably questions about clustering. I would like to give him answer from my point of view.

I would like to compare the clusters with democracy. Everybody living in democratic political systems already know that this is a good system but not significantly excellent. But nobody developed a new one which is better. The same situation is true for clusters. Everybody knows that clusters are the tools which could help in regional development but everybody knows that it is not excellent. I'd like to give some examples from our clustering activities about this transplantation stuff. Using gathering or members of clusters could exceed the mass that we could involve some members into activities that they couldn't do by themselves. As I mentioned internalization is the one topic. The second one we create some commercialized ideas the come from the clinics and hospitals. They never use those ideas of commercial base. I definitely agree with the idea that the clusters are not the best examples of regional development but they can be used on regional development. No doubts about it.

Question:

Thank you I'm David Japson from UK. I have worked with Turkey and a number of member states over the years on regional development. I remember one of your first events. I went to panel in France. There was a similar discussion. I remember being described in newspapers an ultraliberal British legal person telling that not the role of the state to continually finance through grant aid private sector companies. So using public money for setting up clusters to overcome the initial set up costs and to engage the private sector commitment necessary is a good thing to do but to provide ongoing subsidies from money which is also needed for hospitals for education for transport which is the legitimate and definitely the central role of the public sector is questionable and I think certainly those countries are hit by the financial crisis and Turkey has done a very good job to avoid that. I think we have to be very careful about how we use public money in this way. I think clusters are clinical examples, even very valuable

It's a valuable remark. I thank you not for the question but for the remark. I want to close the session and thank you very much.

Question:

Excuse me the last question. It's a very brief one. I like to direct my question to Mr. Stanislav Ginda. Surveying with private companies is not an easy task. Getting the commitment to get involved in a survey and share the information. Normally they prefer to help internally and it is a hard task I believe. How did you get their involvement, the commitment. Were they enthusiastic at the first place?

Stanislav GINDA:

No, definitely it's a hard job. We tried to involve as many as we can for the clusters and at the beginning we didn't succeed. But we use different tools and different methods sometimes we invite them to the conferences, for workshops, completely connected with the clustering issues after then they saw that this is an interesting story we showed our ideas about clustering so they come to us they start to work with us but definitely we had a big problem with government hospitals and private clinics because they are so focused on their main activities. They simply didn't like to participate in such activities in clusters on the other side they didn't have ideas where they can get from this cooperation within the cluster but we succeeded. No doubts about it.

Question:

What about financial incentives for them to participate in the conferences.

Stanislav GINDA:

We never grant the money. In some conferences they have to pay for participation, for some conferences they don't have to pay. But if they are the member of the clusters we elaborated the application and they have their shares but they have to participate in expenses no less than thirty percent.

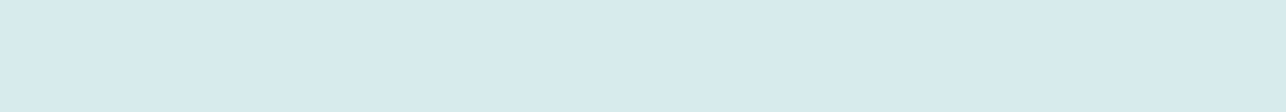
Okay I want to thank the audience for the patient they had for the discussion of course for the participation.

İNOVASYON POLİTİKA VE UYGULAMALARINDAN ÖRNEKLER

CASES IN INNOVATION POLICY AND IMPLEMENTATION

Recep Tuğrul ÖZDEMİR
TÜBİTAK

Merhaba, benim adım Recep Tuğrul Özdemir. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nda, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı'nda birim sorumlusu olarak görev yapıyorum. Sunumumu İngilizce hazırladım ama müsaade ederseniz Türkçe yapacağım.

İki gündür bölgesel inovasyon politikalarından bahsediliyor ama ben biraz daha ulusal bilim, teknoloji ve yenilik geliştirme politikalarımızdan bahsedeceğim. Artık ülkelerin hedefler bazında konuştuklarını görüyoruz. Artık bizim de net, somut hedeflerimiz var. 2023 yılına ilişkin, yerli otomobil, dünyada ilk 10 ekonominin arasına girmesi gibi elle tutulabilir ulusal hedeflerimiz var. Elbette ki bilim, teknoloji ve yenilik sistemimiz aynı zamanda girişimcilik sistemimizin de buna uygun bir yapılanmaya gitmesi bir gereklilik. Neden bir gereklilik? Çünkü bu sistem, burada gördüğünüz çarklar iyi çalışmazsa bu hedeflere ulaşılması mümkün olmayabilir. Burada tabii ki farklı katmanlardan bahsediyoruz; insan kaynakları boyutumuz var, teknoloji üretimi, bilimin teknolojiye çevirimi yani üniversitede öğretilen bilimin ürüne dönüştürülebilmesi katmanları var. Bunlar dediğim gibi bizim 2023, cumhuriyetimizin 100.yılı hedeflerine katkı sağlamak amacıyla bir araya getirilmesi, bu çarkın doğru işlemesi çok önemli. Biz sadece inovasyon sisteminden bahsetmiyoruz. Bir bütün olarak bilim, teknoloji, yenilik ve girişimcilik sisteminden bahsediyoruz. Özellikle son iki Bilim, Teknoloji Yüksek Kurulu toplantısında bu artık daha kapsamlı ele alınmaya başlandı. Burada gördüğünüz karışık bir tablo biliyorum fakat bu işin içinde ne kadar çok aktör olduğunu göstermek için bu tabloyu kullanıyorum. Burada ülkemizin inovasyon sistemi yavaş yavaş oturmaya başlıyor. Biraz geriden geliyor olabiliriz ama çok farklı aktörlerin işin içinde olduğu, yeni bakanlığımızın da organize edici bir görevinin olduğu bir yapıdan söz edebiliriz. Biz bunu farklı katmanlarda inceliyoruz; girişimciliğin teşvik edilmesi, bilginin üretimi yayılması, politika yapma, piyasa oluşturma ve kaynakların etkin kullanımı ile ilgili 6 farklı katmanda bunları

devam eden finansal katkı sayesinde burada görmüş olduğunuz ülkemizde AR-GE harcamasının gayri safi yurtiçi hasılamıza oranı giderek artan bir grafik çizmektedir.

Gelişmiş ülkelerin seviyesine henüz ulaşamadık yani %3'ler %2'ler seviyesinden bahsediyoruz. 2023 yılı hedeflerimizde bizim bu AR-GE harcamasını gayri safi yurtiçi hasılasına oranını %3'ler seviyesine çekebilmek. Bunun için bütün ekosisteminin etkin bir şekilde kullanılması, mekanizmanın etkin bir şekilde çalışması çok önemli. Yine benzer şekilde araştırmacı personel sayımızda artış gözlenmektedir. Yine makale sayımız, patent başvuru sayılarımızda da artış gözlenmektedir. Bunlar elbette ki birer gösterge ama yeterli değil bu sadece buraya ayrılan kaynağın artışı, insan gücünün artışı, alttan gelen potansiyelin giderek daha ileriye taşınmasını gösteriyor. Bizim bu potansiyeli daha çok kinetiğe ve aksiyona çevirebilmek elimizde.

Buna ilişkin hazırlanmış olan Bilim, Teknoloji Yüksek Kurulu'nda kabul edilmiş olan 2011-2016 Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi'nden bahsedeceğim kısaca. Burada 3 tane dikey alandan bahsediyoruz biz. Bunlar ilki görece güçlü olduğumuz alanlarda hedef odaklı bir strateji. İkincisi ihtiyaç odaklı diye tabir ettiğimiz enerji, su, gıda gibi alanlarda hedef odaklı stratejilerimiz, son kısım ise merakı dayalı ve temel bilimleri destekleyen bir yaklaşım. Burada insan kaynakları olmazsa olmaz en önemlisi, ticarileştirme boyutu, işbirliği boyutu, kobilerin bu sistemdeki yeri, araştırma altyapılarının desteklenmesi ve uluslar arası işbirliği boyutu burada farklı yatay alanlar olarak karşımıza çıkıyor.

Müsaade ederseniz ben biraz ekosistemden bahsedeceğim. Nedir bu ekosistem? Bu bir organizmanın hem kendi içinde hem de çevresiyle olan etkileşimini tarif ediyor. Bizim tanımladığımız ekosistem, Bilim, Teknoloji, Yenilik ve Girişimcilik anlamında, merkezinde özel sektörün, kamu ve üniversitenin bilgi üretimini sağlayanların, destekleyicilerin ve STK'ların oluşturduğu bir sistemden bahsediyoruz. Bu sistemin bütüncül olarak değerlendirilmesi gerekiyor. Böyle bir yapıya baktığımızda kabaca özel sektör, eğitim sektörü ve kamu sektöründe ne gibi eksiklikler var, ne gibi alanlara yatırımlar yapılması gerekiyor buna ilişkin karara varıldı. Ben buna ilişkin bir örnekten bahsedeceğim hızlıca. Bazıları hayata geçti bazıları hala devam ediyor çalışmaları bu alanda. Öncelikle özel sektördeki hususlara değineceğim. Bu slaytta gördüğünüz ve hepimizin bildiği ölüm vadisi olarak adlandırılan aslında bu başlangıçtan sonuca bir AR-GE yenilik odaklı bir firmanın hayat çizgisindeki en önemli nokta, bu ölüm vadisini atlattıktan sonra artık büyümeye başlıyorlar. Bu ölüm vadisini nasıl atatabiliriz, nasıl yardımcı

mentorship hizmeti sunan bir destek mekanizması. Girişimci burada fikriyle birlikte ön değerlendirmeden geçiyor. Ön değerlendirmeyi geçenler daha düşük 50.000 lira gibi rakamlarda ilk aşama desteği alıyorlar. Bundan sonra daha büyük destek alıp üçüncü aşama dediğimiz farklı finansal kaynakları arayış diye tabir ettiğimiz üçüncü aşamaya geçiş. Yine çok önemli bir husus venture capital burada yine startup firmalarının ölüm vadisini sorunsuz atlatabilmeleri için bir yatırımcı, melek yatırımcı business angel olarak da tabir edilen ortak olma girişimi söz konusu, yine kamu kuruluşlarının da burada destek olması söz konusu. Bu da yine bir süreçte geliştirilen mekanizmadır. Eğitim sistemimiz yine çok önemli bir boyut, gerek insan kaynakları gerek üniversiteden sanayiye bilginin aktarımı açısından, yine daha önce bahsedildi teknoloji transfer ofisleri daha bütüncül bir yaklaşımla ele alınacak. Bazı üniversitelerimizde var, bazıları çok etkin çalışıyor ama bunu daha sistematik daha kapsamlı bir biçimde ileriye götürmeyi hedefliyoruz. Buna ilişkin bir destek programımız oluşacak. Burada sadece bildiğimiz anlamda teknoloji transferi değil aynı zamanda danışmanlık, finansal bir destek ve benzeri desteklerin burada yer alması planlanıyor. Yine inkübatörler, fikir aşamasındaki henüz olgunlaşmamış ticarileşmeye açık fikirlerin yine benzer şekilde danışmanlık, mentorshipe çok önem veriyoruz. Başından sonuna destek mekanizmasında olmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu uygulamaya geçen örneklerden bir tanesi takip etmişsinizdir.

Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi açıklandı. Sayın Bakanımız açıklamıştı. Burada 5 farklı boyutta 23 tane gösterge ele alındı ülkemizdeki üniversiteler için. Türkiye’de ilk defa hazırlandı. Bunun şu açıdan önemli olduğunu düşünüyoruz biz. Artık üniversitelerimiz bu işin çok önemli olduğunu bu işe önem vermeleri gerektiğini anlamalarında önemli ve yardımcı olduğunu düşünüyoruz. Son olarak Kamu sektöründe ne yapılabilir. Örnek olarak Fatih projesini verdik. Fatih projesi şu açıdan çok önemli bir proje çok büyük kamu alımlarının olacağı bir projedir. Kamu alımlarının çok olması, o alandaki teknolojinin gelişmesinin destekleyeceği bir havuç görevi görecek. Tabi bunun havuç görevi görebilmesi için bu odaklı çalışmaların bu yönde yapılması gerekir yoksa tam tersine bir etkiye de yol açabilir yani dış alımlarımızı da arttırabilir ama bizim bütün çalışmalarımız Fatih projesindeki yerlilik oranını en üst düzeye çekilmesi bunun için 3 yıla yayılan bir yol planı hazırlandı zaten. Bütün alanları desteklemeye devam ediyoruz TÜBİTAK olarak fakat artık daha hedef odaklı bir yaklaşım güdüyoruz. Bahsetmiş olduğum Ulusal Bilim, Teknoloji Ve Yenilikçilik Stratejisinde anlatmış olduğum alanlarda enerji, su, gıda, makine imalat bilgi iletişim teknolojileri, otomotiv alanlarında biz

temsilcileri, kamu kurumları temsilcileri, üniversite temsilcileri ilgili bakanlıkların temsilcileri ile toplantılar yaptık.

Başından beri anlatıyorum belki soyut kalmış olabilir hedef odaklı derken neyi kastediyoruz Amerika'nın uzaya gitme hedefi, aya ayak basma hedefi bu hedef doğrultusunda biraz önce bahsetmiş olduğum ekosistemdeki bütün unsurlar aynı hedef doğrultusunda bir odaklanma gerçekleştirdi. Bizim hedeften anladığımız bu yani ulusal hedeflerimiz doğrultusunda kamu kurumlarımız, özel sektör, sivil toplum kuruluşlarımız, üniversitelerimiz bilgi üreten tüm araştırma merkezlerimiz hepsinin aynı konuya odaklanarak ülkemiz için öncelikli olan alanlarda çalışma yapması. Sadece bilgi vermek amacıyla BTK'nın toplantısında alınan kararları listelemek istedim. Biraz daha eğitim odaklı bir toplantı oldu. Burada da hem fatih projesiyle eş güdümlü olacak şekilde dijital içeriklerin hazırlanması hem artık daha çocuklara gençlere hitap eden bir eğitim sisteminin hayata geçirilmesi konusunda, onları bilime teşvik edecek bilim fuarları benzeri yapılar oluşturulması konusunda bazı kararlar alındı. Son slaytım bitiriyorum, dediğim gibi artık ülkemizin hedefleri doğrultusunda hazırlanan strateji çerçevesinde çalışmalarımız devam ediyor ve devamlı yeni mekanizmalar üretmeye devam edeceğiz. Ben ilginiz ve sabrınız için teşekkür ediyorum.

Saygın Can OĞUZ
İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
Uzman

Merhabalar ben İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi çalışmamız hakkında bilgiler vermek istiyorum. Ama sunumumdan önce size kısa bir film gösterimim var çalışmayı özetleyen öncelikle bunu paylaşmak istiyorum. (Sinevizyon gösterimi)

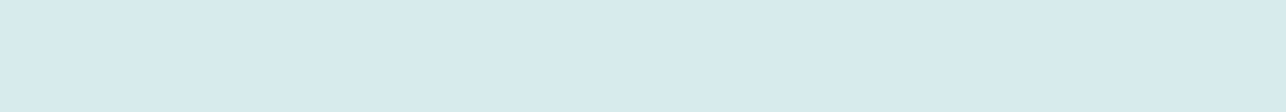
Kısa filmimizde aslında yürüttüğümüz projenin kısa bir özeti yer aldı. Ben şimdi biraz daha detaylı bir bilgi vermek istiyorum ancak tabii azalan süre ile birlikte 10dk'da toparlamaya çalışacağım. Bölgesel yenilik stratejisi çalışması nereden çıktı? Aslında temellerini 2010-2013 İzmir Bölge Planından alan bir çalışma. İzmir için belirlenen vizyon; koruyarak gelişen, üretirken büyüyen, yenilikçi İzmir. Yani aslında bölgenin vizyonunda yenilikçiliğe bir vurgu var. Planın aslında hedeflerinde yer alıyor. İşletmelerde rekabet edilebilirlik gelişme ekseninde bölgesel AR-GE ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi stratejik önceliği mevcut. Bununla ilgili ilk hedef bölgesel yenilik stratejisinin geliştirilmesi. Biz bölge planı doğrultusunda bununla ilgili çalışmalara başladık. Projenin amacı aslında mevcut durum analizi yapmak, İzmir'de bölgesel olarak kapasite nedir bunu analiz etmek, daha sonra da bunu geliştirmek için bir eylem planı ortaya koymak. Strateji ile bizim hedeflediğimiz İzmir'i teknoloji kullanan değil teknoloji üreten, teknoloji ile katma değerli ürünler üretebilen bir bölge haline getirmek. Proje kapsamında üç kurumun ortaklığı söz konusu oldu; İZKA, Ege Üniversitesi Bilim Teknoloji Uygulama Ve Araştırma Merkezi ve TÜİK İzmir Bölge Müdürlüğü. Bunun dışında filmde de görüldüğü gibi iki komite görev yaptı; Teknik komite ve Bölgesel Yenilik Komitesi tabii hala varlığını sürdüren komiteler bunlar. Burada aslında Biz bunu biraz daha yerele yaymak, yerelden görüş ve katkıları almayı amaçladık ve aslında bu gruplar ilk kez İzmir'de bir araya gelip farklı kuruluşlardan insanlar yenilik konusunu konuşmaya tartışmaya başladılar bu da önemli bir adım oldu. Proje kapsamında aşama aşama çeşitli dokümanlar, raporlar oluşturuldu. Öncelikle ikincil verilere dayalı bir analiz ve daha sonra saha analizi raporu, bir ekosistem

başlandı. Tabii Türkiye’de en önemli, en zor olan süreç veri toplama süreci. Yaklaşık 20 farklı kuruluştan bölgesel veriler toplandı ve analiz edildi. Ortaya neler çıktığına baktığımızda öncelikle akademik bilgiler, bilgiyi üreten kurumlar olarak yenilik konusunda akademik birimler önemli. İzmir’de şuan faal olan 9 üniversite var ve üniversite başına 440.000 civarında nüfus düşüyor. Yöntem olarak diğer bölgelerle kıyaslamalar yapıldı. Ankara ve İstanbul Türkiye’nin diğer iki büyük bölgesi olarak bu üniversite başına düşen nüfus yoğunluğu İzmir’de daha yüksek dolayısıyla yeni akademik birimlerin açılması için İzmir uygun bir bölge olarak ortaya çıktı. Üniversiteler bünyesinde fakülteler var. İzmir’de AR-GE çalışmalarına konu itibarıyla uyumlu 45 fakülte var. Fakülte sayısının çokluğu bize farklı alanlarda bilgi üretildiğini gösteriyor. Onun dışında sanayiye hizmet veren enstitüler söz konusu 11 tane. 7240 tane araştırmacı var. Türkiye’de bu sayısı 81.000 yani yaklaşık toplam sayının %8’i İzmir’de. Bu sayı ile İzmir 3. Sırada. 2010 yılı itibarıyla yayın ve öğretim elemanı sayılarına baktığımızda yaklaşık yayınların ve öğretim elemanlarının İzmir’de %8’i yer alıyor. Bu sayı aslında Türkiye ortalamasının biraz üstündedir. Dört yıllık periyotta TÜBİTAK’a 1838 proje başvurusu yapılmış, 453’ü kabul edilmiş yaklaşık %25 gibi bir kabul oranı var. TÜBİTAK çok önemli çünkü akademik projelerin finansmanında en fazla öne çıkan kurum. Bu değerler aslında araştırmacı başına baktığımızda incelediğimizde İzmir’in bu gücü diğer bölgelerden daha verimli olarak kullandığını görüyoruz. İstanbul ve Ankara’ya oranla araştırmacı başına düşen proje başvurusu sayısı oranları daha yüksek dolayısıyla araştırmacı gücünü arttırsak aslında birçok göstergede iyileşme sağlayacağımızı düşünüyoruz.

Aynı şekilde SAN-TEZ projelerinde yani Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının finanse ettiği üniversite-sanayi işbirliğini sağlamaya yönelik SAN-TEZ projelerinde de İzmir Türkiye’de Ankara ve İstanbul’un ardından 3. Sırada yer alıyor. Proje bütçeleri açısından da hem TÜBİTAK hem SAN-TEZ anlamında İzmir 3.bölge, daha düşük bütçe ile bu projelere yapılabiliyor İzmir’de. Böyle bir sonuç da ortaya çıkmış oluyor. Üniversitelerden ne kadar patent üretiliyor bu çalışmaların sonucunda Türkiye’de bu dört yıllık dönemde 493 patent üretilmiş. İzmir’in payı %10’dur. Yine araştırmacı başına baktığımızda patent başvurularında Türkiye ortalamasına ve diğer bölgelerin ilerisinde olduğunu görmekteyiz. TÜBİTAK TEYDEB destekleri firmaların Türkiye’deki araştırma geliştirme çalışmalarını finanse ettiği en önemli desteklerden bir tanesidir. İzmir’de bu dört yıllık dönemde 416 firma başvurmuş 259’u yani %60’ı kabul edilmiştir. Bu %60 diğer bölgelerde de hemen hemen aynıdır. İzmir yine bu alanda 3.bölgedir. TEYDEB projeleri açısından da yine tutarlı bir sonuç var; İzmir 3.sırada yer alıyor. AR-GE

4.sırada yer almaktadır. İkinci aşamada çalışma kapsamında saha analizi yapmıştık. Saha analizinde 1639 girişimle yüz yüze görüşüldü. TÜİK İzmir Bölge Müdürlüğü'nün desteği ile resmi olarak bu konuda veri toplandı. Sektörel bir kapsam belirlendi bölgenin önceliklerine göre aslında bizim daha önce yaptığımız kümelenme ile ilgili çalışmalarımızda bölgede öne çıkan işlenmiş meyve-sebze, kimyasal maddeler, endüstriyel havalandırma, biyomedikal, yenilenebilir enerji ve bilişim gibi sektörlerden oluşuyor. Çalışmanın kapsamında baktığımızda araştırma kapsamındaki işletmelerin %85'inin AR-GE birimi yok. Yani AR-GE' ye ilişkin kurumsallaşma görece olarak düşük seviyededir. Onun dışında hangi sektörlerde kimyasal maddeler ve endüstriyel havalandırmada biraz daha AR-GE birim oranı diğer sektörlerle göre yüksek seyrediyor. AR-GE harcamasının ciro oranı %4,5'lar seviyesinde, çok büyük dalgalanmalar yok bu konuda. AR-GE çalışan sayısının toplam çalışan sayısına oranına baktığımızda 2007'den 2010'a istikrarlı bir artış söz konusu. 2010 verisine göre %4,5 AR-GE çalışan sayısı. Bunlar dış etkenlerden etkilenmemesi sevindirici. Firmaların patent başvurusuna baktığımızda en yüksek 2010 yılında 118 patent başvurusu yapılmış aslında araştırma kapsamında 790 firma ile görüşüldü 118 tabii daha artırılması gereken bir sayı. Beklendiği üzere İzmir'de de AR-GE birimi olan işletmeler patent sayısında öne çıkıyor. Tabii bu yenilik aslında kendisi için de yeni olabilir veya Pazar içinde yeni olabilir ama %25 oranında bir yenilik yaptığını söylemiş firmalar.

Ekosistem analizinde yine 21 kuruluşla görüşmeler yapıldı. Daha çok yönlendirme desteklerinin olduğu söylendi. Yenilik ekosistemi haritası ortaya kondu aslında. Altı stratejik öncelik tanımlandı. Bunların altında da 27 hedef belirlendi. Ne kazandık? Aslında bir iletişim platformları, yenilik göstergeler setinin tanımlanmış olması, birçok işletme ve çatı kuruluşta farklılık ve özgün bir metodoloji elde edilmiş oldu. Bundan sonra biz neyi amaçlıyoruz? Öncelikle bunun bölgemizdeki kurum ve kuruluşlar tarafından sahiplenilmesi, stratejik planlarda, çalışma programlarında bu stratejinin dikkate alınması, işbirliği projelerinin geliştirilmesi İZKA olarak bizim de destekleyeceğimiz projeler ve aslında referans ve kaynak olarak proje başvurularında bu stratejinin kullanılması. Biz şuanda ne yapıyoruz? Biz yenilik ekosistemi haritası içindeki kuruluşlarla görüşmeler yapıyoruz. Onlara hem stratejiyi anlatıyoruz hem de onların görev alanı içinde neler yapılabilir, ne gibi işbirlikleri geliştirilebilir bunları onlarla konuşuyoruz ve birtakım işbirliklerini stratejideki hedefleri hayata geçirilmesi için gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Şuana kadar yaklaşık 1000 kişiye düzenlediğimiz toplantılarda bununla ilgili ulaşabildik, işbirliği önerilerini alabildik. Amacımız yaratıcı, yenilikçi, teknoloji üreten ve ihraç eden İzmir, çalışmalarımızda bunu amaçlıyoruz. Bazı kısımları atlasam da bizim proje dokümanımız hem Türkçe hem

Meltem YILMAZ

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Uzman

Değerli misafirler hoş geldiniz demek istiyorum. Bütün yurtdışından ve yurtiçinden gelen konuklarımıza bu önemli organizasyona katıldıkları için, katkıda buldukları için teşekkür ediyorum.

Öncelikle bölgesel inovasyon stratejisi projesi için bir mutakabat toplantısı, bir başlangıç toplantısı yaptık merkezimizde ve bu toplantıya bölgemizden 34 tane katılımcı katıldı. Onlara inovasyon genel çerçevesi paylaşıldı, tanımlandı ve bu konuda onlara bir sunum yapıldı ve onlardan bu konuda geri dönüş alındı. Bu çerçevede aynı toplantıda bir GZFT analizi yapıldı ve bölgenin genel çerçevesi çıkartıldı. Daha sonraki ayda yani Ocak-Şubat ayları arasında mevcut durum analizi ile ilgili her ilimizde çalıştaylar gerçekleştirildi. Bu çalıştaylara yaklaşık 300'e yakın katılımcı katıldı ve bu çalıştaylardan çıkan bütün veriler orada anketler yapıldı dijital ortamda yapılan anketler raporlara döküldü. Bu arada tabii ki planlama, programlama birimi olarak uzmanlarımız ulusal anlamda yapılan çalışmaları kurumlardan toparlayıp bunların analizini gerçekleştirdiler. Çünkü bölgede yapmamız gerekenlerle, ulusal olarak yapılanlar konusunda bir stratejinin devamı gerekiyordu hazırlık aşamasında. Devamında sektörel olarak hangi sektörlerle yoğunlaşmamız gerektiği stratejide ortaya çıktı. Birtakım komiteler oluşturuldu. Bu komiteler üçe ayrıldı; birisi kamu sektörü, bir diğeri özel sektör, diğeri de toplumsal inovasyon komiteleri olmak üzere üç komite başlığı altında çalışmalar yapılmaya karar verildi.

Mart ayında bütün illerde bu komite toplantıları gerçekleştirmeye başladık ve Nisan, Mayıs aylarında devam etti. Bu komitelere seçilen temsilciler davet edildi ve bunların ihtiyaçları, mevcut durumları sorgulandı, raporlara döküldü ve bu komitelerde aktif olarak komite temsilcilerinin katkısı alınmış oldu. Kamu komitesinden sonra özellikle ikinci komite olan toplumsal inovasyon komitesinde meslek lisesi öğrencileri ve teknolojik tasarım dersi alan ilköğretim öğrencileri çağrıldı. Bunların derslerinde aldıkları uyguladıkları ve ürettikleri inovasyonlar konusunda bilgi alındı. Özellikle öğrencilerin katkısı çok büyük oldu. Burada da gördüğümüz üzere yetişkinlerden çok öğrenciler inanılmaz derecede aktif, farklı inovatif fikirlerinin bizimle paylaştılar. Bu bize inovasyon proje pazarı yapmamız

sektörü birleştirdik. Fikri mülkiyet hakları ile ilgili bir seminer düzenledik. Bu arada tabi bölgedeki başarı öykülerinin toplanması ve bu başarı öykülerinin de kitaba dönüştürülmesi konusunda bir çalışma yaptık. Başarı öykülerini toplanmasında önce duyurduk ve mail ortamında topladık. Tabi inovasyon stratejisi çalışmamızın bölgede duyulması için de bir yarışma düzenleyelim şeklinde bir kararımız oldu ve bunun için logo ve afişten oluşan bir tasarım yarışması yaptık. şuanda arka planımızda alt zeminde gördüğünüz bizim kazanan afişimizdir ve bu afişi de burada kullandık. Logomuz da Orta Karadeniz İnovasyon Stratejisi şeklinde kazanan bir üniversite öğrencisiydi kendisi. Teşekkür ediyoruz kendisine tekrar. Basında bunu açıkladık ve bir teşvik olsun diye kendisine bir dizüstü bilgisayar hediye etmiş oldu. Bu şekilde de bölgede inovasyon stratejisinin sahiplenilmesini ve duyurulmasını sağladık.

Sonuç olarak bölgesel inovasyon stratejimizi üç temele oturttuk ve eylem planını da ona göre oluşturduk. Yapılan bütün çalışmalardan sonra da özel sektörde inovasyonun çalışmalarının stratejisinin geliştirilmesi gerektiği, AR-GE ve inovasyon altyapısının ve insan kaynağının güçlendirilmesi gerektiği ve toplumsal inovasyon ve kamu hizmetlerinde de inovasyon kültürünün yaygınlaştırılması ve öğretilmesi gerektiği konusunda stratejide atılım alanları tespit edilmiş oldu. Çok teşekkür ediyorum.

Aytül GÜNGÖR

Ankara Kalkınma Ajansı

Uzman

Merhaba herkese. Öncelikle ben Ankara Kalkınma Ajansı'nın inovasyona yönelik hangi uygulamaları yaptığını anlatacağım ama bunu anlatmadan önce AR-GE birikimini görmekte fayda var Ankara'nın. Sonrasında Bölge Planı'nda inovasyonu nasıl konumlandırdık, ne gibi stratejiler yer alıyor onu görüp, en sonunda bu faaliyetlerimiz hakkında kısaca bilgi vereceğim.

AR-GE birikiminin yenilikçiliği geliştirdiğini biliyoruz. Bölge Planını hazırlarken de Ankara'nın AR_GE birikimi göstergeleri bizim için çok önemliydi. Ankara'da halen faal durumda 17 üniversite var. Bu yıl yeni kurulan üniversitelerle bu sayının artacağını biliyoruz. 6 tane teknoparkımız var. Teknoparklarda istihdam edilen Ar- GE personeli sayısı Türkiye'deki tüm Teknoparklarda istihdam edilen Ar-GE personelinin sayısının yarısından fazla; 6000 civarında bu rakam. 14 AR-GE Merkezimiz var, bu 2011 rakamları. Şu anda 17 tane AR-Ge Merkezi var Yine bilimsel yayın sayısında Ankara'nın öncü durumda olduğunu görüyoruz. Ankara aynı zamanda AR-GE ve inovasyona yönelik verilen desteklerden yararlanma bakımından da ilk sırada. TTVG destekleri, TÜBİTAK'ın destekleri, Sanayi Bakanlığı'nın desteklerinden yararlanma sayısında da birinci olduğunu görüyoruz. Bütün bu göstergeler bize aslında Ankara'da ciddi bir AR_GE potansiyeli olduğunu ama bu özellikle AR-GE'nin tetiklenmesi gereken sektörlerin tetiklenip tetiklenmediği sorusunu getiriyor ki ekranın sağ tarafında gördüğünüz gösterge de aslında ticarileştirme göstergesi olabilir elimizdeki. Ankara'da faydalı model, patent, marka ya da endüstriyel tasarım tescil sayısının aslında bu AR-GE birikiminin gerektirdiğinden daha az sayıda olduğunu görüyoruz ki bu da Bölge Planı'nda bize stratejilerde yol gösterecek bir noktaydı.

Mevcut durum çalışmalarından strateji geliştirme çalışmalarından sonra, Ankara Bölge Planı'nın vizyonu, Ankara'nın vizyonu, yaşam kalitesi yüksek, Dünya ile rekabet eden, düşünce ve yeniliğin başkenti olarak belirlendi. Burada yeniliğin vizyonumuzda da özellikle vurgulandığını görüyorsunuz. Bölge Planı'nda dört gelişme eksenine vardı. Yeniliğin özellikle yer aldığı gelişme eksenine; Ankara'da çalışmak ve üretmek altında; üreten ve yenilenen Ankara, yenilikçi ve katma

ürün hizmet çeşitliliği sunmalarını sağlamak ve bu kapsamda küresel düzeyde rekabet edebilmeye imkan tanımaktı. Yine Bölge Planı'nda özel bir bölümde AR-GE ve Yenilikçiliği irdelediğimizi söylemiştik.

Burada Ankara'yı AR-Ge ve Yenilikçilik konusunda bir teknoloji merkezi, bir merkez haline getirmeyi amaçladık. Bu amaca ulaşmak için de bir takım hedefler belirlendi. Bu hedefler Bölge Planı sırasındaki analizler sonucu hem de yapılan özel odak grup çalışmaları sonucu belirlendi. Hedeflerine kısaca değinmek istiyorum. Bunlar yenilikçi ve bilgiye uygun ürünlere yönelik patent, faydalı model, endüstriyel tasarım sayısının artırılmasıydı. İkinci hedefimiz; ileri teknolojiye dayalı ürünlere Ankara'nın ihracat oranının artırılmasıydı. Üçüncü hedef; teknoloji odaklı projelerin sayısının üniversite-sanayi işbirliği yoluyla artmasıydı. Dördüncü hedef de AR-GE ve Yenilikçilikte çok önemli olduğunu düşündüğümüz network'leri kurmak üzerine olan bir hedef; bilgi ve işbirliği platformlarının etkinleştirilmesi, geliştirilmesi idi.

Peki bu hedeflere ulaşmak için Ankara Kalkınma Ajansı olarak biz neler yaptık? Neler yapıyoruz? Onlara geçecek olursak, öncelikle biz mali desteklerimizi bu konuda kullanmak istedik. Mali destekler dışında diğer faaliyetlerde de AR-GE ve Yenilikçiliği Ankara'da ön plana çıkarmaya çalıştık. Bunlar bir takım eğitim çalışmaları olabildiği gibi, çeşitli organizasyonlar, koordinasyon faaliyetleri de oldu. Kısaca hepsini gözden geçireceğiz. Biz ilk teklif çağrısına 2011 yılında, geçen sene çıktık. İki mali destek programı vardı bu kapsamda, onlardan biri yenilikçi uygulamalar mali destek programıydı. Hem kar amacı güden hem de kar amacı gütmeyen kurumlara açık bir programdı. Programın bütçesine 10 milyon TL olarak başlayıp sonra da 16 milyon TL ile bitirdik. Programda proje başına asgari tutar 40 bin TL, azami de 350 bin TL'di. Tabi burada AR-GE ve Yenilikçiliği destekleyeceğiz, yenilikçi uygulamalar diyoruz ama dünden beri konuştuğumuz bir konu var; akıllı uzmanlaşma. Bilişim ve sağlık teknolojileri idi. Bu mali destek programımızın özel amacı bilişim ve sağlık teknolojileri alanında ürün, süreç, organizasyon ve pazarlama yeniliği uygulamalarının desteklenmesiydi. Bu özel amaca hizmet edecek üç tane öncelik belirlendi. Bunlardan ilki, tabii ki AR-GE ve Yenilikçilik ile uyumlu olan öncelikler bunlar, bilişim ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların ürün, süreç, organizasyon ve pazarlama alanında yenilik uygulamalarını destek vermektir.

İkinci önceliğimiz bilgi ve teknoloji birikimlerini kolaylaştıracak bilgi ev işbirliği platformlarının kurulması ve geliştirilmesiydi. Üçüncü önceliğimiz de yenilikçi ve bilgi yoğunlu ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik faaliyetleri desteklemektir. Bu mali destek programımıza 159 başvuru oldu. Bu 159 proje teklifinden 76'sı başarılı

bütçesi de 31,5 milyon TL civarında idi. Bu projelerimiz hala şu anda yürütülme sürecinde, halen devam ediyor.

Halihazırda yürütülen projelerimizden biri İş Kalesi; Ankara'da bir work-up kurulması projesi. Özellikle bilgi ve iletişim sektörüne yönelik bir work-up, bir network kuruldu. Hem sanal hem de fiziksel bir ortamdan bahsediyoruz burada. Amaç Ankara'da bilgi ve teknoloji alanında çalışan kişileri, akademisyenleri bir araya getirebilecek, onların iş fikirleri üretmelerine ya da işbirliği ortamı geliştirmelerine imkan sağlayacak fiziksel ve sanal bir ortamdan bahsediyoruz. Bu projemiz de kullanıma geçti. Bu ortam fiziksel olarak hali hazırda kullanılıyor ve güzel haberlerini de alıyoruz. İkinci projemiz biraz daha teknik ve sağlık teknolojileri alanında bir proje; akıllı kan saklama dolabı projesi. Bu projede önceliğimiz birinci ve üçüncü önceliğimizle alakalı. Hem yeni bir üründen bahsediyoruz hem de ürünün ticarileştirilmesine yönelik faaliyetlerden bahsediyoruz. Bu proje kapsamında da hali hazırda dünyada tek bir üretici tarafından üretilen akıllı kan saklama dolabının hem teknik hem de fiyat performansı açısından daha etkin bir örneğinin ilk defa üretiliyor olmasıydı, bir prototipin geliştirilmesiydi. Bu projenin çalışmaları da başarılı bir şekilde devam ediyor. Yine sabahki oturumda TTGV'nin projesinden de bahsedildi. Yine teknoparkların bir araya getirildiği bir çok networking projelerimiz de halihazırda devam ediyor.

Mali destekler dışında inovasyona yönelik neler yapıyoruz diye hızlıca bakacak olursak öncelikle biz yenilikçi proje pazarı etkinliklerine başladık. İlkini geçen yıl yaptık. İlk TOBB ve Tekno Girişim Derneği işbirliği ile gerçekleşti. Bakanlığın Tekno Girişim sermayesinden faydalanmış proje sahipleriyle yatırımcıları bir araya getirdiğimiz bir etkinlik oldu. Etkinlik sonucunda da yeni işbirliklerinin oluşturulduğu duyumlarını alıyoruz. Başarılı bir etkinlik olduğu için bu yıl da tekrarlamayı düşünüyoruz. Yine Ajansların temel görevi olan koordinasyonu da etkili bir şekilde yürütmeye çalışıyoruz özellikle inovasyon konusunda. Bunun için bir etkinliğimiz Londra'daki teknoparklarla Ankara'daki teknoparkların kapasitelerini paylaşabilecekleri bir ortam oluşturmaktı. Bunun için Best Practices Fusion başlığı altında bir etkinlik düzenlendi ocak ayında. Yine başka bir etkinliğimiz de Ankara Teknokentleri Platformu etkinliği.

Son olarak da 4. Avrupa İnovasyon Zirvesi'ne katılım sağlandı. Bu zirve Brüksel'de Avrupa Parlamentosu ev sahipliğinde gerçekleştirilen bu zirvede Avrupa'nın inovasyon politikaları müzakere ediliyor. Ankara Kalkınma Ajansı Türkiye'den tek katılımcı olarak yer aldı. Burada da amaç hem inovasyon politikalarını belirleme sürecine müdahil olmak hem de Ankara'nın AR-GE ve inovasyon potansiyelini

çalışmalarımız devam ediyor. Benim burada anlatacaklarım bu kadar. Teşekkür ediyorum.

Fatih SERT

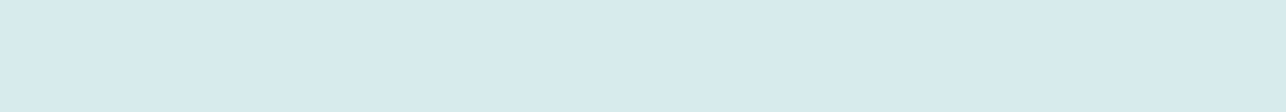
Kuzey Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Uzman

Merhabalar Fatih Sert, KUDAKA. 50 slaytlık bir sunum var sanırım sabretmeyeceksiniz. Slaytı sunmayacağım. Sadece vizyonumuz var ve birazcık konuşacağım, bitireceğim.

(Sinevizyon Gösterimi)

Teşekkür ederim şimdi burada altını çizmek istediğim birkaç husus var. Bu strateji yaklaşık 9 aylık bir süreçte 2000 paydaşın fikirleri ile hazırlandı. Strateji tamamen bölgenin oradaki STK, özel veya üniversitedeki konu ile ilgili tamamen gönüllülük esasına dayalı çalışan katılım sağlayan insanların görüşleriyle hazırlandı. Bu sene şubat ayında da uygulamaya başladık. Uygularken de aynı benzer sistemi uyguladık. Komiteler marifetiyle yürüttük işlerimizi. 6 tane il komitesi ve 3 tane bölgesel komitemiz var. Biliyorsunuz geçen aylarda Erzurum'da Fenerbahçe- Galatasaray Süper Kupa finali oldu. Bunun hazırlıkları için komite çim sahalarla uğraşıyordu. Bunu yanında rafting Türkiye şampiyonasının Uzundere'de düzenlenmesi komite marifetiyle oldu. Başka neler oldu? Arı ve arı ürünleri ile sağlık kürlerinin ayarlanması veya bunun tedavilerde kullanılması sistemi; bu sistem için Kıbrıs'a gidildi. İnşallah bu arı ve arı ürünleri ile sağlık kürlerinin tedavilerde kullanılması sistemi ulusal kongresinin 2014 yılında Erzurum'da yapılmasını hedefliyor. Komitelerin hiçbir gücü yok sizlerden bizlerden oluşuyor aslında ama kamu kurumlarına gidip sadece lobi çalışması yapıyorlar. İnşallah bu strateji 2023'e kadar uygun bir şekilde devam edecek. Hedefimiz de 2023'e kadar TRA1 Düzey-2 Bölgesi'ni ülkemizin önemli bir destinasyon merkezi haline getirmek gibi bir vizyonumuz var. Teşekkür ederim.

Serkan Korkmaz ARSLAN

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)

Uzman

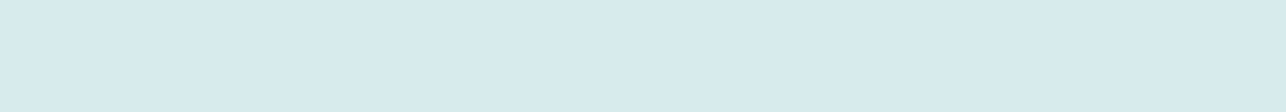
Teşekkür ederim sayın başkan. Ben kendi kısmımı oldukça kısa tutmaya çalışacağım. Bizim sunumda daha çok İstanbul kalkınma ajansı koordinasyonunda hazırlanan İstanbul Bölge Planı çerçevesinde yenilik nasıl ele alındı. Sonrasında da mali destek programlarımız özellikle ajansın faaliyetleri arasında yenilik kavramı öncelikli olarak ele alındı ve desteklendi. Buna ilişkin örnek önemli projelerimiz var. Bunlara ilişkin de Mustafa bey sunumunda sizlere bilgi verecek.

Öncelikle İstanbul bölge planı vizyonunu ele almak lazım. Bölge planı vizyonunun 3 tane boyutu var: kültürel, tarihi ve doğal mirasını koruyan, yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetleri tercih eden, yaşanabilir ve yaşam kalitesini sürekli yükselten kenti, İstanbul. İstanbul bölge planının vizyonu olarak belirlenmiştir. Daha önceki konuşmacılar da bahsetti dün yapılan sunumlarda da ortaya çıktı. Yeniliğin çok farklı boyutları var. Sadece ekonomik boyutu değil, kamunun hizmet sunumunda, sosyal boyutları var. Burada da aslında vizyonun değişik boyutlarına yenilik büyük oranda katkıda bulunacak bir unsur. Ama özellikle vizyonun 2. unsuru olan yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetleri tercih eden İstanbul için özellikle AR-GE ve yeniliğin çok katkıları gerekiyor. Vizyona hizmet eden gelişme eksenleri ise İstanbul'da 5 tane gelişme eksenini belirlendi. İlki küresel rekabet edebilirlik daha çok ekonomi ile ilgili İstanbul'un bakış açısını bölge planında ortaya koyan gelişme eksenini, ikincisi sosyal kalkınma, sosyal boyutları ele alıyor çevresel ve kültürel sürdürülebilirliği, kentsel mekan kalitesi ulaşım ve erişilebilirlik diğer gelişim eksenleri burada da daha çok dediğim gibi diğer boyutları ile ilgili olmakla birlikte özellikle küresel rekabet edebilirlik için çok katkıları olması gereken bir unsur. İstanbul bölge planının bu vizyonla gelişme eksenlerine hizmet edecek birçok stratejisi var. Bu stratejiler arasında yenilik vurgusu olan stratejiler renkli slaytta gördüğümüz gibi hizmetler sektörünün ağırlıklandırılmasında İstanbul'un özellikle bilim ve teknoloji üssü haline getirilmesinde, işgücü niteliğinin yüksek katma değer üreten ekonomik faaliyetler doğrultusunda geliştirilmesinde önemli roller oynayacak yine yenilik. Sanayinin

stratejilerin altında özel hedefler belirlenmiş durumda. Bahsettiğim gibi bu stratejiler arasında, 30 strateji arasında bir tanesi daha çok ön plana çıkıyor. İstanbul bölgesinin bilim ve teknoloji üssü haline getirilmesi bunun altındaki hedefler daha çok AR-GE ve yenilik etrafında şekillenmektedir. Hedef 1’de mesela AR-GE ve teknoloji geliştirme, yenilikçiliğin özendirilmesi ve yüksek katma değer yaratan yenilikçi girişimlerinin desteklenmesi vurgulanmış, 2.hedefte üniversiteler ile iş dünyası arasındaki işbirliği ile kurulan merkezlerin geliştirilmesi, 3.hedefte bölgede yetiştirilen bilim insanı sayısının ve niteliğinin artırılması, nitelikli yerli ve yabancı bilim insanlarının bölgeye çekilmesi ve bilim insanının hareketliliğinin artırılması hedeflendi. 4. hedef ise bölgenin bilişim altyapısının güçlendirilmesi, 5.hedef ise bölgede yaratılan birlikteliğin ve teknoloji kullanımının yaygın hale getirilerek ekonomik değer haline getirilmesi. Biz bölge planının hemen sonrasında bazı konuları öncelikli olarak ele alıp bunlara yönelik mali desteklere çıktık. Aslında 2010 yılının sonunda bölge planının hemen sonrasında çıktığımız mali desteklerden 3 başlık halinde çıkmıştık. Bunlardan bir tanesi bilgi odaklı ekonomik kalkınma, ikincisi yaratıcı endüstriler aslında bu yenilikle çok paralel bir yaklaşımı olan bazı yerlerde ve üçüncüsü sosyal içermeye yönelik bir mali desteğimiz vardı. Bilgi odaklı ekonomik kalkınmanın odağında bölgede bilgiyi ve teknolojiyi üretilmesi, geliştirilmesi, ekonomik değere dönüştürerek bu anlamda küresel bir merkez haline dönüştürülmesi gibi bir amaç vardı. 2011 yılında çıktığımız mali destek programında yenilik boyutu ön planda olan çevre ve enerji dostu İstanbul vardı. Hem işletmelere hem de kar amacı gütmeyen kurumlara yönelik hazırlamıştık. Burada özellikle ele aldığımız konu yeniliğin desteklenmesiydi. İlerideki slaytlarda da göreceksiniz. 2010 yılında ilk defa çıktığımız kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik bilgi odaklı ekonomik kalkınmanın başarılı olduğunu gördük. 2012 yılında da bunun devamı niteliğinde bir başka mali destek programı açıkladık. Buna yönelik proje değerlendirme sürecimiz devam ediyor. Önceliklerine baktığımızda aslında işletmeler ve kar amacı gütmeyen kurumlar bazında öncelikler biraz farklılaşıyor ama burada ele aldığımız kümelenmeyi daha çok sağlayacak işbirliği ağları veya kullanım alanlarının geliştirilmesi ve aynı zamanda var olanlarının işlevsel hale getirilmesine öncelik verdik. İkincisinde ileri teknolojilere dayalı mali hizmet üretim sürecine yönelik AR-GE ve yenilik çalışmaları ve aynı zamanda bunların sonucunda geliştirilen ürünlerin ticarileşmesine önceliklendirdik. Aslında ajansların yani kendi

geliştirilmesi vardı. Üniversite- iş dünyası işbirliği, kamu- özel sektör işbirliği, ileri teknolojilere dayalı ürün ve üretim süreci geliştirmeye yönelik AR-GE, yenilik, çalışmaların ticarileşmesi bahsettiğim gibi. İkinci programda 2011 yılında çıktığımız çevre dostu İstanbul mali destek programında özellikle eko-yenilik konusunu biraz ön plana çıkarmaya çalıştık. Eko-yenilik kaynakların optimum kullanımına katkıda bulunacak ve çevresel kirliliği azaltacak bununla birlikte insan sağlığı üzerinde herhangi olumsuz bir etki yaratmayacak yenilikçi ürün, hizmet, teknoloji sistem süreçler olarak tanımlandı. Burada da hem işletmelere hem de kar amacı gütmeyen kurumlara yönelik desteklerimiz oldu.

Bu yılda odaklı ekonomik kalkınmayı değişiklikler olmakla birlikte 2012 yılında tekrar yayınladık. Burada da yine işbirliği ağlarının ve ortak kullanım alanlarının daha çok kümelenmenin desteklenmesinde, işlevsel hale getirilmesinde öncelik haline getirildi. Bilginin üretilmesi ve ekonomik değere dönüştürülmesi yani burada ticarileşmeye yapılan bir vurgu var. Rekabetçilik ve yenilik üretme kapasitesine yönelik vurgumuz oldu. Bunlara sağladığımız destek miktarlarına baktığımızda aslında çok önemli miktarlar. Bu biraz da İstanbul Kalkınma Ajansı'nın bütçesinde kaynaklanan, aslında İstanbul gibi bir yer için çok yeterli değil ama bu oranda sağlanan çok fazla destek de yok. İlk yıl baktığımızda bilgi odaklı kalkınma için hem işletmelere 20 milyon hem de kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik 20 milyon desteğimiz oldu. 2011 yılında 20 milyon ve 15 milyon olmak üzere iki tane desteğimiz oldu demin bahsettiğim gibi. Bu yıl bütçelerimiz büyük oranda arttı. Hem kar amacı gütmeyen kurumlara yönelik bilgi odaklı ekonomik kalkınma için 50 milyon ki teklif çağrısı için en büyük oran şimdiye kadar. Proje bazında da baktığımız zaman üst limiti 2 milyona kadar İstanbul Kalkınma Ajansı olarak bu konulara AR-GE ve yeniliğin de içinde olduğu konulara projelere destek sağlandı. Bunun dışında AR-GE yenilik İstanbul potansiyeline yönelik bir tane raporumuz vardı onu yayınladık. Süreden dolayı burada ondan çok fazla bahsedemedik. Örnek projelerle ilgili Mustafa arkadaşım sizlere bilgi verecek. Teşekkür ederim.

Mustafa KARABAŞ
İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Uzman

Merhabalar, ben bu sunum üzerinde bir şey daha söylemek istiyorum. Biz 2010 sonu, 2011 yazı ve 2012 başında çıktığımız 3 mali destek programı ile yaklaşık 18 aylık dönemde 3 mali destek programına çıktık ve toplamda 220 milyon tl gibi bir bütçe ile çıktık. Bu da yaklaşık 100 bin Euro gibi bir sayıya denk geliyor. Dikkat ederseniz bilim, AR-GE, yenilik bu konulara ayırdığımız bütçe toplam bütçemizin %50'sinden fazlasını oluşturuyor. Peki ne tür projeler geliyor? Özellikle bu tarz projeler beni sevindiriyor. Firma AR-GE'sini başka bir yerde yapmış mesela biz de bir prototip üretimi projesi ile geldi. AR-GE'sini TÜBİTAK'ta yapmış, farklı bir kurumda yapmış bu proje vardı bir tane. Oyun hamuru projesi vardı mesela TÜBİTAK'ta yapmış. Türkiye'de üretilmiyormuş oyun hamuru. Bize geldi ve bizde de bu işin üretimine geçti.

Easy food duymuşsunuzdur; paketli gıda. Burada raf ömürlerini uzatmak üzere bir proje sundu bize easy food. Bununla ilgili bir AR-GE projesiydi. Üniversitelerle işbirliği içeriyordu. Bir üniversite ile ürün gamını da geliştirmek istiyordu, deniz ürünlerine girmek istiyordu. Deniz ürünlerinde bu iş nasıl olur, uzun raf ömrünü nasıl sağları. Bununla ilgili de üniversite ile işbirliği hususu vardı. En önem verdiğimiz projelerden bir tanesi Boğaziçi Üniversitesi'nin İNOVITA projesi; Yaşam Bilimleri ve Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Projesi. İnşallah bu merkez İstanbul'da yaşam bilimleri alanında bir platform olacak. Sektördeki birçok firmayla ve oluşumla etkileşim halinde. Temel hedefleri de yaşam bilimlerinde bu alanlardaki salt bilginin ekonomik değere dönüştürülmesi hatta proje devam ederken çok güzel de bir gelişme oldu. Bizim bir diğer girişimcilik projemiz olan Hayal Et projesi ile bir ortaklığa gittiler. Bu alanda başarılı fikri olan girişimcileri seçme kısmını aynı AR-GE kısmını İnovita yaptı. Seçilen projelerin girişimcilik yönünün desteklenmesi kısmını da HayalEt yaptı. İstanbul'da bu alanda çok ciddi bir potansiyel olduğunu düşünüyoruz. Kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik bilgi odaklı ekonomik kalkınma alanında ana tabloda söylemeyi unuttuğum bir şey var. Dikkat ederseniz biz sadece ilk yıl bilgi odaklı işletmelere çıktık ve az bütçesi 20 milyon. İkinci yılda yine işletmelere yönelik çevre enerjide nispeten az bir

alanları ve ortak problemlere çare olabilelim diye. Örneğin bunlardan bir tanesi kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik programdaki projelerden bir tanesi Sabancı Üniversite ARTEV projesi; Araştırma Temelli Entelektüel Varlıklar. İsmi biraz değiştirmişler Fikri Mülki Haklar olarak. Bu alanda İstanbul'da farkındalık arttırmak istiyorlar. Aynı zamanda örnek teknoloji transfer ofisi oluşturmak istiyorlar. Yine üniversite- sanayi işbirliği ile yapılan bir proje çok vaktimiz yok son olarak sadece bir projeden bahsetmek istiyorum. Yaşanabilir İstanbul için Gemi Emisyonları Kontrol Alanı projesi. Bir uluslar arası ilişkiler mezunu olarak beni en çok heyecanlandıran proje. İstanbul'da biliyorsunuz Montrö'den kaynaklanan haklar nedeniyle normal gemiler için her zaman, savaş gemileri için barış zamanlarında serbest geçiş hakkı var. Bu gemileri siz işte teknolojisini eski ya da kirletiyor ya da kirletmiyor diye engelleyemiyorsunuz. Engellemenin tek yolu var: bir, uluslar arası denizcilik örgütü kapsamında bir sürüm kontrol alanı ilan ettirebilirseniz o zaman bu çevreye zararlı gemilerin girişine izin vermeyebiliyorsunuz. Bizim bu projemizde İTÜ bir yazılımla coğrafi bazlı bir bilgi toplayacak ve bu datalar eşliğinde İstanbul Boğazını sürüm kontrol alanı ilan etme girişimimiz olacak. İnşallah İTÜ bunu yaparsa Lozan ve Montrö'den kaynaklanan haklar nedeniyle çevreyi kirleten gemileri inşallah bu projenin çıktıları ile birlikte engelleyebilecek duruma geleceğiz. Bu da tabii İstanbul'un kültürel ve çevresel sürdürülebilirliği için çok ciddi bir katkı olacak. Teşekkür ederim. Vakit darlığı nedeniyle çok az proje alabildim.

QUESTIONS

Question:

Aslında iki soruyu da ben sorabilirim. Kalkınma ajanslarımızın bazılarının inovasyon stratejisi yaptığını bazılarının ise inovasyon stratejisi yapmadan doğrudan kendi genel stratejileri doğrultusunda destekleri verdiği anlaşılıyor. Ben en azından Ankara'nın bölgesel inovasyon stratejisi yapmadığını biliyorum. İstanbul da bildiğim kadarıyla öyle. Bölgesel inovasyon stratejisi yapanlar da daha önceden bir strateji çalışması yapmışlardı. Bu nasıl bir fark yaratıyor yani bölgesel inovasyon stratejisi yapmış olmak? Ne tür bir avantaj sağlayacak? Yapmayanlardan da görüş alabiliriz. Nedir bu fark? Ona dair bir sorum olacak. Bir başka konu da verilen destekler bazı şeylerde çakışıyor gibi yani rakamlara baktığımızda İstanbul 1., Ankara 2., İzmir 3. oluyor çoğu şeyde. Ama zaten en fazla nüfusa sahip olan da İstanbul, Ankara ve İzmir. Bunlar öncelik olarak gösteriliyor mu? Artık çünkü rekabet mi öncelikte bu iller arasında? Bu nasıl bir fark yaratabilir mesela TÜBİTAK da prototip aşamasında destek veriyor. Kalkınma ajansları da verdiği zaman burada nasıl bir fark yaratılıyor? Onunla alakalı ilgili kişiler yanıt verebilirse sevinirim.

Saygın Can OĞUZ

Ben ilk sorudan başlayabilirim. Bölgesel inovasyon stratejisini yapmak nasıl bir fark yaratıyor. Aslında bölgesel anlamda bir derli toplu bir biçimde konuya yaklaşma imkanınız oluyor. Bölgesel düzeyde maalesef veri yok inovasyon anlamında, çok farklı kaynaklardan toplamanız gerekiyor. Bunları toplayıp analiz edip gerektiğinde sahaya çıktığınızda biraz daha bu konudaki bölgesel ihtiyaçları detaylandırabiliyorsunuz. Neticede bir uzlaşmış yol haritası çıkıyor. Dolayısıyla sizin ajans olarak bunların hangilerini üstlenebilirsiniz hangi kısmını gerçekleştirebilirsiniz ve burada tanımlanan eylemler başka hangi kurumları ilgilendiriyor, ne tip işbirlikleri gerekiyor bu konuda? Aslında destek programlarını tasarlarken elinizde güçlü doneler oluyor. Gerek desteklenen öncelikler gerek desteklenen kuruluşların niteliği gibi sağlam önceliklere oturmuş oluyor. Sonrasında da bölge planına aslında bölgesel politikayı yönlendirecek ölçüde bölge planında da önemli bir girdi elde etmiş oluyorsunuz. Birtakım temel stratejilerinizi de bölge planına da yansıtıp daha uzun zamanlı ve daha geçerliliği olan bir şekilde uygulama şansınız oluyor.

Fatih SERT

ulaşmak daha kolay. Tek başına yapılan her projeye yani strateji dışında, stratejisiz yapılan her şey bireysel kalıyor. Ama strateji kapsamında hedefinizi görüyorsunuz, başarınızı ölçebiliyorsunuz. Bir şekilde hedefiniz, yol haritanız var. Bu anlamda stratejisiz yapılan her adımın başarısız demek yanlış olur belki ama yeterince etkili olmadığını söyleyebiliriz.

Question:

Çok kısa. Ben fazla vakit almak istemiyorum. Bu İZKA'nın sunumunun son kısmını hızlı geçmiştii. Orada göremedim. Acaba sayısal yüzdeler, sektörel, makro hedefler koyuldu mu yenilik inovasyon stratejisine? İşte 2020 yılında Avrupa Birliği gayri safi bölgesel hasılasını %3'e çıkartmaya çalışacak AR-GE harcamalarını mesela desteklenen, teşvik kapsamına alınan TÜBİTAK veya KOSGEB patent sayısını işte %20 iken %40'a çıkartacağız gibi böyle bir hedefleme var mı? Ya da düşünülüyor mu ilerideki hedeflerde?

Saygın Can OĞUZ

Çok teşekkür ederim. Benim bilgi vermediğim bir konuydu. Bizim bölgesel yenilik stratejisinde hazırlanan sürecimiz aslında biraz da 2014-2018 İzmir Bölge Planı. Yani önümüzdeki dönem yeni bölge planı hazırlık süreci ile örtüşen bir süreye denk geldi. Dolayısıyla biz söylediğiniz aslında incelikte hedefler bölgesel yenilik stratejisi kapsamında koymadık. Birtakım temel performans göstergeleri belirledik ancak bölge planı sürecinde biraz daha o performans göstergelerine yönelik çok farklı kesimleri de bir araya getirip hedefler belirleme amacındayız. Bunu biraz daha sonraya bıraktık.

Question:

Biraz daha kritik bir sorum TÜBİTAK'a olacak. Bu small business inovasyon risk ölçümleri benzeri yapılanmadan bahsetti TÜBİTAK'ın danışmanlık hizmeti ve desteklemenin eşgüdömlü yürütölmesi ile ilgili. Bu danışmanlık hizmetini kim verecek? Danışman eğitimi gerçekleştirildi mi? Gerçekleştirilecek mi?

Recep Tuğrul ÖZDEMİR

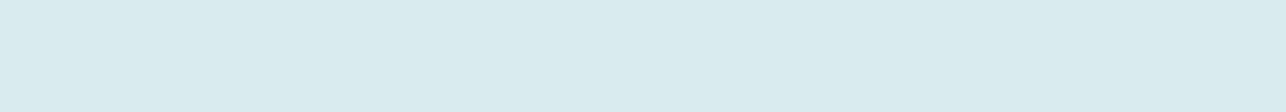
Çok teşekkür ederim. Kısaca cevap vereyim ben. Bu mekanizma henüz uygulamaya konmadı. Biraz ön hazırlığının uzun süreceğini tahmin ediyorum ben. Danışmanlık da bunun bir parçası elbette. Orada dediğiniz gibi bir danışmanlık havuzu oluşturulması planlanıyor.

GİRİŞİMCİLERİ VE FİRMALARI DESTEKLEME

SUPPORTING ENTREPRENEURS AND ENTERPRISES

Nahit BİNGÖL

Kalkınma Bakanlığı

**Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel
Müdürlüğü**

Genel Müdür

Merhaba. Hepinize merhaba değerli katılımcılar. Bu öğleden sonraki seçenekler deniz kenarında bu güzel antreden sonra güzel bir balık yemek Türk kahvesinin tadına varmak, güzel deniz kenarında düzenlenmiş caddede denizin tadına varmak, güzel bir öğleden sonrası şekerlemesi gerçekleştirmek eve dönüşü hızlandırmak, sohbet etmek gibi seçenekler vardı. Buradaki kitle bunların hiçbirini tercih etmediğine göre iki günlük bir sözlü toplantının öğleden sonra kalan kitle olduğuna göre, en rafine konuyla en ilgili en seçkin kitle... Dolayısıyla benim şahsen ikinci gün öğleden sonraki oturumları tercih etmemin sırrını böylelikle sizlerle paylaşmış oluyorum. Bu vesileyle bu ilginiz için, bu mevcudiyetiniz için sizlere teşekkür etmek istiyorum. Bu oturumumuz, bu yukarda yani benim biraz önce söylediğim hususlarla uyumlu bir başlık taşıyor diye düşünüyorum. 'Girişimciliğin ve inovasyonun biraz böyle karşı sezgisel diyelim yani contre-intuitive boyutunu konulara daha farklı yaklaşım biçiminde nasıl yaklaşabiliriz...farklı boyutlarını nasıl ele alabiliriz'... Bu konularına, bu hususlarına değinen bir oturum olacak diye değerlendiriyorum. Bu şekilde buradaki sıraya uyacak olursak eğer,yani üç başlık altında bugünkü oturumumuzu gerçekleştireceğiz. Şimdi bu başlık bu bakımdan ilginç, başlığı ben yansıtmaya çalıştım. Yani kazananları seçmek yerine potansiyel galipler tanımlayabilmek, bu bile yeterince meraklandırıcı ve cazip bir başlık. O yüzden konunun farklı boyutlarını, cazip boyutlarını ele alacak seçkin tartışmacılarla birlikteyiz.

Buradaki planımıza göre bölgesel kalkınmada üniversitelerin rolü ki Sayın Bakanımızın da bu konuya önem verdiğini sanırım dünkü konuşmasında zikrettiğini hatırlayacaktır değerli katılımcılar. Siyasi olarak da Türkiye için de çok önemli bir konu bu yani üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki rolleri... Daha sonra girişimciliğin yeni destek mekanizmaları kuşkusuz girişimciliğin bir söylemi var. Ama bunu eyleme geçirebilmenin kendini yenileyen, girişimciliğin tanımına uygun biçimde evrimleşen yeni biçimleri, yeni formları, yeni açılımları olması gerekir. Durağan bir konu olmaması gerekir. Bu konuda bir sunuşumuz olacak ve sanırım sonunda da biraz gizemli bir şekilde Sayın Saublens oturumun başlığıyla ilgili bize ana mesajları verecek.

girişimciliğin, yeniliğin bir sonuç olduğuna vurgu yapan genel bir tasarım var bu AGORADA toplantısında. Bu ana yaklaşımla uyumlu biçimde TEPAV'dan araştırmacı Sayın şahbaz, bölgedeki girizgâhı bize yapacak. Buyurun.

Ussal Şahbaz

TEPAV

Araştırmacı

Çok teşekkür ederim. Bir an unutuldu diye korktum benim sıram. Sağ olun.

Ben kısaca TEPAV'dan bahsetmek istiyorum. Ankara'da 2004'de kurulmuştuk. TEPAV içindeki küresel girişimcilik programı da bir buçuk yıldır faaliyette. Buna biz Amerikan Dışişleri Bakanlığı ile beraber başladık. Bu seneden itibaren kendi başımıza yürütmeye devam edeceğiz. İlk başlangıçtaki amaç Türkiye ve Amerika girişimcilik ekosistemleri arasındaki ilişkileri arttırmaktı. Biz de bu işi biraz bu vasıta ile öğrendik ve yaptığımız etkinlikler hep Ankara ve İstanbul odaklı oldu. Geçen sene büyük bir delegasyon getirdik buraya; 15 tane Amerikalı girişim sermayesi fonu yöneticisi ve melek yatırımcıdan oluşan... Onları Türk girişimcilerle buluşturduk. Bir iş planı yarışması yaptık. Onların sunumlarını dinlediler, yatırım yaptılar, mentörlük ilişkileri kurdular. Ayrıca burada Bakanlarla, Cumhurbaşkanımızla bir araya geldiler. Böyle bir diyalog süreci başlatmış olduk. Biraz taşları oynatan bir etkinlik oldu. Biraz bundan sonraki senelerde etkinlikleri Ankara-İstanbul koridorunun dışında başka yerlere taşımayı hedefliyoruz.

İlk olarak da bu yaz İzmir'deki Kalkınma Ajansı ile İzmir Bölgesel Kalkınma Planı'na girdi teşkil edecek bir girişimcilik stratejisi üzerine çalıştık. O raporu bitirdik. Şimdi bu sunumda oradan da birkaç alıntı olacak, o rapordan. Şöyle başlayalım. Girişimcilik neden önemli? Çok popüler bir laf haline geldi girişimcilik. Herkes girişimcilikle ilgili konuşuyor. Ankara'da da çok ilgilenilen bir konu haline geldi aslında son bir yıl içerisinde ki bu da olumlu bir şey. Bizim bahsettiğimiz girişimcilik, high-tech entrepreneurship, etkin girişimcilik denilen hızla büyüyen işletmeleri, girişimlerini hızla büyütebilen işletmecileri nasıl ortaya çıkarırız, nasıl geliştiririz, nasıl destekleriz bu konulu girişimcilikten bahsediyoruz. Başka girişimcilik alanları da var ama bu sunumun fokusu en azından buna yönelik. Şimdi biz Türkiye'nin en hızlı büyüyen şirketleri yarışması yaptık.

All World isimli bir kuruluş, Harvard Üniversitesi'nin içinde. Bu grafik 2008-2010 yılları arasında o seçilen şirketlerin hangi hızla büyüdüklerini gösteriyor ilk yıl. Türkiye'nin % 1,8 büyüdüğü bu kriz döneminde ilk 100'e giren şirketler % 77 büyümüşler. İlk 25'e girenler % 210 büyümüşler. Yani bu hızlı büyüyen şirketlerin sayılarıyla orantısız büyük bir etkisi var ekonomiye. Bu konuda Türkiye'de veri

açılan şehirlerde istihdam artışı daha çok olmuş. Yani girişimcilik geliştikçe bunun birçok pozitif etkisi oluyor. Bir de bu girişimciler neler yapıyor nasıl davranıyorlar diye onları gene biraz tanımaya çalıştık.

Gene bizim All World listemizde ilk 100'e giren şirketleri analiz ettik. İşte %77 büyümüşler, istihdamları %23 büyümüş, ciroları %77 büyümüş, genellikle genç girişimciliği öne çıkarılıyor bu iyi bir şey ama aslında çoğunluğu 40 yaşın üstünde olan kişiler; yani tecrübeli, başka işler yapıp sonra bu işlere giren kişiler. Bir de burada önemli bir istatistik var alt taraflarda. Bundan sonra yeni iş başlatmayı planlayanlar ya da çalışanların iş kurmasına yardımcı olanlar hep bu topluluğun 1/3'ini oluşturuyor. Dolayısıyla bu adamlar bir işle sınırlı kalmıyorlar. Hemen bir başka iş kurayım, birine daha yardımcı olayım, bir yatırım yapayım, birine mentörlük yapayım, ekosistemi geliştirmeye yönelik de çaba gösteren kişiler, buraya da geleceğim. Bir de benzer bir şey; İzmir'e de baktık demiştik. İzmir'deki profille Türkiye'deki profil aslında çok benziyor. Aynısının Arabistan profilini çıkarsak, aynısının Amerika profilini çıkarsak ki bunları da bize All World veriyor, orda da yapıyorlar aynı çalışmalarını. Çok benzer profiller.

Gene 40 yaşında gene kendisi bir iş kurmayı planlıyor yakında hep böyle çıkıyor. Yani high-impact girişimciler, etkin girişimciler hep birbirilerine benzer kişiler aslında dünyanın neresine giderseniz gidin. Şimdi, sabahki konuydu bu aslında, inovasyonla girişimlik nasıl birbirini tamamlıyor? Şöyle bir çerçeve geliştirmeye çalıştık. Şöyle bir imkanlar eğrisi olsa elinizde, inovasyonun gelişmesi aslında bunu sağa doğru shift ediyor yani sizin imkanlarınızı geliştiriyor. Bulduğunuz nokta da şu kırmızı nokta olsun, gene sağa doğru gidebiliyor inovasyon kapasitenizi geliştirdikçe. Bizim bunun üzerinde duracağımız girişimcilik ekosistemi aslında sadece bu süreci hızlandıran, yani siz kapasitenizi geliştirdikçe sınıra gelmenizi çok hızlı bir şekilde, sınıra ulaşmanızı sağlayan, çarkları hızlı döndüren bir sistem... İşlerin bir an evvel olmasını sağlayan, buluşların piyasaya çıkmasını sağlayan bir ekosistemden bahsediyoruz. Şimdi bu ekosistemi analiz etmek için biz şöyle bir çerçeve geliştirdik, sonra da bunu İzmir'de uyguladık başka yerlerde de uygulamak istiyoruz.

Çünkü aslında bu yerelde yapılan bir analiz, ulusal analizde çok fazla anlam taşımadığını düşünüyoruz konu girişimcilik olunca. Bazı çerçeve koşullar var, insan kaynağı gibi, inovasyon gibi, ekonomik aktivite gibi... Bir de hayat kalitesi gibi, gene girişimci kişilerin bulunmak isteyecekleri yerlere nasıl oluşturulabilir yerel anlamda diye... İklim de bunun bir parçası, sinema sayısı da bunun bir parçası, birçok şey var bunun içinde. Bu çerçeve koşullarının üzerine oturan bir ekosistem var. Ekosistemdeki unsurlar, ortasında tabii ki girişimci var, bunun çevresinde de

kutlanması ve bir de tüm bunları sağlayacak bir kamu yönetimi çerçevesi lazım. Bu ekosistem birbirleriyle etkileşerek hareket ediyor ve bu unsurların biri olup öbürü olmayınca alsında ekosistemde kopukluklar ortaya çıkıyor.

Bunun çevresini saran bir paydaş ağı var. Bunlar büyük şirketler, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, üniversiteler, yatırımcılar, medya ve gene hükümetten oluşuyor. Şimdi İzmir'de yaptığımız analizde bu paydaşlar, ekosistemin, bu alanların neresine düşüyorlar, neler yapıyorlar ve neler eksik, onları tespit etmeye çalıştık. Bir de tabii tüm bunların üzerine oturduğu, o bölgede hangi kümelenmeler, hangi sektörler, hangi kümeler öne çıkıyorsa, o kümelerde özel analizler yaptık. Dolayısıyla böyle hem kümelenmeyi hem inovasyon ekosistemi çerçevesinin içine oturan bir girişimcilik ekosistemi yapısı oluşturduk. İzmir'deki çerçeve koşullara baktığımız zaman mesela, insan kaynağının son derece güçlü olduğunu gördük. İzmir tarihsel olarak bir liman şehri ve bir ekonomik hap aynı zamanda Akdeniz şehri olmasından kaynaklanan açık fikirli, yaşam koşullarının iyi olduğu bir yer. Böyle bir çekiciliği var. Connected bir yer, uluslar arası uçuş sayısı aslında Ankara'dan daha fazla, direkt uçuş sayısı...

O anlamda da avantajları var ama bazı dezavantajlarını gördük. Yani İstanbul değil İzmir mesela. Böyle birincil, Türkiye'nin en çok gidilmesi tercih edilen...dışarıdan biri gelse, bir girişimci iş kurmak istese ilk aklına gelecek yer değil. İnovasyon alanında en iyi değil gene. İstanbul, Ankara'nın gerisinde kalıyor gene 3. Sırada. Bira geleneksel sektörlerde kalmış durumlarda, high-tech'e daha girememiş daha, biraz da iş gücü eksik. Tabii Türkiye'de her yerde var ama İzmir'de özellikle karşımıza çıkan bir şey oldu. Şimdi genelde, girişimcilik deyince Silikon Vadisi akıllara geliyor. Silikon Vadisi deyince aklınızdan, dünyanın en iyi üniversitelerini görüyorsunuz, girişimciliğin ve inovasyonun da, en çok kamunun para harcadığı, en iyi programların olduğu yeri görüyorsunuz. Herkesin annesi babası girişimci, yatırım almak çok kolay, işleyen ekosistem var. Bir de başarısızlık ayır bir şey değil orada. Bir şirketi kapatır bir daha kurarsınız, o a olmaz gene finansman bulursunuz böyle bir ekosistem var ve bu ekosistem 50 yıldır işliyor. Şimdi biz hep buraya bakıyoruz, Silikon Vadisi'ni örnek alıyoruz.

Genelde iki sonucu oluyor. Birincisi o zaman buradan bir şey olmaz, biz silikon vadisi olamayız, hiçbir şey yapmayalım demek mümkün. İkincisi de gene böyle vadi kurma projeleri ortaya çıkıyor. İşte... Sağlık vadisi, bilişim vadisi, büyük yatırımlar... Aslında bu iki modelin de biz çok uygun olmadığını düşünüyoruz. O yüzden İzmir'e benzeyen 5 tane farklı şehir seçtik Amerika'dan. Bunları Amerika'dan seçmek açıkçası işimize geldiği için yani orayla bu bağlantılı olduğumuz için Amerika'dan seçtik. Avrupa'dan da seçilebilirdi. Bu 5 şehir

benziyordu. Seattle'ı da şu nedenle seçtik: Seattle da, hiç Stanford gibi MIT gibi iyi bir üniversitesi olmadığı gibi çok hızlı girişimciliği geliştirebilmiş bir yer. Bu nasıl olmuş ona baktık. Silikon Vadisi'ne bakmadık. Silikon Vadisi'nin doğru bir örnek olmadığını düşünüyoruz. Benzer şehirlerdeki iyi programları buraya getirmenin daha iyi bir yaklaşım olduğunu düşünüyoruz ama hangi programı getirelim konusunda da bu ekosistemi analiz etmek ve orada eksikleri görüp ona göre programları seçmek gerekiyor. Seattle'a baktığımız zaman... Microsoft Seattle'da, Amazon, Starbucks Seattle'dan çıkmış şirketler. Dediğimiz gibi burada büyük bir üniversite olmadan aslında çok iyi bir inovasyon ekosistemi de olmadan çıkmış şirketler bunlar. Ama bu şirketler bir kere çıktıktan sonra Seattle'de çarkları döndürmeye başlamışlar. Dolayısıyla en başta bizim örneklere gidersek çarkı böyle bir iki tane üç tane girişimci rahatlıkla çevirebiliyor. Çünkü ondan sonra onlar az önce söylediğimiz gibi başkanına yatırım yapıyorlar, başkanına mentörlük yapıyorlar ekosistemi kendileri geliştiriyorlar.

Buradaki stratejinin temel amacı bu ilk üç dört beş girişimciyi ortaya çıkarabilmek, başarı öyküleri yaratabilmek. Bir de şehre bir hikaye verebilmek girişimciliği geliştirmek adına. Burada da küçük sayılar kuralım dedik ve şöyle bir yaklaşım oluşturduk genel olarak; girişimcilik yerel bir şey dolayısıyla yerelde geliştirilir. Biz ajansla çalıştığımız için ajansın rolü ne olabilir diye düşündük. Birincisi bu stratejik öncelikleri belirlemek o da ekosistemi analiz ederek oluyor. İkincisi de bütün bu paydaşlar için bir platform olmak ve onları bir araya getirip işbirliği yapmalarını sağlamak. Son olarak da aslında bu toplantının başlığına uygun bir öncelik daha belirledik ajans için. O da tek tek girişimcileri seçmek yerine, bütün girişimcileri desteleyebilecek yatay programlara finansman sağlamak. Ne olabilir bu? Bir melek yatırımcı ağının kurulması ve geliştirilmesi olabilir mesela, bir iş planı yarışması yapılması olabilir, birazdan onları geleceğim.

Tüm girişimcilere okunacak program öneriler olabilir. İzmir'deki analizde birçok eksiklik bulduk. Bu kırmızılar en eksik bulduğumuz alanlar, diğerleri biraz daha... Mesela eğitim aslında İzmir'de fena değil, girişimcilerin eğitimi... Ona yeşil verdik. Ben çok kısaca sadece kırmızılar söyleyeyim. İzmir'de en önemli eksiklik ve aslında çok ilginç bir şeydir bir yerel işbirliği yarışmasının olmamasıydı. İlk defa şimdi yapılıyor. EGİAD yapıyor. Bir de Ege Üniversitesi yapıyor. Ama biz oraya gittiğimiz gün itibarıyla hiçbir şey yoktu. Dolayısıyla biz girişimcilerle görüşmek istediğimizde, girişimcileri bulamıyoruz çünkü tespit edilmiyor. Bir yarışma yok ortada.

Çok ilginç bir şey ama tespit edilmediği için bunlar ne yatırımcılarla bir araya gelebilir ne de mentörlerle bir araya gelebiliyor. İzmir'de kıdemli, bayağı yardımcı olmak isteyen zengin işadamları var. Bunları girişimcilerle bir araya

Çok önemli birazdan ona geleceğim. Bir de bu potansiyel melek yatırımcıları bir araya getirebilecek ve ortaya çıkarabilecek bir melek yatırımcı ağı platformu yoktu. Şimdi, girişimcilerin bir arada çalışması gerçekten sinerji oluşturmak adına çok önemli. Aynı zamanda bunları diğer yatırımcı ve mentörler oluşturmak adına da çok önemli. Boston'da mesela Innovation District'de yeni bir yer kurdular son üç yıl içinde oldu bu. Kullanılmayan alanını bu işe ayırdı belediye. Sadece fiziksel bir alan değil bu aynı zamanda orada toplantılar yapıyorlar, akşam iş çıkışlarında bir araya geliyorlar, sabah bir araya geliyorlar, konuşmacılar geliyor. Bunların hepsine belediye ön ayak oluyor. Hatta belediyenin bu işten sorumlu bir müdürü var girişimcilikle ilgili.

Dolayısıyla kentsel gelişimin parçası aslında. Kentsel düzeyden aşağı indiğimiz zaman şu Starbucks fotoğrafını görüyorsunuz. Birçoğu orada çalışıyor aslında girişimcilerin ama bunu Ankara Kalkınma Ajansı desteklediği İş Kalesi projesi gibi profesyonel ortamlarda beraber çalışma alanlarında bir araya getirmek de mümkün ve çok faydalı. Şimdi bizim önerdiğimiz bazı eylem önerileri şunlardır. En alttakilerden başlayalım. İzmir'e önermiştik, iş planı yarışmasının yapılması, melek yatırımcı ağının kurulmasını ve desteklenmesini. Uzun vadede kurumsal yapılar olarak bunları önerdik ama önce paydaşları bir araya getirecek platformlar olarak bir yerel girişimcilik konseyinin kurulmasını. Bir de bu Amerika'da seçilecek bazı yerlere aslında gidilip programların görülmesini ve bunları sadece ajans yetkililerinin değil, oradaki önemli özel sektör paydaşlarının da gidip beraber görmesi ve beraber İzmir'e getirmelerini önerdik.

Benzer şekilde başka yerlerde de yapılabilir ama doğru yerleri doğru örnekleri seçmek dışarıda önemli. Türkiye'ye gelecek bu yabancı delegasyonların bizim getirdiğimiz gibi aslında artık Ankara- İstanbul koridoruna çıkıp buralara da gelmesi gerekiyor bir başka önemli olan şey de o. Çok kısaca finansman kısmından bahsetmek istiyorum. Türkiye'de aslında şöyle bir tablo var. Bizim kamunun verdiği girişimcilik destekleri çok merkezleşmiş durumda. Tekno girişimin %70'i mesela Ankara, İstanbul'a gidiyor. İzmir de yok burada. Dolayısıyla bu destek merkezi iyi. Girişim sermayesi dediğimiz şey doğası gereği merkezi zaten. Amerika'da da Boston'da ve Silikon Vadisi'nde yoğunlaşmış durumda.

Dünyanın her yerinde belli yerlerde toplanan bir şey. Şimdi yerele indiğiniz zaman melek yatırımcılık en önemli sistemlerden biri. Türkiye'de bunun önümüzdeki dönemlerde hızlı gelişmesini bekliyoruz. Hazine'nin çıkardığı yeni teşvikler var ama bunun ileriye taşınmasında, bu ağların kurulmasında yine yerel otoriteler bence ön ayak olacaktır. Türkiye'de kaçırılan bir nokta da bu etki yatırımcılık - impact investing denilen konu. Aslında dünyada bu işe ayrılan çok büyük fonlar

faaydalanabilecek durumda. Bunun da belki uluslararası açıdan biraz tanıtılması gerekiyor Türkiye'nin bu durumunun ve bu fonların da kapsamının sokulması gerekiyor bu alana, çok fazla girilmedi Şimdiye kadar ama önümüzdeki dönemde yetiŐeceđini düşünüyoruz. Tabii bunlar geliŐtirilirken de biraz veri toplanmaya Türkiye'de baŐlanması lazım. Bu hızlı büyüyen Şirketlerin sayısının, bunlar aslında olağan veriler ama analiz edilmiyor, açıklanmıyor veri mahremiyeti dolayısıyla. Bunların, kamu kurumları bir diyalog geliŐtirerek artık açıklanabilir hale getirmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yine ereve koşullara ilişkin de, hem girişimciliğe ilişkin hem de onun ereve koŐullarına ilişkin bölgesel veri setleri derlenip bunları Bakanlık aslında n ayak olabilir, illere birbirine, bölgelerin kendi arasında mukayese edebilir hale gelmesi iyi olacaktır diye dŐnyoruz. TeŐekkr ederim.

Juan Mira
IMPIVA
Specialist

Well, thank you. Anyway, I came from IMPIVA, which is the Regional Development Agency of Valencia. I came to talk to you about our experiences in Valencia and then I will go further. The IMPIVA, Regional Development Agency, experience of analyzing and structuring the role of universities within regional development.

First of all I want to introduce you us. Needless to say we are in Spain and I will not go further with that because you all watch news about the break in first headlines everyday but we are Valencians, we are located in this chaos. The country and what is important is we are about 10% of the total population and represent about 10% as well of the economy, being 5% of the population and also important as for a strategy is to know that GDP per capita, we are surpassing 20% of European GDP per capita. That is why on the next operational programme we are going to be competitive region, we will be out of the massive structure of funds that are given by the European Commission and therefore the strategy shall change. So the original agency was established in 1984 so we made not very long ago our 25th anniversary.

We depend on original mutual economy and industrial innovations that are the main points coming to these percentages, seeing the role of universities, and looking at this point of view. Because universities do depend on different industry in our region. We are in charge of implementing policy on the regional set the objectives we are the one who carry out programmes and infrastructures and so on. So just to take picture again to get closer to us. We are industry-based economy, honestly our services are not on the top in this sector but however we compared to the rest structure of the Spain. We do have quite a few industrial based enterprises and not very large for industry in some parts of Europe industry of companies in our case of companies and mostly industrial companies. You can see it is not very large but the sectors however in which we are strongest are mostly mature sectors. When they are marked we represent 50% of this sector, those sectors. As for the Spanish economy, mature sectors such as toy making.

do that, how we try to make our company more competitive. Well, in our case, very similar to yours more likely...through financial programmes mostly structure of funds based on financial programmes that I am not going to go through it in this presentation that to support r&d projects and for entrepreneurship. We also provide services for enterprises well advice or industrial science services and international programme service that I work at. We created a maintain, we have technical infrastructure and innovations that I am going to detail a little bit more. Those are programmes which are mainly directed to enterprises can come to IMPIVA as for some supports, mainly for research programmes and sometimes to hire innovation management, managers, so on.

We support also intermediary stakeholders and we support through our programmes of that R&D and infrastructure that I talked about. Up to 2010 we are in all change, in fact this presentation will change here most likely because we are following what we called industrial policy strategy by what we try in our regional Ministry to centre and focus all the efforts towards the people employment in innovation, classification, and business. We made that focus we are going to after rearrange our own agencies that I'll speak about a little bit later but not much because it is talking about and it is not decided yet. But one of the main things that we are planning to do is one of hardest things, it is to try to resize our companies but we have the tradition of family owned business that many times we have third generation and no culture of cooperation much less merging with companies or going inside.

That is one of the main objectives to accomplish within the next 5 years. Also we have what is the first office for R&D project searching let's say OPV, which is getting us as all together, all the agencies in economy, economic sector in the region. Let's say Chamber of Commerce, federations or associations of entrepreneurs, us and so on. Again I would like to inform everybody about universities and what we try to do is to gather companies to reach funds not just from us but from all other programmes, that are larger programmes and on national level or European programmes such as the Framework Programme. So we put a structure expert in their service let's say it is not like that but it is to reach those funds and that's the main part of their international strategy in my department in my institution through EU programmes, services to enterprise that we coordinate with the members in the region through the office I just mentioned and by the police station networks. So well, I said those we mentioned we have mainly small industry companies another factor is that they are located you can see it on the map on the left, they are located highly together.

number of technological institutes, business innovation centres, so the technological institutions are geographically closed to the companies. In that sense we have the objective of the companies can use these centres to create their own and maintaining economic, their own R&D systems or departments and so on and enjoy cooperation also in cooperating and sharing with the rest of the companies.

It was set finished in 2001 but it was since 1980s, we finished this technological institute, the business innovation centre which are promoting entrepreneurship, we have four of them. We have the Valencia plan of the scientific research and technological innovation and also the study of innovation systems by the European Union. So the technological imitative institutes they give all consultancy services for mostly development as I said and these are some of the results these 14 institutes 2.100 employees. They serve over 3.000 enterprises and they say to give the average revenue of 10.000 Euros for year for companies.

They say every money spent on the institutes, every thousand euro spent on institutes, 3.000 Euros go back to companies. But in the day we declared the networks of the institutes we focused a lot of efforts on that effect. We are among the top networks of the technological institutes in Spain along with the best country. They offer service to all Spain and also internationally.

These fourteen initials each cover one sector. Mostly this tradition of sector we saw but now we in the new merging sectors and after doing a strategic platform for technological institutes, we are re-organizing them into two hyper sectors. Because for example, habitat on one side and the furniture on the other side but they all come together into this hyper sector for example. Habitat, it is the world being a home for you that you have energy efficiency and that is what the next plan in is. Here you can have the structure of the ladder that we followed until today. We spent on the top you see the European Framework and we will work in stand our collaboration programmes. On the bottom you can see the creation of different technology institutes and innovation centres. So we put all this effort in this big structure. Why? Because the idea is to offer a comprehensive service to the companies through our individual services, through our programmes and our infrastructures to SMEs in order to reach competitiveness.

This is the main let's say the main framework in which we move and that is why we change eventually because we the merging of the different institutions and we will be in no transition perhaps finance into this picture but you can see the

can still figure. So, big and technological institutes, so how are universities? that's why we are here from IMPIVA.

We are four and I mentioned before business innovation centres that offer entrepreneurship support. These are some numbers they have; they make about over 3.000 business plans for year. They establish for 140 companies for year and they create that over 350 new employment for year. But the network of universities in our region has 5 centres, they are called as scientific parts and they are dedicated to host university. They have only indicators but however they have 22 companies and they treat different international and national patterns.

Again we have network of technological institutes, fourteen of them. Business plans are from the previous years out there. But we have the importance I want to state and we have concern with companies worth 63 million. Well, for universities. There are 5 public universities in our region but just in the Valencia Campus, two main universities they have 50 research classes. Research groups that come together from different sectors. They are over 5.000 professors and researchers. They participate to entrepreneur programme and they contribute to companies.

The problem is these two system do not work together. They do not talk to each other. That is why and from our little perspective of the regional development agency, we did not do it on top regional minister we have been trying to reach a comprehensive situation and see how we can get that together. We did that through European Programmes in which we participated mostly with structural funds which some projects are finished already. Now it is said until 2013, we are working in the r&d in the project and that we are taking the results today. We are creating in there an inclusive portal and that we going to analyze how it works, a project management tool and we analyze over 300 companies. This is the portal we can see how it works I mean I do not know. We just put it on.

We created an innovation map so that companies can see who does what innovations in our region; we try to define everybody from public sector consultancy, company so on. We put international side, the biggest business cooperation. We put a tool to for companies to look for financial options that they have. They choose... It is a tool that they put their information, financial information and get back the possibilities they have even given with the rate of the half. Now that is so common, so famous. And that is the project management tool but we created this project management tool is for researchers actually in the universities.

inclusive for all that is used by all and so that companies can see university results as one more of the options they have.

Anyway as I said, we interviewed with a little bit over 300 companies out of which 141, that means 45 % of them had contact with the universities, these companies were technology based and were under 5 years old. So we asked them what they did. What kind of collaborations they had with universities? Mostly to develop new service, to adopt service for local environment, to increase innovation production system and so on. I mean pretty much what we aspect, but however we asked what are the factors of success of their companies they would think.

The main thing was their presence in commercial market, they want to reach the market. I mean r&d is great but especially when you are under 5 years old company you want to reach market you want to sell, you want product making, reach market of European Union very important to them, internationalization which is just around the same idea and so on. So what are the completely preliminary conclusions that we will reach by the end of 2013 with this project?

Well, we have so far we had meetings companies but we did it anyway on a daily basics but also with university staff and professors. Well first we believe that it is very important once again said, I mean we've been going on this for so many years to really finally implement the infrastructure simple, comprehensive and with a common strategy. Try to avoid duplicities, what we are saying before we have I mean all those technological institutes all those research centres, all those spin up centres, all those incubators that we manage and each of them have their own objectives and there is no communication among them.

We think we have to focus at first on the most competitive sectors as well. Well, we need to have them reached the r&d funds elsewhere, and that can only be by as the most competitive sectors that we have. We should promote collaboration universities with the companies and this is a thing for universities. Well, I don't know how in your countries but however in Spain talking to a professors whose profession is economic strategy... I mean we have a programme that Companies can hire a professor as a consultancy on their company.

Some companies do like it, do like the results. But talking to these professors you can see...yeah I really enjoy that and it is really good for me but I'm not going to do it anymore. Because in order to progress to make more money to be become more estimable professors in the universities, this lesson counts but the other thing that counts is that how many articles they publish. So

So I have to quit this and I start going back to my job. I mean these are just some things that we have to think about.

Just to finish... If this is what we saw... that we do as IMPIVA to have the companies really could change this. Just sharing the infra-substitute service, with universities, policy makers and directly with SMEs. Each of us perhaps has some fields in which are more specialized. In our case we are specialized in programmes obviously in the training for more advanced result which is finally all the competitiveness, access to finance, r&d and of course counting with the networks, sharing all our networks and bringing them together to the companies. Thank you very much.

Prof. Dr. Birol ELEVLI
Ondokuzmayıs Üniversitesi

Teşekkür ederim Sayın Başkan. Öncelikle herkese merhaba. Bu nezih topluluğun önünde konuşma fırsatı verildiği için Kalkınma Ajansımızın Sayın Genel Sekreteri Mevlüt Özen Bey'e çok teşekkür ederim. Daha önceki konuşmacılar kendi yaptıkları işleri beğeniyle anlattılar.

Biz üniversiteden bir nevi aktarma görevi yapacağız. Tabii konuşmama başlamadan önce şunu söylemek isterim. Bizim bir atasözümüz var; eline bir çekiç alan herkesi çivi zannedermiş. Şimdi biz hocalarla böyle bir topluluk görünce herkesi öğrenci zannediyoruz. Ders verme hevesimiz doğuyor. Ben de sunumumu hazırlarken, bunu göz önüne alarak biraz bir başlangıç yaptım. Biz bir işi yaptığımız zaman niye yapıyoruz? Sebep nedir? Niçin? Belki biraz ders gibi olacak ama belki çoğunuz biliyordur ama ben yine de hatırlatayım dedim. Destek yapıyoruz ama neyi destekliyoruz? Onu bilelim dedim. Niçin girişimcilik? Niye girişimciliği biz destekliyoruz sorusunu dün Sayın Bakan da aslında ifade etti. Ben ona bir geleyim. Diyor ki burada nihai amacımız gelişmiş olmak, kalkınmak. Peki nedir bunun ölçütü? Biz ne zaman, neye göre biz geliştik, biz kalkındık diyeceğiz?

Genele baktığımız zaman iki tane ana ölçüt var. Birisi ekonomik ölçüt, biri de sosyal ölçütler. Sosyal yapıdaki ölçütleri yerine getirebilmek için öncelikle ekonomik ölçütlerin gerçekleşmesi lazım. Ekonomik ölçütler de milli gelirdeki reel artış, kişi başına düşen milli gelir ve bunun yanı sıra bu artıştaki dağılımının durumu. Çünkü milli gelir veya kişi başı milli gelir çok artmış olabilir ama bu dağılımı istenilen oranda değilse gene kalkınmış, gelişmiş olamayız. Sosyal ölçütler de okuma, yazma vs. bunlar gelir. Ben burada ekonomik ölçüt bazından hareket edeceğim. Çünkü girişimlikte de asıl amacımız bu ekonomik ölçütleri belirli bir noktaya getirmek.

Dedik ki milli geliri göz önüne alacağız. Nedir milli gelir? İki şekilde tanımlanıyor. Birisi diyor ki gayri safi yurtiçi hasıla, bu da ülke sınırları içerisinde üretilen tüm ürün ve hizmetlerin belli dönemdeki parasal karşılığı. Bunun hesabı biraz daha kolay. Bir de gayri safi milli hasıla var. Bu da o ülke vatandaşlarının yurtiçinde veya yurtdışındaki ürettikleri ürün veya hizmetlerin parasal karşılığı. Biz aslında bu girişimciliği arttırarak... neyi? Üretimi arttırmak istiyoruz. Çünkü üretimi

2023 yılı hedefi 2 trilyon dolarlık bir milli gelir. Bugün kaç bizim milli gelirimiz? Yaklaşık 800-900 milyar dolar civarı. Demek ki bir artış yapacağız. Bunu niye yapıyoruz? Milli gelirden sonraki kalemimiz kişi başına düşen milli gelir. O da baktığımız zaman gayri safi yurtiçi hasıla veya direkt milli gelir bölü nüfus. Eşitliğe baktığımız zaman iki şeyle karşılaşıyoruz. Çünkü amacımız kişi başına milli geliri arttırmak.

Hedef 2023 nedir? 25 bin dolar. Günümüzde yaklaşık 10 bin dolar civarında. Yaklaşık 1,5 kat arttıracamız. Ben öğrencilerime bu soruyu sorduğum zaman; peki şurayı büyütmek için burada ne yapmamız lazım? Takılıyorlar. Hocam nüfusu azaltalım. Tabii nüfusu azalttığımız zaman da kişi başına milli gelir artmış olur. Ama tabii bu teknik olarak mümkün değil. Böyle bir şey yapma şansımız yok. Ne yapmamız lazım? Şu üstteki, milli gelir dediğimiz gayri safi yurtiçi hasılayı arttırmamız gerekiyor. Tabii burada dünkü rakamlara baktığımız zaman 2023'te hedef 2 trilyon dolar ve kişi başına milli gelir 25 milyon dolarsa, nüfusun da aslında bugün 73 milyon olan nüfusun o yıllarda 80 milyon civarında olması gerekiyor. Yani nüfusumuz %10 artacak ama milli gelirimizin %100 artması gerekiyor. Yani çok ciddi bir gelirden artış yapmamız lazım. Biz nüfusu azaltamayacağımıza göre, nüfus artacağına göre, yapmamız gereken üstteki şu milli geliri arttırmamız. Bu da nasıl mümkün olacak? Ancak mal ve hizmet üretimini arttırarak bunu yapabiliriz.

Mal ve hizmet üretimini arttırsak bunu yaparız. Üretim aslında geçmişte dediğimiz tanım, kıt kaynakları birbirine dönüştürme faaliyeti. Nedir bu kıt kaynaklar? Doğal kaynaklar, sermaye, emek. Bu üçü bizim kısıtlı kaynaklarımız. Ama günümüzde öyle bir noktaya geldik. Artık bunlar eskisi kadar kıt kaynaklar değil. Şu veya bu şekilde bunlara ulaşabiliyoruz. Bu üçüne neyi eklememiz gerekiyor? Girişimciliği. Çünkü bunlar zaten var piyasada. Var olduğunu kabul ediyoruz. Bunları harmanlayacak, bir araya getirecek bir girişimciye ihtiyacımız var.

Ne zaman ki biz bu girişimciyi bulduk, ortaya çıkardık veya destekledik, o girişimci bu kıt kaynakları bir araya getirip üretim yapacak. Üretim de bize direkt milli gelire katkı olarak gelecektir. Bazılarınız diyebilir burada bir eksiklik var. Evet. Günümüzde artık bu listeye teknoloji de ekleniyor. Çünkü teknoloji yoksa da üretim yapamıyoruz.

Teknolojiyi de bir şekilde buraya koymamız gerekiyor ama ben klasikten gittim. Bu üçü artı girişimci bizim üretimimizi, hizmetimizi arttıracak. Bu da doğal olarak bizim milli gelire yansıtacaktır. Peki girişimci kimdir? Doğal kaynak, sermaye, emek. Bunların üzerine çok gitmeyelim. Doğal kaynak zaten doğanın bize sunduğu

olabilir, mal olabilir vs. ama bir takım fayda için gerekli malzeme. Emek; zihinsel veya kas gücü dediğimiz insan, bilgili, yetenekli kişilerin bir arada olması demektir. Bunları girişimci, bu üçünü bir araya getirmesi lazım... Şimdi bu üçü tek başına bir işe yaramıyor. Üçünün bir araya gelerek bir ürüne, bir üretime dönüşmesi lazım. Bunun için de girişimci lazım. Girişimci mal ve hizmet üretebilmek için üretim faktörlerinin en iyi koşullar altında bir araya getiren kişi. Üretim faktörlerini en iyi koşulda, endüstri mühendisi olduğumuz için verimliliği söylemeye çalışıyoruz. Yoksa bunlar bir araya gelir ama etkin mi değil mi, o önemli. En iyi koşullar altında bir araya getiren kişidir.

Bir ihtiyacı tespit ederek iş yüküne dönüştüren ve gerekli riskleri üstlenerek de üretim amaçlı ticari işletmeler kuran kişi de girişimcidir. Bir mal ve hizmet üretimi yapmak için üretim faktörünü bir araya getiren veya bir ihtiyacı tespit ederek bir iş yüküne dönüştüren, bu iş yükünü gerçekleştirmek için bir takım riskler üstlenerek, üretim amaçlı faaliyetlere dönüştüren kişilere biz girişimci diyoruz. Genelde yaptığımız başlığımız neydi? Girişimcileri destekleyelim, ortaya çıkartalım.

Girişimci özellikleri nelerdir? Kendine güven duymalı. Bunu pek çok farklı şekilde görebilirsiniz. Ben özet olsun diye yazdım. Güvenilebilirlik. Geri adım atmadan yeniden başlayabilmeli, görüldüğü gibi kayıtlardan da kazanmayı bilebilmelidir. Mesleki riskler üstlenebilmeli, yaratıcı ve cesaretli olmalı. Başarı için yönlendirilmiş olmalı. Fırsatları kollayabilmeli, fırsatlardan yararlanabilmeli, yeniliklere açık olmalı ve hepsinden önemlisi işini seven, yaptığı işi keyifle mutlulukla zevk alarak yapan kişi olmalıdır. Baktığımız zaman KOBİ sahipleri de bu özelliklere sahip. KOBİ'leri de aslında girişimci olarak düşünmemiz lazım. Zaten ben bu sunumumdan sonra kalan kısımda girişimci ve KOBİ destekleri beraber... Çünkü KOBİ'ler de bir nevi bir girişimcidir. Hedefimiz belli; 2023'te 2 trilyon dolar. Bunu yapmak için de üretimi arttırmamız lazım. Yine Türkiye ekonomisinde KOBİ'lerin payı %90'ın üzerinde %95-96...tam net rakam verilmiyor ama...90 üzerinde söylenir ve yeni kişiler de bulmamız lazım ki bizim bu üretimimiz, ürünlerimiz bir şekilde artması lazım.

Türkiye'de değişik kurumlar, kuruluşlar girişimcilik ve KOBİ'ler için değişik destek mekanizmaları geliştirmiş. Tabii ben ne yaptım? Bunları araştırdım, inceledim, buldum buraya bir nevi özetledim. Bu işin uzmanı ben değilim. Belki detay tekniği farklı olabilir. Bu destek mekanizmaları aslında 2 gruba ayırdım. Dedim ki bunlardan birincisi girişimlik destekleri. Bu yeni KOBİ oluşturmaya teşvik eden, hiçbir iş gücü şu anda yapmayan ancak fikri olanları bir şekilde ortaya çıkarıp desteklemek ikincisi de mevcut KOBİ'ler için. Mevcut KOBİ'ler de önemli. Biz

aslında KOSGEB başlığında yapılan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Başkanlığı. TÜBİTAK'ın var. Sabahki oturumda arkadaşımız da bir tanesini anlattı burada, desteklerden birini. Ben sadece başlığını geçirim burada. Kalkınma Ajanslarının verdiği değişik destekler var. Avrupa Bakanlığı veya Avrupa Yeniden Yapılanma Bakanlığının bu konuda bazı destekleri var. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının destekleri var. Ben bunların kısaca neler olduğunu bir liste halinde çıkardım. KOSGEB'in desteğine baktığımız zaman bayağı farklı destek kalemleri var KOSGEB'in.

Ben burada girişimcilik destek programlarını en başa aldım ki konumuzun da başlığı girişimcilik desteği. İkincisi de KOBİ proje destek programı, tematik destek programı, işbirliği- güç birliği, arge inovasyon ve endüstriyel uygulama destek programı, genel destek, gelişen işletmeler piyasa KOBİ destek programı, kredi faiz desteği. Baktığımız zaman 8 kalemde KOSGEB'in çok ciddi destekleri var. Bunların bir kısmında bazen ben aktif oluyorum. Proje tabanlı destekler, bunlarda yer alıyoruz. Baktığımız zaman şu var, bizdeki bir çok şirketlerde bu proje yazma, proje algılaması biraz eksik gibi kalıyor. Bir ayağımız eksik gibi, çok fazla bu desteğe gitmemek... Yani direkt paran varsa gelelim mantığı var. Nedir bu destekler? Ben kısaca geçeyim, çok vaktinizi almayayım. Birincisi girişimcilik destek programı. Bu aslında belki de en önemlisi. Çünkü bu yeni girişimcileri ortaya çıkararak bir program. Bunun amacı da girişimcileri desteklemek, girişimciliği yaygınlaştırmak, başka işletmelerin kurulmasını sağlamak. Kimlere bu desteği veriyor KOSGEB? Küçük ve orta ölçekli işletmelere, KOBİ'lere, girişimcilere bir de işletici kuruluşlar var. Bunlar biraz daha özel destekler. Şimdi bu kapsamlı destekler nelerdir diyor. Birinci gruptaki girişimcilere uygulamalı girişimcilik eğitimi, yeni girişim desteği, iş gelişimi desteği ve iş planından oluşur. Bunlar bizim bu program kapsamı yani girişimcilik destek programı kapsamında verilen destekler. Buraya baktığımız zaman bunları aslında burada tabloya aldım.

Parasal destek de var. Özellikle yeni iş kurmak isteyenlere... yaklaşık 30 bin lira geri ödemesiz hibe şeklinde bir desteği var KOSGEB'in 70 bin lira da geri ödemeli, yani 100 bin liralık bir finansman desteği. Yani sizin belli bir fikriniz varsa, belirli koşulları sağlıyorsanız, bir işletme kurabilir, fikrinizi düşüncenizi hayata geçirebilir, oradan da bir üretim elde edebilirsiniz.

İş geliştirme merkezi desteği, bu daha çok iş geliştirme merkezi kuracak kurumlar için daha çok KOBİ ve girişimcilerden ziyade, dolaylı bir destek diye tanımlıyorum. Çünkü bu desteği belediye, üniversite idareleri, kalkınma birlikleri, meslek kuruluşları vesaire alıyorlar ama bunların da yine amacı bunların aracılığıyla yine girişimcileri veya küçük işletmeleri bir şekilde finanse etmek, onları güçlendirmek,

şeklinde...yarışmalar var. Siz fikrinizi ortaya koyuyorsunuz ve bu destek karşısında birtakım ödüller alıyorsunuz. Bu da bir nevi dolaylı teşvik diyebiliriz. Yani fikrinizi yazılı hale getirin çünkü söylem bazen yeterli olmayabiliyor. Onu yazın, dökün. Sistematiğini koyduğunuz zaman onu yazarken fikir gelişebiliyor da. Çünkü üzerinde çalışıyorsunuz, bir takım egzersizler yapıyorsunuz. Bu düşünceniz gelişebilir. Bu konuda da desteklerimiz var. KOBİ proje destek programı bu da aslında çok yaygın en azından bu bölgede çok yaygın kullanılan bir destek programı. Aslında bunun en önemli özelliği bizim KOBİ'leri proje yazmaya, proje mantığını algılamaya yardım edecek bir destek mekanizması. Çok ciddi bir kaynak var.

Burada da KOBİ'ler bir takım sorunlarına, ihtiyaçlarına, bir proje mantığı çerçevesinde hazırlayıp yazdıkları zaman KOSGEB'den ciddi destek alabiliyorlar. Bu 3 yıllık bir program. Sunulacak projeler en az 6-24 ay süreli olması gerekiyor. 150 bin liraya kadar maksimum destek alabiliyor firmalar ve burada da proje bütçesinin %60-%70'i... bölge farkı var Türkiye'de. Bölgelerin farklılığına göre %60 veya %70'ini direkt hibe şeklinde almış oluyorlar. Yine projeler bir kurul tarafından değerlendiriliyor. Yani belli bir sistematiği olması gerekiyor.

Tematik proje desteği programı. Bu da yine KOBİ'lerin güçlenmesi, gelişmesi, sorunlarını aşması için yapılmış bir destek. Bu da çağrı esaslı bir destek. Belli dönemlerde KOSGEB diyor ki biz şu konularda destek veriyoruz. Bu çağrımıza başvurun, başvurunuzu eğer uygun formatta yaparsanız KOSGEB'den destek alabilirsiniz. İşbirliği güç birliği desteği de Ussal Bey'in de söylediği gibi bizde işbirliği yapmada bir takım sorunlar var. İzmir ifadesi kullandı ama burası benim Türkiye'de görev yaptığım üçüncü üniversite. Her ile gittiğimde zaman insanlarla irtibattayız. Hep şu şikayet var: burada ortaklık kültürü yok, biz ortaklık yapamayız. yani bu sırf İzmir'de böyle değil, Türkiye'nin hemen hemen her yerinde benzer sorunlar... bir önyargı oluşmuş. Biz ortaklık yapamayız. Aslında KOSGEB'in bu desteği bu önyargıyı bir şekilde kırmak , işbirliği güç birliği desteği Samsun'da bunu sanırım şu anda 1,5 yıl içinde 5 veya 6 tane kuruluş, yeni şirket kuruldu bu şekilde.

30 farklı firma bir araya gelerek bir ortaklık kültürü oluşturdular. Çünkü burada da 5 kuruluş en az 5 kuruluş daha doğrusu ortak bir sorun üzerine bir proje hazırlıyorlar. KOSGEB bunlara ciddi bir destek veriyor. 750 bin liraya kadar destek veriliyor. Bunun 250 bin lirası direkt hibe. Siz 5 kuruluş bir araya gelin, bir sorun tanımlayın, bir proje çerçevesinde, bir proje mantığıyla bunu KOSGEB'e sunun. Ciddi bir destek alıyorsunuz ve bence Samsun'da şu anda yapılan 5 veya 6 projeden en az 3 tanesini ben ziyaret ettim, hayata geçtikten sonra çok başarılı,

mekanizması burada bir takım yeni fikriniz varsa veya işletmenizde iş yapış şeklinizde bir takım değişiklikler yapmak istiyorsanız, KOSGEB size bu konuda belli bir destek verebiliyor. Bu da yine 12-24 aylık bir süre, bu süre uzatılabilir da. Proje yine bir kurul tarafından değerlendiriliyor. Burada herhangi bir bütçe sınırlandırması yok. Yeter ki projeniz uygun olsun. Yani burada da KOBİ hem yaptığı işi daha iyi yapmak için, yeni bir üretim, bir ürün düşünmüştür, o ürünü geliştirmek için bir takım yatırımlara KOSGEB desteği alabilir. Burada da bunun detayı var. Bunun detayını hemen geçeyim. Burada projede iki grup oluyor.

Kalkınma Ajansımıza baktığımız zaman, dikkatimi çeken bir unsur vardı. Bölgedeki işletmelerin ciddi eksikleri dediği zaman son tabloda en altta gözükiyor ama yüzdesine baktığımız zaman %45 oranında kaliteli ürün yapmak ve verimli üretim yapmak. Bunlar en büyük talepleri. Bunların demek ki bir takım ihtiyaçları var. Bir şekilde bunlara TÜBİTAK desteği veya üniversite- sanayi işbirliğinin desteğinin başlaması gerekiyor. TÜBİTAK'ın bur noktada ciddi bir desteği var. KOSGEB'in de ciddi bir desteği var. Ama bundan inşallah yararlanırlar. Kalkınma Ajanslarının ne desteği var? Zaten Kalkınma Ajanslarının kuruluş amacı, sizler benden daha iyi biliyorsunuz. Yerel yani bölgesel kalkınmayı sağlayacak tüm destekleri yapmak. Baktığımız zaman diyor ki; bölgesel gelişimi hızlandırmak, sürdürülebilirliği sağlamak, bölgeler arası farkları, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak. Şuradaki c fıkrasını buldum ben kanunun. Diyor ki küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimleri desteklemek. Aslında bu ajansların görevlerinden birisi de zaten yasa olarak tanımlanmış bir görev. Ama tabii Kalkınma Ajansı çağrı şeklinde, değişik şekilde, hem girişimcilere hem de KOBİ'lere destek için mekanizmaları var. Hatta en son Kalkınma Ajansı'ndan bulalım hemen.

Bilim ve Sanayi Bakanlığı'nın girişim destekleri var. Burada üç gruba ben aldım. Belki eksiktir ama...Diyor ki arge merkezleri,teknolojik işbirliği projeleri, teknolojik sermaye desteği. Ama bizim bu sunum başlığında bizi arge merkezleri daha çok ilgilendiriyor. Girişimci dediğimiz, girişimcilerin fikirlerini hayata geçirmesi için değişik destek mekanizmaları var. Yine bu, bakanlık bünyesinde Avrupa Birliği ile rekabet edebilirlik ve yenilik çerçeve programı kapsamında destekler var.

European Bank for Reconstruction. Bu da bazı Avrupa Kalkınma Bakanlığı bazısı da yeniden yapılanmayı geliştirmek için Avrupa Bakanlığı Bankası dediği bir kuruluş. KOBİ'leri desteklemek için iki programları var bunların. Birisi EGP, Enterprise Growth Programme, diğeri de Business Advisory Service.

Christian SAUBLENS

EURADA

Genel Sekreter

Thank you Mr. Chairman. I will take 10-15 minutes. Especially it is nearly finished to go back to the day after and also to see how we can maybe change a little bit the way we support services to companies etc. Often we see a gap between the offer and the demand. I look to report from the FP7 and they finance one project to all those 20 which are being submitted to them.

All you articulate this offer of support and demand of the company. Second we evaluate on the base of not transaction but not the transformation. A good example again if you have to report to a commission, they ask you how many people, how many companies you will bring in the room? Maybe only 2 or 3 were able to use what you have produced. The third, it is the capital equipment. Everybody is wondering what will be the budget for project to be met in next year? Some region does this but only 20%. Why do they need to block such model when they cannot use it? Four, the programme immediately the strategies over, we are organization centering. Remember when Mira told there are 4 networks in universities in his region and they don't talk to each other. Fifth, we are politically driven. 12 years ago some civil servants permission decides, there was a Lisbon Agenda. Today it is a new 2020 smart surfing. Everybody will become smart.

We look on shorter focus in long term in flexible programming period. We will decide to go to future of regional policy based on statistics of 2009, maximum 2010 until 2020. Who knows what we will have in 2020? Maybe the manufacturing industry completely will be upside down. Who had in 1992 a strategy for e-commerce, for internet? It did not even exist. Seven, it is to find your grants not by private money leverage. And last but not least, often it put on management. The first biggest goal is essential. I was close to this concept in European level 12 year ago. It took more than 7 years to European investment fund to invest. But everybody was telling it is important. So I think there is a need and that's come to the point of this workshop.

All to find best companies in the region to help. If we look to the companies we have in the region, it is not homogenous. An enterprise is not equal to another

3 years. You have company who will be local for that life that will not be interesting what was mentioning internalization research. Of course you will have the growing, you have innovative business, and you have unfortunately companies in process of being transformed, and some were only subcontractors, so depending on somebody else's profitability, you have companies at risk of bankrupt, you have multinational and you have social enterprise. So all you can expect that if you have a general policy support entrepreneurship it will reach to right people. So, necessary we will have to work with a portfolio enterprise. And that portfolio can be important for social enterprise. But you then have to give them all the other fields. So, we will have to look a little bit on marketing intelligence and then goes of course all the different type of company even to local one.

You need to see access to finance, but when you see access to finance micro-credit is some of them and the capital will be only a few of them. Access of the skills that's for everybody and access to the right networks. We are on the global work and we have to do it difficultly. Maybe this portfolio is to be built on ecosystem of support service, going from the less sophisticated or intensive of intelligence to the more sophisticated. And there will be further effect because only few of them will go to the end of the SKMS. Of course you can do business plan and that should be widespread, go for market matching forum. That should be restricted to the certain number of company. That also one mentioned at the end of day only 141 companies out of 30.000 were able to get chance to speak universities. That means of also that we have to check the history of the company. So all of you probably have an export support SKMS. But how many has checked company that has staff speaking English? We need to move from financing to mentor, coaching which is my opinion not financial support.

Have you the coaching? Have you the commercialization to pace your research? Do your companies talk to coach or experts to improve what they want? And this comes to my transformation point that I mentioned. I will continue with giving grants or should be moved a little bit to deliver loans and guarantees. Do you support some common activities made by group of companies? Or you are able to select the portfolio depending on the region, strategic companies, and small ones? For me in this innovation knowledge world, the way we deliver the SKMS a problem. We can no longer use the classic way to fix date. Look what the FP7 in Europe is doing.

They are making calls, deadline let's say 27 October, next chance is 27 October in 2040. All you can support innovation with that. Imagine you are a clever guy and you are a guy with a good idea on 28 October. What will happen when you apply

facilitation process foster this entrepreneurship process if we use modern techniques. Cause of expression of interest in the Europe if the idea is good, you give money to people to go forward. We are supercomputing Europe. Why does the public have to wait for years? If you have a project let's say of 10 million and you have 8 millions and you have 4 days. You can decide that 2-3 projects at each of date was not over let's say 500 euro will be funding in the next period etc, instead of using the money or invests.

Can you change the system of intermediary organization? Intermediary organization was better than the delivery of financial support on it and why not to make a contract to resolve the objective to give that intermediary organization?

Finally why do not we do special business plan competition to deliver special purpose. If we speak about managing intellectual property right. We could make call to those deep organization to do that in a special way working with dedicate companies.

Are we giving grants to start-ups? This is the question we need to find in order to see how really companies especially innovation one to go to the market, to give money to make patterns? The other point all we can improve is access to funding services and there are different sources according to different SKMS of companies. When I see that some regions have a seat for 5 million euro, that's for me pocket money for the manager. Or can you ever find sufficient 5 million euro when you know that to bring bio-tech into market will cost you at least 50 million euro. We don't have SKMS in that field. Now I want to drive a little bit of your attention... We are in a world today which is governed by three things. Global, e-commerce and tomorrow robotics. I strongly believe that will change a lot of things.

So using a platform to collect support project by the people. Who had already done something about it?... 1 there... 2, 3... Okay. Second the digital utilities. How many of you have trained entrepreneur division to use Google maps or surfing something like that. No one? Yeah 1,2...3,4 Okay. Professional service market place. Who has looked to guru.com or surfing something like that? Well if you have a problem with you software you can post on those e-platforms and find solution. Okay? Who has that strategy? 1..2...3 Okay. Who has heard about this micro manufacturing? So you will have the 3-D printing, 20.000 euro to invest the machine. How many of you had push for 3-D printers in their incubator? 1..2...Okay. We continue. Innovation market place. Who has get the push people who had pattern or the one looking to buy pattern or selling pattern? How many?

QUESTIONS

Question:

Question to everybody, but particularly I thank to presentation to my colleague from Valencia very well explained the importance of universities in the context the usual competitiveness an innovative development that were accounted some of the problems in terms of motivating, stipulating the universities especially individual professors within the university to take part in this process.

We can say university is important for speeds up for the utilization of the professor and staff to help enterprises and also to make shoulder the results of a research from universities not only in technology in relation also social science and humanities linking to social relation all fully take an board in terms of economic strategies but you rightly said the problem is that most academics are proud of their award and their career as lead to publication of articles in pair of you generals not plan around the things in general level.

My question is the you any of your colleague of any proposals any ideas, how we can overcome this problem because it seems the universities attentionally in Europe at all including Turkey, our major potentials stimulates or development but they are not being fully harmless to this purpose.

Juan Mira:

I could not I am not agree with you I am actually say I miss you notice that before answer the question which I don't have pronounce.

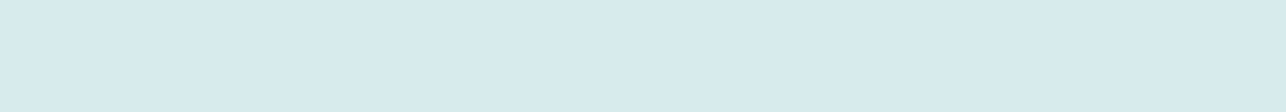
But you mention the social sciences in fact I think very important for the companies in the social scientists economics accountancies as companies specialist search about reach in the market. I think these sciences this professor can do a lot of them. And the problem goes also about their thinking their self in the university. I am studying answer my professors in the my master they all accounted to see low they all up ability for company to help them, they can do you getting web site for example there is no such thing. I mean for a company to going to their web site. I mean this really noting appealing or noting that says you can come with something without marketing, marketing thinking in an economic parameter. Just imagine about changing the idea I think that a really big European matter. You say even in Turkey and nobody like I know all European it is a really big issue and I knew my colleague may, we do have university professors here, know how this all structure functions but it is really high thing.

Very simple, you change the funding model of universities. You give them real ones if they do activities with the local community. That's it, you don't know them to increase the fee the students but you pay them on contact with the other parties.

And again as I mentioned using votes game not reelecting them those low as their own program for doing things for enterprise because you can under of thing which are not really useful. This is the only way because everybody is looking for money. This change looking for money you will change the way that we are working.

The other problem of that model is that individual professors will say we are operating at least the European or a global market, operating a global system of academic employments. So if one university introduces this model they will say ok, fine will go to America, will go to Australia, will go to somewhere else. So think that you right I agree with your approach.

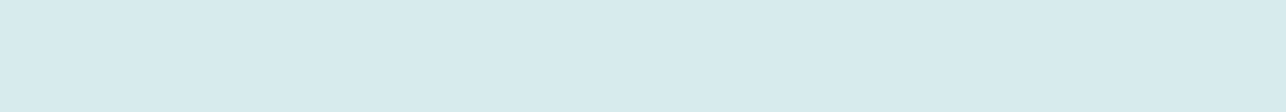

MEKANSAL YAKLAŞIMLARIN YÜKSELEN EKONOMİLERE TRANSFERİ

TRANSFERRING TERRITORIAL APPROACHES TO EMERGING ECONOMIES

Johannes KRASSNITZER

UNDP ART Programme

Good afternoon, well actually I thank you very much for being with us this time. I will promise ask the others that will be as much point as possible. Let me still side of thinking on behalf of the UNDP that for this possibility to share with you and to be with you and to meet black see agency regional development agency to ministry of development and giving us the possibility to first of all see this top of the edge regional development thinking and being able to with you to being able to share with you now some of our considerations.

That goes, of course in direction development and to see how this experience that you have and this concede knowledge that is generated in Europe and in partnerships specifically with also Turkey and at disposals of other countries at the disposals other processes. Is it relevant can be do so is that knowledge exchange mechanism what we doing here right now and knowledge exchange in between regions and agencies of Europe can that be transferred can be also make other parts in the world learn from this very complete and good experience. So that is basically why they here local economic development is at the core of local development and local development for UNDP is the bases forces sustainable human development in the world achieve the millennium development goals, without the local level, without addressing also depressing socio-economic needs of the population in the world of the population in north of fortunate countries will not achieve development. It is a very new thinking ongoing process is reorganizing how they cooperation is happening in the future what the helps they did for some last December is that process at the local level be local governments be private sector be the civil society Aqi actors in development cooperation all this is of course in coordination with the national level. There was real plus 20 again where the coherence in the project, the environmental, the social and the economic component need to go together to achieve sustainable development.

So the economic development is there very strongly and in the post 2015 discussions all of this merge together at the moment national state is subnational level regions international administrations are discussing how can best challenge

exchanging the experiences at local territorial level that we have. How did we develop our regions with all the difficulties that we have in Europe at the moment but also out of this we can learn at all. So I think it is extremely relevant and I am very happy that we have a panel that reflects the experience in Turkey, that reflects models like Spain how is demobilization of territorial experience working in Spain for example on behalf of the allusion example we have very important choice of the commitment of Turkish government to private sector in development and they have established together with UNDP in Istanbul a center of excellences for the private sector in development to find future trends and really be innovative center of investigation of we have representative here and non but very important to share experience is there outside your circle but that facing quantitative challenges trying achieve this experience. But that facing quite some challenges but trying to the same as you we have the experience of Lebanon of the north Lebanon local economic development and the agency. I will just say one more minutes to introduce also with names of speakers and then I am giving them definitely the floor.

Nahit BİNGÖL

Kalkınma Bakanlığı

**Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel
Müdürü**

Çok teşekkür ederim sayın başkan. Ben kendimi takdim etmem gerekirse sizleri saygıyla selamlamadan önce Nahit Bingöl ben. Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme Ve Yapısal Uyum Genel Müdürüyüm. Temel görevimizde özellikle yabancı misafirlerimiz için Türkiye deki kalkınma ajansları ağının koordinasyonundan genel koordinasyonundan sorumlu bir birimiz. Bu görev ve sorumluluklarımızdan birisi tabii ki genel olarak ta bölgesel gelişme politika koordinasyonunu üstlenmiş durumdayız. Bunun haricinde de bizzat merkezden bakanlığımızdan yürüttüğümüz bölgesel kalkınmayla ilgili doğrudan müdahale eden çeşitli programlarında yönetiminin icrasını gerçekleştiren bir birimiz. Bunları söyledikten sonra hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle yabancı konuklarımıza hoş geldiniz diyorum bakanlığım ve şahsım adına. Bu organizasyonu gerçekleştirdiği için ajansımızı tebrik ediyorum ve EURADA'yı da böyle bir konumda böyle güzel bir şehirde böyle bir organizasyonu gerçekleştirdiği için kutluyorum.

Ben bugünkü takdimim için bir sunuş hazırlamadım ama... Size sadece bir slayt gösterisi yani bir pdf doküman göstereceğim bunu da daha sonra yapacağım. Fakat bizim oturumumuzun başlığı teritorial yaklaşımların transferi olarak sanırım tercüme edilebilir. Bu teritorial kelimesi Türkçe için problemlili bir kelime henüz tam bir karşılığını bulamadığımız bir kelime.

Böyle biraz ele avuca gelmez bir kelime ama biz bunu belki mekânsal, fiziksel, parasal gibi asgariden mekânla ilgili olan diye anlayabiliriz. Çeşitli ölçeklerde mekânla ilgili olan bir sıfat olarak ifade edebiliriz. Tabi teritorial, yani oturum başlığına sadık kalacak olursak, teritorial yaklaşım nedir? Bu neden yükseliştir? Territorial yaklaşımın transferi nedir? Bu terimleri anahtar kelimeler olarak kullanarak bir açılım getirmeye, sizlerle gayret edeceğim. Ondan sonra da bunun bizim kalkınma ajanslarımız bakımından ve üzerinden nasıl yürüdüğüne dair pratik tecrübelerimizi sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Aslında teritorial yaklaşımı pratik amaçlarla kolaylık bakımından mekân bazlı yaklaşım olarak okuyabiliriz.

didaktik bir şey söylemeyeceğim. Tam tersine pratik ve gündelik hayattan örneklerle karşınıza çıkacağım. Bunun için esasen çağdaş anlamdaki ilham kaynaklarına bakacak olursak, Avrupa Birliği var karşımızda. OECD var. Bunlar biraz daha bilinen ekoller, paradigmalar. Örneğin Avrupa Birliği biliyoruz ki 2014-2020 dönemi için uyum politikasını yani bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya, bölgeleri kaynaştırmaya dönük politikasını gerçekleştirmek için geleneksel olarak bunu işlettiği politika alanları olan ekonomik ve sosyal uyuma bir de territorial uyumu ekledi. Yani şimdi 2014-2020 için ekonomik boyut, sosyal boyut ve territorial boyut söz konusu. Bunun için de Territorial Gündem 2020 adında bir belge hazırlandı ve bu belge 2011'de Macaristan'da kabul edilerek bir resmi doküman haline geldi. Bu Territorial Agenda yani Territorial Gündem 2020 konulara mekân açısından yaklaşmanın farklı perspektifler getirdiğini, çeşitliliğin, farklılığın yani diversity'nin önemli olduğunu, diversity'nin bir zenginlik kaynağı olduğunu, bölgelerin kapasitelerinin potansiyellerinin gerçekleştirilmesine imkân sağladığını, bunu geliştirmenin asıldığını, bölgelerin kaynaklarının, kültürlerinin, zenginliklerinin önem taşıdığını, ulusal düzeyden daha alt mekânsal düzeylere indiğimizde daha canlı, daha dinamik, daha kesin, daha keskin, daha precise olabildiğimizi, bu temel öncüllere ve varsayımlara dayanan bir hareket tarzını destekliyor. Ve altı tane temel stratejisi var. Ben uzun uzun bunlara girmeyeceğim ama bunun bu, şu anda Avrupa Birliği'nin felsefi temellere oturtulmuş ve ilke bazında kabul edilmiş bu Territorial Gündemi yapısal fonlar gibi veya onlardan da faydalanarak değişik uygulama araçları, finansman mekanizmalarıyla destekleme yönünde çalışmalar içerisinde olduğunu sizlerle vurgulamak isterim.

Belki Avrupa Birliği'yle çok daha yakın ilişkiler içerisinde olan konuklarımız bu konuları çok iyi biliyorlar ama ben bunu genel bir ortalama adına sizlerle paylaşmak istedim. Yani bu konu şu anda Avrupa Birliği'nde üzerinde çalışılan, somut uygulama araçları üzerinde müzakerelerin devam ettiği, çok canlı bir tartışma alanı olarak önümüzde duruyor. Ve bu altı öncelikten bahsettim. Bunlardan birisi de hakikaten uluslar arası iş birliği ve sınır ötesi iş birliği programlarının kalkınmaya olan etkisi üzerine oturuyor ki ben de kendi sunuşumda, yani bu sunuşta biz kendi kalkınma ajanslarımızla bu açıdan neler yaptık bunları da sizlerle paylaşacağım.

Belki biraz daha yukarı doğru çıkarsak OECD'de mekân bazlı yaklaşım, önümüzdeki dönem OECD öncelikleri arasında çok temel bir yer tutuyor. OECD'nin önümüzdeki dönem stratejisinin bizzat genel sekreterin ifade ettiği biçimiyle dört temel ayağı var. Bunları İngilizce söyleyeceğim, çünkü anlaması çok kolay hususlar. Bir tanesi 'Go Green' yani çevrenin, sürdürülebilirliğin önemi üzerine

güç, üretim, istihdam diyoruz ama bunun arkasında kocaman temel bir asli unsur olarak bir sosyal alan var ki territorial yaklaşım da bunu vurguluyor.

Bölgelerin kendi yapılarının, değerlerinin eko sistemin çok önemli bir parçası olduğunu vurguluyor. Üçüncüsü işte 'Go Territorial' ya da 'Go Special' yani biz bunu 'Go Regional' diye de düşünebiliriz yani mekânsal bakabilmek konulara ve dördüncüsü, dördüncüsünü de unuttum ama şu an için çok önemli değil. Çünkü asıl bizim için önemli olan bu mekânsal yaklaşıma verilen önem. Belki bu kısmı birçok buradaki katılımcıya malum ama şimdi sizlerle paylaşmak istediğim bir şey var ki, bir doküman; bu çok önemli. Bu bilmiyorum görülebiliyor mu ama belki biraz büyütebiliriz şöyle.

Evet. Burada mekân bazlı politika ile mekân bazlı olmayan politikalar veya programlar arasındaki fark gösterilmiş. Bunu siz izlerken, belki hızlıca üzerinden geçebiliriz. Mekân bazlı olmayan politikalar genel-geçer ana akım ve farklılık gözetmeyen genel politikalar olarak adlandırılıyor sağ panelde gördüğünüz gibi. Veya kategorik olarak çeşitli destekleri, programları tasarlayan bir yaklaşım olarak ifade ediliyor. Mekân bazlı politikalar ise burada görüldüğü üzere, mekâna duyarlı, farklılıkları program tasarımında, uygulama tasarımında dikkate alan daha etkili, odaklı alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Ben bunu neden gösteriyorum? Bu dokümanın şöyle başına gelirsek, bu aslında bir zamanlar, bir eskiden bir şarkı vardı Frankie goes to Hollywood diye, çok eski ve bilinen bir şarkıydı. Bu mekân bazlı bütçelemenin Amerika'ya gittiğinin resmidir. Yani place based budgeting goes to Hollywood. Hakikaten 2012 bütçe çağrısında, bu 2012 bütçe çağrısıdır Amerikan Yönetimi Bütçe Ofisi'nin. Burada Obama yönetiminin mekân bazlı yaklaşıma önem verdiğini, federal programların mekân etkisinin çok önemli olduğunu, hizmetin götürülmesi bakımından yani delivery bakımından azami etkinin ancak mekân bazlı politikalar ile elde edilebileceğini ifade eden bir bütçe çağrısı.

Şu anda Amerika'da yürüyen bir süreç bu. Bunları neden anlatmaya çalışıyorum? Kaldı ki tekrar OECD'ye dönecek olursak bazı politikaların; örneğin istihdam politikası, örneğin gelir politikası. Bunların evet biz istihdam, istihdam oranı dediğimizde Türkiye'de işsizlik oranı, istihdam oranı şu rakamdır dediğimizde, %10dur dediğimizde bu takdir edersiniz ki bu çok makro bir rakam.

Kaldı ki tekrar OECD'ye dönecek olursak bazı politikaların örneğin istihdam politikası örneğin gelir politikası. Bunları evet biz istihdam istihdam oranı dediğimizde Türkiye'de efendim işsizlik oranı istihdam oranı şu rakamdır dediğimizde yüzde 10'dur dediğimizde bu takdir edersiniz ki agrega ve çok makro bir rakam. Bunu mekana böldüğünüzde bu yüzde 10'nun işsizlik olarak yada

oluşturan bölgeleri tanımladığınızda bazı bölgelerin tutarlı olarak zaman içerisinde üstün performans gösterdiğini bazı bölgelerin düşük performans gösterdiğini görüyorsunuz ve bir averaja ulaşıyorsunuz. Şu zannedilmesin mesela istihdam ve işsizlik bakımından “geri kalmış bölgeler her zaman geridir” kesinlikle böyle değil.

Bölge bazında istihdam analizi yaptığınız zaman örneğin Şanlıurfa gibi, Antep gibi veya daha büyük coğrafyalarda düşündüğünüz zaman aslında bazı bölgelerin Türkiye ortalamasından çok daha iyi performans gösterdiğini görüyorsunuz ve gelişmiş batı bölgelerimizde bazı bölgelerin istikrarlı biçimde durağan performans gösterdiğini görüyorsunuz. Dolayısıyla siz istihdam politikanızı mekana iş gücü piyasasının niteliklerine onların ihtiyaçlarına göre arz odaklı arz yönelimli olarak şekillendirdiğiniz zaman aslında daha etkili çözümler bulabiliyorsunuz. İstihdam garantili meslek edindirme kurslarını düşünelim. Siz ulusal öncelikli olarak efendim bilgisayar okuryazarlığı konusunda veya bilgisayar operatörlüğü benim ulusal önceliğimdir bilişim.

Bu alanda da ben işte böyle meslek edindirme kursları kuracağım diyorsunuz ama bölgelerin ihtiyaçları kaynakları belki çok farklılık gösterebiliyor farklı alanlarda. Bunu biz yaşayarak görüyoruz. Bu bakımdan görüldüğü üzere ülke bazında özellikle İngilizce konuşulan ülkeler daha ön planda ama uluslararası örgütler bazında ya da AB bazında mekan ve territorial bazlı yaklaşım çok gündemde bir konu. Bunun da daha arka planı var. Bir cümle söyleyeceğim.

Konumuzla ilgisi bakımından. Tabi bütün bu yaklaşımın popülerleşmesinin etkili olmasının temelinde mutlaka makro ekonomik ve mikro ekonomik teorideki ve pratikteki gelişmeler var ama bu şimdi konumuz değil. Konumuz ile ilgisi ise şu. Bu yaklaşım sadece saygın birimlerle organizasyonlarla ülkelerle kısıtlı değil. Gelişmekte olan ülkelerde de bu yönde bir ilgi istek heves merak ve uygulama temennisi var. Bunlara birkaç örneği birazdan vereceğim yani bu bir anlamda global bir iştah. Şimdi biz Türkiye’de 26 bölgede kalkınma ajanslarımızı kurduk.

Bu kalkınma ajansları yaklaşık otuz ila elli kişiden müteşekkil personeli olan ortalama söylüyorum bunu takriben işte ortalama yine söylüyorum yirmi otuz milyon yani yirmi milyon dolar civarında toplam bütçeleri olan bir kalkınma ajansı itibarıyla bilimim yani nasıl bir büyüklükten nasıl bir networkten bahsettiğimiz konusunda bir fikir oluşturması için söylüyorum ve toplam 900.000’e yakın personelden oluşan yıllık ne kadar gelir, 300 milyon euro civarında bir mali büyüklüğe ulaşmış olan bir networkten bahsediyoruz ve bu çok hızla yol alan benim bulunduğum panelde Utsal beyin bahsettiği yüksek etki yaratan girişimci yani highly impertit grup olarak tasvip edilebilecek hızla büyüyen gelişen etken olan bölgelere nüfuz eden bir network.

olarak diğer bölgelerle ve yerleşimlerle doğrudan ve iletişim kuran bir yapıyla karşı karşıya kalıyoruz. Yani biz eskiden ulusal olarak konuya yaklaşırken şimdi 26 birim o bölgenin istediği ihtiyaçları doğrultusunda çok daha dinamik çok daha çevik çok daha ihtiyaca dönük biçimde, işte küreselleşmeden hep bahsediyoruz, iletişim ve ulaşım imkanlarının da artmasıyla ilgi duyulan bölgelerle doğrudan irtibat kuran bir yapıya bürünüyor, bir yapıyı ortaya koyuyuyor, yani böyle bir mapping ortaya çıkıyor. Bunun tabii avantaj ve dezavantajları var biz kendi açımızdan buna baktığımızda bunun merkezden koordinasyonunu sağlamak gerçekten güç bir şey çünkü bir bölge için cazip olan, x bölgesi için cazip olan yurtdışındaki bir bölge, çeşitli parametreler bazında y bölgesi için de cazip.

Bizim yurtdışında üç dört ajansımızın üç dört bölgemizin birden aynı yurtdışındaki bir bölgeye ya da ülkeye ilgisinin olduğunu görüyoruz. Bu tabii yönlendirmesi koordine edilmesi müşkül bir şey. Yaşadığımız pratik uygulama zorluklarından bahsetmek için bunu sizlerle paylaşıyorum. Öyle bir şey oluyor ki diyelim Çin'in bir bölgesiyle irtibat kurmaya çalışan bir bölgemiz oluyor biz bu koordinasyonu yeterlice sağlayamazsak birer ikişer hafta arayla aynı bölgeye aynı kurumlara aynı amaçlarla ziyaret gerçekleştiren ajanslarımızla karşı karşıya kalabiliyoruz. Buna karşı başta da söylediğim gibi bölge bazında ajanslarımız ihtiyaçları tespit etmekte yurt dışını izlemekte iş fırsatlarını görmekte yatırım tanıtım promosyon alanında çok daha çevik hızlı ve sonuç alıcı da hareket edebiliyorlar. Bu dinamizmi de kaybetmememiz lazım. Ben şimdi konunun özüne geliyorum o da şu, biraz fazla vakit aldım sanırım. Tabii bizim bu tecrübemiz özellikle ilişkide bulunduğumuz bir takım ülkeler tarafından ilgiyle karşılandı ve bizim bölgesel gelişme alanındaki uygulamamızı politikalarımızı onlardan gelen talepler ile kendileriyle paylaşıyoruz.

Bu ülkelerin başında Tunus geliyor. Özellikle Arap Baharından sonra bir takım ülkeler, bunlar arasında Mısır var Tunus var. Bizim bu tecrübemizi öğrenmek isterler ve biz kendileriyle her düzeyde en üst siyasi düzeyden teknik düzeye kadar bir işbirliği içerisindeyiz. Tabii bunun öncesinde Suriye'de durum karışmadan önce Avrupa birliğinin crossborder cooperation programlarından edindiğimiz bilgileri Suriye ile gerçekleştiriyorduk ve çok başarılı bir programdı bu. Sınır ötesi işbirliği adını verdiğimiz bir programdı ve Suriye'nin Halep ve bizde Gaziantep ve Kilis şehirleri bu programı birlikte yürütüyorlardı. Bunların uygulama alanlarına girmeyeceğim, misal teknik işbirliği kapasite geliştirme küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi gibi başlıklar altında somut programlar uygulanıyordu. Bazı projeler destekleniyordu ve çok etkili ve başarılı yürüten bir programdı bu program on milyon dolarlık bir bütçeye sahip programdı ve ilk

Yirmi beş milyon dolar, fakat 2011de Suriye'deki patlak veren olaylar yüzünden bu program askıya alındı bu o kadar etkili ve başarılı oldu ki bizim Avrupa Birliğinden edindiğimiz tecrübenin bu şekilde transfer edilmesi İslam Kalkınma Bankası bu programa bir milyon dolar hibe kaynak sağladı ve diğer İslam ülkelerinde uygulanabilecek iyi uygulama örneği olarak seçti ve bu programın yaygınlaştırılması için şimdi yapısal çalışmalar sürdürülüyor. Dolayısıyla bu aslında Türkiye'nin gerek kendi bölgesel gelişme tecrübesinin yaygınlaşması bakımından gerekse Avrupa Birliği ve evrensel tecrübenin ilişkide bulunduğu diğer ülkelere yaygınlaştırılması bakımından bizim alanımızın bölgesel gelişme anlamında ve ajansların oynayabilecekleri roller sanırım çok güzel ve somut bir örnek. Benzer bir programı, Tunus'tan bahsetmiştim, Mısırlılarla yürütüyoruz ve şu anda Ukrayna hükümeti de bu şekilde bir karşılıklı bilgi paylaşımını mümkün kılan bölgesel gelişme anlamında specific olarak bir anlaşmayı ulusal meclisinde onayladı.

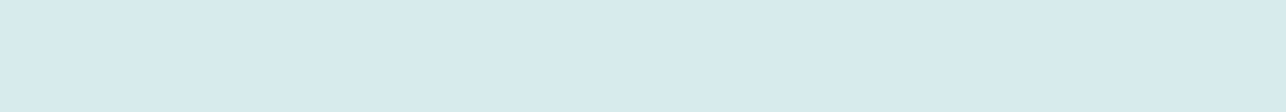
Bunun haricinde Bosna ile böyle bir program gündemde bunlar pakraynda olan projeler ve bir iki ülke ile daha bu şekilde yapısal ilişki kurmak durumundayız. Tabi eskiden bölgesel gelişme specific olarak bölgesel kalkınma anlamında böyle bir uluslararası ilişki ve ilgiye mazhar olduğumuz bir durum söz konusu değildi. Sanırım bu özellikle 2000li yılların ikinci yarısından sonra bizdeki bu politika alanının canlılığının yarattığı ilgi diye düşünüyorum. Ben soru olarak çok kısıtlı da olsa hem kendi tecrübemizden yola çıkarak hem de yani bu alanın belki teorisi ne kadar vardır bilemem ama bu alandan sürdürülen bir takım gözlemleri sizinle paylaşmak istedim.

Territorial yaklaşımın transfer edilebilmesi bir kavramsal ulaştırmadır Tabi yani o zaman bir transfer eden bir transfer edilen olacak. Böyle kavramsallaştırabilirsiniz. Biz buna daha ziyade tecrübenin paylaşımı ve birbirinden öğrenme olarak bakıyoruz, çünkü örneğin Tunus'ta bu programı yönetirken görüyoruz ki Tunus'ta merkezi fonların bölgelere dağıtımında sadece sektörel kuruluşlar değil bölgelerin temsilcileri de örneğin maliye bakanlığı ile kaynak dağıtımında bölge, rasyonel bakımından bir nevi müzakere ediyorlar.

Diyelim sağlık bakanlığı sağlık bütçesini müzakere ederken bölgelerin temsilcileri de kendi bölgelerinin rasyoneli bakımından pazarlığa katılıyorlar. Bu bizde bile olmayan yani tamamen mekan odaklı bir yaklaşım. Biz de buradan birçok şeyler öğreniyoruz o yüzden bunu hep karşılıklı tecrübelerin paylaşımı olarak görürüz. Böyle bir şeyin territorial yaklaşımın başarılı olabilmesinin bir takım kritik başarı koşulları var. Bunların başında siyasi liderlik geliyor. Siyasi liderliğin ve yapının en üst düzeyde bir bölgesel yaklaşımı destekleyecek ve bunu yani sürdürülebilir

düzyeyden en alt düzyeye kadar giden aşamalı bir idari örgütlenmenin olması şart değil ama buna uygun bir kültürün ve geleneğin olması gerekiyor. Bunun örneğini mesela Suriye’de gördük yani bu Şekilde bir üniter devlet diye bir Şey yok fakat yapı kültür tarih gelenek olarak rahatlıkla böyle bir yapıyı mobilize edeceğiniz bir iklimler var, o zaman çok hızlı ilerleyebiliyorsunuz. Bütün sanırım bu ülkelerde idari yapı da çok önem taşıyor. Bu yapıların kurulabilmesinde ve geliŐtirilebilmesinde tabi birçok konu daha var ama sanırım aşağı yukarı ben vermek istediğim mesajları verebildim diye düşünüyorum biraz da fazla vakit almayayım diye düşünüyorum. Belki devamını soru ve cevaplarla açmak mümkün olabilir çok teşekkür ediyorum.

Dionysia RIGATOU

İstanbul Uluslararası Özel Sektör ve Kalkınma Merkezi

Hello I would like first to thank you, thank our host for making this possible. It is a very great honor to be here to discuss about the issues of local development emerging economies.

My contribution to dialogue will consist of the presentations raised in international center for private sector in development and its other value to imputive development. The active engagement with the private sector is critical for mentioning the acceleration of progress or the achievement for millennium development goal and other international agreed development commitments. Both of these business activities inclusive market practices and corporate social responsibility activities, the private sector has proved its private role in ensuring sustainable development contributing to job creation growth and expanded access to product services. It is in this context that the government of Turkey and United Nations development program agreed to establish the Istanbul International Center for private sector in development.

The center builds on Turkish convening power and the nonprofit sector as well as the UNDP's global mandate to engage the private sector constructively in supporting the global and local efforts to address development challenges. The centers of objectives are to support the development of inclusive and competitive markets and the inclusive business models to force your private sector engagement and advocacy for the achievement of DNBG to become a center of excellence in terms of capacity development activities that harms triangular development cooperation's south partnership and to convene business and supporting actors with firm dialogue and create action with partnerships.

CPSD is part of a global network of UN diplomatic centers as we can see here in Brazil, Oslo, Nairobi, Seoul and Singapore. Here you can see some of our portrait partners with which we have been working either at the country level or with the centre. And we are supported by a network of academic institutions from all over the world. Istanbul International Centre for private sector in development works as a one stop shop service to universe center to achieve its objective. We target

approaches, investments policy dialogue advocating and encouraging sustainability principles as well as working for the private sector development by providing policy advice and building capacity for private sector and governments to strengthen domestic enterprises and primarily SME's.

Our work mainly sits on three pillar that you see on the slide. Mainly researching developments multi stakeholder partnership platforms and training and capacity development. In the research and development pillar the center supported by the academic partnership and its advisory board develops action oriented researching activities to formulate and support programs and projects. Here you can see member of our advisory board. For the second pillar multi stakeholder partnership platform we are engaging mainly in promoting the establishments of inclusive business models and private chains. In third pillar training and capacity development the center conducts demand driven research on topics related to private sector in development, and collects case studies and data on best practices of these. The center uses the knowledge products to facilitate partnership between public and private players in order to establish a space of stakeholders to meet and create joint agendas.

The center also advocates development activities of private sector such as for example corporate responsibilities and practices. In addition to these the center provides training and technical assistance to potential stakeholders in order to develop a capacity for them. In these three pillar we are also assisted by UNDP country offices, community practices, regional bureaus and we are very much also connected to their expertise.

We also as UNDP, one of our main roles are also to broker private sector relationship with government and to help create new situations. Here we can see some of the areas that we work on and mainly it is green commodities sustainable energy for all impact investment inclusive procurement for them all housing youth employment, carbon facility UN global compact and its principle. Most of you are already aware of the global compact initiative and our geographical focus.

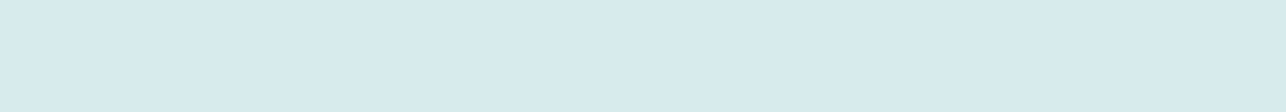
Although we are fairly establish a new institution we have global mandate. So we try to prioritize the countries and the regions needing support and mainly we have currently established partnerships with African Caribbean pacific groups of states Black Sea Economic Corporation countries Arab states, the economic corporation organization member states and some of our priority areas are fragile states mainly Somalia, Liberia, Iran and others. Here you can see some photos of in relation to center from the administrator of UNDP and the

One of our works as I already mentioned is the new inclusive business models. Enriching the private sector in development is engaging the private sector in contributing to its production activities to the environment protection democratic governance for poverty reduction and energy security. Inclusive business models allow companies to integrate the point of value chain either as consumer or as producers. As producers people can gain access to formal economy finance trainings and income.

Well, as consumers they benefit from products and services that meet their needs in an affordable way. This results in creating more employment more income technical skills and of course local capacity. The local level engaging the people from the region into the value of chains to translate into enhancing the capacity of the SMEs that are a vital part of the local economical development. And as mentioned also we are initiative practice and innovation publication and it is the local population that these interesting, preserving an economic environment. Here you can see basically the traditional corporate social responsibility practice which was mainly philanthropy or second part of global compact principle. A number passing to a new generation of corporate social responsibility in two inclusive business model aiming and building the inclusive markets.

And thank you for your attention. For closing what I want you to take with you from this presentation is that we can build sustainable partnerships with the private sector in every situation. Thank you.

Carmen PASTOR

**FAMSI Endülüs Belediyeler Birliği Fonu
Temsilcisi**

I know there are important network we have been working with, Art Initiative from the UNDP. From the year 2006 FANCY collaborated to Havana office to support this initiative. It is important to remark that it was not only UNDP Art Initiative but as well the regional government of Seville as well one of these enterprises, private enterprises related to local development. Well this has been working from 2006 and I think it has been able to, a good idea. So then I will give you some examples. How do we work with UNDP Art Initiative?

We have organized missions, technical assistances, through nations, communication and policing actions. For example: one of the missions we are asked to get to prepare of program of visiting, for example to visit not only political electors, I mean not only mediums for example but as well they want to visit for example cooperatives which belong to private sector. So in that program we are able to mix not only the public but the private sector. I think, I am sure each part learns from each other. To the project we are supported, let me tell you some example, for example right now we have 19 projects and in 10 of them we are the leaders and in the other nine we are partners. We tell the entities which finance the 19 projects. For example 11 of them are financed by European Union, 3 of our national administration and 5 from our regional administration. That means we have a well contact, a relationship with those entities, the finances entities.

Where these projects are developing? Some of them 3 in Morocco, 6 in Italy, 17 in Spain, 2 in Mozambique, 1 in Portugal, 6 in East Europe. In October 2011 in Seville, in collaboration with, I will just finish it, in collaboration with the local government, regional government, the provincial government as well we have UNDP Art, and we organized a fresh world forum of local development alliances. It is participated almost one thousand people, and they belong from forty seven countries.

The idea was to contact only people who work in, not only, not all the people but people who work in issues related to local development alliances. It was

to get, to work together but because it is not, I think it is quite more difficult to hold the situation so as we have discovered that working together all municipalities we get profit.

And now the municipalities in Andalusia not only Andalucía well in Spain because of the crisis, they sell they are lack of money. So in that case what is, what we can give now what we can give before it is this freeness then the knowledge, the knowhow and the good know how, I mean and as well they want to face because in those case you know all of us can learn from other experiences. In any case I think that it is important for all of us. We are here to exchange our knowledge. I think this is a way to earn money and this is how we will way to learn and put into practice other experiences. And that's all, thank you very much for your kind attention.

Bülent AÇIKGÖZ

BM Ortak Program Yöneticisi

Thank you chairman. Herkese merhabalar. Sizleri kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Kalkınma ajansımıza ve bakanlığımıza da bu organizasyon için çok teşekkür ediyorum ve tebrik ediyorum kendini. Hakikaten çok kapsamlı ve çok verimli bir toplantı olduğunu düşünüyorum. Şimdi dilerseniz çok kısa bir şekilde sunuşa geçmeyi ve on dakikayı çok da aşmamayı hedefliyorum. B

Başkanın da söylediği gibi sunuşumda özellikle UNDP Türkiye Ofisi olarak bizim yerel ekonomik kalkınma noktasında yaptığımız faaliyetleri sizlerle paylaşmak istiyorum ve özellikle hem ülke genelinde bunun ölçeklendirilmesi yani replikasyon noktasındaki öngörülerimiz yanı sıra diğer ülkelerdeki UNDP Ofisleri tarafından yapılan benzer çalışmaların Türkiye gündemiyle örtüşecek şekilde adaptasyonu noktasında yapılan çalışmaları sizlere aktaracağım. Yine sorular olursa son bölümde cevaplamaktan büyük memnuniyet duyarım.

Şöyle bir gündem düşündüm bugün için, öncelikle dilerseniz bir ilk bakışta UNDP Türkiye diyelim. UNDP Türkiye neler yapıyor? Hangi konularda yetkinliklerini kullanmakta? Özellikle yerel ekonomik kalkınma noktasındaki projelerimizi altlık oluşması babında dünyada değişen ekonomik düzen ve özellikle bölgesel rekabet edebilirlik noktasından giriş yapmayı hedefliyorum sunuşum kapsamında. O yüzden kısa kısa bu notlara değineceğim, tekrar niteliğinde olabilir. O yüzden şimdiden kusura bakmayın çünkü ilk günkü toplantılara, görüşmelere ve oturumlara katılamadım.

Sonrasında yine kümeler ve küme bazlı yerel ekonomik kalkınma girişimlerinden çok kısa bahsedeceğim. Özellikle biz yereldeki partnerlerimizi, paylaştığımızı, kalkınma noktasında nasıl bir araya getirebiliriz? Bunlar bir araya gelirken ortak vizyonu ve ortak birliği nasıl belirliyorlar? Bu noktada denklemimizi sizlerle paylaşmayı düşünüyorum. Kümelenme beraberinde neleri getiriyor? Bizler nasıl destek verebiliyoruz kümelenmelere, yerelde, yerel ekonomik kalkınma bağlamında. Bu konulara biraz değineceğim. Sonrasında özellikle bu toplantının da öncelikli gündemi olan inovasyon yani yenilikçilik bağlamında biz

Dilerseniz çok kısa bir şekilde UNDP' ye bakalım. UNDP Türkiye ofisi neler yapıyor? Gerçi meslektaşım biraz önce bahsetti. Özellikle İstanbul ofisinden bahsetti ama biraz daha genellersem eğer.... Yoksulluğun azaltılmasından tutun da bölgesel ve kırsal kalkınmaya, demokratik gelişime kadar çok geniş bir portföy aslında. Farklı alanlarda projeler yürütmekteyiz ve toplumsal cinsiyet, bilişim teknolojileri gibi bir çok alanda bu yukarıda bahsedilen temel ana temaları kesecek şekilde farklı ve birbirini bütünleyen alanlarda da çeşitli faaliyetler yürütmekteyiz.

Şimdi demin de arz ettiğim gibi bizim yerelde yaptığımız faaliyetler ve bunların şekillenmesi noktasında arka planı görmek adına, değişen dünya düzeninden çok kısaca bahsedeceğim. Kuvvetle muhtemel bu konuya değinilmiştir ama ben azından bir bütünlük sağlaması açısından değineceğim sunuşumda müsaadenizle. Küresel ölçüğe baktığımızda artık malumunuz değer zincirinin giderek küreselleştiğini görmekteyiz artık bir ülkede bölgede üretilen ürünün, farklı bir bölgedeki hizmet ya da girdiler sayesinde, farklı ülkelerdeki pazarlama kanallarıyla değer zincirine dahil olduğunu görüyoruz. Kendi ülkesinde artık bir yerellik kalmıyor. Küresel değer zincirine bir şekilde entegre olabiliyor ve artan uluslararası rekabetle değişen ve gelişen, küreselleşen değer zinciriyle karşımıza çıkmaktadır.

Bölgesel yansımalarına baktığımızda girdi koşulları değişiyor ve piyasalarda yeniden yapılanma gerektiriyor bu küresel değişiklikler, işgücü ihtiyaçlarından tutun da argeye, fiziksel altyapıya kadar. Bölgesel ihtisaslaşma konusu gündeme geliyor. Diğer taraftan bölgesel yenilikçiliğin kapasitesinin artırılması noktasında aslında küresel verimler bizi yönlendiriyor ve bizleri aslında biraz da itici güç noktasında yönlendirmekte. Bölgesel üretkenlik keza aynı şekilde, küresel ölçekteki bu değişim ve gelişimlerin yansımaları olarak karşımıza çıkıyor.

Sayın genel müdürümüzün de söylediği gibi aslında tüm bu değişimler farklı bölgelerde farklı yorumlanmakta ve farklı içselleştirilmektedir. Çünkü artık bölgeden bahsederken veya bir ekonomik coğrafyadan bahsederken ekonomik altyapısı o bölgenin kültürü, ekonomik altyapısı gibi bir çok konu aslında o bölgede küresel gelişimin nasıl yansıtıldığı noktasında ipuçları veriyor. Bir de işletmelere bakalım. Değer zincirine erişim noktasında mutlaka harekete geçmeleri gerekiyor. Artık entegrasyondan bahsediyoruz işletme noktasında. Ürün çeşitliliği gündeme geliyor, süreç çeşitliliği gündeme geliyor, rekabet avantajı vs birçok konuda aslında işletmelerin de bu değişen dünya düzeni ve özellikle bölgesel yapılanma, yerel yapılanma noktasında bu yeni sisteme adapte olması gündeme geliyor. Ve özellikle de aslında bu konu biraz kritik ve aslında bizim de çalışmalarımızda ön plana çıkan bir kavram aslında rekabet içerisinde işbirliği teması, kavramı da artık giderek artan bir ölçekte gündemimize gelmeye başlıyor.

Sabahki oturumda değinilmişti kümelenme ve kümelere ilişkin genel kavramsal çerçeveye ancak ben çok detaylı olmasa da genel olarak küme ve kümelenme kavramsalı üzerinden biraz duracağım. Küme belirli bir coğrafi alanda yoğunlaşmış işkollarının, ekonomik aktörler ile koordinasyon şeklinde ortaya koyduğu bir olgu, bir bütün olarak tanımlayabiliriz. Kümelenme aslında bu vizyon çerçevesinde bu olgunun harekete geçirilmesi, bir şekilde ortak vizyon çerçevesinde, sivil toplum kuruluşlarının araştırma endüstrilerinin, bunun yanı sıra kamunun, özel sektörün hep beraber, topyekun hareket etmesi. Bize yararlı temel katkı ne oluyor? Şu oluyor aslında kümelenmeyle beraber aslında değer zincirindeki eksik oyunların belirlenmesi, bu eksik oyuncuların bu değer zincirinde yer almasını sağlamaya yönelik teşvik, bu faaliyetlerin yürütülmesi noktasında. Peki beraberinde neler getiriyor? Bunlar bizim aslında ofis olarak yaptığımız, yürüttüğümüz bazı projelerdeki temel özellikler, özellikle ülkelerarası platformlarda da en farklı projeler kapsamı yansımaları, yanı sıra bizim bu ülke genelince yaptığımız projeler noktasında da edindiğimiz notlardan bir kaç. Örneğin kümelenme ile istihdam piyasasının kalitesinin yükseltilmesi, lobcilik ve benzer faaliyetleriyle ortak çıkarların gözetilmesi vs.

Girişim potansiyelinin geliştirilmesi söz konusu ve özellikle rekabet edebilme kabiliyeti, yani rekabetçiliğin kümelenmeyle tetiklendiği noktasında hem deneyime dayalı hem de çeşitli bilimsel araştırmalara dayalı bulguların olduğunu söyleyebiliyoruz. Hep söylüyoruz hani bir şekilde bu deneyimler bir reçete olarak algılanmamalı çünkü bölgelerin kendi dinamikleri söz konusu, bölgelerin öne çıkan iş dinamikleri, potansiyelleri, sorunları, yanı sıra belki değerleri, varlıkları ön plana çıktığında bambaşka bir tabloyla karşılaşabilir. Fakat haritaya baktığımız zaman görüyoruz.

Türkiye'nin farklı farklı yerlerinde çeşitli kümelenme, bazı yerel ekonomik kalkınma girişimlerinin desteklendiğini görüyoruz UNDP tarafından. Temel özelliklere baktığımızda bölgeyi anlamak noktasında bir girişimimiz oluyor. Bir değer zinciri analizi yapılıyor. Eksik aktörler belirleniyor. Ağ analizi ile ne kadar, ne ölçüde bir network oluşturulmuş? Bu mutlaka inceleniyor. Önceliklendirmek gerekiyor. Yerel iş sağlamak çok kritik çünkü özellikle liderlik grubu oluşturamazsa, bir şekilde bu girişimler sona eriyor maalesef. Ortak bir hedef koymak. Bu hedefi haya geçirmek üzere bir kalkınma gündemi bir rekabet gündemi ortaya koymak çok kritik ve tabii ki tüm bu süreci yönetebilir kılmak da gerek yönetim yapıları ve koordinasyon yapıları ve süreçlerini tamamlamak da aslında bu süreci tamamlıyor. Bir iki örnek görüyorsunuz. İlkinde bizim dahil olduğumuz UNDP'nin, Uluslararası Çalışma Örgütü, Uluslararası Göç Örgütü, Gıda ve Tarım Örgütü'nün

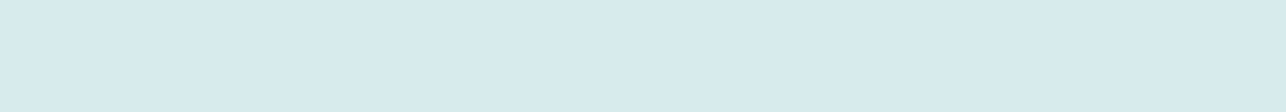
Yeniden Yapılandırılması Projesi çalışmasının çıktısını görmekteyiz.Mekanlar değişebiliyor. Koşullar değişebiliyor.

Daha önce de belirtildiği gibi mekansal veriler farklı olduğu için bir şekilde farklı bir ilde yapılan veya farklı bir bölgede yapılan bir çalışma diğer bölgelerde belki yerine oturmuyor ama en nihayetinde özellikle analizlerin anlamların yapılması ve bir şekilde referansla analizlerin doğru yapılması her koşulda karşımıza çıkmakta ve çıkıyor. İnovasyon temalı bir toplantı ben aslında kümelenme çok fazla değinmeyip, biraz inovasyon boyutuyla kümelenmeyi ele almak taraftarıyım. Bu yüzden bu inovasyon noktasına biraz değinmek isterim. Biz bu projelerde, kalkınma projelerinde inovasyonu nasıl ele alıyoruz? Özellikle yenilikçilik ve yerel ekonomik kalkınmayı nasıl bütünleştirmeye dikkat ediyoruz? Bu konuda biraz deneyimlerimi sizlerle paylaşmak isterim. Farklı oturumlarda kalkınma ajanslarından uzmanlarla görüşme ve fikir paylaşımı olanağımız olmakta ama bugün de yine farklı bir hedef grup olduğundan derseniz çok kısa bahsedeyim.

Öncelikle biz inovasyonu kalkınma boyutunda ele alırken kesinlikle salt bir teknoloji geliştirme noktasında ele almıyoruz. Muhakkak bir ürün veya hizmet, yani bir firma ölçeğinde bir süreç olarak tanımlıyoruz. Örneğin bir ürün, değer zincirinde bir süreç olarak ele alırsak belki iyileştirme belki yerelde bir yönetim yapısının iyileştirilmesi noktasında olabilir. Süremiz çok kısıtlı ben biraz hızlı geçiyorum o yüzden bu bölümleri. Küme-inovasyon ilişkisi, kümelenmede bilginin üretilmesi, paylaşılması noktasında, süreçlere adapte edilmeleri bağlamında özellikle kümedeki büyük firmalar eğer inovatif bir gitmişse, kümenin diğer firmaları da o inovatif yapılanmaya tekrar dahil olabiliyor, bu bölümü biraz hızlı geçiyorum. Derseniz şöyle yapalım yürütmekte olduğumuz ve tamamladığımız projelerden inovasyon bazlı birkaç başarı öyküsü, birkaç iyi uygulamayı sizlerle paylaşayım. Öncelikle küme içi bilgi üreten ve dağıtan kanalların etkileşimin ve iletişiminin arttırılmasına katkıda bulunmayı hedefliyoruz projeler kapsamında. Buna birazdan değineceğim. Küme içi bilgi üretiminde çeşitli ara yüzlerin buluşturulması veya küme içi bilgi dağıtımda ara yüzlerin oluşturulması konusu gündeme geliyor.

Bize uluslar arası deneyimler şunu gösteriyor özellikle BM kuruluşlarıyla paylaşımlarımız, diğer ülkelerdeki işbirliklerimiz neticesinde ve onların deneyimlerini de dikkate alarak özellikle yerel ekonomik kalkınma gündemlerini uluslar arası bilgi ağlarına erişim olmazsa olmazlardan biri. Yerel yönetim mekanizmalarına muhakkak inovasyonu getirmemiz gerekiyor. Yani o üçlü sarmal dediğimiz; kamu, özel sektör ve sivil toplum üçlüsünü bir şekilde vitrin önüne koyacak ve alt kuruluşlarla aslında işin mutfağını destekleyecek şekilde bir

Burada yine bir örnek verelim. Yine küme içini yöneten kanalların etkileşimi ve iletişimin artırılması. Bilgi üreten aktörler, üniversite, araştırma enstitüsü vs. Bunların bilgiyi dağıtan aktörler yani bilgiyi aslında ticarileştiren aktörler etkileşiminin çok sağlam temellerle kurulması önceliklerimizden bir tanesi ve hakikatten de projelerde bunun önemini görebiliyoruz. Küme içi bilgi üretimi çok kritik. Bu da bizim son 10-15 yıldır özellikle küme bazlı deneyimlerimizden çıkan bulgulardan bir tanesi. Özellikle küme yönetiminde yeni ara yüzlerin oluşturulması, veya mevcut ara yüzlerin bir şekilde kapasitelerinin artırılması çok kritik. Örneğin bizim GAP'ta yürütülen enerji verimliliği ve yeni bir enerji kapsamında bir enerji verimliliği projesinin başlatılması gündemde. Bu tarz ara yüzlerin de kurulması ve bu projelere aslında bunların da dahil edilmesi çok büyük önem arz ediyor. Bilginin dağıtımının önemi üzerine vurgu yapmakta da fayda var. O yüzden yerel kalkınma girişimlerinin muhakkak bilgi paylaşımı noktasında da düşünmemiz gerekiyor. Bilgi ağlarına erişim demiştik. Danimarka teknoloji enstitüsü bizim yaptığımız projelerden bir tanesi.. süre yetmedi o yüzden değinmiyorum... yerel bir rekabet platformu kurmuş Şanlıurfa'da bu yeterli bir örnek. En sonunda mail adresim var, soru olursa mutlaka cevaplamak isterim. Aslında şu anki önceliğimiz yurtdışındaki örneklerden Türkiye adaptasyonu sağlamış olmanın verdiği bir yüreklilikle diyelim... yaptığımız çalışmaları farklı bölgelerde replikasyonunu sağlamak. O yüzden yakın zamanda ajanslarla ilişkimizin süreceğine ümit ediyoruz. Ben tekrar çok teşekkür ediyorum biraz süreyi aştım kusura bakmayın.

Alain Chartry

**North LEDA - North Lebanon Local Economic
Development Agency**

Technical Director

As you are in the UNDP Art Gold programme that is a part of the art in the schedule it works to the local governments and it drives to let's say an emphasis on the territorial aspect of movie expertise from a territory to another. So in order for you to understand more wide UNDP Art Gold work the one that interfere in the establishment of the Legados and Lebanon the government does not support development agencies, we don't have any support currently from the government's development agencies, we don't have any ministry of development and we don't have any ministry of planning. So it was a challenge for the UNDP Art Gold, through their local governments and promotion of articulation of patrolling networks that is the main mandate of Art in the schedule to support this. Plus, their approach is proactive of the working group.

They used to work as from bottom up with participatory approach as establishing working group. Plus, they do collective learning processes through different clusters and they exchange the experience of best practice. Then we are looking forward to develop this point all over again and with the territorial pact. This is the main approach that was undertaken by UNDP Art for Lebanon. Let me just remind you a little bit about Lebanon, we are a small Mediterranean country, we are around 10452 square km. It is a further soil water reserve, we have historical and archeological site. We have our independence since 1949. We have a relatively strong, private sector. It is a strong private sector but it is a very liberal private sector. We have a strong banking system that almost controls the majority of the business and commerce in the country. We are highly educated and different human capital. We are almost ten percent unemployment.

We have the session and inflation that not be calculated due to several of factors including situation and political situation and worse. We have the eight percent below the poverty line unfortunately, we have Tripoli from where I come, and it is the most deprived city in the Middle East. In the Mediterranean countries, we have fifty seven percent of people below poverty line in Tripoli unfortunately. We have very weak public sector and we have political instability and internal neighborhood conflict that we don't want to talk about anymore. UNDP Art was

Lebanon, we have in North Lebanon, we have in Bekaa, a valley and we have in Beirut Southern Suburbs. Main thematic areas for a human development that cause UNDP's six human developments were divided into three aspects: governments, social well being and local economic development. Then it was the main mandate to establish led us. The progress is made with the involvement of the local authorities.

Through several interference not only for local development agencies establishment they have done, several interference in terms of capacity building of local authorities, involving local authorities in the land, methodology so on, so forth. Along with the technical staff that was for the outdoor with decentralized cooperation that it is a main point in the cooperation with outdoor. Lebanon is with four areas that I talk to you about. It is rural and urban, we have the Bekaa Valley, its majority rural, we have the Beirut Southern Suburbs area, and we have the North of Lebanon and South of Lebanon that is mixed between the rural and the urban areas. The approach was almost similar in the four areas, however; as we all know even though we are a small country, we have a particularity of each and every area located within the outdoor area of cooperation. Let's say the systematic approach with territory and animation along with planning and implementation, monitoring and evaluation that was faced by change of mind set, common vision of the four areas, common language and the building of trust between different sectors.

There needed some time, this is why we say we have established this in 2007 but we didn't establish the first agency since 2011. There is a need of time to be trusted. From 2007 to 2012 the promotion of the concept of LEDA among public and private sector, I will repeat again, there is no private public partnership ever been made in Lebanon until Art Gold has emphasized on the feasibility of doing such an entity. So the promotion of the concept of LEDA among public and private sector should be made not only with the private sector but we had also to convince public sector. Assessment of economic sector was made. Identification of areas of potential valorization.

Technical assistance and training which was very important because UNDP Art Gold really make the local authorities to be involved each pits and this is of the process of establishing these agencies. Development of the LEDA legal structure and legalization of LEDA took quite some time because as I said there is no law, no legalization that authorize that private and public sectors to enter into partnership in Lebanon. So we have to search, we have UNDP Art Gold have contracted with lawyers to search for some decent exit to establish this

and the expertise of this project into the management board and in the meantime for not losing more time we were able to establish those LEDAs and have capacities and train the management board.

Of course developments and testing of the LEDA units that we are going to operate through units. LEDAs in Lebanon we have currently the first, we are a known model of first private public partnership and the first challenge was to make the public and private sectors sit on the same table because as we all know there is a kind of clash between the two sectors one says only think profitability and one says only think sustainability.

So LEDA of Lebanon are the public private partnerships that represent a possible solution to the problem of delivering comprehensive support including financial and non financial services to SMEs, to cooperative and to the public sectors. As I have mentioned we have established 4 LEDAs in the same area of UNDP Art Gold cooperation: ALEDA – The Association of the LEDA in Beirut Southern Suburbs, Bekaa Valley LEDA, North LEDA-North Lebanon where I am the director and The LEDA in South Lebanon.

LEDAs mission that is consolidated mission is to enhance and support participatory socio economic development in Lebanon, through valorizing, modernizing and making competitive the local resources and through building a strong coordinated regional and international partnerships, with the final aim of providing sustainable jobs and income generation opportunities to the population and a better balance between the internal and the central areas of the regions. Believe me it was very hard to convince all stakeholders and the beginning to have an agency doing such a mission because it is not yet in our culture or in our methodologies to have an agency doing such missions.

Of course the objective that should be or transferred into a smart objective harmonizing the territorial assets, promoting the area at national and international level through appropriate marketing strategies, supporting SMEs and creating job opportunities these are the main objectives in all kind of activities. The organization is currently being under the general assembly. I have been through conversations with lots of you about regional development agencies and Turkey.

We have quite a different approach; we are not obliged to make the preference of the local authority. Local authority should by themselves find the power to be member of such an agency. This is why our general assembly should elect an executive board, a management board from a president, vice president,

So the general assembly includes federation of municipalities, municipalities, NGOs, and association of producer, charter of commerce, association of traders, and association of human civilization. So as you see, as I understood here in Turkey you have six, I hope I understood well, we have six members that are being fixed and do that are being elected from a certain cluster of development people. Here in Lebanon the only way is to have in advisory unit that will be supporting this structure if we decide to do some banking activities you will have advisory from the banking sector, if we decide to do some university projects we are going to have advisory services from the universities.

And the executive boards as I said that will be before seventeen people that will have an executive execution to transfer the strategic plan and the business plan that the general assembly puts into a real business plan. Then we have the technical office that is formed by the director a system that operates through units. These units are business development unit, territorial marketing unit, strategic development unit, project development unit and human resource development unit. I will repeat again each and every area have one through the establishment and all possess and including the units but not all areas are similar in terms of a unit privatization.

Let's see Beirut Southern Suburbs, they don't have agriculture even though in Bekaa Valley we have agriculture so we cannot imitate each other, we imitate the methodology but we don't imitate the operation. Plus, the continuity and systematic approach four activities of the projects that should be undertaken with all units like cross reference and up reference. Currently today LEDAs in Lebanon today, as I told you we are established, we are an official degree from the authority, we are legal, we are registered as nonprofit organization, nongovernmental organization and we are currently, some people are ahead of some other agencies, we are in the process of recruiting staff, recruiting experts and to finalize some marketing materials, launching materials. By the way we have our let's say our birth by the 1st of June of 2012 so it has been like almost four months today.

Through the units since we didn't wait under the establishment to start project and services, activities we have been doing some activities let's say in line agency as North LEDA within some territorial marketing job, we have done a marketing strategy for a newly established olive oil cooperative in drew area. Our client well and the GF Program and the UNDP Program, we have sent a proposal and we have wanted proposal and we have created a market research then we have created a brand name and registered this brand name to the legal authorities.

capacity depending to their members in terms of management, accounting marketing so on, and so force. All the agencies, we have the Bekaa Valley LEDA they have done, a very attractive project a part testing for dry organic products collaborative initiative between LEDAs of Bekaa and the Beirut Southern suburb.

You a one cooperative that is producing some organic product, dry organic product that leaded market to have contact with another LEDA to sell that product. Support the Lebanese formers in Bekaa area, promotion of healthy product, development of national and international marketing strategy.

Also, in Beirut Southern suburb they have done several activities including this new development by providing technical assistance, access to finance and information of the market brands. Also another project through human resources development linking the job opportunities unemployed of human capital, even though our agencies are not involved directly and social inclusion and social development. We are obliged through our, let's say our culture with the UNDP are, do a welfare activities.

They have done amazing job by a certain project that we call it Mrs. May. Mrs. May was an example of a project that included economic development social development. She had, I will tell you all the story of it. She was a very nice lady, who needed a job in order to sustain her family, she had social problem and the solution was to, it was a file project how local development, social development, local development, innovation, social innovation how it created a solution for her family, for her kids, for her health, for the whole welfare system.

After 2012, now you say all, okay what do you want? What you are talking about your agency? What is our vision? What do we want in being ambitious but realistic? We are being really realistic. Let us today in Lebanon, our new and we have to face one of the biggest problems of sustainability and of acceptance. As I said, government does not support today our aim; our challenge is to convince our government that we need support from the government level. In order for us to do so we are really interested in having the Turkish model, the expertise of the Turkish agency.

To make our people really understand how the public sector and how the government who support such agencies in order to develop or perform local economy development. First of all we like to foster entrepreneurship in environment through of course as I said in our neighborhood with this agency and cooperation. Support existing of the competitive value chains like milk, honey, fruits, we have lots of safety, and equality and marketing that are being ready to be developed.

We have equally comprehensive involvement of regional ecology we really need to understand more the linkage between different state corners in the first cities and regional development agencies government tackles civil society all of that. Supporting cooperative planning for programme for lower tourism as you know Lebanon is well known for its tourism for that country equals everything. We are really interested in developing this also. To marketing IST we have really good talents located in rural area of Lebanon that are really being a university student that does not find any job mainly in the IST industries. Promoting a different approach to this system lead us to seeking of consideration of the welfare system.

Supporting whether environment programme and action. Since the bound has shown some ways concerning the environment activities development. Next step, what we need and what we has to offer today why we participated in this event and it was a pleasure to us. I want to thank all of you again about we are ready to exchange and to share experience and knowhow with your agencies. And to make other members to our mentor in board to meet some of your member in board and to really understand what follow they in hand if they really put any strategy plan on the table in private sector capital and to benefit from the public sector relations and all of this.

We look for possible partnership with this regional development agencies in different area including as it supports that say in agro food in tailoring, shoe manufacturing, textiling, and other industries. Politic control and the safety system published some activities, public shipment and initiatives .We share lots of culture we share lots of archaeological sides and this is of liberties and the vocational sectors. International business relations for identify IST we have very identified in agro food, honey milk, olive oil. We see technical assistance and exchange of expertise for the different services and unites divided mainly for its developments. And we are really looking for how to benefit from IST for the development. Thank you very much.

QUESTIONS

Question:

Ok, but it is a very short question. I think, we all to the public this kind of consideration. I was I would like to say because I think it is very good example of decentralized cooperation, involvement of local authorities in the centralized cooperation and of citizenship. Am I right? Yes. But I think that we have to consider talking about decentralized cooperation and local authorities that in this period we all are under the expanding review. We all all the municipalities are having a big budget cuts. All the municipalities and the public authorities are struggling hard in order to justify why they make that international projects which expand it. So I was wondering thinking about project to enlisted them because eleven or even twenty projects that are EC founded and not all the this projects are founded one hundred percent. Far from the fact that EC project are founded by each European citizen and we do not have to forget that. So I was wondering how you will manage to go on defusing this important principle this important concept which is solidarity at the international level. And if municipalities are still putting money in this fund? Thank you.

Dianowsia Rigatau:

Thank you for your difficult question. Is the reality we are suffering from cut enough our but yet we are suffering this going down the municipalities provide to funds. In fact we are now in a situation that we are deciding how to go on in the future. So we are trying to not to make a stop in civilization actions. Is it difficult? You know the public opinion believes that now the money needs to be inside in our country's, not outside our country's. But by the moment we are trying to put all our effort to go on sensibilization in the civil society. Yes in fact thank you very much. In fact one of the fact you put in fact in those days the last week. It has been founded some of the money come from the people who was interested in that premier. Thank you.

Carmen PASTOR:

First of all Mr. Chairman I would like to thanks you for all the presentations. And later on I would like to just invite for cooperation and collaboration Mr. Alain Chainty . We have more than two hundred projects in our region. We have many experience abroad, in different countries we are partners of the project. Whenever you want to ask our, you know, cooperation we are ready to cooperate and collaborate with you. We are in the EURADA network. And it

congratulate you. You are really motivated and enthusiastic. Start in the agency we are open to cooperation. Thanks.

Question:

Thank you for all the conference and for all the discussion. I will address the question about government to you to stop the question of development. Do you know about in our revenue we are more than fifty percent in unemployment's in young people and the fifty percent. So I not happy that you do not show this kind of figure to position you are presentations in the context. I know all about that they are developed and you lead up in Europe that mean we do not have so good well. So I really bored that we are living so difficult times that the presentations are mostly optimistic. Good that really much so in abroad as we live so difficulties in Andalusia, my region. To introduce another point of you because they were more realistic than us I think in knowing what our success. Please to explain us how we can approach to both situations seem to be differently we all are talking about.

Carmen Pastor:

Thank you very much for your request. Really waiting for the employment, you are two, I was thinking to mention that that future but to be honest because I hope so short time. I passed go then some of the information. Related to unemployment treaty, fancy is not only working for a grow. I mean some of the periods fancies putting into a fact are trying to promote employment .I want to mention but it are the way we are working in last years. I mean in the last two years because you have mentioned that is really like. And related to the good or bad practices in admitted, you are really right. Not only I mean I am working in economic development since 1993. So I have suffered I have lived that period in Spain. I mean the process of decentralization and the weak quantity of European France and how they have they have develop our region. Now it is the moment I am the first one who is a little bit critic. This is the moment in with my aim is to show that experience the bad seems we may have done in the past. Now I think is the best we can provide but in the years before let me say I seeing experience has been really good in those days. But now you are looking back you say what has have been. So now I think the best experience is the bad practices. If things are changed, many things are foreseen. There are many factors we are not foreseen, in negotiating that it is a good experience. Thank you.

Johannes KRASSNITZER:

someone who knows the best tells the other one how it works. And not someone takes his money in hand and puts it on the table. He must build his way. It is exactly in this situation is common pointed out. We accept that we all have ideas that we really want to exchange on the equal bases and may be learn something for ourselves. I think this is what we go. And then money at loan at the local level is not important point. Doing everything right is also not the important point. But it is a shifting paradigm and I think we all need to do it.

Question:

Just very briefly that I was going to say that the point you just made it is not relevant to take something from one place and parachuting to another, it is just learning from experiences and adapting those experiences to the reality of the particular place where you talking about and only to comment on the Lebanese example on the one hand you seem to have establish some very light very pragmatic, very flexible structure. Don't lose that, because some of the examples in the United States of being heavy structures and as reporter have said they are now somehow under a little bit of threat because of the existing financially coming crisis in Europe. And the motivation between behind by the new developed legacies is also changing. So on the one hand of course, you need to influence the natural status for you but make sure it happens in such a way not to lose that flexibility.

Question:

Merhabalar. Benim sorum Nahit beye olacak. Malumunuz yirmi altı çok farklı bölge var yani bunların ekonomik olarak çok farklı, sosyal backgorund'ları çok farklı. Ve bu yirmi altı bölge için kurulan ajanslar tek bir yasal mevzuatta aynı çatı altındaki yasal mevzuata tabi çalışıyorlar. Yani hepsinin organizasyonel yapıları aynı, görev sorumlulukları aynı, ellerindeki tool'lar aynı. Yani hani şöyle bir yaklaşım var gibi geliyor bana ,why one size fits all? Ve gayet central bir yaklaşım var. Dediğim gibi hepsinin yasal çerçevesi bilgi yetkisi aynı ki benim kanım bu elbisenin bazılarına dar geldiği, bazılarına bol geldiği, bazılarına da gayet fit bir şekilde oturduğu yönünde. Bu durumu yani one size fits all'cu yaklaşımı ya tek bir mevzuat olması, herkesin elinde aynı tool olması, herkesin organizasyon yapısının aynı olmasını bu territorial, and goterritorial ve go ritual açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Nahit BİNGÖL:

İyi değerlendirmiyorum. Bu ne zaman cevap verdiğinizize bağlı, yani siz şu andan bakarak, şu anki kazanımlarınızla geldiğiniz noktayla, ulaştığınız idrakle ileriye

tahayyül edebiliyor muyduk? On yıl önce bu kavramlardan bahsedebiliyor muyduk? Dolayısıyla buna hani böyle discreet şeyler olarak değil, bir süreklilik olarak bakmak lazım.

Tabi burada bir ödünleşme var, betrayed of var. Bir yandan tüm farklılıkları içeren kurumsal ve yasal düzenlemeler konuyu izlemenizi tutarlı bir yapıyı politika coherence'ını yani politikaların bağdaşıklığını güçleştirir. Ama öte yandan hakikaten farklılıklara cevaz vermeyen onları içermeyen bir yasal ve kurumsal yapı da dediğiniz gibi çok etkili sonuç vermez. Bu dengeyi zaman içerisinde yakalamak lazım, bu denge de emin olun yakalanacaktır. Hani bu bakış açısıyla daha geniş perspektiften bakarsak sanırım sorunuzun cevabı burada bulunur. Teşekkür ederim.

Ama sayın başkan izniniz olursa bu sunuşumda bahsetmeyi unuttuğum bir noktaya değinmek isterim, konuyla doğrudan ilintili olduğu için. Endülüs'de genç özellikle kentlerde genç işsizlik oranının %50ye ulaştığını biz de gördük yani iki üç hafta kadar önce İspanya'da olduğumuzdan, çok yakın bir tecrübeydi ve Endülüs'deydik, Granada'daydık üstelik. Bu konuyu pratik bir örnek olarak paylaşmak istiyorum, tabi bu konjunktürel ve şu anda akut bir sorun kuşkusuz işsizlik. Ama orada Granada'da Andalusia adlı çok önemli bir merkez var. Bu merkez Endülüs medeniyeti temeli üzerinde, mirası üzerinde bu mirasta pay sahibi olan bütün ülkeleri bir araya getiren ve hani bir kültürel geleneksel zenginlik üzerine bir takım şeyler inşa etmeye çalışan İspanya Kralı ve Fas Kralının ortak olarak başkanlığını yürüttüğü bir merkez.

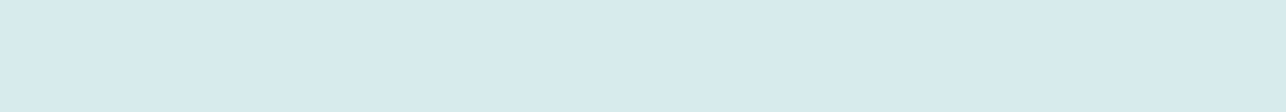
Şimdi biliyoruz ki kalkınma temelini gelenekten kültürden tarihten ve değerlerden almalı. Biz orada memnuniyetle öğrendik ki bu birimde bizim kalkınma ajanslarımızdan ikisi eksik kalan Türkiye ve Osmanlı Medeniyeti kısmını sisteme dâhil etmek üzere Avrupa Birliği'ne ortak proje vermişler. Ben daha uzun vadeli bir bakış açısından buradan elde edilen güç, ilham ve bereketin emin olun bu işsizlik sorununa da çare olacağını düşünüyorum. Bu hiçbir biçimde bugünün sorunlarına yüzünüzü kapatıp hani böyle Alice harikalar diyarında bölgesel yetişmeden bahsetmek değil. Sadece bir perspektifi ve bu uluslararası paylaşımın etkileşimin uzun vadede gene bugünün akut problemlerine en etkili çözüm olacağını düşündüğümünden dolayı ve konuyla ilgisinden dolayı haddimi de ve zamanımı da fazlasıyla aşarak söylemek istedim. Çok teşekkür ederim.

Question:

My name is Hüseyin Özüm and I work for this one way development agency and I would like to make a contribution concerning the comments about decentralized cooperation.

My tragic thesis was about decentralized cooperation and I believe and I firmly saying that the French example, the French experience has to be understood very well and the umm I mean anything regarding decentralized cooperation has to be based on win-win patterns. So it has to follow a win-win pattern that's mean spending money that could be invested in your country so this not like allocation of an amount of money but it has to base on win-win structure and the French and the Paris Declaration and the acre agenda has to be followed and read very well. So this is what I think about this, it is not just an investment and spending I mean extra spending so this is a way to flourish intraregional, intracountry relations, economic relations that are what I think. And for that one there is a country-wide coordination like the French have what they call 'Le Delegation National de Corporation Decentralize'. That is what I think.

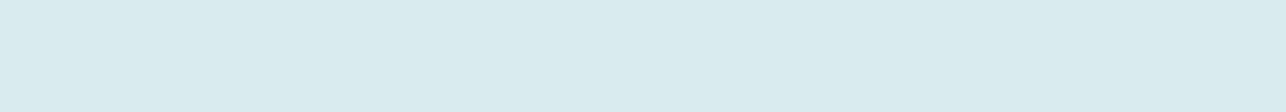

DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ

WRAP UP AND CLOSING

Mevlut ÖZEN
Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
Genel Sekreteri

Ben aslında çok, kendimi zaman zaman çok duygusal görüyorum. Arkadaşlarımız birer birer memleketlerine dönerken, uğurlarken kapıda içimden sanki bir parça kopuyor gibi. Açılış konuşmasında hatırlarsanız bir şey söylemişim buradan umarım dostlar biriktirerek, dostluklar biriktirerek ayrılmak nasip olur size diye. Umarım güzel arkadaşlıklar kurulmuştur. İyi işbirliklerinin kapısı açılmıştır. Biz EURADA ile ilgili çalışmalarımızı böyle bir toplantıyla başlatmıştık ve ardından bir çok ülkeyle ortaklıklarımız başladı. Birçok ülkedeki ajanslarla ziyaretlerimiz ve teknik alışverişlerimiz başladı. Bugün umarım hem yurtdışından gelen konuklarımız için hem de Türkiye'deki kalkınma ajanslarından gelen konuklarımız için iyi şeyler olmuştur. Biraz sonra hatıra fotoğrafı çektireceğiz.

Ben birkaç teşekkürümü arz ederek sözlerime son vereceğim. Ondan sonra Antoine Platen ve Christian kendi adlarına genel toparlamayı yaparlar. Tabi bu toplantının organizasyonunda EURADA'nın yönetim kurulundan hem Antoine Platen'den hem yönetim kurulundaki diğer üyelerimizden, dostlarımdan hem de Christian'dan çok destek gördüm. Beni cesaretlendirdiler. Kendi yönetim kurulumuza getirdiğimde onlar da evet ev sahipliği yapabiliriz dediler. İyi ki yapmışız, aşağı yukarı iki aydır falan yoğun mesai sarf ediyoruz, iletişim kuruyoruz işte lojistikle ilgili çalışıyoruz. Emek çektik, çektığımız emeğe değdi fakat bu süreç zarfında inanılmaz entelektüel kapasitesiyle sayın genel müdürüm ajandayı oluştururken bütün detaylarına varıncaya kadar, davetlileri oluştururken Mr. Saublens tüm listeyi oluştururken, çok emek çektiler. Tek başıma asla başaramazdım. Onlar çok destek verdiler, iyi noktaya getirdiler ve bütün dünyanın on bir on iki ülkesinden ve Türkiye'nin yirmi altı kalkınma ajansından misafirlerimizin çok yararlanacakları bir toplantı ortaya çıktı.

Sayın bakanımız Lütfedip gelince bambaşka bir şekil aldı, gerçi ben birinci günü hiç takip edemedim. Birinci günü videodan seyredeceğim siz gittikten sonra ama

Kalkınma Ajansı'ndan olan personelim bir ayağa kalkabilir mi? Azı kaldı ama çoğu memleketlerine, işte Çorum'a, Tokat'a döndüler. Bir tane de arkadaşım Ankara Kalkınma Ajansı'na gitti. Lütfen arkadaşlarıma bir alkış verebilir misiniz? Bu arkadaşlar yaklaşık iki aydır bu toplantının organizasyonu için full-time ya da part-time emek sarf ettiler. Hepsine çok teşekkür ediyorum ve son sözleri Christian'la Antoine'a bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Antoine PLATEN

EURADA

Yönetim Kurulu Başkan

I will start with a personal note. It is the first time that I am in Turkey and I told him, we will see what happens. And I am surprised, surprised of the level of the organization, the hospitality and it gives a good warm feeling and this conference was also very good, it gives me a lot of creative moments but be aware of the fact that on Monday the daily work will help you soon to forget what you heard so what is my experience that on the right time and on the right moment it will be come back because it was a marvelous situation and funny, creative. So it does not matter then to forget on Monday, Tuesday what happens. On Saturday about one year or later it will come back and you can use all the information you get aware. Now I want to thank and stop. I want to thank you, the ministry of development for to help us to promote EURADA. And EURADA 2012 was successful. This is my opinion. Thank you.

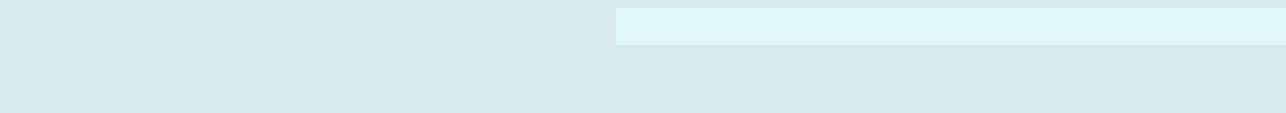
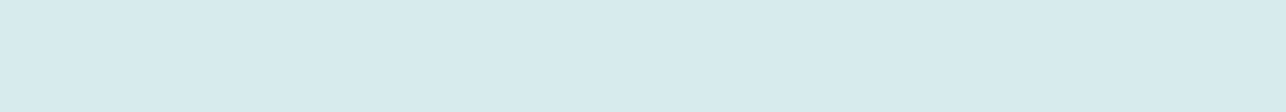
Christian SAUBLENS

EURADA

Genel Sekreter

What to say? Congratulations.

It is too difficult to make a summary of two days' conference. As Antoine mentions maybe the idea you heard today or yesterday will come back into the future. I think what else shown in two days is the level of preparation of the people, the diversity of experience that we are all on the same boat trying to find a better life for all of the citizens. And this is really a great opportunity for us. I think that in a few years we will all be professional that we have chosen it to make life easier of people we do not know because we are living to know all these entrepreneurs, all the citizens about living in the all constitutions here. And what we did here for two days is trying to find out the best way to do it and of course nowadays we know in some regions there are hard times, think the percent of unemployment we heard, but what would it be if we were not all convinced about the job we are doing? So now for the day after, as a good Belgium citizen I brought you some smart specialization of my turn free. And there would be no surprise about what it is. But that is what I do the day after a conference like EURADA. I have some good chocolate and get relax. Of course after visiting your country it is even better. Thank you all the stuff I forgot and all the other guys who participate from the ministry of development in the country, to you and the employee of EURADA. Well, thank you very much.

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

